

Titel: 1902/1903: Lovforslag

Citation: "1902/1903: Lovforslag", i *1902/1903: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r13-shoot-d1e1057.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: 1902/1903: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

1902/1903: Lovforslag

IV. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

(Fremsat i Folketinget den 7. Oktober 1902 af
Justitsminister Albertl)

Første Bog.

Domsmagten m. m.

Første Afsnit.

Domstolenes Ordning.

Kapitel 1.

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for liele Riget. Den har sit Sæde i Kjøben- havn og bestaar af en Justitiarius og 12 andre Højesteretsdommere. Til at træde i Justitii Sted i paakommende Tilfælde beskikker Kongen en af Rettens ordentlige Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 7 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Ret- tens ordentlige Dommere til Raadighed, kalder Justitiarius en eller flere Lands- dommere til at deltage i Sagens Behandling.

I Sø- og Handelssager kan Justitiarius efter Rettens Beslutning tilkalde 2 Sø- kyndige eller 2 Handelskyndige eller 2 Søkyndige og 2 Handelskyndige blandt et Antal af 10 Handelskyndige og 5 Søkyndige, valgte paa den i Lov om en Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 §3 angivne Maade og udenfor det Antal af Sø- og Handelskyndige

som vælges til Landsretten (jvfr. § 9). Tilkaldelsen sker for en enkelt Sag og paa det Tidspunkt, som Retten finder tjenligt. Den Tilkaldte er. indtil vedkommende Sag er paadømt, Medlem af Retten.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkendskab henholdsvis til Søforhold og til Handelsforhold skønnes at være af Be- tydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Behandling af Sagen som Sø- eller Handelssag.

Paa samme Maade og med lige Virkning som i 3die Stykke angivet kan der i en Sag, til hvis Paakendelse Retten finder Medhjælp af særlig teknisk Indsigt nød- vendig, tilkaldes 2 teknisk Kyndige.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuld- mægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Justitiarius træffer Be- stemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Højesteret holder Møde til de samme Tider, som hidtil har været brugeligt; men Retten kan bestemme saadanne Forandringer heri, som den maatte anse for hen- sigtsmæssige, hvorom det fornødne bliver at bekendtgøre i Lovtidende.

Beslutninger af Retten, som gaa ud paa i Henhold til Reglerne i Bøgerne om den borgerlige Retspleje og Strafferetsplejen at tilstede Afvigelser fra de almindelige processuelle Regler, ere ikke bundne til de foreskrevne eller vedtagne Mødetider.

§ 5.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i Kjøbenhavn og Landsover- retten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i Kjøbenhavn, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Justitiarius og indtil 11 andre Landsdommere.

I Justitiarii Forfald træder i fornødent Fald det ældste tilstedeværende ordentlige Medlem af Retten i hans Sted.

Til i Stedet for en Landsdommer at tiltræde Landsretten, naar denne i Medfør af § 12 holder Møde uden for dens Hovedtingsted, kan Justitsministeren for hvert enkelt Ting beskikke en af de i Landsretskredsen ansatte Underretsdommere.

§ 6.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i Bøgerne om den borgerlige Retspleje og Strafferetsplejen, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler.

§ 7.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagerne Fordeling mellem Dommerne bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 8.

I de Sager, som indbringes for Landsretten i Medfør af Bogen om Strafferetsplejen, beklædes Formandspladsen af en af Kongen blandt Rettens Medlemmer dertil for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen beskikket Formand. Ved hver Landsret kan beskikkes 3 saadanne Formænd.

§ 9.

I Sø- og Handelssager dannes Østre Landsret af en blandt Rettens Dommere for 5 Aar ad Gangen af Konger beskikket Formand og 4 sø- eller handelskyndige Dommere; dog kan Retten beklædes af Formanden alene, naar der ikke er Spørgsmaal om Vidneførsel, Syn og Skøn, Afhøring af Parter, Parts Ed, Kendelse om omtvistede Punkter eller Domsforhandling. Naar Søforklaringer skulle optages for Landsretten (jfr. § 310) dannes Retten af Formanden og to søkyndige Medlemmer.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19de Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i bemeldte Lovs § 6 og 7 skulle gælde for dem. Deres samlede Antal og det i øvrigt fornødne fastsættes ved kgl. Anordning.

Ved kgl. Anordning kan det bestemmes, at Vestre Landsret i Handels- og

Søsager dannes paa samme Maade som ovenfor bestemt med Hensyn til Østre Landsret.

§ 10.

Er Formanden forhindret fra at fungere i nogen af de i de to foregaaende Paragrafer omhandlede Sager, kan Landsrettens Justitiarius enten selv overtage dennes Hverv eller overdrage det til en anden af Rettens Dommere. I andre Sager beklædes Formandspladsen af Rettens Justitiarius eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Tjenestealder ældste af de 3 Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 11.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 12.

Domsbehandling af Straffesager, i hvilke Bevisførelse skal finde Sted for Landsretten, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre af Justitsministeren ved Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen der skulle henlægges til hvert af disse Tingsteder. Til Behandling af de her omhandlede Sager afholdes regelmæssigt Ting af Østre Landsret i Løbet af hver Maaned i Kjøbenhavn, og i øvrigt af hver Landsret en Gang i Løbet af hver 3 Maaneder paa hvert af Tingstederne uden for Kjøbenhavn; dog afholdes paa Bornholm intet Ting i Maanederne December, Januar og Februar.

Til Behandling og Paakendelse paa de Ting, der saaledes afholdes uden for Landsrettens Hovedtingsted, kunne ogsaa henvises saadanne borgerlige Retssager, med Hensyn til hvilke Retten i Henhold til § 178 har bestemt, at Domsbehandlingen skal foregaa uden for Rettens Sæde.

Tiden for de ovennævnte regelmæssige Tings Begyndelse bestemmes for hvert Fjerdingaar af Landsrettens Justitiarius og bringes til almindelig Kundskab.

Forelagte Lovforslag m. m. 109

Overordentlige Ting til Domsbehandling af Straffesager, i hvilke Bevisførelse skal finde Sted for Landsretten, kunne afholdes saa vel paa Rettens Hovedtingsted som paa dens andre Tingsteder, naar Landsrettens Justitiarius finder dette fornødent.

§ 13.

Til Behandling af andre end de i § 12 nævnte Sager afholder Landsretterne Møder til de Tider, som Retterne bestemme, og hvorom offentlig Bekendtgørelse finder Sted. Overordentlige Møder kan vedkommende Formand beramme, naar saadant af særegne Grunde findes fornødent. I Tiden fra 1ste Juli til 31te August behandles dog kun Sager, som indbringes i Medfør af Bogen om Strafferetsplejen, samt følgende borgerlige Retssager: Sager om Forfølgning af Arrest og Forbud, Kæremaal og Besværing til Retten samt efter Begæring af en af Parterne saadanne Sager, hvis Foretagelse af Retten skønnes at være paatrængende.

§ 14.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Disses Tal og Omraade fastsættes ved særlig Lov.

§ 15.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager samt Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Bøgerne om den

borgerlige Retspleje og om Strafferetsplejen.

§ 16.

Herefter skulle ikke blot saadanne Forretninger som Politi-, Udskrivnings- og Notarialforretninger, der ogsaa hidtil ere betragtede som administrative, men tillige alle de Forretninger vedrørende Skøde- og Pantebogsvæsen, Auktionsvæsen, Fogedvirksomhed, Skifteforvaltning, Udmeldelser udenfor Retsplejen, Tiendevederlagsberigtigelser og Landvæsenskommissionssager, der hidtil have henhørt til eller staaet i Forbindelse med Retsplejen, udføres af Øvrigheder, nemlig i Kjøbenhavn de hidtilværende Politi-, Udskrivnings-, Auktions-, Notarial- og Fogedmyndigheder, en Bestyrer af Skøde- og Pantebogsvæsenet med 4 Fuldmægtige og en Skifteforvalter med Fuldmægtige; udenfor Kjøbenliavn: i hvert Syssel en Sysselmand eller, naar Syslets Befolkning udgør mere end 35,000 Mennesker, 2 Sysselmænd.

Syslernes Tal og Omraade fastsættes ved samme Lov, som bestemmer Underretskredsens Tal og Omraade (jfr. § 14). Hvor der bliver flere Sysselmænd i et Syssel, fastsættes Forretningernes Fordeling mellem disse og Embedernes Betegnelse ved kongelig Anordning.

Notarialvæsenets Ordning i Kjøbenliavn sker ligeledes ved kongelig Anordning.

Endvidere bestemmes ved kgl. Anordning, hvilken Medhjælp af sø- eller handelskyndige Mænd Skifteforvalter og Sysselmænd skulle have ved Behandlingen af Handlendes, Fabrikanters og Skibsreders Konkursboer.

I de Tilfælde, hvori Lov om Tiendevederlagets Berigtigelse af 23de Januar 1862 giver Adgang til retslig Paaanke, skal Søgsmaal i første Instans for Landsret træde i Ankes Sted.

§ 17.

Kjøbenhavns Byting, som udgør Underret for Kjøbenliavn, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Dommere. Bytinget deles i indtil 16 Afdelinger,

som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne bestemmes af Justitiarius med Justitsministerens Billigelse. Justitiarius fordeler, efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer, Afdelingerne imellem Medlemmerne. Naar det gøres fornødent, kan Justitiarius overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

I Sø- og Handelssager, som høre under Kjøbenhavns Byting, tiltrædes den paagældende Afdeling af Bytinget af 2 sø- eller handelskyndige Medlemmer overensstemmende med de i § 9 givne Regler for den østre Landsret, saaledes at det

Medlem af Bytinget, hvem Afdelingen er overdragen, er Formand.

§ 18

Til Kjøbenhavns Byting hører et Skriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Bytingets forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes indtil 17 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale.

Fordelingen af de under Skriverkontoret hørende Forretninger fastsættes af Bytingets Justitiarius efter Forhandling med Justitssekretæren.

§ 19

Bestemmelse om Tiden for ordentlige Møder i de Afdelinger af Bytinget, der behandle Domssager, saavel som om Bekendtgørelsen heraf træffes af Bytingets Justitiarius med Justitsministerens Billigelse; overordentlige Møder kunne berammes af Dommeren i den paagældende Afdeling. Møder i andre Sager berammes af Dommeren overensstemmende med Reglerne i 2den og 3die Bog.

§ 20.

Udenfor Kjøbenhavn beklædes Underretterne hver af en Dommer. Denne besørger tillige de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser og meddeler Udskrifter af Retsbøgerne. Han oppebærer de befalede Retsafgifter og aflægger Regnskab derfor.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 35,000 Indbyggere, kan der ansættes en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen.

§ 21.

I Søsager tiltrædes Underretten uden for Kjøbenhavn af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Søretter af 12te April 1892 §§ 2, 3, 4 og og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de foran i § 9 angivne Tilfælde. For saa vidt handelskyndige Dommere skulle tiltræde en Landsret i Han- delssager, kan det, hvor Forholdene tilstede det, ved kgl. Anordning bestemmes, at Underretter udenfor Kjøbenhavn i vedkommende Landsretskreds i Handelssager skulle tiltrædes af handelskyndige Medlemmer.

§ 22.

Ved kgl. Anordning bestemmes Tingstederne for Underretterne udenfor Kjøbenhavn.

Tildeles der en Retskreds flere Tingsteder, fastsætter Anordningen de Dele af Kredsen, som med Hensyn til Rettens ordentlige Møder skulle henhøre til ethvert af disse.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted eller, naar Kredsen har flere Tingsteder, ved Hovedtingstedet. Dog kan Justitsministeren tilstede Afvigelse herfra.

§ 23.

Ved kongelig Anordning bestemmes Tiden for de ordentlige Retsmøder til Domssagers Behandling paa ethvert af Retskredsens Tingsteder; herved iagttages, at der fastsættes forskellige Tingdage for de forskellige Tingsteder. Dommeren berammer

i hvert enkelt Tilfælde Tiden for andre Retsmøder.

§ 24.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Rets- sager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Ind- sigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvisning af

dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

§ 25.

Regeringens Ret til, uden for det i D. L. 1—2—1 omhandlede Tilfælde, at an- ordne ekstraordinære Retter bortfalder. Dog forbeholdes der Regeringen Adgang til at tillægge Landvæsenskommissioner dømmende Myndighed til at afgøre de ved Inddæmnings- og Udtørringsforetagender opstaaende Spørgsmaal i samme Omfang som hidtil.

Ligeledes kan Kongen, dels i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Over- trædelse af den borgerlige Lovgivning og tillige for Forhold, der vedrører Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, dels i Sager, hvorunder Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I saadanne Tilfælde kan Kongen tilforordne de Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Med- lemmer som Dommere.

§ 26.

Paa Søn- og Helligdage afholdes ikke Retsmøder undtagen i paatrængende Tilfælde. Om Tilfældet er paatrængende, afgøres af Retten eller dennes Formand.

I den stille Uge og i Tiden fra 24de December til 6te Januar bortfalde de ordentlige Retsmøder.

§ 27.

De Retsbøger, som føres, autoriseres ved de af flere Dommere bestaaende Retter af vedkommende Justitiarius og ved de øvrige Retter af vedkommende Dommer.

Retsbøgernes Indretning bestemmes, inden for de ved Lov eller Anordning dragne Grænser, for de af flere Dommere bestaaende Retter af Justitiarius, for de øvrige Retters Vedkommende af Landsrettens Justitiarius.

Kapitel 2.

Dommere, Retsskrivere og Retslunde m. m.

§ 28.

Faste Dommere ved Rigets almindelige Domstole beskikkes af Kongen.

Kun fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen, kunne beskikkes. Som Regel kræves bedste Karakter.

Til Højesteret sker Udnævnelse som „Højesteretsdommer“, til Landsret som „Landsdommer“, til hver af de andre Retter som „Underretsdommer“.

§ 29.

I Reglen kan til Højsteretsdommer kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været Landsdommer, Rigsanklager eller Højsteretsadvokat, til Landsdommere kun Mænd, der i 3 Aar have været Dommere, Højsteretsadvokater, Overanklagere eller Landsretsprokuratorer, og til Underretsdommere kun Mænd, der have været Dommere eller i 3 Aar have været Sysselmænd eller Sagførere. Sagførere maa derhos i det paagældende Tidsrum have givet stadig Møde for Retten.

Ligestillede med Landsdommere i den heromhandlede Retning ere de, der efter den tidligere Ordning i 3 Aar have været Dommere i en af Overretterne, For- mænd i Sø- og Handelsretten eller Dommere i Københavns Kriminal- og Politiret; ligestillede med Højsteretsadvokater ere de, der i 3 Aar have været Højsteretssagførere; ligestillede med Landsretsprokuratorer de, der i 3 Aar have været Overrets- sagførere, og ligestillede med Sysselmænd de, der i 3 Aar have været Dommerfuld- mægtige.

Til Udbringeise af de 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Forinden nogen beskikkes til Højsteretsdommer, skal der gives Højsteret Lejlighed til at udtale sig om de paagældende Ansøgere.

§ 30.

Til midlertidig at beklæde et Dommerembede, naar det paa Grund af Em- bedsledighed eller en fast Dommers Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Ju- stitsministeren Beskikkelse.

I paatrængende Tilfælde, samt naar den faste Dommers Forfald skønnes at ville blive kortvarigt, kan Landsrettens Justitiarius bemyndige til midlertidig at fore- staa Dommerembedet ved en Underret udenfor København. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et Dommerembede, maa være i Besiddelse af de samme Egenskaber, som udkræves til at beklæde Embedet som fast Dommer. Dog er det ved Underretterne uden for København med Hensyn til Eksamensfordringen tilstrækkeligt, at den paagældende har underkastet sig den fuld- stændige juridiske Eksamen med Karakteren haud illaudabilis eller har opnaaet Karakteren „Bekvem" enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 31.

En Dommer kan ikke faa nogen konstitueret til paa Dommerens Ansvar at udføre Dommerforretninger.

Ingen fast Medhjælper for en Dommer, maa, saa længe han er i denne Stilling, drive Forretning med Retshjælp, Inkassation, Prioritetsordning, Dokumentaffattelse eller lignende.

§ 32.

Naar det paa Grund af en Dommers Udelukkelse eller Fritagelse formedelst Inhabilitet maatte være nødvendigt, beskikker Justitsministeren eller, ved Underretterne udenfor København. Landsrettens

Justitiarius en Sættedommer.

Med Hensyn til Sættedommerne finde Reglerne i § 30, 3die Stykke, Anvendelse.

§ 33.

Spørgsmaal om en Dommers Strafansvar for Overtrædelse af de ham efter Lovene paahvilende Pligter bedømmes — bortset fra det i § 34, 2det Stykke omhand- lede Tilfælde — efter Straffeloven og paakendes under en selvstændig Straffesag; dog kan Straffen, hvis den ej overstiger Bøder, i Tilfælde af Anke eller Kære paalægges uden særligt Sagsanlæg, efter at der, om fornødent, er givet vedkommende Dommer Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om det paagældende Forhold.

Erstatningsansvar maa som hidtil gøres gældende ved Anke, for saa vidt det ikke enten efter Bogen om Strafferetsplejen paakendes i Forbindelse med Spørgsmaal om Straf eller indtales, efter at Straffedom er fældet over den paagældende.

§ 34.

Gør en Dommer sig skyldig i Forsømmelse eller Skødesløshed i Embedsførelse, der dog ikke er af saadan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen paadrager Straf, eller udviser han i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt Forhold, paahviler det Justitiarius i den Ret, hvoraf han er Medlem, med Hensyn til Landsretternes Justitiarier Højeste- rets Justitiarius, samt med Hensyn til de øvrige Dommere vedkommende Landsrets Justitiarius, i Stilhed at give ham fornøden Advarsel.

Det staar derhos Enhver, der under Møde for en Ret anser sig krænket ved saadant utilbørligt eller usømmeligt Forhold fra en Dommers Side, frit for at paa- klage det af Dommeren udviste Forhold til højere Ret. Klagen, der maa fremsættes skriftlig og inden fjorten Dage, efter at Sagens Behandling for paagældende Ret er sluttet, behandles i øvrigt overensstemmende med de i Kap. 90 givne Regler for Kæremaal. Finder den overordnede Ret Klagen begrundet, kan den udtale sin Mis- billigelse af Dommerens Adfærd eller paalægge ham en Bøde.

§ 35.

Viser saadan, efter * Omstændighederne gentagen, Advarsel, Misbilligelse eller Bøde sig frugtesløs, eller har Dommeren gjort sig skyldig i et Forhold, der maa svække eller gøre ham uværdig til den Agtelse og Tillid, som Dommerkaldet forud- sætter, kan dette drage til Følge efter Omstændighederne Embedsfradømmelse uden Pension eller med Pension, beregnet efter Pensionslovens Regler, eller endelig saa- ledes, at Pensionens Størrelse bliver at bestemme ved særlig Lov. Er der Tale om et efter Straffeloven strafbart Forhold, bliver Sagen af Justitsministeren eller af Justitiarius at overgive til vedkommende Overanklager for eventuelt at forfølges som selvstændig Straffesag. I andet Fald, eller naar Dommen i Straffesagen ikke lyder paa Embedsforbrydelse, afgøres Spørgsmaalet ifølge Justitsministerens nær- mere Bestemmelse under en af det offentlige mod Dommeren anlagt Sag. Sagen be-

handles efter de for Landsretsproceduren for borgerlige Sager i 1ste Instans gæl- dende Regler.

I Overensstemmelse hermed bliver det fremdeles at afgøre, hvor vidt en Dommer bør ved Dom afsættes paa Grund af vedvarende Aands- eller Legemssvaghed.

§ 36.

Naar Straffesag er rejst mod en Dommer, eller naar han maa antages at have gjort sig skyldig i saadant utilbørligt Forhold, som omhandles i § 35, saa vel som naar han er bleven uvederhæftig eller aandssvag, kan han suspenderes. Afgørelse herom træffes, naar Talen er om en Underretsdommer, af Landsrettens Justitiarius og to af Rettens Medlemmer, og naar Talen er om en Højesterets- eller Lands- dommer, af Højesterets Justitiarius og to af Rettens Medlemmer.

§ 37.

Beslutning om Ophør af midlertidig Beskikkelse til at beklæde et Dommer- embede (§ 30) kan tages af den Myndighed, der har meddelt den, dog, for saa vidt det er Landsrettens Justitiarius, med Ret for den paagældende til at forelægge Spørgs- maalet for Justitsministeren.

§ 38.

Justitssekretærer ved Højesteret, Landsretterne og Københavns Byting be- skikkes af Kongen, Fuldmægtige ved de nævnte Retter af Kongen eller af Justits- ministeren efter de nærmere Regler, som fastsættes ved Lønningsloven.

Til midlertidig at beklæde et af de nævnte Embeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Be- skikkelse. I paatrængende Tilfælde, samt naar Forfaldet skønnes at ville blive kort- varigt, kan vedkommende Rets Justitiarius give den midlertidige Bemyndigelse. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Til fast eller midlertidig at beklæde de i denne Paragraf nævnte Embeder udkræves, at vedkommende er en fuldmyndig, uberygtet og vederhæftig Mand, samt at han har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen i det mindste med Karak- teren haud illaudabilis eller har opnaaet Karakteren „Bekvem" ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 39.

Naar nogen af de i § 38 nævnte Embedsmænd paa Grund af Inhabilitet er udelukket, beskikker vedkommende Rets Justitiarius i fornødent Fald en Mand, som har de i § 38, 3die Stykke, angivne Egenskaber, til at fungere i Sagen.

§ 40.

Hvor Retsskriver tindes, fremsættes Klager over Retsskriverens Afgørelse inden 6 Maaneder for den Ret, ved hvilken Retsskriveren er ansat. Efter at have modtaget Retsskriverens Erklæring afgør Retten, for Kjøbenhavns Bytings Vedkommende Rettens Justitarius, Sagen ved Kendelse. Mod denne Kendelse kan rejses Kæremaal. Hvor Retsskriverforretningerne paahvile Dommeren, afgøres deslige Klager ved Kære.

Med Hensyn til Retsskriveres Ansvar til Straf og Erstatning for Overtrædelse af deres Embedspligter finde Reglerne i § 33 tilsvarende Anvendelse.

§ 41.

Ved Højesteret, Landsretterne og Kjøbenhavns Byting ansætter Bettens Justitarius det fastsatte Antal Retsbude. Ved hver Underret udenfor Kjøbenhavn ansætter vedkommende Dommer et Retsbud.

§ 42.

I hver af de i § 14 ommeldte Retskredse ansættes det fornødne Antal Stæv- ningsmænd.

De ved Landsretterne og Underretterne ansatte Retsbude kunne benyttes som Stævningmænd for vedkommende Rets Omraade i det Omfang og paa den Maade, som vedkommende Justitarius eller Underretsdommer nærmere bestemmer. De Stæv- ningsmænd, som yderligere efter Justitsministerens Bestemmelse behøves, beskikkes af vedkommende Justitarius eller Underretsdommer. Fortegnelse over Retskredsens Stævningmænd opslaas paa Tingstederne samt henholdsvis i Landsretternes og Kjø- benhavns Bytings Lokaler, og bekendtgøres tillige aarlig og oftere, naar Forandring sker, i de Aviser, som dertil af Justitsministeren bestemmes.

§ 43.

Enhver Stævningmand afgiver til vedkommende Justitarius eller Underrets- dommer en Erklæring paa Ære og Samvittighed om, at han med Troskab og Sam- vittighedsfuldhed vil opfylde de Pligter, der paahviler ham efter nærværende Lov og den ham meddelte Instruks. Dommeren i Retskredsen har at vejlede dem med Hen- syn til deres Pligter.

§ 44.

Det underordnede Personale ved Højesterets, Landsretternes og Kjøbenhavns Bytings Skriverkontorer ansættes af vedkommende Rets Justitarius.

Kapitel 3.

Kommunedommer i Smaasager paa Landet.

§ 45.

Den ved Lov af 10. Maj 1854 § 65 anordnede Tyendeforligsmægler, der her- efter benævnes Kommunedommer, tillægges der en efter nedenstaaende Bestemmelser begrænset Myndighed til, naar i offentlig Sag den sigtede og i privat Sag begge Parter bo i Kommunen, at paadømme:

1. Sager, som alene angaa Overtrædelser, begaaede i Kommunen, af Politivedtægt eller Sundhedsvedtægt eller af Mark- og Vejfredsloven,
2. Borgerlige Sager, der angaa private Formuerettigheder eller strafbare Handlinger, som ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning,

naar Paastanden er udtrykkelig indskrænket til Pengeydelse, som ikke overstiger 40 Kr., eventuelt i Forbindelse med Mortifikation af en Ærefornærmelse.

Sager af den nævnte Art og Størrelse kunne dog af den anklagende Politi- myndighed, hvis Sagen er undergivet offentlig Paatale, og i andet Fald af Sagsøgeren indbringes for almindelig Ret i Stedet for at indbringes for Kommunedommeren.

Bestemmelsen i Lov af 10. Maj 1854 § 66, sidste Punktum ophæves.

Andet Afsnit.

Nævningers Kaldelse.

Kapitel 4.

Almindelige Bestemmelser.

§ 46.

For hvert Aar, regnet fra 1ste Juni til 31te Maj, vælges et Antal Mænd til at udføre Nævningehvervet. Blandt disse udtages Nævningerne for det enkelte Ting ved Lodtrækning, og blandt de saaledes udtagne atter Nævningerne for den enkelte Sag, ligeledes ved Lodtrækning.

Ved Nævningekreds forstaas den Del af en Landsretskreds, som er henlagt til samme Landsretstingsted.

§ 47.

Til Nævning kan med de af §§ 48 og 49 følgende Undtagelser kaldes enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han paa Grund af legemlige Mangler eller utilstrækkeligt Kendskab til det danske Sprog er ude af Stand til at fyldestgøre en Nævnings Pligter. Den for Valgretten gældende Betingelse med Hensyn til Boligen bliver her at anvende saaledes, at den paagældende i det Aar, der gaar forud for Nævningeaarets Begyndelse, skal have haft Bopæl i Nævningekredsen.

§ 48.

Udelukkede fra at være Nævninger ere: Ministre, Departementschefer samt ligestillede Embedsmænd i Centraladministrationen, Medlemmer af Højesteret samt Dommere i Landsretterne og Underretterne, offentlige Anklagere, Overøvrigheder, Politiets Embeds- og Bestillingsmænd, Folkekirkens og de anerkendte Trossamfunds Gejstlige.

§ 49.

Følgende Personer kunne begære sig fritagne for Nævningehvervet:

- 1) Rigsdagsmænd, medens Rigsdagen er samlet,
- 2) Told- og Postvæsnets Embeds- og Bestillingsmænd, faste Brandfolk, saavel som de ved Jernbaner og Telegrafer samt Telefoner ansatte Personer,
- 3) Læger, som ikke holde Hjælpelæge,
- 4) Apotekere, der drive deres Næring uden Hjælp af en farmaceutisk Kandidat,
- 5) Lodser,
- 6) de, som inden Nævningeaarets Begyndelse fylde 65 Aar.
- 7) de, som paa Grund af deres Helbredstilstand eller Formue- eller Familiefor- hold ikke uden Fare for deres Velfærd kunne opfylde Nævningepligten,
- 8) de, som efter den kommunale Nævningelistes Berigtigelse have fæstet Bopæl i en anden Nævningekreds.

§ 50.

Ingen kan kaldes til Nævning, som ikke er optagen paa Grundlisten (§§ 51 ff.) og Nævningekredsens Aarsliste (§§ 56 ff.). Efter den førstnævnte Listes endelige Be-
rigtigelse af Kommunalbestyrelsen kan ingen optages paa den uden ifølge Forandring at Kommunalbestyrelsens Kendelse efter Anke.

Forelagte Lovforslag m. m. 110

Grunde, der udelukke fra Nævningehvervet (§§ 47 og 48), men som maatte være blevne upaaagtede eller først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, skulle af den paagældende Myndighed tages i Betragtning uden Hensyn til nævnte Frist.

Krav paa Fritagelse for Nævningehvervet af Grunde, som først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, er ikke afskaaret.

Kapitel 5.

Grundlister.

§ 51.

Kommunalbestyrelserne — i Kjøbenhavn den samlede Kommunalbestyrelse ved et Udvalg af 4 Medlemmer, af hvilke efter Forholdstal 2 vælges af Magistraten og 2 af Borgerrepræsentanterne — udvælge aarlig efter Forholdstal blandt de Personer, der ere opførte paa Folketingsvalglisten og opfylde de øvrige i §§ 47 og 48 fore- skrevne Betingelser. Mænd, der anses for særlig egnede og værdige til Nævninge- hvervet, nemlig i Kjøbenhavn 1200 og 200 Suppleanter, paa Landet i hver Sogneraads- kreds og i Købstæderne samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Ind- byggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling. De nærmere Regler for Talgenes Foretagelse fastsættes ved kongelig Anordning.

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen have kom- munal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes

i den her omtalte Henseende til Købstaden.

§ 52.

Fortegnelse over de ifølge § 51 valgte Mænd (Grundlisten) skal fremlægges til almindeligt Eftersyn i Overensstemmelse med de i Lov 12. Juli 1867 § 12 for Valg- listerne til Folketinget foreskrevne Regler, hvorhos der til enhver paa Listen optagen skal sendes skriftlig Meddelelse om hans Optagelse.

Indsigelser mod Listen eller Begæringer om Fritagelse for Nævningehvervet skulle fremsættes skriftlig for Kommunalbestyrelsen under Angivelse af Grunden, hvorpaa de støttes, inden 3 Dage fra Udløbet af den Tid, i hvilken Listen ligger fremme.

Indsigelse kan fremsættes af enhver, som anser sig uden Føje optaget paa Listen, eller som efter § 49 mener at have Krav paa Fritagelse, saavel som af en- hver til Folketinget valgbar Beboer af Kommunen, som formener, at nogen uberettiget er optaget paa Listen.

De fremkomne Indsigelser paakendes af Kommunalbestyrelsen, i Kjøbenhavn af det i § 51 nævnte Udvalg, under lagttagelse af de i Lov om Valgene til Rigsdagen af 12. Juli 1867 § 14 foreskrevne Regler. Kendelsen kan af den, hvem den gaar imod, indankes til Udvalget for Aarslistens Dannelse. Meddelelse om, at Anke vil finde Sted, skal inden 3 Dage efter Kendelsens Afsigelse gøres til Kommunalbestyrelsen.

§ 53.

Den efter Afgørelsen af fremsatte Indsigelser berigtigede Liste underskrives af Kommunalbestyrelsens — i Kjøbenhavn det i § 51 ommeldte Udvalgs — Formand og indsendes af ham inden 1. April til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dan-

lielse (§ 56). Saa skal og Afskrift af de Kendelser, mod hvilke Anke, overensstemmende med § 52 i Slutningen, er anmeldt, indsendes med fornødne Oplysninger.

§ 54.

I Tilfælde af Forsømmelse med Listernes Indsendelse skal Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse, i fornødent Fald ved Anvendelse af passende Tvangs- bøder, drage Omsorg for, at de savnede Lister uopholdelig indsendes. Findes det, at Listen i nogen Kommune ikke paa lovbefalet Maade er bragt i Stand, paalægger han, i fornødent Fald under Tvangsbøder, Kommunalbestyrelsen ufortøvet at træffe de i Loven befalede Foranstaltninger, om fornødent med Forkortelse af de lovbestemte Frister, og gør Indberetning herom til Justitsministeren, der afgør, om Strafansvar skal gøres gældende. Tvangsbøderne tilfalde Statskassen.

§ 55.

Dersom hidtil upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen paa Grundlisten opført Person fra Nævningehvervet, efter den i § 51 ommeldte Fristes Udløb maatte komme til Kommunalbestyrelsens Kundskab, skal derom ved Indsendelse af Listen eller senere, saa snart ske kan, gøres Meddelelse, ledsaget af fornødne Oplysninger. til Formanden for Udvalget for Aarslistens Dannelse, saafremt enten Lodtrækningen til denne Liste endnu ikke har fundet Sted, eller den paagældende ved Lodtrækningen er bleven optaget paa den. Herom skal Kommunalbestyrelsen samtidig underrette den, om hvis Udelukkelse der er Tale.

Kapitel 6.

Nævningekredsens Aarsliste.

§ 56.

Til Afgørelse af, hvilke Mænd der skulle opføres paa Nævningekredsens Aarsliste, dannes for 3 Aar ad Gangen i hver Kreds et Udvalg, bestaaende af en af Kongen beskikket Formand, to af Landsrettens Justitiarius og to af vedkommende Amtsraad og Købstad-Kommunalbestyrelser valgte Medlemmer.

De nærmere fornødne Regler om de to sidstnævnte Udvalgsmedlemmers Valg fastsættes af Justitsministeren.

Udvalgets Medlemmer ere berettigede til Godtgørelse for Befordring med 1 1/2 Kr. for hver løbende Mil; de Udlæg, som Udførelse af de Udvalgets Formand i de følgende Paragrafer paalagte Forretninger medføre, godtgøres efter Regning.

§ 57.

Formanden for det i § 56 nævnte Udvalg sammenkalder Møde af Udvalget paa Nævningekredsens Tingsted saa betids, at Aarslisten kan være affattet inden 1ste Maj. Om Tid og Sted for Mødet, som afholdes offentlig, skal mindst 1 Uge forud Bekendtgørelse indrykkes i de af Justitsministeren bestemte Aviser, med Opfordring hi dem, som i Medfør af § 52 i Slutningen agte at paaanke en Kendelse af Kommunalbestyrelsen, samt til de paa Grundlisterne opførte Personer, der maatte mene at have et ved § 49 hjemlet og ikke ved Forsømmelse (§ 50 i Slutningen) afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig og med Angivelse af Grund at indgive deres Anke eller Begæring til Udvalgets Formand.

§ 58.

Udvalget afgør først de Spørgsmaal vedrørende Optagelsen paa Grundlisten, som ifølge §§ 55 og 57 ere forelagte det, eller som det selv maatte finde Anledning til at rejse ifølge fremkommen, paa bestemte Kendsgerninger støttet Tvivl, om nogen af de paa Listen opførte Mænd fyldestgør Betingelserne efter §§ 47 og 48 for at kunne være Nævning. Der gives dem, hvem Afgørelsen angaar, og som ere mødte eller have ladet møde, Lejlighed til at udtale sig og til at fremføre medbragte Bevisligheder.

Udvalgets Afgørelser, som paategnes Grundlisten, kunne ikke paaankes.

Naar der ved de Afgørelser, som træffes af Kommunalbestyrelsen eller Udvalget, udskydes nogen af de valgte, træder den paa Listen først opførte Suppleant i den udelukkede Sted.

§ 59.

Naar de nævnte Fortegnelser paa den anførte Maade ere berigtigede, bliver af det hele for hver Nævningekreds særlig udpegede Antal Mænd ved Lodtrækning at udtage, for den kjøbenhavnske Kreds 600, for den bornholmske Kreds 120 og for hver af de øvrige Nævningekredse 200. Listen offentliggøres i de dertil ved Anordning bestemte Aviser.

De saaledes udtagne Mænd opføres med deres fulde Navn, Livsstilling og Bo- pæl efter Bogstavfølge og under Løbenumre paa en særegen Liste, som underskrives af Udvalgets Medlemmer og udgør Nævningekredsens Aarsliste.

§ 60.

Viser nogen Forsømmelse i Udførelsen af de ham efter Kap. 4—6 paa hvilende Forretninger, bliver han, for saa vidt ikke højere Straf er forskyldt efter Lovgivningens almindelige Bestemmelser, at anse med Bøder fra 20—400 Kr.

Kapitel 7.

Nævninger for det enkelte Ting.

§ 61.

Mindst en Uge før hvert Ting, paa hvilket Nævningesager skulle paakendes, afholder det i § 56 nævnte Udvalg et offentligt Møde paa Tingstedet, for ved Lodtrækning at udtage Nævninger for det forestaaende Ting. Mødets Tid og Sted lader Formanden mindst en Uge forud bekendtgøre i de af Justitsministeren bestemte Tidender med Opfordring til de paa Aarslisten opførte Personer, som mene at have et ved § 49 hjemlet og ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig med Angivelse af Grund at indgive deres Begæring til Udvalgets Formand.

Denne lader før Mødet de Navne, som findes paa Aarslisten, og som ikke ifølge Afgørelser, trufne i Anledning af tidligere Ting i Nævningeaaret, eller i Medfør af Reglen i § 74 maatte være udgaaede, afskrive paa Sedler med deres paa Aarslisten opførte Løbenumre.

§ 62.

Paa Mødet afgør Udvalget først de mulig fremkomne Spørgsmaal om Fritagelser eller om Udslettelse af Aarslisten. Med Hensyn til disse Afgørelser gælde Reglerne i § 58.

§ 63.

De Sedler, som ikke ifølge de i forrige Paragraf omtalte Afgørelser maatte blive at lægge til Side, sammenholdes derefter med Aarslisten og eftertælles, hvorefter der skrives til Lodtrækning af 30 Hovednævninger og 10 Hjælpenævninger for det forestaaende Ting.

I dette Øjemed blive først de Sedler, der indeholde Navne paa Personer, som bo paa det Sted, hvor Retten skal holdes, eller i Nærheden af det, lagte i en Urne, Q(r) blandt dem 10 Sedler udtrukne af Formanden, en for en. Ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en Liste. Derefter lægges ogsaa de andre Sedler i Urnen, og 30 Sedler udtages af Formanden, en for en; ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en anden Liste. De udtrukne Numre forsynes med Løbenumre efter den Orden, i hvilken de udtrækkes.

Den sidste Liste er Tingets Hovedliste, den første Hjælpe listen. Begge Lister underskrives af Udvalgets Formand. De nævnte Lister gælde for hele det forestaaende Ting. selv om dette maatte fortsættes ud over den 31te Maj.

§ 64.

Ved Lodtrækningen til Hjælpe listen blive de Personer, som have været opførte paa Hjælpe listen ved tidligere Ting i Nævningeaaret, men ikke have været indkaldte, ikke medtagne, for saa vidt der foruden dem findes opført paa Aarslisten et tilstrækkeligt Antal saadanne Personer, som komme i Betragtning til Hjælpe listen.

§ 65.

Genparter af Hovedlisten og Hjælpe listen skulle mindst en Uge før Tingets Begyndelse tilstilles Landsretten og Overanklagerne. Tilsvarende Genparter tilstilles ved Foranstaltning af Formanden for det forestaaende Ting, mindst 6 Dage før Tinget eller Dagen, til hvilken Indstævning er sket, mulige private Sagsøgere samt hver af de Tiltalte og deres Forsvarere. Finder Indstævning med kortere Varsel Sted, afkortes denne Frist saaledes, at den bliver en Dag kortere end Varslet. Til de Tiltalte sker Meddelelsen paa den i §§ 749 li. foreskrevne Maade.

§ 66.

Udvalgets Formand drager Omsorg for, at de paa Hovedlisten opførte Personer paa den i §§ 749 ff. foreskrevne Maade indkaldes med en Uges Varsel til at give Møde i Retten ved en Tilsigelse, som angiver Tid og Sted for Rettens Holdelse og indeholder Paamindelse om Pligten til betimelig Angivelse af mulige Fritagelsesgrunde eller Forfald samt om Følgerne af Forsømmelse i denne Henseende og af Udeblivelse uden lovligt Forfald.

Paa lignende Maade gives der de paa Hjælpe listen opførte Personer Tilsigelse om, at de under det forestaaende Ting skulle holde sig beredte til efter Indkaldelse at møde til Udøvelse af Nævningehvervet.

§ 67.

Hvis nogen af de tilsagte Hoved- eller Hjælpenævninger mener at have noget ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse eller at have lovligt Forfald, bør han ved Tilsigelsens Forkyndelse eller saa snart, som det bliver ham muligt, opgive

saadant enten for Stævningsmanden, der paategner Tilsigelsen Bemærkning herom, eller skriftlig til Udvalgets Formand, samt meddele de Oplysninger i saa Henseende, som staa til hans Raadighed.

Forsømmelse af betimelig Anmeldelse af Fritagelsesgrunde medfører deres Fortabelse.

§ 68.

Finder Udvalgets Formand efter de foreliggende Oplysninger, at en fremsat Begæring om Fritagelse bør tages til Følge, eller at et opgivet Forfald er gyldigt, eller at det ved de i § 55 nævnte Meddelelser er oplyst, at Grunde ere forhaanden, som udelukke nogen af de udtrukne Hoved- eller Hjælpenævninger fra Nævningehvervet, foretager han i et offentligt, Dagen forud bekendtgjort Møde paa lignende Maade som i §§ 61—64 foreskrevet ny Lodtrækning til Fuldstændiggørelse henholdsvis af Hovedlisten og Hjælpe listen.

Med Hensyn til de ved denne Lodtrækning udtrukne Nævninger iagttages Reglerne i §§ 65 og 66 snarest muligt; de der ommeldte Frister forkortes saa meget, som Omstændighederne gøre nødvendigt.

Finder Udvalgets Formand ikke tilstrækkelig Grund til at tage Hensyn til fremsatte Begæring om Fritagelse eller opgivne Forfald, lader han Meddelelse derom forkynde for paagældende paa den i § 66 bestemte Maade med Betydning om, at Spørgsmaalet kan indbringes til Afgørelse af Retten ved Tingets Begyndelse.

De af Formanden i Henhold til denne Paragrafs første Stykke truffne Afgørelser om Fritagelse og Udelukkelse have kun Gyldighed for det forestaaende Ting.

§ 69.

Dagen før Tingets Begyndelse blive Aarslisten, den endelige Hovedliste og Hjælpe liste for Tinget og de paategnede Tilsigelser til Hoved- og Hjælpenævningerne at tilstille Rettens Formand. Fremdeles skal Udvalgets Formand til samme Tid eller senere snarest muligt tilstille Rettens Formand de Meddelelser, som efter § 55 maatte komme ham i Hænde om tidligere upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen af de paa Tingets Lister opførte Personer fra Nævningehvervet.

§ 70.

Enhver Nævning, som udebliver efter behørig Indkaldelse, uden at lovligt Forfald oplyses, eller som, efter at være mødt, uden Orlov eller oplyst lovligt Forfald unddrager sig Opfyldelsen af de ham som Nævning paahvilende Pligter, ifalder en Bøde, første Gang fra 40 til 400 Kr., og i Gentagelsestilfælde fra 100 til 1000 Kr.

Spørgsmaal om Nævningers Ansvar efter denne Paragraf afgøres af Retten uden Nævninger.

Den afsagte Kendelse forkyndes snarest muligt for den paagældende Nævning. Denne har i en Uge fra Kendelsens Forkyndelse Adgang til at fremkomme med Oplysninger for Retten om, at behørig Indkaldelse ej har fundet Sted, eller at han har haft lovligt Forfald. Findes disse fyldestgørende, ophæver Retten sin Kendelse. De

omhandlede Kendelser kunne ikke gøres til Genstand for Anke eller Kære.

§ 71.

Har en udebleven Nævning, for hvis Vedkommende lovligt Forfald er oplyst, ikke opfyldt den ham efter § 67 aahvilende Pligt til betimelig Anmeldelse og Med-

delelse af Oplysninger, eller møder en Nævning for sent, men inden Lodtrækning af Nævninger til nogen Sag er begyndt den paagældende Dag, kan Retten ved Kendelse idømme ham en Bøde af indtil 20 Kr. Denne Kendelse kan ikke omgøres af Retten, ej heller paaankes eller paakæres.

§ 72.

Retten Formand kan meddele en Nævning Orlov under Samlingen for en bestemt Tid.

§ 73.

Viser det sig under Tinget, at det til Lodtrækningen af Nævninger til en Sag fornødne Antal (§ 929) ikke kan skaffes til Veje ved Indkaldelse af de tilsagte Hjælpenævninger, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning blandt de paa Aarslisten opførte Personer, som ere bosatte paa eller nær ved det Sted, hvor Retten holdes. Herved bliver Reglen i § 64 at iagttage. De udtrukne Navne tilføres Hjælpelisten og meddeles straks Overanklageren, den eller de Tiltalte og deres beskikkede Forsvarere, hvorhos de paagældende straks indkaldes efter Reglerne i § 66 med Aftens Varsel.

§ 74.

Ved Tingets Slutning lader Rettens Formand Navnene paa de Nævninger, der efter Indkaldelse have givet behørigt Møde paa Tinget og ikke her efter Begæring paa Grund af en midlertidig Forhindring ere blevne fritagne for at gøre Tjeneste i Henhold til § 49 Nr. 7, udstryge paa Aarslisten. Tillige meddeles der de ovenmeldte Nævninger paa Forlangende uden Betaling Vidnesbyrd af Rettens Skriver om, at de have givet behørigt Møde under Tinget.

§ 75.

Der tilkommer Nævninger 3 Kr. for hver Dag, de i Anledning af Nævninge- hvervet holdes borte fra Hjemmet, og endvidere, naar de give Møde over 1/4 Mil fra den By, hvori de bo, eller, naar de bo paa Landet, fra deres Hjem, Godtgørelse for Billet til Jernbane (III. Klasse) og Dampskib (II. Plads), hvor saadant kan benyttes, og i øvrigt for Befordring frem og tilbage med 1 1/2 Kr. for hver løbende Mil.

§ 76.

Aarslisten samt Tingets Hovedliste og Hjælpe- liste tilbagesendes efter Tingets Slutning til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse.

Tredie Afsnit. Anklagemyndigheden.

Kapitel 8.

§ 77.

De offentlige Anklagere ere Rigsanklageren, Overanklagerne samt de til disses Bistand beskikkede Mænd.

§ 78.

Rigsanklageren beskikkes af Kongen. Til midlertidig at fungere som Rigs- anklager i Tilfælde af Embedsledighed eller Forfald kan Justitsministeren meddele Beskikkelse.

Rigsanklageren virker ved Højesteret og fører Tilsynet med de offentlige An- klagere efter de nærmere Regler i nærværende Lov.

Rigsanklageren har Embedskontor i Kjøbenhavn.

§ 79.

Til Bistand ved Udførelsen af Rigsanklagerens Hverv beskikker Kongen en Overanklager.

Justitsministeren kan efter Forhandling med Rigsanklageren give ogsaa andre Bemyndigelse til at optræde i en enkelt Sag for Højesteret i Rigsanklagerens Sted.

§ 80.

For østre Landsretskreds beskikker Kongen 3, og for vestre Landsretskreds ligeledes 3 Overanklagere. Til midlertidig at fungere som Overanklager i Tilfælde af Embedsledighed eller Forfald kan Justitsministeren meddele Beskikkelse.

Overanklagerne virke ved Landsretterne og Underretterne efter de derom i denne Lov givne Regler.

Fordelingen af Forretningerne mellem Overanklagerne ved hver af Landsretterne saa vel som Stedet for deres Embedskontor bestemmes af Justitsministeren.

Bemyndigelse til i en enkelt Sag at optræde for Landsretten i Stedet for eller sammen med Overanklageren kan efter Forhandling med denne gives af Justitsministeren.

§ 81.

Justitsministeren beskikker de fornødne Medhjælpere for Overanklageren.

Rigsanklageren beskikker efter Forslag af Overanklageren Anklagere ved Underretterne, een eller efter Omstændighederne flere ved hver Underretskreds, til efter Paalæg af Overanklageren at udføre Tiltale for Underretten. Saadan Beskikkelse kan meddeles samme Mand for flere Underretskredse.

Bemyndigelse til i en enkelt Sag at udføre en Sag for Underretten kan efter Forhandling med Overanklageren gives af Rigsanklageren.

§ 82.

Kun uberygtede, vederhæftige Mænd kunne beskikkes til eller handle som offentlige Anklagere.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Den, der beskikkes til Rigsanklager eller Overanklager, eller som bemyndiges til at optræde for Højesteret eller Landsretten i en enkelt Sag, skal fyldestgøre de Betingelser, der ifølge § 94 udkræves for at blive Højesteretsadvokat, dog at den i § 97 nævnte Prøve ikke kræves.

Den, der beskikkes til Medhjælper for en Overanklager eller til Anklager ved Underretten eller bemyndiges til i en enkelt Sag at udføre en Tiltale for Underretten, skal fyldestgøre de Betingelser, som ifølge § 96 udkræves for at blive Sagfører ved Underretterne.

§ 83.

Udøvelse af Sagførervirksomhed er uforenelig med Stillingen som Rigsanklager eller Overanklager. Dog skal den Anklager, der har Beskikkelse som Sagfører, med sine foresattes Tilladelse kunne overtage Udførelsen af enkelte borgerlige Retssager.

Virksomhed som Sagfører udelukker ikke fra Beskikkelse som Medhjælper for en Overanklager eller Anklager ved Underretten, ej heller fra Bemyndigelse til ellers at optræde som Anklager i en enkelt Sag.

§ 84.

De offentlige Anklagere ere Justitsministeren underordnede og staa med Hen- syn til deres Hvervs Udførelse under dennes Tilsyn.

§ 85.

Anklagere ved Underretterne samt de Mænd, der bemyndiges til at optræde som Anklagere i en enkelt Sag, erholde Vederlag af det offentlige for den enkelte Sag. Retten fastsætter i Dommen eller, hvis Sagen afsluttes uden Dom, ved Kendelse Vederlaget efter Arbejdets Betydning og Omfang.

Fjerde Afsnit. Politimyndigheden.

Kapitel 9.

§ 86.

Det københavnske Politis Ordning berøres ikke af nærværende Lov.

§ 87.

Udenfor Kjøbenhavn forestaas Politiet i hvert Syssel (jvf. § 16) af Syssel- manden som Politimester.

Sysselmandene, der beskikkes af Kongen, maa være fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med i det mindste Karakteren haud illaudabilis eller have opnaaet Karakteren „Be- kvem" enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede.

Forelagte Lovforslag m. m. 111

§ 88.

Politiets Virksomhed omfatter dels uden for Retsplejen Omsorg for offentlig Orden og Vel samt Lovenes Haandhævelse overensstemmende med de gældende Love og Vedtægter, dels Virksomhed i Retsplejen efter denne Lov, herunder særlig Efter- forskning og Forfølgning af Forbrydelser samt Bestyrelse af Arresthusene.

Den Øvrigheden efter D. L. 3—16—4 tilkommende Afgørelsesret gaar uden for Kjøbenhavn over til vedkommende Amtmand. Alle andre administrative Forret- ninger, der hidtil have været henlagte til Herredsfogden, Birkedommeren eller By- fogden, varetages af Sysselmanden.

I de Kommuner, i hvis Bestyrelse Underøvrigheden paa Landet efter de hidtil gældende Regler indtræder som Formand med samme Stilling som Borgmesteren i Købstæderne, beskikkes Formanden for Fremtiden af Kongen, indtil anderledes be- stemmes ved Lov.

§ 89.

Den eller de af Sysselmanden antagne Fuldmægtige kan der af Amtmanden meddeles Autorisation til paa Sysselmandens Ansvar at udføre dennes Forretninger. For at kunne autoriseres som saadan udkræves, at den paagældende fyldestgør de i § 87, 2det Stykke, stillede Betingelser.

§ 90.

Udenfor Kjøbenhavn foregaar i de første 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden Fastsættelse af Politibetjentenes Antal ved Beslutning af Justitsministeren, dog saa- ledes, at der højst kan beregnes for hver Købstadskommune og Handelsplads med indtil 2,000 Indbyggere 1 Politibetjent, for Købstæder og Handelspladser med et større Indbyggerantal desuden 1 for hvert overskydende Antal af 1,500, dog ikke mere end 8 i alt, samt for Landet højst 1 Politibetjent, om fornødent med Befordringsmiddel, for hver 5,000 Indbyggere, saaledes at et overskydende Antal regnes for fulde 5,000, naar det overstiger Halvdelen, — alt dog saaledes, at Justitsministeren, saa ofte der bliver Spørgsmaal om indenfor disse Grænser at forøge Antallet af Politibetjente, skal forelægge Sagen, for saa vidt Købstad eller Handelsplads angaar, for vedkommende Kommunalbestyrelse og, for saa vidt Landdistrikt angaar, for vedkommende Amtsraad. — En Forøgelse af det fastsatte Antal Politibetjente ud over de nævnte Grænser kan med Justitsministerens Samtykke finde Sted, naar vedkommende Købstad eller Amts- raad bevilger de dertil fornødne Midler.

Politibetjente, der skulle have Indfødsret og være vederhæftige Mænd af uplettet Rygte, ansættes paa 3 Maaneders Opsigelse. De antages og afskediges efter Sysselmandenes Indstilling af Byraadene i rene Købstadsysler, ellers af Amtsraadet, saaledes at Uenighed mellem vedkommende kommunale Raad og Sysselmanden af- gøres af Justitsministeren. Sognefogderne og lignende Bestillingsmænd bistaa Politiet efter

de gældende Regler. Det særegne Kystpoliti bortfalder.

Inden 5 Aar, efter at denne Lov er traadt i Kraft, bliver der at fore- lægge Rigsdagen Forslag til Lov om Revision af de i nærværende og følgende Paragraf indeholdte Bestemmelser med Fastsættelse af Antallet af Politibetjente udenfor Kjøbenhavn. Fra Udløbet af de 5 Aar fra nærværende Lovs Ikrafttræden og til den sidstnævnte Lovs Ikrafttræden kan Politibetjentenes Tal ikke forøges.

Udgiften til de Politibetjente, hvis Tal er fastsat af Justitsministeren eller senere ved Lov, afholdes af Statskassen. Deres Lønninger fastsættes i Loven om Lønninger for Dommere og øvrige i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

§ 91.

I de første 5 Aar efter Lovens Ikrafttræden bestemmer Justitsministeren for hvert enkelt Syssel, hvorvidt der i samme skal være Vagtstue for Politiet og Op- holdssted for Anholdte. Justitsministeren bestemmer, hvor Sysselmanden skal bo.

§ 92.

Politimyndighederne ere Justitsministeren underordnede og staa under hans øverste Tilsyn.

Politiet uden for Kjøbenhavns Politikreds staa i sin Virksomhed for Efter- forskning og Forfølgning af de Forbrydelser, som høre under Overanklagerens Virke- kreds, under dennes Overtilsyn. Med Hensyn til sin øvrige Virksomhed staa Politiet uden for Kjøbenhavns Politikreds under Amtmandens Overtilsyn.

Femte Afsnit.

Sagførere.

Kapitel 10.

Sagføreres Beskikkelse og Adgang til at benytte Fuldmægtig m. m.

§ 93.

Sagførere beskikkes af Justitsministeriet. Beskikkelse meddeles paa Begæring enhver (Mand eller Kvinde), som har Indfødsret, har opnaaet 25 Aars Alderen, ikke er ude af Raadighed over sit Bo, ifølge paalidelige Vidnesbyrd har ført en retskaffen Vandel og derhos opfylder de i de efterfølgende Paragrafer for de enkelte Stillinger foreskrevne Betingelser.

§ 94.

For at blive Højesteretsadvokat udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren laudabilis, samt at han enten i 3 Aar har været i Virksomhed som Landsretsprokurator eller Overanklager eller i lige Tid været i Virksomhed som Universitetslærer i Lovkyndighed eller Dommer, uden mod eget Ønske at være fjærnet fra disse Stillinger paa en saadan Maade, at den almindelige Pensionsret er gaaet tabt eller indskrænket, og endelig at han har bestaaet den neden for i § 97 omhandlede Prøve.

§ 95.

For at blive Landsretsprokurator udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren laudabilis, samt at han i 3 Aar har været i Virksomhed som Underretsprokurator eller som Anklager ved Underret eller har som autoriseret Fuldmægtig hos en Højesteretsadvokat eller Landsretsprokurator eller som Medhjælper hos en Overanklager, stadig deltaget i Behandlingen af Retssager. Endvidere skal han have aflagt den i § 97 omhandlede Prøve.

De nuværende Underretssagførere med ufuldstændig juridisk Eksamen have Ret til, naar de have været mindst 3 Aar i Virksomhed som saadanne, at indstille sig een Gang til den i § 97 omhandlede Prøve og, naar de bestaa den, til at møde folken Landsret, under hvilken de ifølge § 100 høre, uden Hensyn til, hvor den holdes.

§ 96.

For at blive Underretsprokurator udfordres, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren laudabilis, eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede, samt at han enten i 3 Aar stadig har som autoriseret Fuldmægtig hos en Sagfører deltaget i dennes Forretninger, derunder Behandlingen af Retssager, eller ogsaa, at han i lige Tid har været Retsskriver eller Sysselmand eller stadig har været i Virksomhed som Fuldmægtig under en Ret eller som autoriseret Fuldmægtig hos en Sysselmand eller efter den tidligere Ordning hos en Dommer.

Til Udbringelse af de i de to foregaaende Paragraffer og i nærværende Paragraf ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Den, der er i Besiddelse af de Egenskaber, som udfordres for en højere Art af Sagførervirksomhed, er altid berettiget til at stedes til en ringere Art af Sagførervirksomhed.

§ 97.

Sagførerprøverne for Højesteret og Landsretterne bestaa i, at den paagældende henholdsvis for Højesteret eller en Landsret udfører 3, med mundtlig Domsforhandling sluttende Sager, som han selv skal forskaffe sig, og af hvilke mindst 2 ere civile, deraf i alt Fald den ene for Sagsøgeren. Prøven er bestaaet, naar hans Udførelse af disse Sager af vedkommende Domstol kendes forsvarlig.

Saadan Prøve kan ingen underkaste sig oftere end 2 Gange, og ingen erholder Adgang til Prøven, forinden han har fremlagt Justitsministeriets Tilkendegivelse om, at han efter bestaaet Prøve vil kunne erholde Beskikkelse henholdsvis som Højesterets- advokat eller Landsretsprokurator.

§ 98.

For Beskikkelserne som Højesteretsadvokat, Landsretsprokurator og Underrets- prokurator erlægges Afgifter henholdsvis af 200, 120 og 60 Kr. — Afgifterne tilfalde Statskassen.

Forinden Beskikkelsen udleveres til vedkommende, har han at underskrive en Forsikring paa Ære og Samvittighed om, at han med Flid og Troskab vil udføre de Sager, der betros ham, og at han i det hele vil samvittighedsfuldt opfylde sine Pligter som Sagfører.

§ 99.

Udøvelsen af Sagførervirksomhed kan ikke forenes med noget Dommer- eller Retsskriverembede, noget Embede som Rigsanklager eller Overanklager, nogen Øvrig- hedspost eller Ansættelse i Politiets Tjeneste, ej heller med noget Tjenesteforhold hos en Amtmand, Dommer, Sysselmand eller Retsskriver. Hvor vidt for øvrigt nogen offentlig Embeds- eller Bestillingsmand tillige kan udøve nogen Sagførervirksomhed, bestemmes af Kongen.

Ønsker en Sagfører, som befinder sig i nogen af de Stillinger, med hvilke Ud- øvelse af Sagførervirksomhed i Almindelighed er uforenelig, i et enkelt Tilfælde at overtage Udførelsen af en Retssag, skal dette dog ikke være ham forment, naar han dertil erholder sine Foresattes Tilladelse.

§ 100.

Den, der beskikkes som Højesteretsadvokat, er, saa længe han vil benytte Be- skikkelsen, forpligtet til at have Kontor i eller ved Kjøbenhavn. Landsrets- og Under- retsprokuratorer ere forpligtede til, inden Beskikkelsen udleveres dem, at anmelde for Justitsministeriet, i hvilken Landsretskreds eller Underretskreds de ville have Kontor. Højesteretsadvokater, som ikke have Kontor i eller ved Kjøbenhavn, blive, saa længe de beholde Kontor udenfor dette Sted, at betragte som Landretsprokuratorer. Enhver Sagfører, som flytter sit Kontor til en anden Retskreds, skal inden 14 Dage efter Flytningen anmelde denne for Justitsministeriet.

§ 101.

Højesteretsadvokaterne ere berettigede til at give Møde for alle Landets Dom- stole, Landsretsprokuratorerne for begge Landsretter og alle Underretter, Underrets- prokuratorerne for enhver Underret.

Ingen Sagfører kan give Møde eller lade møde for en Ret, der beklædes af en Enkeltdommer, med hvem Sagføreren er gift eller er beslægtet eller besvogret i

anden Grad af Sidelinien eller nærmere.

§ 102.

Under mundtlig Forhandling i Domssager, er det ikke Sagførere tilladt at give Møde ved en anden, medmindre denne er en til Møde for vedkommende Domstol berettiget Sagfører. Dog skal det være Sagførere tilladt ved enhver uberygtet Person at fremsætte og begrunde Begæring om Sagens Udsættelse paa Grund af Forhold, hvorved Sagføreren selv hindres i at give Møde.

§ 103.

Uden for mundtlig Forhandling i Domssager er det Sagførere tilladt uden særlig Angivelse af Grund at lade møde for sig ved deres autoriserede Fuldmægtige.

Med Angivelse og i fornødent Fald Bevisliggørelse af lovligt Forfald kunne Sagførere under de i denne Paragraf omhandlede Rettergangsforetagender give Møde

ved enhver uberygtet myndig Mandsperson.

§ 104.

Enhver Sagfører er berettiget til at have en autoriseret Fuldmægtig, der skal være en uberygtet Person, som har underkastet sig den juridiske Fællesprøve eller den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede. Autorisationen meddeles for Fuld- mægtige hos Højesteretsadvokater af Højesterets Justitiarius og hos Landsretsprokuratorer samt de Underretsprokuratorer, der have Kontor i Kjøbenhavn, af Justitiarius i vedkom- mende Landsret, for Fuldmægtige hos andre Underretsprokuratorer af Dommeren i den Retsk reds, i hvilken vedkommende Sagfører har Kontor. De autoriserede Fuldmæg- tige skulle, saa længe de ville benytte Fuldmagten, have Bopæl i eller ved den Stad eller i den Retskreds, hvor deres Principal har Kontor,

§ 105.

Udtrykkene „Højesteretsadvokat" og „Underretsprokuratorer" i §§ 95, 100, 101 og 104 skal forstås som indbefattende de i Henhold til den hidtilværende Lov- givning beskikkede Sagførere af de tilsvarende Klasser. De i Henhold til den hidtil- værende Lovgivning beskikkede Overretsprokuratorer og Overretssagførere skulle i Henseende til Møderet (§ 101) saavel som i øvrigt ved Anvendelsen af de foranstaaende Bestemmelser være ligestillede med Landsretsprokuratorer.

Sagførere, som forinden denne Lovs Ikrafttræden have været antagne til at udføre offentlige og beneficerede Sager, beholde dette Hverv, for Straffesagers Ved- kommende dog kun som Forsvarere, saa længe ikke Justitsministeren efter paagældende Retters Indstilling anser dem for uskikkede dertil. Efter paagældende Retters Ind- stilling kan Justitsministeren, efterhaanden som der findes Anledning dertil, antage andre Sagførere til at deltage i nævnte Hverv.

Enhver Sagfører, der er beskikket eller antaget til Udførelse af offentlige og beneficerede Sager, er pligtig til uden særligt Vederlag at vejlede ubemidlede, der henvises til ham, med Hensyn til Forhold, som de ønske gjorde til Genstand for Sag ved den Ret, for hvilken han er antagen, derunder navnlig til at affatte og indgive Forligsindkaldelse og Ansøgning om fri Proces. Saadanne Henvisninger foretages af Sysselemanden, som skønner over de paagældendes Uformuenhed og jagttager, at Hen- visningerne fordeles ligelig mellem de paagældende Sagførere. — Disse Bestemmelser gælde dog indtil videre ikke for cle Sagførere, der have Kontor i Kjøbenhavn eller paa Frederiksberg; men Bestemmelserne kunne af Justitsministeriet, naar Omstændighederne maatte tale derfor, med fornøden Tillempelse udvides til ogsaa at omfatte dem.

Kapitel 11.

Sagføreres Rettigheder og Pligter.

§ 106.

Sagførerne ere paa den Maade og med cle Begrænsninger, som i denne Lov bestemt, eneberettigede til at udføre Retssager for andre. En Bemyndigelse til i eget Navn at indtale en Fordring eller anden Rettighed („Mandatarfuldmagt") kan ikke give den, hvem Bemyndigelsen er givet, Ret til selv at møde i Sagen, naar han ikke er en til Møde ved clen paagældende Domstol berettiget Sagfører.

Indgreb i Sagførernes Eneret, derunder indbefattet, at nogen uberettiget offentlig betegner sig som Sagfører, anses med Bøder fra 50 til 200 Kr., hvilken Straf, naar Forseelsen er sket gennem Proformarethandler, ved hvilke det er givet Udseende af, at vedkommende optræder som Transporthaver, kan stige til 500 Kr. Overenskomster om, at Transportgiveren skal betale Bøden, ere ugyldige, og det i Tilfælde af saadant Proformaværk tilsagte Vederlag for Udførelse af Sager kan ikke

søges betalt samt kan, hvis det er erlagt, søges tilbage.

§ 107.

Ingen Sagfører er, bortset fra de Tilfælde, hvor han hertil kan beordres, plig- tig at paatage sig Udførelsen af

en Retssag.

§ 108.

Sagførere ere pligtige med Flid og Troskab at udføre de dem betroede For- retninger. De ere pligtige at fremme de dem betroede Retssager med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader. De maa som en Følge heraf ikke forhale Sa- gerne ved unødvendige Udsættelser, grundløse Formalitetsindsigelser eller andre Ud- flugter. De ere pligtige at vise Retten Hensyn og Agtelse. De skulle afholde sig fra usømmelig Tale og Skrivemaade for Retten og efterkomme de Paalæg, som særlig gives dem af Retten i Medfør af denne Lov.

§ 109.

Hvad enten Overenskomst om Vederlag er sluttet i Forvejen eller ikke, maa ingen Sagfører kræve højere Betaling, end der skønnes billigt, for den Bistand og Tjeneste, han i saadan Egenskab yder, være sig i Udførelsen af Retssager eller ved Meddelelsen af Raad og Vejledning i andre jimdiske Anliggender.

For øvrigt er det ikke forbudt at betinge sig højere Betaling for det Tilfælde, at Sagen vindes, end for det Tilfælde, at den i det hele eller for en Del tabes, lige saa lidt som det er forbudt at betinge sig en vis Andel i Sagens Genstand, naar dog det Vederlag, som saaledes tilflyder Sagføreren, ikke i det hele skønnes at være ubilligt.

§ 110.

Sagførere, som overtræde de i nærværende Lov givne Forskrifter eller i øvrigt forse sig i deres Virksomhed som Sagførere, anses med de i Straffelovens § 144 om- handlede Straffe.

§ 111.

Naar den Straf, som skal paalægges en Sagfører, ikke er højere end Bøder, og ingen særlig Bevisførelse udfordres for at oplyse det strafbare Forhold, kan Straffen paalægges under den Sag, med Hensyn til hvilken Forseelsen er begaaet, enten ved en særskilt Kendelse eller ved den endelige Dom.

Kapitel 12.

Ophør af Retten til Sagførervirksomhed.

§ 112.

Den Sagfører, som ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening van- ærende Handling, skal ved samme Dom frakendes Retten til at udøve Sagfører- virksomhed.

Har en Sagfører gjort sig skyldig i det i Straffelovens § 253 omhandlede For- hold, bliver, selv om i øvrigt andet Strafansvar mod ham i Medfør af samme Lovs § 254 maatte bortfalde, Retten til Sagførervirksomhed ved Dom at frakende ham under den mod ham anlagte Straffesag, eller, hvis en saadan ikke maatte være anlagt, da under en særlig i dette Øjemed ifølge Justitsministerens Bestemmelse mod ham rejst Straffesag.

Naar Dom til Fortabelse af Ret til Sagførervirksomhed er overgaaet en Sag- fører, kan han ikke, selv om han paaanker saadan Dom, fortsætte sin Virksomhed, før han ved endelig Dom har faaet sin Dom forandret,

§ 113.

Kommer en Sagfører under Konkurs, har Justitsministeren at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed, der først kan generhverves, naar han frem- skaffer Erklæring fra samtlige cle i Konkursboet anmeldte Kreditorer om, at han har fyldestgjort dem for deres Krav. Bliver en Sagfører umyndiggjort, har Justitsmini- steren ligeledes at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed, saa længe Umyndiggørelsen vedvarer.

Sjette Afsnit.

Overgangsbestemmelser m. m.

Kapitel 13.

§ 114.

De i §§ 12, 16, 22, 23 og 51 ommeldte Anordninger og Bekendtgørelser udgaa i betimelig Tid før det Tidspunkt, da Loven træder i Kraft. Fremdeles bliver der før det nævnte Tidspunkt at drage Omsorg for

Affattelsen af de i Kapitel 5 og 6 omtalte Lister.

§ 115.

De Spørgsmaal, som opstaa ved Sammenlægning eller Deling af hidtilværende Underretskredse med Hensyn til Bidrag til Arresthuses Opførelse eller Vedligeholdelse og andre for en Retskreds fælles Anliggender afgøres af Justitsministeren i Forening med Indenrigsministeren efter Forhandling med vedkommende kommunale Myndigheder.

§ 116.

Naar flere hidtilværende Underretskredse sammenlægges til een Øvrighedskreds, gaa deres Skøde- og Pantebøger over til denne. Deles en hidtilværende Underrets- kreds, blive de fornødne Afskrifter af Skøde- og Pantebøgerne at udfærdige og Betalingen herfor at udrede af Statskassen.

§ 117.

De nuværende Dommere og andre Embedsmænd ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn, Kriminal- og Politiretten samt Sø- og Handelsretten sammesteds og Landsoverretten i Viborg ere pligtige at modtage Beskikkelse ved de ny Landsretter og Kjøbenhavns Byting, og de nuværende Underdommere og Under- retsskrivere at modtage Beskikkelse ved de nye Underretter, dog uden Formindskelse i deres hidtil hafte Embedsindtægter og saaledes, at den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embeds- lønningen i den Stilling, de hidtil have beklædt, ogsaa kommer dem til Gode i de ny Stillinger, i hvilke de saaledes ere pligtige at modtage Beskikkelse.

For saa vidt der i nærværende Lov stilles strængere Fordringer i Henseende til juridisk Eksamen for Dommere og andre Retsembedsmand end efter de hidtil

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

gældende Regler, forbliver det dog ved disse med Hensyn til de Mænd, der alt ere beskikkede som saadanne.

§ 118.

De Spørgsmaal, som opstaa ved Sammenlægning eller Deling af hidtilværende Politikredse med Hensyn til de for en Politikreds fælles Anliggender, afgøres af Justitsministeren i Forening med Indenrigsministeren efter Forhandling med vedkom- mende kommunale Myndigheder.

§ 119.

De nuværende Underretsdommere ere pligtige at modtage Beskikkelse som Sysselemænd, dog uden Formindskelse i deres Embedsindtægter og saaledes, at den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embedslønningen i den Stilling, de hidtil have beklædt, ogsaa kommer dem til Gode i de ny Stillinger, i hvilke de saaledes ere pligtige at modtage Beskikkelse.

§ 120.

Indtil Udløbet af et Aar efter denne Lovs fuldstændige Ikrafttræden bliver, for saa vidt den paagældende i øvrigt opfylder de Betingelser for at stedes til Sagførervirksomhed, som denne Lov foreskriver, paa Begæring Beskikkelse som Under- retsprokurator at meddele den, der har gjort 3 Aars Tjeneste som Fuldmægtig paa et Amtskontor.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 112

§ 129.

Naar Sagen ifølge den oprindelige Paastand rettelig er begyndt ved Underret, forbliver den ved denne, uagtet Paastanden senere udvides eller forhøjes, naar dog Sagens Værdi ikke derved imod Modpartens Protest i betydelig Grad forøges ud over den i § 122 bestemte Grænse af 400 Kr.

En Udvidelse af Paastanden kan dog ikke uden Modpartens Samtykke foregaa saaledes, at Fordringer af forskellige af de i § 122 nævnte Klasser inddrages under Sagen.

§ 130.

Henhører en Sag under Landsret, ophører denne ikke at være kompetent, fordi enkelte Fordringer, Spørgsmaal eller Dele udskilles til særskilt Behandling eller Paakendelse i Henhold til § 213, § 225 eller § 226, selv om disse eller Resten af Sagen, for sig betragtet, vilde høre under Underret.

§ 131.

Parterne kunne retsgyldig vedtage at lade en Sag behandle ved Underret, selv om den ifølge de almindelige Regler ikke henhører under denne, dog med Und- tagelse af de i Kap. 40 og 41 nævnte Sager (jfr. endvidere §§ 630 og 640).

Kapitel 15.

Værneting.

§ 132.

Retssager skulle, hvor denne Lov ikke hjemler Undtagelse, anlægges ved den Ret, i hvis Kreds Sagsøgte har Bopæl (Hjemting).

§ 133.

Dersom Sagsøgte har Bopæl i flere Retskredse, anses han at have Hjemting i enhver af dem.

Indlænding, som ikke har Bopæl nogetsteds i Riget, kan sagsøges ved Retten paa det Sted, hvor han opholder sig ved Sagens Berømmelse, eller, dersom hans Opholdssted ikke vides, ved Retten paa det Sted, hvor han vides sidst at have boet eller opholdt sig.

§ 134.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater hørende Personer, anses at have Hjemting i Kjøbenhavn, for saa vidt de ikke vedligeholde Bopæl paa noget andet Sted i Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i det Land, hvor de have Bopæl.

§ 135.

Stiftelser, Kommuner, Korporationer saa vel som Selskaber og Foreninger, være sig med politiske eller sociale eller med rent formueretlige Formaal, have Hjemting i den Retskreds, hvor deres Hoved-Forretningslokale er, eller, naar saadant ikke med Sikkerhed kan udfindes, hvor et af Bestyrelsens Medlemmer bor. De Værnetings-

bestemmelser, der indeholdes i Fimalov 1ste Marts 1889 § 34, Sølov 1ste April 1892 § 10, Lov om Oplagsbeviser m. v. 30te Marts 1894 § 18 og Patentlov 13de April 1894 § 24, forblive gældende.

Retssager, der angaaende Forenings- eller Selskabsanliggende rejstes af Foreningen eller Selskabet mod de enkelte Medlemmer eller opstaa imellem disse som saadanne, kunne anlægges ved Korporationens, Foreningens eller Selskabets Hjemting.

§ 136.

Sager imod Staten skulle anlægges ved den Ret, i hvis Kreds den Embedsmand, som paa Statens Vegne bliver at stævne, har sit Embedskontor, eller i Mangel af saadant sin Bopæl. Værnetingsbestemmelserne i Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. v. 5te April 1888 §§ 3 og 5 forblive gældende.

§ 137.

Sager angaaende Rettigheder over urørlige Ting — være sig Ejendomsret, Panteret, Brugsrettigheder, Servitutrettigheder, Grundbyrderrettigheder eller andre — skulle anlægges ved den Ret, under hvilken Ejendommen er beliggende.

Søgsmaal, hvorved Fordringer, der ere forbundne med Pant i fast Ejendom, eller hvorved enkelte forfaldne Grundbyrdeydelser indtales, kunne anlægges paa det Sted, hvor den behæftede eller bebyrdede Ejendom er beliggende.

Ligger en fast Ejendom i flere Retskredse, anses den med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor de i denne Paragraf omhandlede Sager skulle eller kunne anlægges, at være beliggende i den Retskreds, hvorunder Ejendommens Bygninger, navnlig Stuehuset, høre. Findes saadanne ikke, eller er Stuehuset beliggende i flere Retskredse, kan Sagen anlægges i hvilken som helst af disse.

§ 138.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i §§ 84 og 85 i Lov om Skifte af Dødsbo m. v. af 30te November 1874.

§ 139-

Den, der i Medfør af offentligt eller privat Hverv har haft andres Midler under Forvaltning eller skal aflægge Regnskab for dem, kan sagsøges for sin Forvaltning eller sit Regnskab ved Retten paa det Sted, hvorfra Forvaltningen er ført, eller hvor Regnskabet skulde aflægges.

Sammesteds kunne ogsaa anlægges Sager, som i Anledning af Forvaltningen eller Regnskabet rejstes af den, der har ført samme, imod den, for hvem han har ført den eller det.

§ 140.

Søgsmaal til Opfyldelse eller Ophævelse af en Retshandel eller i Anledning af dens Misligholdelse eller ikke behørig Opfyldelse kunne anlægges ved Retten paa det Sted, hvor Retshandelen ifølge Parternes udtrykkelige eller stiltiende Vedtagelse, ifølge Loven eller i øvrigt ifølge de foreliggende Omstændigheder skulde opfyldes, saafremt Sagsøgte ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse er til Stede i Retskredsen.

Har nogen under et Ophold i en Retskreds paadraget sig en Forpligtelse, som skulde opfyldes der, inden han forlod Retskredsen, kan han endvidere i den Anledning sagsøges der, uagtet han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse ikke er til Stede i Retskredsen.

§ 141.

Sager, hvorunder der paastaas Straf, Erstatning eller Oprejsning i Anledning af retsstridige Skadetilføjelser eller andre Retskrænkelser, kunne anlægges paa det Sted, hvor Skadetilføjelsen eller Retskrænkelsen er foregaaet, eller, naar den har været udøvet i liere Retskredse, i hvilken som helst af disse.

§ 142.

Naar flere Sagvoldere skulle eller dog kunne sagsøges under eet, og Sagen imod dem ikke ifølge denne Lov kan indbringes for andet Værneting, kan den anlægges ved enhver Ret, som for nogen af Sagvolderne er Hjemting.

§ 143.

Kan Sagen i Medhold af denne Lov anlægges ved flere forskellige Retter, har Sagsøgeren Valget, for saa vidt ikke andet fremgaar af Lovens Forskrifter.

§ 144.

Naar Parterne vedtage det, kunne de indbringe deres Sag for, hvilken af samt- lige ligeartede Retter i første Instans de ville, uden at Rettens Samtykke behøves.

§ 145.

Udlændinge kunne sagsøges her i Riget, for saa vidt nogen Ret ifølge de for- anstaaende Regler kan anses som Værneting i Sagen.

Gives der ingen Ret i Riget, ved hvilken Sagen imod Udlændingen herefter kan anlægges, skal det, for saa vidt ikke særlige traktatmæssige Bestemmelser ere til Hinder derfor, være Indlændinge tilladt i Sager angaaende Formueretsforhold at sag- søge Udlændingen i den Retskreds, hvor han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse opholder sig eller har Gods.

Med Hensyn til svenske Undersaatter har det sit Forblivende ved Lov om svenske Dømmes Fuldbyrdelse m. v. af 19de Februar 1861 § 6.

Kapitel 16.

Forening af flere Krav under samme Retssag.

§ 146.

Flere Krav af samme Sagsøger mod samme Sagvolder kunne fra først af for- enes under een Retssag, selv om de hvile paa forskellige faktiske og retlige Grunde og ere af ulige Beskaffenhed, naar Retten er kompetent med Hensyn til dem alle, og samme Procesart er anvendelig paa dem.

§ 147.

Under samme Betingelser kunne flere Parter fra først af sagsøge eller sag- søges i Forening under samme Retssag; dog udfordres endvidere hertil, for saa vidt Kravene ikke have fælles Oprindelse eller særlig Lovforskrift hjemler deres Forening, at ingen af Parterne gør Indsigelse derimod.

§ 148.

Enhver, der tror sig i det hele eller for en Del berettiget til den Ting eller den Rettighed, som er Genstand for en Retstrætte i første Instans imellem andre, kan under lagttagelse af Reglerne i Kapitel 32 indtræde som Intervenient i den begyndte Sag.

Intervention kan ikke finde Sted, naar den Ret, for hvilken Sagen svæver, ikke ved Parternes Samtykke kunde gøres kompetent til at paakende Interventions- søgsmaalet, dersom det anlagdes særskilt.

§ 149.

Enhver, der har en retlig Interesse i, at en Part vinder en for Retten svæ- vende Sag, kan indtræde i Sagen til denne Parts Understøttelse og faa Adgang til at ytre sig i Sagen i Overensstemmelse med de nærmere Regler i Kapitel 32.

§ 150.

Sagsøgeren kan andrage paa at maatte tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt eller tilsammen med Sagvolderen. Saadant An- dragende kan dog ikke tages til Følge, naar det maa tilregnes Sagsøgeren som en Forsømmelse, at den paagældende Trediemand ikke fra Begyndelsen af er bleven ind- draget under Søgsmålet. I øvrigt blive de i Kapitel 32 givne Regler at iagttage.

§ 151.

Ved Anvendelsen af de i dette Kapitel indeholdte Regler forbeholdes der dog Retten den Myndighed, som er tillagt den i § 213.

Kapitel 17.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde.

§ 152.

Ingen Dommer maa handle i en Sag, naar han

1) selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald;

2) er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskendebørn, eller er en af Parternes Ægte- fælle, Værge, Kurator, Adoptiv- eller Plejefader, Adoptiv-

eller Plejesøn;

3) er gift med eller beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslægtet i Sidelinien saa nær som Søskende med nogen i Sagen optrædende Sag- fører eller anden Rettergangsfuldmægtig for nogen af Parterne;

4) har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Skønsmand i Sagen eller handlet i den som Sagfører eller i øvrigt som Rettergangsfuldmægtig for nogen af Parterne;

5) som Dommer har handlet i Sagen i den underordnede Instans.

§ 153.

I de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkeltdommer, pligtig efter Kendelse, afsagt af ham selv, at vige sit Sæde, Beklæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gøre Retten Meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans Inhabilitet, ligesom ethvert andet Medlem af Retten, der maatte være bekendt med saadanne Omstændigheder, er berettiget og forpligtet til at rejse Spørgsmaal derom, hvorefter Afgørelse træffes ved Kendelse af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paakendelsen af Spørgsmaalet.

§ 154.

Parterne kunne ikke blot fordre, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 152 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod, at en Dommer beklæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Beskaffenhed kan ogsaa Dommeren selv, naar han frygter for, at Parterne ej kunne have fuld Tillid til ham, vige sit Sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes. Beklædes Retten af flere Dommere, kan enhver af disse rejse det Spørgsmaal, om nogen af Rettens Medlemmer paa Grund af Omstændigheder af heromhandlede Art bør fratræde.

De Spørgsmaal, som maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgøres paa samme Maade, som i § 153 er bestemt med Hensyn til de i § 152 omhandlede Tilfælde.

§ 155.

Spørgsmaalet om en Dommers Fratræden bør saa vidt muligt rejses før den mundtlige Forhandlings Begyndelse. Det kan afgøres, uden at Parterne have haft Adgang til at ytre sig derom.

§ 156.

Indsigelse fra Parternes Side mod en Dommers Habilitet behandles i processuel Henseende som andre Formalitetsindsigelser.

§ 157.

Kendelser, hvorved en Enkeltdommer erklærer at ville vige sit Sæde, eller hvorved det paalægges en Dommer i en Kollegialret at vige sit Sæde, ere ikke Genstand for Anke eller Kære. Imod Kendelser, hvorved Indsigelser mod en Dommers Habilitet forkastes, kan Kæremaal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tilstaa.

§ 158.

Fra det Øjeblik, da Retskendelse for, at en Dommer skal vige sit Sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ej kunne opsættes.

§ 159.

De om Dommere givne Forskrifter finde ogsaa Anvendelse paa Retsskrivere Afgørelsen af Habilitetsspørgsmaalet træffes af Retten.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Kapitel 18. Sagens Parter.

§ 160.

Hvo der er ret Sagsøger eller Sagvolder, afgøres efter Lovgivningens almindelige Regler.

Ligeledes afgøres det efter Lovgivningens almindelige Regler, om det ifølge Retsforholdets Beskaffenhed er nødvendigt, at flere Personer optræde som Procesfæller for at udgøre ret Sagsøger eller Sagvolder.

§ 161.

Hvor et nødvendigt Procesfællesskab mellem flere Personer finder Sted, og i et Retsmøde en eller flere af disse udeblive, medens en eller flere af dem give Møde, repræsenterer den eller de, der møde, de udeblevne.

§ 162.

Myndigheden til at raade over Retstrætter som Part afgøres efter den borger- lige Rets Regler; dog tages kun Hensyn til Sagens egentlige Genstand, men ikke til Sagsomkostninger.

§ 163.

Retten har ikke paa Embeds Vegne at afkræve Parterne Bevis for, at de ere myndige til at raade over Processen. Afvisning paa Grund af Sagsøgerens eller Sag- volderens Mangel paa Myndighed til at raade over Sagen finder derfor kun Sted efter Paastand.

Dog kan Retten paa Embeds Vegne afvise Sagen enten straks, eller naar de fornødne Oplysninger ikke fremskaffes, naar der ifølge den Maade, hvorpaa Parterne i Processkrifterne betegnes, eller i øvrigt ifølge de foreliggende Oplysninger er Grund til at antage, at nogen af dem mangler Myndighed til at raade over Sagen.

§ 164.

Enhver kan baacle som Sagsøger og som Sagvolder gaa i Rette for sig selv.

Højesteret og Landsret kunne, naar en Parts Processkrifter findes uforstaaelige, tilbagevise disse og tilkendegive Parten, at han maa lade sin Sag udføre for sig af en Sagfører; ligeledes kunne de under de mundtlige Forhandlinger afvise en Part, der selv udfører sin Sag. og henvise ham til at lade en Sagfører møde for sig, naar det viser sig, at han ikke kan fremstille Sagen med tilbørlig Ro og Klarhed. Retten træffer i de anførte Tilfælde de fornødne Bestemmelser med Hensyn til Sagens Ud- sættelse. Saafremt ovenomhandlede af Retten givne Paalæg, som ej ere Genstand for Anke eller Kære, ikke efterkommes, anses Parten som den, der ikke har indgivet de Paagældende Processkrifter, eller som den, der udebliver under paagældende mundtlige Forhandling.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 113

Kapitel 19. Rettergangsfuldmægtige.

§ 165.

Sagførere ere eneberettigede til at møde i Retten som Fuldmægtige for Par- terne; dog kan der mødes af Værger for umyndige og umyndiggjorte, af Kuratorer for mindreaarige, af faste Lavværger for Enker, ved Ægtefælle, beslægtede og besvog- rede i anden Grad af Sidelinien eller nærmere samt ved Personer, der staa i fast Tjenesteforhold til Parten, saaledes at de ere antagne af ham for ikke kortere Tid end en Maaned og ikke med det særlige Hverv for Øje at møde for Retten.

Den, der foregiver at staa i et af de ovennævnte Forhold til Parten, maa være rede til at føre Bevis herfor, naar det af Retten eller Modparten forlanges; dog kan Retten undtagelsesvis tilstaa en passende Udsættelse hertil.

§ 166.

Den, der uden at være Sagfører møder som Fuldmægtig for Parten, maa være personlig myndig og ikke ved Dom funden skyldig i en i den offentlige Mening van- ærende Handling.

Retten har paa Embeds Vegne at afvise Personer, der ikke ere berettigede til for den at give Møde for andre, og at tilbagevise Processkrifter, der ere underskrevne af andre end Parten og de foran nævnte mødeberettigede Personer.

§ 167.

Det, der i § 164 er bestemt om Rettens Myndighed til at tilbagevise en Parts Processkrifter eller til at udelukke Parten selv fra den mundtlige Forhandling, skal under lige Betingelser gælde med Hensyn til Rettergangsfuldmægtige, der ikke ere Sagførere.

§ 168.

En Rettergangsfuldmægtigs Handlinger eller Undladelser ere, for saa vidt som de falde inden for Bemyndigelsens Grænser, lige saa bindende for Parten, som om de vare foretagne af denne selv.

Dog kunne Tilstaaelser eller andre Erklæringer om det faktiske i Sagen, som fremkomme under de mundtlige Forhandlinger, tilbagekaldes eller berigtiges af Parten selv, naar dette sker straks og umiddelbart efter, at Partens Rettergangsfuldmægtig har talt.

§ 169.

Rettergangsfuldmægtigens Bemyndigelse til at handle for en Part ophæves i Forhold til Modparten ikke derved, at Parten er død, kommen under Konkurs eller har mistet sin Myndighed til at raade over Sagen, ej heller derved, at Parten er bleven myndig til selv at raade over Processen, men kun ved en Tilkendegivelse til Modparten om Befuldmægtigens Ophør.

§ 170.

Retten paaser paa Embeds Vegne, at den, der møder som Rettergangsfuldmægtig for en Part, er befuldmægtiget hertil.

Dog afkræves der ikke paa Embeds Vegne Sagførere Bevis for, at de ere befuldmægtigede for Parten, og, naar deres Befuldmægtigelse benægtes af Modparten, kunne de forlange Udsættelse for at tilvejebringe det fornødne Bevis.

Andre Rettergangsfuldmægtige end Sagførere maa være i Stand til straks for Retten og Modparten at føre Bevis for Befuldmægtigelsen, da de ellers straks kunne afvises.

§ 171.

Naar en i øvrigt til at møde for en Part berettiget Person erklærer at ville varetage Partens Sag og forpligte sig til at tilvejebringe dennes Billigelse, og ingen anden giver Møde for Parten, kan han, naar saadant kan ske uden væsentlig Ulempe, af Retten stedes hertil enten mod eller uden Sikkerhedsstillelse. Den paagældende har da inden næste Retsmøde eller dog inden en anden af Retten bestemt Frist at tilvejebringe Partens Godkendelse af hans Handlinger; i modsat Fald afvises han og har at tilsvare Modparten de ved Retsmøderne foranledigede Omkostninger saavel som muligt Tab ved Sagens Forhaling.

§ 172.

Om end en Part i øvrigt lader sin Sag udføre ved en Rettergangsfuldmægtig, er han dog ikke udelukket fra selv at ytre sig under den mundtlige Forhandling, umiddelbart efter at hans Rettergangsfuldmægtig har talt.

Kapitel 20.

Retsmøder og Retsbøger.

§ 173.

Over de til Retten indkomne Sager føres en Sagliste. Er denne ikke indrettet saaledes, at den tillige kan være Retsliste for den enkelte Retsdag, affattes der for hver enkelt Retsdag en Retsliste, paa hvilke de Sager, som skulle komme for, optages.

Rettens Formand afgør, i hvilken Orden de Sager, der ere ansatte til Forhandling paa samme Retsdag, skulle foretages. Sager, som ikke naa at komme til Forhandling, overgaa uden videre paa Retslisten for næste Retsdag, medmindre Formanden bestemmer anderledes.

Retten eller dens Formand er bemyndiget til at lade en Sag udgaa af Retslisten og overføre den paa Retslisten for en af de paafølgende Retsdage, naar der er Grund til at antage, at Sagen enten af Hensyn til Rettens Forretninger, Retspersonalet eller andre Aarsager, saasom Forhindringer for Sagførere, Parter, Vidner, Synsmænd eller desl., ikke vil kunne forhandles paa den oprindelig fastsatte Tid. Oplysninger i denne Henseende kunne baade mundtligt og skriftligt meddeles Rettens Formand, saavel under Retsmøder som uden for disse.

Naar en Sag ifølge denne Paragraf overføres paa Retslisten for en følgende Retsdag, lader Rettens Formand, for at forebygge forgæves Møder, alle vedkommende saa hurtigt som muligt underrette derom.

§ 174.

Naar Hensyn til Retspersonalet eller Rettens øvrige Forretninger kræver det, eller Omstændighederne i øvrigt gøre det nødvendigt, kan Formanden afbryde begyndte

Retsmøder, eller afsige eller udsætte berammede Retsmøder, hvorom da Underretning snarest muligt bliver at give alle Vedkommende.

Naar et Retsmøde ophører til fastsat Klokkeslet eller ifølge Rettens Bestemmelse, fortsættes afbrudte Forhandlinger i det næste Retsmøde, medmindre Rettens Formand bestemmer anderledes. Afsiges eller udsættes et berammet Retsmøde, overgaa Sagerne til det næste Retsmøde, der holdes, medmindre særlig Bestemmelse træffes om en anden Tid til deres Foretagelse.

§ 175.

Alle Retsmøder ere offentlige; dog kan Retten paa Begæring af en Part eller i Embeds Medfør undtagelsesvis beslutte, at Forhandlingen skal foregaa for lukkede Døre, naar Hensyn til Sædeligheden eller Orden og Ro i Retslokalet kræver det, eller offentlig Behandling vilde tilføje nogen en uforuden Krænkelser. I saadanne Tilfælde kan der dog af Rettens Formand tilstedes enkelte Personer Adgang. Domme afsiges stedse i offentligt Møde.

§ 176.

Rettens Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, sker ved Kendelse, efter at Parterne have haft Lejlighed til at udtale sig. Kendelsen, der ikke er Grenstand for Kære, afsiges offentligt; om Dørene skulle lukkes under den forudgaaende Forhandling, afgør Rettens Formand.

Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, kan træffes saavel ved Forhandlingens Begyndelse som i Løbet af denne; den kan straks eller senere indskrænkes til en Del af Forhandlingen.

§ 177.

Adgang til offentligt Retsmøde kan nægtes Personer under 18 Aar samt enhver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærværelse vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed, for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, som indlades.

§ 178.

Landsretter og Underretter kunne bestemme, at Domsforhandlingen helt eller delvis skal foregaa uden for Rettens Sæde, naar saadant af Hensyn til Bevisførelsen skønnes hensigtsmæssigt.

§ 179.

Rettens Formand vaager over, at Forhandlingen foregaa med den tilbørlige Orden og Værdighed. Han er til den Ende berettiget til at afbryde og tilrettevise Parter, Vidner eller andre, naar de tillade sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisning, kan Ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig Adfærd forstyrre Forhandlingerne eller tilsidesætte den Agtelse, som skyldes Retten, kunne udvises af Retsalen. Bliver Ordet frataget en Part, eller bortfjernes han, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig.

For Fornærmelser mod Retten eller nogen af de for samme mødende, Uorden, hvorved Forhandlingerne forstyrres, eller Ulydighed mod Formandens Befalinger kan Retten ved en Kendelse, der afsiges straks, paalægge Straf af Bøder indtil 40 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 8 Dage.

De Straffe, som paalægges i Henhold til denne Paragraf, medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Regler, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

Politiet er forpligtet til uvægerlig og øjeblikkelig at yde Retten Bistand til Udførelse af denne Paragrafs Forskrifter.

§ 180.

De Forretninger, som ifølge denne Bog paahvile Rettens Formand, udføres, naar Retten beklædes af en Enkeltdommer, af denne.

§ 181.

Angaaende alle Retshandlinger optages Beretning i Retsbogen. I Retsbogen indføres Angivelse af:

- 1) Tiden og Stedet for Retsmødet,
- 2) Navnene paa de Personer, der fungere som Dommere og Retskskriver,
- 3) Sagens Nummer med Parternes Navne,
- 4) Navnene paa de Personer, der ere til Stede som Parter eller paa disses Vegne eller til deres Bistand.

§ 182.

Retsbogen skal indeholde en kort Fremstilling af Forhandlingernes Gang i Almindelighed.

Paastande, Indsigelser, Begæringer, Erklæringer og Forklaringer af Parter, Vidner og Syns- og Skønsmænd blive at optage i Retsbogen i de Tilfælde og i det Omfang, hvori saadant er foreskrevet eller tilladt i Loven.

Det i en Sag tilførte oplæses, inden ny Sag foretages.

§ 183.

Rettens Afsigelse af Domme og Kendelser og dens øvrige Beslutninger optages i Retsbogen. Domme og Kendelser indføres fuldstændigt i Dombogen.

I Retsbogen gøres fremdeles Bemærkning om Overleverelsen eller Fremlæggelsen af alle skriftlige Fremstillinger, Dokumenter, Forkyndelser, Meddelelser og

andre Aktstykker, som derhos blive at forsyne med Fremlæggelsespaategning.

§ 184.

Retsbogen underskrives ved hvert Retsmødes Slutning af Rettens Formand. Den afgiver Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingen. Modbevis er ikke

udelukket.

§ 185.

Stævningen og Parternes øvrige Processkrifter forblive i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skulle, naar de forlanges tilbageleverede, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren, eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten: dog undtages herfra Dokumenter, der ere Udskrift af Embedsprotokoller. Om og i hvilket Omfang Genpart skal tages af Handels- bøger, Regnskabsbøger eller andre Dokumenter af betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 186.

Hvor en Retsskriver er ansat, samler han de enhver Sag vedkommende Dokumenter og bevarer dem samt de af tilbageleverede Originaler tagne Genpart. Ved andre Retter paahviler dette Dommeren.

I øvrigt bestemmes det nærmere ved Anordning for hver enkelt Ret, hvilke Bøger der skulle føres ved den, samt hvorledes de skulle indrettes.

§ 187.

Parterne saavel som enhver anden, som deri har retlig Interesse, kan hos Dom-meren eller Retsskriveren forlange Udskrift af Retsbøgerne samt af de øvrige ved Retten beroende, til Sagen hørende Dokumenter.

Kapitel 21.

Forkyndelser og Meddelelser.

§ 188.

Forkyndelser og andre processuelle Meddelelser skulle, for saa vidt ikke Loven eller Overenskomst mellem Parterne medfører Undtagelse, foregaa ved en Stævningsmand eller i de i § 191 Nr. 3 angivne Tilfælde ved Politiet.

§ 189.

Enhver beskikket Stævningsmand kan med fuld Retsvirkning iværksætte Forkyndelser under lagttagelse af de i Loven givne Forskrifter. Gyldigheden af det foretagne svækkes ikke derved, at Stævningsmanden har handlet uden for den Retskreds, i hvilken han er ansat.

En Stævningsmand maa ikke foretage eller deltage i en Forretning, naar nogen af Parterne er hans Ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i lige op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie, eller han selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningsmænd.

§ 190.

Det, der skal forkyndes paa den i § 188 foreskrevne Maade, gives i dobbelt Udfærdigelse til den, der skal iværksætte Forkyndelsen. Parten kan begære Foretagelsen af Forkyndelsen enten umiddelbart hos en Stævningsmand eller, for saa vidt Forkyndelsen skal ske paa et andet Sted end det, hvor Parten opholder sig, gennem den paagældende Rets Kontor eller, forsaavidt der ikke i det paagældende Syssel findes Retskontor, gennem Sysselmanden, som imod Forudbetaling af alle fornødne Udgifter er pligtig at besørge Begæringen til en Stævningsmand.

Begæringen om Forkyndelse skal efterkommes snarest muligt, i Byerne senest inden 24 Timer, paa Landet senest inden 48 Timer efter Modtagelsen. Vedkommende Part kan forlange, at Stævningsmanden skal undertegne en ham forelagt skriftlig Tilstaaelse for, at han til den angivne Tid har modtaget Begæringen.

Naar Forretningen udføres af en Stævningsmand, skal en anden Stævningsmand eller, i særdeles paatrængende Tilfælde, en anden god Mand tilkaldes som Vidne.

§ 191.

Ved Iværksættelse af Forkyndelsen gælde følgende Regler:

1) Forkyndelsen bør saa vidt muligt søges iværksat for den paagældende personlig, ordentligvis paa hans Bopæl eller midlertidige Opholdssted. Forkyndelse for den paagældende personlig er gyldig, uanset hvor den sker. Dog kan den i intet Fald ske i Kirken eller paa andet Sted, medens Gudstjeneste eller kirkelige Handlinger foregaa der.

2) Kan Forkyndelsen ikke ske for den paagældende personlig, kan den paa hans Bolig her i Riget gyldig iværksættes for hans Ægtefælle, Børn over 18 Aar, Tjeneste-folk eller andre til Husstanden hørende voksne Personer, som er til Stede der; ere saadanne ikke at træffe, da for vedkommendes Husvært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt denne træffes til Stede der. Forkyndelsen kan endvidere foregaa paa den paagældendes Kontor, Værksted eller andet fast Forretningslokale for en til Kontoret hørende, paa Værkstedet arbejdende eller i Forretningen ansat voksen Person, som findes til Stede, og for Skipperes og Søfolks Vedkommende paa det Skib, hvortil de høre, for en til Skibet hørende voksen Person, der findes til Stede. Har den paagældende ikke Bopæl, Kontor, Værksted eller andet Forretningslokale i Riget, og ikke hører til et herværende Skib, kan Forkyndelsen ske paa hans midlertidige Opholdssted i Riget, for dem, hos hvem han er til Huse.

3) Har Stævningsmanden ikke kunnet iværksætte Forkyndelsen paa nogen af de oven for angivne Maader, skal han i Forbindelse med det tilkaldte Vidne paa- tegne Udfærdigelsen Attest herom og straks overlevere den til Politiet, der snarest muligt skal søge at iværksætte Forkyndelsen.

4) Forkyndelser, som ske paa vedkommendes Bolig eller sædvanlige Opholdssted, skulle foregaa imellem Kl. 7 Morgen og Kl. 8 Aften. Paa Søn- og Helligdage maa de ordentligvis ikke foregaa i Tiden fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 4 Efter- middag.

Udføres Forretningen af en Stævningsmand, skal denne, hvis Partens Opgivelser ikke lede til Forkyndelsens Iværksættelse, efter Evne søge saadan Underretning, at Forkyndelsen kan ske.

§ 192.

Bemyndigelsen til den enkelte Forretning behøver ikke at godtgøres for den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker.

De Personer, for hvem Forkyndelse i Henhold til Reglerne i § 191 Nr. 2 foretages, kunne i Reglen ikke vægre sig ved at modtage den. Nægter nogen ubeføjet at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer han, hvor Forkyndelsen er sket, at levere Vedkommende den ved Forkyndelsen overleverede Genpart, uagtet dette kunde ske uden Udgift eller væsentligt Besvær, kan han ved Kendelse under Sagen tilpligtes at erstatte de ved hans Vægring eller Undladelse forvoldte Omkostninger.

§ 193.

Det ene Eksemplar af den Udfærdigelse, som forkyndes, overgives til den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker, medens det andet Eksemplar tilbagegives til den, der har begæret Forkyndelsen.

Førstnævnte Eksemplar skal, hvis Forkyndelsen ikke er sket for den vedkommende personlig, forinden Afleveringen forsynes med en Paategning, der indeholder fornøden Angivelse af den Dag og Time, paa hvilken, det Sted, hvor, og de

Personer for hvem Forkyndelsen er sket. Sidstnævnte Eksemplar skal i alle Tilfælde forsynes med Paategning af ovennævnte Indhold, og, hvis Forkyndelsen ikke er sket for vedkommende selv, tillige med Paategning om, hvorledes der i den Anledning er forholdt, samt hvad der er opgivet om hans Opholdssted.

Er det ikke lykkedes Politiet at iværksætte Forkyndelsen, fordi den paagældende ikke har kunnet antræffes i Retskredsen og ej heller har Bolig eller midlertidigt Opholdssted der, tilbagegives Udfærdigelsen med Paategning om det stedfundne samt om, hvad der er Politiet bekendt angaaende hans Bolig eller Opholdssted.

Paategningen afgiver Bevis for det, som ifølge den er foregaaet; dog er Modbevis ikke udelukket.

Gaar Politiets Opgivelse ud paa, at paagældende har Bopæl eller Opholdssted andetsteds i Riget, bliver Forkyndelsen ifølge Partens Foranstaltning at iværksætte der i Overensstemmelse med de foranstaaende Regler.

§ 194.

Har vedkommende bekendt Bolig eller Opholdssted i Udlandet, og kan Forkyndelse ikke ske her i Riget overensstemmende med § 191, sker Forkyndelse eller Meddelelse paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Parten kan fordre, at Retten skal udstede de i saa Henseende fornødne Begæringer til paagældende fremmede Myndigheder.

§ 195.

Ser Politiet sig ikke i Stand til at opgive paagældendes Bopæl eller Opholdssted inden Riget, og kan det heller ikke opgives, om og hvor paagældende har Bopæl eller Opholdssted i Udlandet, iværksættes Forkyndelsen ved 3 Gange gentagen Indrykkelse i den almindelige Tidende, som ved kgl. Anordning bestemmes til retslige Bekendtgørelser. Det er i saadant Fald tilstrækkeligt, at Udfærdigelsens Indhold indrykkes i Udtog med Bemærkning, at den selv henligger til Modtagelse paa vedkommende Rets Skriverkontor. I Bekendtgørelsen skal det udtrykkelig bemærkes, hvorpaa det støttes, at denne Forkyndelsesmaade benyttes.

Ovenstaaende Regel gælder ogsaa, naar den paagældende fremmede Myndighed har vægret sig ved at efterkomme den til samme ifølge § 194 rettede Begæring; dog skal i saa Fald Udfærdigelsen tillige tilstilles vedkommende med Posten i betalt Brev, der skal anbefales. Postembedsmanden har at forsyne det ene Eksemplar af Udfærdigelsen med Paategning om, at ligelydende Eksemplar er afsendt til nærmere betegnet Adresse i betalt og anbefalet Brev. Paategningen afgiver Bevis herfor, indtil Modbevis føres.

§ 196.

Parterne kunne vedtage, at et opgivet Sted skal agtes for Bopæl, og dette bliver da, for saa vidt der sammesteds forefindes nogen af de i § 191 Nr. 2 nævnte Personer, eller nogen, som erklærer sig for befuldmægtiget til at modtage Forkyndelsen, ved Anvendelsen af de foregaaende Regler at behandle som den virkelige Bopæl.

§ 197.

En Forkyndelse, der er sket overensstemmende med de i §§ 191—96 givne Regler, anses lovlig, uagtet den ikke ved de trufne Foranstaltninger maatte komme til paagældendes Kundskab.

§ 198.

Meddelelse, som under Retsmøde i Salen gives vedkommende personlig til Retsbogen, kan altid træde i Stedet for Forkyndelse.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 199.

Benytte begge Parter Sagførere til at udføre Processen, kunne Meddelelser til Sagførerne under Sagens Gang ske umiddelbart fra den ene Sagfører til den anden uden Stævningsmænds Mellekomst, blot imod simpelt Modtagelsesbevis.

Meddelelsen kan gyldigt afleveres paa Sagførerens Kontor til enhver Tid, dette er aabent, og Modtagelsesbeviset kan udstedes af Sagførerens der tilstedeværende Fuldmægtige eller andre Kontorbetjente.

§ 200.

De fra Retten udgaaende Meddelelser ske paa den Maade, som Rettens For- mand i hvert enkelt Tilfælde finder hensigtsmæssigst, og uden at hans Beslutninger herom ere Genstand for Kære. Det er tilladt at tilstille Meddelelsen med Posten.

§ 201.

Naar der af Retten i et behørig afholdt Møde træffes Beslutning om Tids- punktet for et nyt Møde eller for en Retshandlings Iværksættelse, anses de Personer, der ere til Stede og paahøre Beslutningen, for at have faaet tilstrækkelig Underret- ning derom. Personer, som have været lovlig tilsagte til Mødet, men som enten ere udeblevne eller have forladt Mødet, forinden Beslutningen der toges, have intet Krav paa særlig Forkyndelse eller Meddelelse om det nye Møde eller om Tidspunktet for de besluttede Retshandlingers Iværksættelse. Dog bør Retten ikke undlade ved Bud- sendelse eller med Posten at give dem Meddelelse om Beslutningen, for saa vidt denne antages at være af Interesse for dem.

§ 202.

Indkaldelser og Meddelelser til militære, hvilke med de af Forholdets Natur flydende Lempelser blive at forkynde efter de i dette Kapitel givne Regler, skulle til- lige anmeldes for Afdelingschefen, som foranlediger paagældendes Møde for Retten, hvor saadant gøres fornødent.

Kapitel 22.

Procesmaaden i Almindelighed.

§ 203.

En Sag anses for anlagt, naar Forligsindkaldelse eller Stævning er indleveret til Berammelse eller Sagen er anmeldt for Retten efter § 322, 2det Stykke eller § 395, 3die Stykke.

Ved Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 322, 2det Stykke omhandlede Angivelse anses Sagen for tingfæstet; en Modfordring er at anse som tingfæstet ved Fremlæggelsen eller Meddelelsen af det Svarkrift, hvori den fremsættes. I det i § 395, 3die Stykke nævnte Tilfælde er Sagen tingfæstet, naar den foretages i Retten.

Indtil Sagsøgeren mundtlig har nedlagt sin Paastand under Domsforhandlingen, staar det ham frit for at hæve Sagen, dog at Sagsøgeren ikke derved kan forhindre, at der gives Sagsøgte Dom for allerede tingfæstede Modfordringer. Efter det anførte Tidspunkt kan Sagsøgeren derimod ikke ensidig hæve Sagen, jfr. dog § 362.

Forelagte Lovforslag m. m. 114

§ 204.

Sagsøgte er berettiget til at fremsætte Modfordringer, for saa vidt som disse enten have fælles Oprindelse med Hovedfordringen eller dog ere udjævnelige (kompu- table) med den. Der kan gives selvstændig Dom for Modfordringen.

Under Proceduren behandles Modfordringen som en Bestanddel af Sagsøgtes Forsvar. Den fremsættes og forhandles i Forbindelse med hans Indsigelser paa samme Maade som disse. Dog kan den Retten ved § 213 tillagte Myndighed udøves ogsaa med Hensyn til Modfordringer.

§ 205.

Retssager forhandles mundtlig. Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved den mundtlige Forhandling benyttes frit Foredrag. Oplæsning tilstedes kun, for saa vidt Rettens Formand tillader det.

Naar Oplæsning skal finde Sted, bestemmer Rettens Formand, ved hvem den skal foregaa.

§ 206.

Retssproget er dansk. Afhørelse af Personer, der ikke ere det danske Sprog mægtige, foregaaer ved Hjælp af en edsvoren Tolk; dog kan ved Underret Tilkaldelse af Tolk undlades, naar Parterne ikke gøre Fordring herpaa, og Retten tiltror sig for- nødent Kendskab til det fremmede Sprog.

Dokumenter, der ere affattede i fremmede Sprog, skulle ledsages af en Over- sættelse, der, naar Retten eller Modparten forlanger det, skal autoriseres af en offentlig ansat Translatør.

Afhørelse af døve, stumme og døvstumme foregaaer enten ved Hjælp af Personer, der ere kyndige i Tegnsproget eller Talemetsoden, og som forud tages i Ed, eller ved skriftlige Spørgsmaal og Svar.

Til at bistaa som Tolk eller Tegnsprogkyndig maa ingen tilkaldes, der ifølge §§ 152 og 154 vilde være udelukket fra at handle som Dommer i Sagen. I øvrigt blive de om Vidner gældende Regler at anvende paa de nævnte Personer med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, og for saa vidt ikke andet særlig er foreskrevet.

§ 207.

Rettens Formand leder Forhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, for saavidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom. Ingen maa tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for saa vidt muligt at fjærne alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingen enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkeligt behandlet.

§ 208.

Enhver af Parterne er pligtig bestemt og utvetydigt at angive de Kendsgerninger, paa hvilke han støtter sine Paastande, saavel som bestemt og utvetydigt at erklære sig over de af Modparten anførte Kendsgerninger og de af denne til ham stillede Opfordringer.

Om en ikke særskilt og udtrykkeligt benægtet Kendsgerning skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af behørig at besvare en Opfordring medfører, afgør Retten efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele.

§ 209.

Retten bør ved hensigtsmæssige Spørgsmaal til Parterne søge at fjærne Uklarhed, Tvetydighed eller Ufuldstændighed i Fremstillingen af Sagen og i andre afgivne Erklæringer.

Saa vel Rettens Formand som hvert enkelt af dens andre Medlemmer kan stille Spørgsmaal.

Naar der ikke svares paa de stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen, eller efter Omstændighederne, hvis det er Sagsøgeren, afvise Sagen.

§ 210.

Retten kan opfordre en Part til at fremlægge Situationskort, Stamtavler, Grundrids, Tegninger og andre lignende Anskueligheden befordrende Midler eller tilvejebringe Syn eller Skøn, naar Sagen ikke uden dette kan bedømmes med tilstrækkelig Sikkerhed.

Efterkommer en Part ikke denne Opfordring, kan Retten efter Omstændighederne bringe Reglen i § 209, sidste Stykke, til Anvendelse.

§ 211.

Dersom Retten, efter at Optagelse til Dom er sket, finder Grund til at stille Spørgsmaal af den i § 209 omhandlede Beskaffenhed til Parterne eller til at rette yderligere Spørgsmaal til afhørte Parter, Vidner, Syns- eller Skønsmænd eller til, at der indhentes Syn eller Skøn, kan den under Angivelse af Øjemedet indkalde Parterne og efter Omstændighederne Vidnerne, Syns- eller Skønsmændene til et Møde, i hvilket Spørgsmaalene begæres besvarede, eller Parterne opfordres til snarest muligt at foretage det fornødne til at fremskaffe Synet eller Skønnet.

Udgifterne ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger udredes forskudsvis af det offentlige, indtil det ved den endelige Dom kan afgøres, hvilken af Parterne der skal bære dem.

§ 212.

Antager Retten, at der er Omstændigheder til Stede, som kunne medføre Afvisning paa Embeds Vegne, kan den standse Forhandlingen og opfordre Parterne til at erklære sig over Afvisningsspørgsmaalet.

Naar Afvisningsdom ikke afsiges, fortsættes Forhandlingen.

§ 213.

Retten kan bestemme, at flere for den svævende Retssager imellem de samme Parter skulle forhandles i Forbindelse med hverandre. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retssager imellem forskellige Parter, naar Søgsmaalenes For- ening fra først af ikke vilde stride imod § 147.

Ere flere Krav forenede under een Retssag, kan Retten bestemme, at en Ad- skillelse skal finde Sted og et eller flere af Kravene forhandles og paadømmes særskilt.

Frembyder Sagen flere Stridspunkter, kan Retten bestemme, at Forhandlingen foreløbig skal indskrænke sig til et eller nogle af disse; enkelte Søgsmåalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Genstand for særskilt Procedure.

§ 214.

Er et Retsforhold, hvis Fastsættelse vil faa Indflydelse paa Sagens Udfald. Genstand for en ved samme eller en anden Ret svævende Retstrætte, eller er det ind- bragt til Afgørelse ved administrativ Myndighed, kan Retten enten efter Paastand eller paa Embeds Vegne bestemme, at Sagens Forhandling i det hele eller til dels skal ud- sættes, indtil hin Retstrætte er paadømt, eller den administrative Afgørelse er truffen.

§ 215.

Opstaar der under en Sag Mistanke hos Retten om, at en strafbar Handling, hvis Forfølgning under en Straffesag vil have Indflydelse paa Sagens Udfald, er begaaet af en af Sagens Parter, kan Retten udsætte Forhandlingen, indtil Straffesagen har fundet sin Afgørelse.

§ 216.

Ved Udøvelse af den i §§ 213—15 hjemlede Myndighed har Retten at virke hen til, at Orden, Klarhed og Simpelhed i Forhandlingerne opnaas.

§ 217.

De i §§ 210 og 212—15 omhandlede Bestemmelser kunne træffes paa ethvert Trin af Forhandlingerne, ligesom de kunne omgøres, naar Retten anser dette hen- sigtsmæssigt.

Retten anordner det fornødne med Hensyn til Udsættelse af Sagen, naar den benytter sin i §§ 210 og 212— 15 omhandlede Myndighed.

De i §§ 210 og 212—15 omhandlede procesledende Bestemmelser ere ikke Gen- stand for Anke eller Kære.

§ 210.

Naar en Part ønsker Bevis optaget for en udenlandsk Domstol, kan han af den Ret, for hvilken Sagen henstaar, eller, naar Søgsmal endnu ikke er tingfæstet, af den Ret, ved hvilken Søgsmålet eventuelt vil være at anlægge, begære udfærdiget en Anmodning til vedkommende Ret i det fremmede Land om Foretagelse af den paagældende Retshandling. For at Begæringen kan tages til Følge, maa Parten meddele de Oplysninger, som kræves til Anmodningens Udfærdigelse. Ønskes saaledes Vidner førte, skulle de anføres ved Navn med Opgivelse af deres Bopæl og de særlige Forhold, hvorom deres Forklaring ønskes, samt de Dokumenter, som ønskes dem forelagte, eller som de opfordres til at fremlægge, nærmere opgives; saa vidt muligt skal der stilles bestemte Spørgsmaal til Vidnerne. Ønskes Skøn afgivet, skulle Skønsmændenes Egenskaber samt de Forudsætninger, der skulle lægges til Grund for Skønnet, tilstrækkeligt angives. Begæringen fremsættes efter de for Begæring om Bevisoptagelse ved danske Retter givne Regler, jfr. navnlig §§ 293, 335—338, 358, 379, 380 og 403.

Retten afgør ved Kendelse, om og i hvilken Udstrækning Begæringen skal efterkommes. Gaar Kendelsen ud paa, at Begæringen helt eller delvis skal efterkommes, skal den indeholde de fornødne Oplysninger til Anmodningens Udfærdigelse, samt fastsætte den Sikkerhed, som Parten skal stille for de Omkostninger, som skønnes at ville medgaa til Bevisoptagelser, og den Tid, inden hvilken Sikkerheden skal være stillet. Naar Sikkerheden er stillet, udfærdiger Rettens Formand en Anmodning til vedkommende Domstol om, at Bevisoptagelse maa finde Sted. Anmodningen skal, paa Grundlag af det i Kendelsen oplyste, indeholde en kort Fremstilling af det Forhold, der ligger til Grund for Sagen, samt en nøjagtig Angivelse af, hvad der begæres fore-

taget, hvorhos den skal oplyse, hvor vidt nogen af Parterne skal varsles til Forretningen. Og i bekræftende Fald Varslets Længde. Anmodningen tilstilles Justitsministeriet til videre Foranstaltning.

Skal Parts Ed aflægges ved fremmed Domstol, fremsættes Begæring om dens Aflæggelse for den Ret, der har afsagt Edsdommen.

Anmodninger fra fremmede Retter om Bevisoptagelse eller andre retslige Handlinger blive alene at efterkomme, naar de fremsendes gennem Justitsministeriet, jfr. i øvrigt §§ 254 og 294.

Kapitel 23.

Retten Raadslagninger og Afgørelser.

§ 219.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. Afstemningsordenen bestemmes ved Lodtrækning for hver enkelt Sag, umiddelbart før Raadslagningen begynder. Formanden stemmer dog altid sidst; han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemmegivningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gengives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere, med Undtagelse af Retsskriveren.

I Afstemningen maa kun de Dommere deltage, som have overværet den mundtlige Forhandling og Bevisførelsen i Sagen.

§ 220.

I Dommens Vedtagelse deltage for Landsretternes Vedkommende mindst tre Medlemmer og for Højesterets Vedkommende mindst syv Medlemmer af Retten. Samme Regler gælde ogsaa for Vedtagelse af Kendelser, medmindre andet er bestemt.

§ 221.

For enhver Afgørelse i en Ret, der beklædes af flere Dommere, skal der være Stemme flerhed. Kræver Afgørelsen Afstemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger.

Opstaar der Meningsforskel om, hvorledes Spørgsmaalene skulle stilles, eller om Afstemningens Resultat, bliver der afstemt særskilt herom.

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen deltagende Dommere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages.

§ 222.

Ved Dommen skal Sagen paakendes uden anden Henvi sning til paafølgende Proceshandling er end den, der hjemles ved § 319.

Bevis ved Syn eller Skøn kan ikke henskydes til Optagelse efter Dommens Afsigelse.

§ 223.

Afgørelsen træffes paa Grundlag af den mundtlige Forhandling og Bevisførelsen, jfr. dog §§ 361, 385 og 408. Hvorledes Sagens faktiske Sammenhæng skal antages at være, afgør Retten i Henhold til det samlede Indhold af Forhandlingerne og den stedfundne Bevisførelse.

Særlig har Retten, naar der mellem Parterne er Strid, om en Skacle er forarsaget, eller hvilken Erstatning der skal gives, og den ifølge de Oplysninger, som foreligge eller indhentes (§ 211), anser sig for at være i Stand hertil, at afgøre disse

Spørgsmaal efter et Skøn over alle i Betragtning kommende Omstændigheder.

§ 224.

Retten kan ikke tilkende en Part mere, end han har paastaet. Om Sags- omkostninger og Rettergangsboeder træffes de Bestemmelser, hvortil der efter Sagens Beskaffenhed lindes Anledning, selv om ingen udtrykkelig Paastand herpaa er nedlagt.

Der maa ved Afgørelsen ikke tages Hensyn til Søgsmålsgrunde eller Ind- sigelser, som ikke ere gjorte gældende af Parterne, om det end af Sagens Forhand- ling kan ses, at de kunde have været benyttede.

§ 225.

Ere flere Krav forenede under Sagen (§§ 146 og 147), kan Retten, saa snart noget af disse er modent til Paakendelse, afsige Dom derom.

§ 226.

Retten kan afsige Dom angaaende enkelte af de fremsatte Søgsmålsgrunde eller Indsigelser saavel som angaaende Modfordringer, ikke blot hvor særskilt For- handling af dem er anordnet (§ 213, sidste Stykke), men ogsaa hvor de, uden at dette er Tilfældet, ere modne til Paakendelse. Ligeledes kan Retten, naar Sagsøgte for en Del har erkendt Rigtigheden af et indtalt Beløb, straks give Sagsøgeren Dom for det af Sagsøgte saaledes anerkendte Beløb.

Domme af den Art. som de i foregaaende Stykke omhandlede, ere dog kun at anse som Bestanddele af den endelige Dom, i hvilken de blive at lægge til Grund og saa vidt fornødent at optage; en saadan Dom kan ikke særskilt fuldbyrdes, med- mindre Retten særlig bestemmer, at den mod eller uden Sikkerhedsstillelse straks kan fuldbyrdes.

§ 227.

Domme og Kendelser skulle ledsages af Grunde. Andre Beslutninger af Retten eller Rettens Formand behøve ikke at begrundes.

Den i Rettens Afgørelse givne Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer under Sagens Behandling afgiver fuldt Bevis for disse, for saa vidt ikke Modbevis imod den føres.

§ 228.

Domme og Kendelser afsiges snarest muligt efter Forhandlingernes Slutning. Afsigelsen af en Dom, foregaar ved, at Domsslutningen. efter at hele Dommen er skriftlig udarbejdet, oplæses i et Retsmøde. Dersom det

ikke ved Optagelsen tilkende- gives, naar Dommen eller Kendelsen vil blive afsagt, skulle Parterne og efter Omstændighederne Vidner og Syns- eller Skønsmænd tilsiges til at høre den afsagt. Er den paagældende ikke saaledes sat i Kendskab om Afsigelsestiden, regnes for hans Vedkommende de ellers fra Afsigelsen løbende processuelle Frister først fra Dommens eller Kendelsens Forkyndelse for ham.

§ 229.

Stadfæstelse af en indanket Dom kan gives enten i Henhold til de i samme anførte Grunde eller i Henhold til ny Begrundelse.

I overordnet Rets Dom skal det altid anføres, ved hvilken Ret den indankede Dom er afsagt.

§ 230.

Retten kan til enhver Tid i Embeds Medfør eller ifølge Begæring berigtige Skrivfejl, som ere indløbne i Henseende til Ord, Navne eller Tal, blotte Regnefejl samt saadanne Fejl og Forglemmelser, som alene vedrøre Udfærdigelsens Form.

Fremdeles kan den ogsaa, naar Begæring derom fra en Part fremkommer inden Ankefristens Udløb, og efter at der er givet Parterne Lejlighed til at ytre sig derom, berigtige den i Afgørelsen indeholdte Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer, for saa vidt denne erkendes at lide af Fejl, bestaaende i Forbigaaelser, Uklarheder eller Modsigelser, men derimod ikke i øvrigt foretage Forandringer enten i Begrundelsen eller Resultatet. Beslutning angaaende slige Berigtigelser træffes, og Meddelelse om dem sker efter de samme Regler, som gælde for den oprindelige Afgørelse.

Den i Henhold til Rettens Beslutning berigtigede Afgørelse træder i alle Hen- seender i Stedet for den oprindelige. Beslutningen angaaende Berigtigelse er ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 231.

Beslutninger af Retten eller dens Formand, der ikke behøve at begrundes, saavel som Kendelser af blot procesledende Beskaffenhed kunne omgøres, naar ny Op- lysninger foreligge.

Kapitel 24.

Sagsomkostninger og Rettergangsboeder.

§ 232.

Enhver Part har at betale de Omkostninger, som foranlediges ved processuelle Skridt, der af ham begæres eller sættes i Bevægelse, dog med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede af Modparten ifølge nedenstaaende Regler.

Omkostningerne ved processuelle Skridt, som Retten anordner, kunne foreløbig kræves betalte enten af den Part, i hvis Interesse Retten anser det foretagne at være, eller af begge Parter i det Forhold, som Retten bestemmer.

§ 233.

Den tabende Part er pligtig at erstatte Modparten de ham ved Retssagen paa- førte Udgifter, for saa vidt Parterne ikke selv have truffet en anden Overenskomst, eller Retten finder særlig Grund til at gøre Afgang fra denne Regel.

Udgifter, der ikke have været hensigtsmæssige for Sagens forsvarlige Udførelse, erstattes ikke. Hvilke Udgifter der i det givne Tilfælde have været hensigtsmæssige, afgør Retten efter sit Skøn. Beløbet ansættes under et til en rund Sum, saaledes at Udgift til Sagførersalær erstattes med et passende Beløb, og øvrige Udgifter saa vidt muligt erstattes fuldt ud.

Den Omstændighed, at enkelte Søgsmålsgrunde eller Indsigelser forkastes, eller enkelte Beviser anses ikke at oplyse noget i Sagen, medfører ikke i og for sig, at de herpaa anvendte Udgifter skulle som ikke fornødne udelukkes fra Erstatning.

Naar en Sag hæves, kan Retten efter Omstændighederne paalægge den ene Part helt eller delvis at erstatte Modparten dennes Sagsomkostninger eller bestemme, at hver af Parterne skal bære sine Omkostninger (ophæve Omkostningerne).

Har Sagsøgte lovlig tilbudt Sagsøgeren, hvad der kan tilkomme denne, bør Sagsøgeren erstatte Sagsøgte Udgifterne ved den derefter følgende Del af Processen.

§ 234.

Naar Sagen i det hele afvises, betragtes den med Hensyn til Sagsomkostninger som tabt af Sagsøgeren.

§ 235.

Procesfæller hæfte solidarisk for Sagsomkostninger. Dog kan Retten, naar Omstændighederne tale derfor, paalægge en enkelt eller enkelte af dem at udrede visse Dele af Omkostningerne.

§ 236.

For saa vidt en Sags Udfald er gjort afhængigt af den ene Parts Ed. bliver den ogsaa i Henseende til Sagsomkostningerne at betragte som vunden eller tabt af ham, eftersom Eden aflægges eller ikke.

§ 237.

Naar hver især af Parterne for en Del taber og for en Del vinder Sagen, blive Sagens Omkostninger delvis at paalægge en af Parterne eller at ophæve.

Dog kan Retten paalægge en Part at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, naar dennes Paastand kun i en mindre betydelig Grad har været afvigende fra, hvad der bliver kendt for Ret, og ingen særskilte Omkostninger ere foranledigede ved Afgivelsen.

§ 238.

Den Part, som ved Anke eller Kære ikke opnaar nogen Forandring af den paaklagede Afgørelse, anses for saa vidt som tabende og har derfor ordentligvis at erstatte Modparten Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger.

§ 239.

Opnaas der ved Anke eller Kære en Forandring i den faldne Dom eller Kendelse, bliver der med Hensyn til Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger saavel som med Hensyn til Omkostningerne ved Sagens tidligere Behandling, for saa vidt herom skal træffes Afgørelse, at forholde efter de i §§ 233—37 givne Regler og Omkostningerne enten at paalægge Modparten eller at ophæve eller dele.

§ 240.

Den Part, som ved tilregnelig Fejl eller Forsømmelse har foranlediget spildte Møder, uforholdne Udsættelser, unyttig Bevisførelse eller andre overflødige og hensigtsløse processuelle Skridt, er, selv om han i øvrigt vinder Sagen, pligtig at erstatte Modparten de denne derved foraarsagede Udgifter.

§ 241.

Angaaende Omkostningerne ved enkelte Proceshandlinger eller Procesafsnit kan der straks træffes Afgørelse af Retten ved Kendelse, naar saadan Afgørelse, saa-

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

som i de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde, er uafhængig af Hovedsagens Udfald. Er særskilt Afgørelse ikke tilforn truffet, gøres der i den endelige Dom fornøden Bemærkning i Henseende til saadanne enkelte Proceshandling og Procesafsnit.

§ 242.

Sagførere og andre Rettergangsfuldmægtige kunne ifølge Modpartens Paastand under Sagen dømmes til at hære de Omkostninger, som de ved pligtstridig Opførsel have foraarsaget. Den, der nedlægger saadan Paastand, skal drage Omsorg for, at der gives Sagføreren eller Rettergangsfuldmægtigen fornøden Lejlighed til at udtale sig om den.

§ 243.

Bestemmelsen i foregaaende Paragraf er ogsaa anvendelig paa Dommere i underordnede Instanser, naar Sagen indbringes for højere Ret, dog saaledes at den Dommer, over hvem Paastanden agtes nedlagt, skal underrettes herom, samtidig med at Ankestævning forkyndes for Modparten. Dommeren er da berettiget til at give Møde for den højere Ret og fremføre sit Forsvar. I Tilfælde af Kære er det tilstrækkeligt, at Paastanden over Dommeren optages i Kæreskriftet eller i den Tilførsel til Retsbogen, der træder i Stedet for denne.

§ 244.

En Udlænding er, naar han optræder som Sagsøger, og der af Sagsøgte fremsættes Forlangende derom paa Sagens første Tægtedag, pligtig til inden en af Retten bestemt Frist at stille en efter dens Skøn passende Sikkerhed for de Sagsomkostninger, som det kan blive paalagt ham at tilsvare Sagsøgte, medmindre Danske i vedkommende fremmede Stat ere fritagne for saadan Sikkerhedsstillelse. Stilles den forlangte Sikkerhed ikke, bliver Sagen at afvise.

§ 245.

Skønnes det, at en Part uden nogen rimelig Grund har anlagt Retssag eller rejst Anke eller Kære eller sat sin Modpart i den Nødvendighed at anlægge Sag eller indbringe Sagen for højere Ret, bliver han herfor ved Dommen at anse med Bøder fra 20 til 400 Kr.

§ 246.

Samme Straf idømmes for at have brugt opdigtede Udsættelsesgrunde eller andre Udflugter til at forhale Sagen eller at skille Modparten ved hans Ret, saavel som for ikke at have givet behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling, dog at Bøden for det sidstnævnte Forhold kan gaa ned til 4 Kr. eller, i Underretssager, til 2 Kr.

§ 247.

De i §§ 245 og 246 givne Straffebestemmelser medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Bestemmelser, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

§ 248.

Straf i Henhold til §§ 245 og 246 kan ved Dommen paalægges ikke blot Parten, men ogsaa hans Rettergangsfuldmægtig eller efter Omstændighederne begge.

§ 249.

De i dette Kapitel omhandlede Straffe idømmes paa Embeds Vegne, naar Retten af det i Sagen foregaaede kan skønne, at Betingelserne for Straffens Anvendelse forelagte Lovforslag m. m. 115

delse ere til Stede, ligesom en idømt Straf, naar Sagen er indbragt for overordnet Ret, og Betingelserne for Straffens Anvendelse ikke findes at være til Stede, paa Embeds Vegne ophæves.

Kapitel 25.

Fri Proces.

§ 250.

For saa vidt fri Proces ikke er hjemlet ved særlig Lovbestemmelse, kan den meddeles, naar

1) den paagældendes Forfatning er saadan, at han ikke uden at savne det nødvendige til sin og Families Underhold eller til Fortsættelse af sin Næringsdrift kan afholde de med Sagens Udførelse forbundne Omkostninger og Udgifter, hvorom der i Almindelighed skal tilvejebringes Attester, i Kjøbenhavn fra vedkommende Rodemester og uden for Kjøbenhavn enten fra vedkommende Byraad (Sogneraad) eller fra Præst eller Underøvrighed, og

2) det efter de Oplysninger, som kunne have om Sagens Beskaffenhed, er at formode, at paagældende har rimelig Grund til at føre Proces.

Med Hensyn til Udlændinge kræves desuden, at vedkommende fremmede Stat

ikke stiller Danske ringere end Indlændinge i her omhandlede Henseende.

§ 251.

Ved Meddelelse af fri Proces opnaas:

1) Fritagelse for Betaling af Retsafgift.

2) Fritagelse for Udgifter til Stævningsmænd, til Brevporto og Avisbekendtgørelser samt til Rejseudgifter, Dagpenge og anden Betaling til Vidner, Syns- eller Skøns- mænd o. desl., hvilke Udgifter i saa Fald afholdes af det offentlige.

3) Understøttelse ved Beskikkelse af Sagfører til uden Vederlag af Parten at udføre Sagen, for saa vidt saadan Sagførerhjælp ikke skønnes at være unødvendig eller af den paagældende frafaldes.

4) Meddelelse uden Betaling af de Udskrifter og Beskrivelser, som maatte behøves.

Meddelelse af fri Proces har ingen Indflydelse paa Forpligtelsen til at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, lige saa lidt som paa dennes Forpligtelse til at

udrede Sagens Omkostninger, som om fri Proces ikke var meddelt.

§ 252.

Andragende om at erholde fri Proces fremsættes skriftligt, for saa vidt Under- rets- og Landsretssager angaar, for Justitiarius i vedkommende Landsret og, for saa vidt Højesteretssager angaar, for Højesterets Justitiarius.

Bevilges Andragendet, har vedkommende Justitiarius efter Omstændighederne at beskikke — eller, for saa vidt Underretssager angaar, at paalægge vedkommende Underretsdommer at beskikke — en Sagfører til at udføre Sagen og træffe de videre fornødne Bestemmelser.

§ 253.

Den givne Tilstaaelse af fri Proces ophører, naar Parten dør. Den kan tages tilbage, naar de Forudsætninger, under hvilke den er meddelt, vise sig ikke at have været til Stede eller at være bortfaldne.

§ 254.

Meddelelse af fri Proces udstrækker sine Virkninger til hele Sagen i den Instans, derunder til den for at opnå ny Foretagelse af Sagen for samme Ret fore- skrevne Procedure, samt til Eksekution.

Naar Retshandlinger skulle foretages efter Begæring af udenlandsk Myndighed, beskikkes der af Rettens Formand, saa vidt fornødent gøres, Sagførere til at varetage parternes Tarv, og Sagen behandles foreløbig, som om fri Proces var meddelt, men Regning indgives til vedkommende udenlandske Myndighed over Retsafgifter, Sag- førersalærer og andre af Sagen flydende Omkostninger.

§ 255.

Afgørelser, hvorved fri Proces tilstaas, kunne ikke paaklages for højere Ret; imod Afgørelser, ved hvilke den nægtes eller tages tilbage, kan Kære til Højesteret finde Sted.

§ 256.

Justitsministeriet skal i samme Omfang som hidtil være berettiget til at tilstaa fri Proces, saaledes at Virkningen er den i § 251, § 253 og 254, 1ste Stykke angivne.

Fri Proces tilkommer i de i § 423 og § 425 jfr. § 434 ommeldte Sager hen- holdsvis Overanklageren og Øvrigheden.

§ 257.

Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24de Maj 1879 forblive gæl- dende i borgerlige Sager.

Kapitel 26.

Forligsmægling.

§ 258.

Genstand for tvungen Forligsmægling ere alle borgerlige Domssager i første Instans. Dog er Forligsprøve ej fornøden,

- 1) naar Modfordringer gøres gældende, selv om selvstændig Dom for dem paastaas,
- 2) i Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (Kap. 38),
- 3) i Sager, der anlægges af eller paa Foranstaltning af eller imod Statsmyndigheder,
- 4) i paatrængende Sager,
- 5) naar offentlig Indstævning finder Sted.
- 6) naar Sagvolderen bor eller opholder sig udenfor Kongeriget uden at have en Sagsøgeren bekendt, her bosat Fuldmægtig, som Sagsøgeren er berettiget til at indkalde paa Sagvolderens Vegne,
- 8) naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag (§ 609).

Den i Tyendelov af 10de Maj 1854, §§ 65-76 jfr. Lov af 4de Marts 1857, § 8, anordnede Mægling for en Tyendeforligsmægler vedbliver at bestaa i Overens- stemmelse med de der givne Regler, kun at den i Tyendelovens § 67 ommeldte edelige Erklæring afløses af en tilsvarende Erklæring paa Ære og Samvittighed (jfr. derhos §§ 45 og 448).

I følgende Tilfælde foregaar Mæglingen ved Retten:

- a) I Sager angaaende de i Tyendeloven af 10de Maj 1854 omhandlede Forhold, for saa vidt de ikke henhøre under den ovenfor omtalte særlige Mægling,
- b) i Sager om Fornærmelser i Ord eller Gerning, dog med Undtagelse af trykte eller skriftlige Beskyldninger,
- c) i Sager, hvorved en uden for Ægteskab besvangret Kvinde søger Underholds- bidrag hos Faderen til det uægte Barn,
- d) i de under Kjøbenhavns Byting hørende Sager angaaende private Formuerettig- lieder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værdi ikke overstiger 200 Kr.,
- e) i Sø- og Handelssager udenfor Kjøbenhavn.

Begynder en Sag for Kommunedommer, foretages Mæglingen af denne (§ 451).

I øvrigt foregaar Forligsmægling ved de i næste Paragraf nævnte Forligs- kommissioner.

§ 259.

For Kjøbenhavns Bytings Omraade skal der beskikkes to Forligskommissioner, af hvilke den ene behandler Sø- og Handelssager og bestaar af to af de i § 9 nævnte sø- eller handelskyndige Mænd, medens den anden behandler de øvrige Sager og be- staar af et af Magistratens Medlemmer eller en af dens Embedsmænd, en Borgerre- præsentant samt en af Justitsministeriet beskikket Mand uden for Retterne.

Uden for Kjøbenhavn indrettes en Forligskommission for hver Underretskreds. Hver Kommission bestaar af to Medlemmer, af hvilke det ene vælges af vedkommende Amtsraad, det andet af Kredsens Byraad; er der intet Byraad i Kredsen, vælges begge af Amtsraadet.

De nærmere Regler om Valget af Forligsmæglere saavel som Bestemmelser om Tid og Sted for Kommissionernes Møder gives ved kongelig Anordning.

Lov om Forandringer i Forligsvæsenet af 4de Marts 1857, §§ 4—7 og 9, forbliver i Kraft, dog at Beskikkelse af

en Forligsmægler i den faste Forligsmæglers Forfald altid foretages af vedkommende Amtmand, samt at den i nævnte Lovs § 9 omhandlede Rejsegodtgørelse beregnes efter Prisen for 2den Klasse Jernbane eller Iste Klasse Dampskib og i øvrigt til 1 Kr. for hver løbende Mil.

Forinden en Forligsmægler begynder sin Virksomhed, afgiver han en Erklæring paa Ære og Samvittighed om at ville med al mulig Nidkærhed og Redelighed efter bedste Evne og Overbevisning søge at befordre villig og mindelig Overenskomst mellem Parterne i de Sager, som indkomme for ham.

Staar en Forligsmægler i noget af de i § 152, 1) eller 2) nævnte Forhold til Sagen eller Parterne, fratræder han, og Mæglingen udføres af den eller de andre Forligsmæglere alene eller i Forening med en særlig dertil beskikket Forligsmægler.

§ 260.

Parterne ere berettigede til at give Møde for en hvilken som helst af de i forrige Paragraf nævnte Forligskommissioner, og en af en saadan foretagen Mægling er gyldig, uanset ved hvilken Ret Sagen senere behandles. Indklagede er imidlertid kun pligtig at give Møde for Forligskommissionen i den Underretskreds, hvori den Underret findes, for hvilken Sagen efter Værnetingsreglerne kan indbringes, og for den af sø- eller handelskyndige Mænd bestaaende Kommission kun, naar Sagen er en Sø- eller Handelssag. Hører Sagen for Landsret som første Instans, er Indklagede kun pligtig at give Møde ved Forligskommissionen i den Underretskreds, i hvilken han enten har Bopæl eller Ophold.

Til Mægling ved Retterne eller Forligskommissionerne udenfor Kjøbenhavn skulle Parterne give personligt Møde, med mindre de have lovligt Forfald eller bo uden for Retskredsen, i hvilke Tilfælde vedkommende Part kan lade en hvilken som helst, med tilstrækkelig Fuldmagt forsynet, god Mand møde for sig.

Til Mægling ved Retterne eller Forligskommissionerne i Kjøbenhavn behøve Parterne ikke at give personligt Møde, men kunne lade en hvilken som helst, med tilstrækkelig Fuldmagt forsynet, god Mand møde for sig.

§ 261.

Indgivelse af en særlig Klage til de i § 259 nævnte Forligskommissioner er ikke nødvendig. Derimod maa Klageren udstede en paa lignende Maade som en Stævning affattet Indkaldelse til Møde for Forligskommissionen. Stævningen kan benyttes som saadan. Indkaldelsen eller Stævningen indleveres til Forligskommissionen, der giver den Paategning om Tid og Sted for Mæglingens Foretagelse, hvorefter den tilbageleveres Klageren til Forkyndelse for Modparten i Overensstemmelse med de for Stævningens Forkyndelse givne Regler, dog at Varslet kun behøver at være 3 Dage, hvis Indklagede bor i Kredsen, og en Uge, hvis han bor uden for denne. Benyttes Stævningen til Forligsindkaldelse, kunne de nævnte Frister medregnes som Dele af det foreskrevne Stævnevarsel.

§ 262.

Udebliver Klageren helt fra Forligsmæglingen, uden at oplyse lovligt Forfald, medens Indklagede giver behørigt Møde, kan Kommissionen paa Begæring ved en upaaankelig Kendelse, der straks kan eksekveres, tillægge Indklagede en Erstatning paa indtil 10 Kr. hos Klageren for forgæves Møde.

Hvis en Sag tingfæstes ved Retten, uden at Sagsøgeren forinden behørig har indkaldt til samt har mødt eller ladet møde til Forligsmægling, bliver Sagen at afvise, og der tilkendes Sagsøgte, naar han møder og gør

Paastand derpaa, Erstatning for forgæves Møde. Dog kan Retten i Stedet for Afvisning bestemme, at Sagen udsættes, for at Forligsmægling kan finde Sted, jfr. i øvrigt § 246.

§ 263.

Den tvungne Forligsmægling ved Retten og ved Forligskommissionerne foregaar for lukkede Døre, og det er forbudt at udstede Attester eller føre Vidner om, hvad der af Parterne tilstaas eller foreslaas under Mæglingen, medmindre det vedtages af begge Parter og udgøre Punkter af Forliget.

En Sag kan under Mægling for en Forligskommission ikke udsættes, naar nogen af Parterne rejser Indsigelse derimod.

Kommer Forlig i Stand, bør dette i sin Helhed indføres i Forligsprotokollen og underskrives af Parterne.

§ 264.

Naar overhovedet Forligsmægling har været forsøgt i Anledning af en Sag, er Forligsindkaldelsens Indhold ikke til Hinder for en senere Udvidelse eller Forandring af Søgsmalsgrunde eller Paastande.

§ 265.

Spørgsmaal om Gyldigheden af indgaaede Forlig henhøre under Afgørelse ved Retterne i første Instans, jfr. herved § 461 smh. med § 516. Dog maa Indsigelser mod Retsforlig gøres gældende ved Kære, naar de støttes paa Fejl ved Rettens Handlinger.

§ 266.

Den bestaaende Adgang til for en Forligskommission at godkende et udenfor samme sluttet Forlig, for derved at give Forliget Eksekutionskraft eller sikre sig Bevis derfor, opretholdes.

Andet Afsnit.

Midler til Sagens Oplysning.

Kapitel 27.

Vidner.

§ 267.

Enhver er pligtig til efter lovlig Opfordring at aflægge Vidnesbyrd for Retten om, hvad der med Hensyn til Sagen er ham bekendt, for saa vidt Loven ikke særlig hjemler Undtagelse herfra.

§ 268.

Mod dens Ønske, som har Krav paa Hemmeligholdelse, maa Vidnesbyrd ikke afkræves:

- 1) Folkekirkens og anerkendte Trossamfunds Præster om det, som i Skrifte- maal eller i øvrigt i deres Egenskab af Sjælesørgere maatte være dem betroet,
- 2) Sagførere angaaende det, som de ved Partens Fortrolighed have erfaret i en borgerlig Retstrætte eller Straffesag, der har været dem betroet til Udførelse, eller hvori deres Raad har været søgt,
- 3) de ved den kgl. Fødselsstiftelse i Kjøbenhavn ansatte Embedsmænd, Be- tjente og Jordemødre angaaende de Kvinders Svangerskab og Barnefødsel, som for- løses paa Stiftelsen, medmindre det ved Vidnesbyrdet tilsigtes at oplyse, om Drab eller anden strafbar Handling er begaaet mod Barnet.

Ej heller maa Vidnesbyrd afkræves Embeds- og Bestillingsmænd eller andre, som handle i offentligt Hverv, angaaende, hvad der ifølge dette er dem betroet eller kommet til deres Kundskab om et offentligt Anliggende og omfattes af deres Tavs- hedspligt, medmindre vedkommende overordnede Myndighed eller for Rigsdagsmænds Vedkommende det paagældende Tings Formand saavel som Regeringen samtykker i, at de afhøres.

Retten har paa Embeds Vegne saa vidt muligt at forebygge, at Vidnesbyrd modtages i de Tilfælde, hvor saadant efter nærværende Paragraf ikke maa afkræves. Er det efter Omstændighederne klart, at en Vidneførsel vilde komme i Strid med ovenstaaende Regler, bør ingen Indkaldelse udstedes.

§ 269.

Vidnesbyrd kan nægtes, naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv, dets Ægtefælle, Forældre eller Børn for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd. Dog kan et Vidne ikke undslaa sig for at besvare Spørgsmaal, om der er overgaaet det en Straffedom, uden at det senere har opnaaet Æres- oprejsning.

Vidnesbyrd kan fremdeles nægtes om Meddelelser, som Vidnets Ægtefælle under Ægteskabet har gjort

Vidnet.

Den, hvem Ansvaret for et trykt Skriffs Indhold i Medfør af Lov 3die Januar 1851 § 3 kan komme til at paahvile, kan nægte Vidnesbyrd angaaende Betingelserne

for en Forgængers Ansvar, naar han enten selv vil overtage Ansvaret, eller Opfordringen til ham ikke er sket inden 3 Maaneder, efter at Bekendtgørelse om Skriftets Udgivelse første Gang var indrykket i et offentligt Blad. Ligeledes kan paa Bladet navngiven Redaktør og Redaktionssekretær ved et offentligt Blad nægte Vidnesbyrd angaaende, hvem der er Hjemmelsmand til en i det paagældende Blad optagen, ikke med Forfatterens Navn forsynet, Artikel eller Meddelelse, medmindre Sagen angaar en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel, eller den angaar Brud paa Tavhedspligt i Embedsforhold, begaaede af Embeds- eller Bestillingsmænd i Stat eller Kommune.

I ethvert Tilfælde, hvor det er klart, at Betingelserne for Fritagelsen ere til Stede, skal Retten før Afhørelsen gøre paagældende opmærksom paa hans Ret til at undslaa sig.

§ 270

Ingen er — for saa vidt han ikke særlig har forpligtet sig dertil — pligtig at møde som Vidne for en Underret uden for den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 9 Mile paa Jernbane eller Dampskib, eller 3 Mile paa anden Maade, eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade, for at naa hen til Retten.

For Landsret eller for Højesteret er i Reglen ingen, som ikke særlig har forpligtet sig dertil, pligtig at møde som Vidne uden for den Landsretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde faa længere at rejse hen til Retten end 18 Mile paa Jernbane eller Dampskib, eller 6 Mile paa anden Maade, eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Beslutning af Retten eller dens Formand, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det dog paalægges et fjernere boende Vidne at give Møde for Landsret eller for Højesteret, naar det for Sagens Oplysning anses nødvendigt.

§ 271.

Hvor ikke Reglerne i § 270 eller Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, paalægges det Vidner at møde under Domsforhandlingen og der at aflægge Forklaring, medmindre begge Parter frafalde det, eller det vilde medføre Ulempe eller Bekostning, som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Vidnesbyrddet kan antages at have for Sagens Oplysning. Skal Vidneførsel lide Sted i en Sag, der er indanket for Højesteret, beror det paa Rettens Bestemmelse, om Vidnet skal afhøres under Domsforhandlingen.

Naar et Vidne ikke kan eller skal møde under Domsforhandlingen, bliver det at afhøre ved Underretten paa det Sted, hvor det bor eller opholder sig; dog kan en Landsret eller Højesteret under lagttagelse af Reglerne i § 270 lade Vidnet afhøre ved et eller to af sine Medlemmer, saafremt ikke begge Parter modsætte sig dette. I Sager, der behandles skriftligt for Landsret eller Højesteret, forholdes efter §§ 359, 385 og 408.

Er et Vidnes Helbredstilstand til Hinder for, at det møder paa det sædvanlige Tingsted, kan Retten til dets Afhørelse sættes paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

§ 272.

Militære af Hæren og Flaaden ere pligtige til at aflægge Vidnesbyrd for de borgerlige Domstole overensstemmende med Reglerne i denne Lov.

§ 273.

Indkaldelse til at møde som Vidne udgaar efter Partens Begæring fra den Ret, for hvilken Vidnesbyrddet skal aflægges, og overgives Parten til Forkyndelse. Skal et Vidne indkaldes for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten.

Foruden Vidnets Navn, og hvad der i øvrigt hører til dets nærmere Betegnelse, Sagen og Indkaldelsens Øjemed, hvem der har begært Indkaldelsen, den Ret, for hvilken der skal vidnes, samt Stedet og Tiden for Mødet skal der i Indkaldelsen nævnes det Varsel, som skal gives den indkaldte, og gøres opmærksom paa, at Udeblivelse medfører Strafansvar.

Varslet er en Uge, men kan dog under særlige Omstændigheder afkortes efter Beslutning af Rettens Formand.

Skulle Vidner føres i Udlandet, kan paagældende Part forlange, at Retten skal udstede de i saa Henseende fornødne Begæringer til de udenlandske Myndigheder.

Til Vidneførsel uden for den dømmende Ret eller et eller to Medlemmer af samme, skal Modparten tillige indkaldes med samme Varsel, som om han var Vidne. Samtidig eller dog mindst 3 Dage før Vidneførslen skal der gives Modparten Meddelelse om Vidnernes Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved deres Forklaring agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom. I paatrængende Tilfælde kan Indstævning af Modparten undlades. Naar saadan Indstævning ikke har fundet Sted, kan Dommeren beskikke en i Retskredsen bosat Sagfører til at varetage Modpartens Tarv mod et passende Salær, der udredes af den Part, der har begært Indkaldelsen, under Forbehold af Godtgørelse ved Dommen i Hovedsagen. Under denne afgøres det derhos, om der har været Føje til at undlade at indstævne Modparten og, i benægtende Fald, om Tingsvidnet kan benyttes som Bevis i Sagen.

§ 274.

Enhver, som er til Stede i et Retsmøde eller i umiddelbar Nærhed af Retslokalet, kan det af Retten efter en Parts Begæring paalægges at fremstille sig straks til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan det paalægges at møde til ny Tid.

§ 275.

Udebliver et lovmæssigt indkaldt Vidne uden lovligt Forfald eller uden at have betimelig anmeldt sit Forfald, hvor dette var muligt, eller forlader det uden Tilladelse Tingstedet før Mødets Slutning, skal Retten efter Partens Begæring ved Kendelse idømme Vidnet en Bøde fra 10 til 200 Kr., tilpligte det at erstatte de Udgifter, som maatte være foraarsagede ved Udeblivelsen, samt indkalde det paa ny med et af Retten fastsat Varsel efter Kendelsens Forkyndelse ved Partens Foranstaltning.

Til Vidneførsel under Domsforhandling kan Retten efter Partens Begæring lade et udeblevet Vidne afhente med Magt og, hvis Sagen udsættes, beslutte, at Vidnet ved Politiets Foranstaltning skal tages i Forvaring, indtil dets Fremstillelse for Retten til Afgivelse af Vidnesbyrd kan finde Sted; dog har Vidnet Adgang til Løsladelse mod saadan Sikkerhed, som Retten finder tilstrækkelig, og i intet Tilfælde maa et Vidne i samme

Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt. Saa- dan Tvangsanvendelse kan ogsaa i andre Tilfælde finde Sted, naar Vidnet gentagende udebliver. Udgifterne derved afholdes som Delinkventomkostninger.

Kendelse, hvorved Bøde eller Erstatning er idømt et fraværende Vidne, kan omgøres, naar Begæring derom fremsættes i det første Retsmøde, i hvilket Vidnet

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

derefter giver Møde eller fremstilles, eller, hvis det ikke senere møder eller fremstilles,

inden en Uge, efter at Kendelsen er det forkyndt eller kommet til dets Kundskab.

§ 276.

Et Vidne, som anser sig for berettiget til i det hele eller for en Del at nægte at vidne i den Sag, hvori, eller for den Ret, hvortil han er indkaldt, skal dog, naar han ikke har lovligt Forfald, møde efter Indkaldelsen og fremsætte sin Indsigelse til Paakendelse af Retten. Naar det af Retten findes fornødent, maa Vidnet oplyse Omstændigheder, af hvilke det kan ses, at Indsigelsen er grundet.

§ 277.

Vidner ere, om fornødent, pligtige til, forinden de møde i Retten, at styrke eller opfriske deres Kundskab om Vidneførlens Genstand ved at efterse deres Regnskabsbøger, Breve eller andre Optegnelser eller bese Genstande, hvortil de uden særlig Omkostning eller Besvær have Adgang, o. desl., og denne Pligt kan af Retten særlig paalægges dem ved Indkaldelsen eller senere.

§ 278.

Forinden et Vidne afhøres om Sagen, stiller Dommeren de Spørgsmaal til det, som findes fornødne for at forvise sig om dets Identitet samt for at afgøre, om der er noget til Hinder for Vidnesbyrdets Modtagelse. Dommeren skal derefter alvorlig lægge Vidnet paa Hjærte at følge Sandheden, idet han minder det om det Strafansvar, som det paadrager sig ved at afgive falsk Forklaring for Retten.

Skulle flere Vidner afhøres, kan Dommeren lade denne Forberedelse til Afhørelse foregaa under et for flere eller samtlige indkaldte Vidner.

§ 279.

Naar ikke begge Parter frafalde det, skal et Vidne ed fæstes eller — hvis Vidnet ikke hører til et Trossamfund, for hvilket der haves en bestemt Edsformular, eller erklærer, at det ifølge sin religiøse Tro ikke tør aflægge Ed, eller at det overhovedet ikke har nogen religiøs Tro — afgive en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“,

der træder i Eds Sted.

Eden aflægges og Forsikringen afgives, forinden Afhøringen om Sagen begynder, og gaar ud paa, at Vidnet lover, at det vil udsige den rene Sandhed og i sine Svar paa Spørgsmaalene intet fordølge, som kan tjene til Sagens Oplysning.

§ 280.

Edfæstelse finder ikke Sted af:

- 1) Børn under 15 Aar,
- 2) Personer, hvis Aandsevner skønnes at være saa mangelfuldt udviklede eller saa svækkede eller forstyrrede, at Edfæstelse vilde være betydningsløs,
- 3) Personer, som ere under Tiltale for eller fundne skyldige i Mened,
- 4) Personer, der ere dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som er Sagens Genstand.

Retten kan nægte at edfæste Personer, hvis Vidnesbyrd enten paa Grund af deres forbryderske Vandel eller paa Grund af deres Stilling til Sagen eller til Parterne eller deres Aandstilstand paa den Tid, Erfaringen skal være gjort, eller af lignende Grunde af Retten befrygtes at ville være i særlig Grad upaalideligt.

Foranstaaende Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den i § 279 nævnte, i Eds Sted trædende, Forsikring.

Forelagte Lovforslag m. m. 116

§ 281.

Ethvert Vidne afhøres for sig og bør i Reglen ikke, forinden dets Afhøring under Domsforhandlingen er afsluttet, paahøre Forklaringer af andre Vidner, eller af Syns- eller Skønsmænd. Vidner, hvis Udsagn staa i Strid med hinanden, kunne efter Parternes Begæring eller Rettens Beslutning stilles imod hinanden.

§ 282.

Enhver Part afhører de af ham fremstillede Vidner. Naar han har sluttet sin Afhørelse af et Vidne, kan Modparten rette Spørgsmaal til det, og Parten kan derefter rette de Spørgsmaal til Vidnet, hvortil Modafhøringen har givet Anledning. Rettens Formand kan tillade Fremsættelse af yderligere Spørgsmaal.

Naar Vidnets Helbredstilstand kræver Afhørelse paa et særligt Sted, saavel som overhovedet i Underretssager, skal Rettens Formand afhøre Vidnet, hvis dette eller nogen af Parterne paa Forespørgsel begærer det. Der skal i saa Fald gives Parterne Lejlighed til gennem Retten at stille Spørgsmaal til Vidnet. Samme Regel gælder ved Landsret og Højesteret for den Parts Vedkommende, der ikke selv er Sagfører eller møder ved Sagfører.

Retten kan, efter Begæring eller af egen Drift, lade et Vidne, der er aftraadt, fremstaa paa ny til yderligere Afhørelse; foranstaaende Regler finde herved tilsvarende Anvendelse.

§ 283.

Under et Vidnets Afhøring bør det iagttages: at Vidnet saa vidt muligt foranlediges til at udtale sig i sammenhængende Orden om de Punkter, angaaende hvilke dets Forklaring æskes,

at det bringes paa det rene, hvor vidt Vidnets Forklaring støtter sig til egen lagttagelse, og

at Spørgsmaal, hvorved der foreholdes Vidnet Omstændigheder, som først skulle godtgøres ved dets Svar, saa vidt muligt undgaas.

Om Vidnet maa benytte nedskrevne Oplysninger ved Besvarelsen af de til det rettede Spørgsmaal, afgøres af Retten, efter at det er opgivet, af hvem, naar og i hvilket Øjemed de ere affattede.

§ 284.

Retten Formand vaager over, at utilbørlige, navnlig forvirrende Spørgsmaal ikke stilles ved Afhørelsen, og at denne foregaar i en passende Form. Sker Afhørelsen, trods Formandens Advarsel, paa utilbørlig Maade eller paa en Maade, som ikke er egnet til at bringe Sandheden for Dagen, eller som gaar uden for Sagen, kan han unddrage den paagældende Part Afhørelsen og selv overtage den. Skønner han, at Afhørelsens Fortsættelse ikke kan bidrage til Sagens Oplysning, kan han slutte den.

Retten kan stille Spørgsmaal til Vidnet saa vel til nærmere Opklaring af Punkter, hvorom Parterne have spurgt Vidnet, som til selvstændig Oplysning af Sagen.

§ 285.

De afhørte Vidner ere pligtige at blive til Stede, indtil Retsmødet sluttes, eller Formanden tillader dem at forlade Tingstedet. Hvor vidt de kunne eller skulle blive til Stede i Retssalen, beror paa Formandens Bestemmelse.

Vidner samt Syns- eller Skøns mænd kunne andrage paa, at de selv eller et andet Vidne eller en Part yderligere afhøres om angivne Punkter i det Øjemed at fuldstændiggøre eller berigtige forudgaaende Udsagn.

§ 286.

Den Part, der har ladet et Vidne indkalde, kan, naar Vidnet har givet Møde, ikke uden Modpartens Samtykke frafalde dets Afhørelse med den Virkning, at Modparten eller Retten afskæres fra at stille Spørgsmaal til Vidnet.

§ 287.

Vidners Forklaringer optegnes i Retsbogen, saaledes at de vigtigste Udtalelser gengives saa vidt muligt med Vidnets egne Ord, medens uvæsentlige Bemærkninger kunne udelades. Har Vidnet tidligere været afhørt, er Henviſning tilstrækkelig, saa at kun Afvigelser eller Fuldstændiggørelser optegnes. Det samme gælder ved Landsretter som anden Instans, naar der ikke er særlig Grund til at antage, at Tilladelse til Anke vil blive søgt eller tilstaaet.

Det Retsbogen tilførte bliver efter endt Afhøring at oplæse for Vidnet, og Bemærkning, om Vidnet godkender Forklaringen, optages i Retsbogen.

§ 288.

Vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller afgive den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten efter en Parts Begæring ved Kendelse paalægge det en Bøde fra 10—400 Kr. Retten kan derhos ved Kendelse bestemme, at det skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, med mindre Vidnets Førelse frafaldes, indtil det indvilliger i at svare eller at aflægge Ed eller Forsikring; dog kan et Vidne i intet Tilfælde i Henhold til nærværende Paragraf eller denne og § 275 i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Vidnet kan derhos dømmes til at erstatte de ved dets Vægring foraarsagede Omkostninger. Kære mod Kendelsen skal, naar denne er afgiven under Domsforhandling, erklæres paa Stedet og ellers inden tre Dage. Kære, som overensstemmende hermed erklæres mod Beslutning af en Underret, hvorved Fængsling er besluttet, har opsættende Virkning.

§ 289.

Retten kan paa Grund af et Vidnes Udeblivelse eller Indsigelse imod at afgive Forklaring eller imod at møde udsætte Sagen, naar vedkommende Part begærer dette.

Udsættelsen kan gives paa bestemt Tid eller indtil videre. I sidste Tilfælde kan, naar Hindringen er hævet, enhver af Parterne fremsætte Begæring for Retten om, at der berammes en Tid til Sagens Foretagelse og udstedes Indkaldelse til alle vedkommende.

§ 290.

Tvistigheder, som opstaa under Vidneførslen i Anledning af Indsigelser eller Begæring af Parter eller Vidner, paakendes af Retten, efter at vedkommende have ytret sig. I Retsbogen maa optages en nøjagtig Angivelse af Indsigelsens eller Begæringens Indhold samt af Modpartens Paastand i denne Anledning. Den nærmere Begrundelse og Udvikling foregaar mundtlig.

I Reglen afsiges Kendelse straks; men dersom det findes nødvendigt, kan Sagen udsættes, for at Retten kan raadslaa. Saadan Udsættelse bør dog altid være saa kort som muligt og ikke uden største Nødvendighed vare længere end til næste Dag.

Foregaar Vidneførslen for en anden Ret end den, ved hvilken Sagen i øvrigt behandles, afgøres opstaaede Tvistigheder af hin. Foregaar Vidneførslen for et Udvalg af den dømmende Ret (jfr. § 271), afgøres deslige Tvistigheder af Udvalget.

§ 291.

De i det foregaaende omhandlede Tvangsmidler imod Vidner bringes til Anvendelse af den Ret, for hvilken Vidnet er indkaldt til at møde, eller af det i § 271 nævnte Udvalg.

§ 292.

Vidner have Krav paa en Godtgørelse af 1 Kr., hvis deres Møde medfører et Tidsspilde for dem af under 4 Timer, men ellers af 2 Kr. med Tillæg af 1 Kr. for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet til Opfyldelse af deres Vidnespligt, samt derhos, for saa vidt det er nødvendigt for dem at tilbagelægge mere end 1 Mil for at naa til Retten, paa Erstatning for Rejseudgifter frem og tilbage med 50 Øre for hver løbende Mil. Hvis Jernbane eller Dampskib kan benyttes, beregnes Rejseudgifterne dog efter Prisen for henholdsvis 3die Klasse og 2den Plads. Indkaldes Vidnet til at møde uden for de i de to første Stykker af § 270 fastsatte Afstande, kan der af Retten tilstaaes det passende højere Godtgørelse og Vederlag for Rejseudgifter. De Ydelser, paa hvilke Vidnet har Krav eller, hvis disse ikke kunne anslaaes bestemt, tilbørligt Forskud paa samme, maa tilbydes betalte samtidig med Indkaldelsens Forkyndelse.

§ 293.

Vidneførsel foregaaer i Reglen først, naar Bestemmelse herom er taget efter §§ 336, 1ste Punktum, 379 og 403. Naar paagældende Part staar i Fare for at miste sit Bevis eller i øvrigt gør det sandsynligt, at han har særlig Interesse i, at Beviset optages tidligere, kan han dog begære, at Vidneførslen foregaaer forinden. Han har da at indgive skriftlig Begæring herom til den Ret, for hvilken Sagen svæver, hvis den allerede er tingfæstet, og ellers til Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor. Begæringen skal indeholde Angivelse af den Sag, i Anledning af hvilken, og af den Person, mod hvem Vidneførslen skal foregaa, Opgivelse af det, hvorfor Bevis søges tilvejebragt, og af Vidnernes Navne m. v., samt Angivelse af de Omstændigheder, som skulle berettigge til Vidneførslen. Retten kan paalægge Parten yderligere at oplyse Rigtigheden af sine Anbringender. Den træffer derefter i eller uden for et Retsmøde Bestemmelse, om Vidneførslen kan tilstedes. Nægtes dette, kan Parten inden en Uge iværksætte Kære herover til højere Ret.

§ 294.

I Overensstemmelse med foregaaende Paragraf og de i nærværende Kapitel i øvrigt indeholdte Regler sker ogsaa Førelsen af Beviser til Brug ved Retssager, som ere anlagte eller skulle anlægges i Udlandet. Naar Begæringen herom er fremkommet fra udenlandske Myndigheder, behøver Varsel til Parterne ikke at gives, medmindre dette udtrykkelig er forlangt, og de i Henhold til § 254 beskikkede Sagførere træde i Parternes Sted. Er der i Anmodningen forlangt iagttaget en særskilt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saa vidt muligt ske, medmindre saadant maa anses at være utilstedeligt efter dansk Ret.

Ved Optagelse af Arvelegitimationstingsvidner og desl. blive ligeledes de i nærværende Kapitel givne Regler at følge, for saa vidt disse ifølge Forholdets Beskaffenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Fdg. 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

§ 295.

Fremsættes Begæring om Optagelse af Syn eller Skøn, udmelder Retten, hvor den tager Begæringen til Følge, en eller flere Syns- eller Skønsmænd. Retten bestemmer Antallet, for saa vidt ingen særlig Forskrift herom er given. Personer, som bo uden for vedkommende Rets Embedsomraade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der inden for Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er uden for Retskredsen.

§ 296.

Kun uberygtede Personer kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der ville være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 152 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 152 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

§ 297.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmænd.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønssforretningens Udførelse vide medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse.

§ 298.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Øjemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

§ 299.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved.

Retten bør, forinden Udmeldelsesdekretet afsiges, meddele den eller de mødte Parter, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at fremkomme med deres Indsigelser imod disse. Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at

indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 300.

I Udmeldelsesdekretet maa det angives tydeligt, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — med- mindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

Naar Syns- eller Skønsmændene bo eller opholde sig langt fra det Sted, hvor Hovedsagen behandles, kan Retten, hvis Syns- eller Skønsmændenes Fremstilling under Domsforhandlingen skønnes at kunne undværes, i Udmeldelsesdekretet bestemme, at de skulle møde og afhjemle deres Forretning samt besvare fremsatte Spørgsmaal for en af Retten bestemt Underret.

Skulle Mændene saaledes møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forspier den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 301.

Parten har uden Ophold at gøre de fornødne Skridt til, at Udmeldelsesdekretet kan blive forkyndt for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for Mændene og Modparten.

Tillige have Parterne at give de udmeldte Lejlighed til at bese eller gøre sig bekendte med Forretningens Genstand, for saa vidt denne er i deres Værges eller under deres Raadighed. Naar en Part vægrer sig ved at efterkomme Synsmændenes og Modpartens Opfordring i saa Henseende, bliver han at behandle efter Grundsætningen i denne Lovs § 209, sidste Stykke.

Er Forretningens Genstand i Trediemands Værges, og nægter han de udmeldte Adgang til at iagttage den, kan vedkommende Part derom henvende sig til den Ret, hvor Afhjemlingen skal ske. Skønner Retten, at Trediemands Vægning ifølge Grundsætningerne i § 313 er ubeføjet, paalægges det ham at tilstede Synsmændene Adgang inden en vis Frist. De i § 314 givne Regler blive i øvrigt i saadant Tilfælde at anvende.

Spis- og Skønsmændene skulle give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaa, ligesom de ogsaa, naar Forretningen afgives skriftlig (§ 302), have at meddele Parterne Genpart af den eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen. Klage over Syns- og Skønmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 302.

Syns- og Skønsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres For- klaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring, eller mundtlig ved Afhøring inden Retten. Have Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan yderligere Forklaring afæskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlem- mer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 303.

Syns- og Skønsmænd have at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 279 angivne Betingelser, med en paa Ære og Samvittighed afgiven Forsikring, medmindre begge Parter give Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

§ 304.

Naar en Syns- eller Skønsmænd uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hværvet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 275 og 288 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, efter paagældende Parts Begæring udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. Parten kan, naar han fremsætter en saadan Begæring, ikke begære yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 305.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 275, sidste St. givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 306.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 307.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor. Skal Syn eller Skøn foretages, forinden Sagen er tingfæstet (jfr. § 293), har Parten at indgive Begæring til Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønsforretningen befinder sig.

§ 308.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 309.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 1/2 Mil fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 2 Kr. for hver løbende Mil, dels i Tærepeng 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle tilbydes forud.

Der tilkommer dem derhos Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Uden for de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 310.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer, dog at Edfæstelsen foregaar før Afhøringen. Under de i § 279 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Naar en

Søforklaring skal afgives i en By, i hvilken en Landsret har Sæde, kan Forklaringen efter Rekvirentens Valg afgives for Landsret eller Underret.

Kapitel 29.

Dokumenter.

§ 311.

Dokumenter, som ere i Partens Besiddelse, eller som han uden Rettens Med- virkning kan forskaffe sig, maa fremlægges overensstemmende med de i 3die Afsnit indeholdte Regler, jfr. navnlig §§ 333, 337, 380 og 402.

§ 312.

Vil en Part beraabe sig paa Dokumenter, der ere i Modpartens Værge eller under hans Raadiglied, kan han opfordre denne til at fremlægge dem. Sker dette ikke, kan Parten, efter at have angivet de Kendsgerninger, der ved Dokumentet skulle bevises, begære, at det ved Rettens Kendelse skal paalægges Modparten at fremlægge Dokumentet i et af Retten fastsat Retsmøde. Ubeføjet Undladelse heraf kan Retten i saa Fald tillægge Virkning i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 209, sidste Stykke. Det samme gælder ogsaa, naar vedkommende for at hindre Dokumentets Fremlæggelse har ødelagt det eller uden Nødvendighed givet det fra sig.

Paastaar vedkommende Part, at der i Dokumentet tillige indeholdes Oplys- ninger, som ere denne Sag uvedkommende, og som han ikke ønsker bekendtgjorte, bestemmer Retten, paa hvilken Maade Dokumentet skal fremlægges.

Nægter vedkommende Part at være i Besiddelse af det angivne Dokument, paahviler det den, som fordrer dets Fremlæggelse, at bevise hans Besiddelse deraf.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 313.

Trecliemand er pligtig til paa Opfordring at fremkomme med Dokumenter, naar vedkommende Part enten er Medejer af dem eller i øvrigt har en af Processen uafhængig Ret til at benytte dem som Bevis for sine Rettigheder.

Men selv hvor dette ikke er Tilfældet, skal Trediemand være pligtig at bidrage til Sagens Oplysning ved at give Retten og Parterne Adgang til Benyttelse eller Besigtigelse af Dokumenter, der ere hans Raadighed undergivne, men dog kun, for saa vidt Dokumenternes Fremførelse ikke vilde kunne skade ham selv eller paadrage ham Udgifter eller betydelig Ulejlighed.

§ 314.

Den Part, der vil benytte et under Trediemands Raadighed værende Dokument som Bevis, kan fremsætte Begæring om, at det maa paalægges Trediemand paa Partens egen Bekostning at fremlægge Dokumentet. Saadan Begæring maa indeholde en nøjagtig Opgivelse af de Fakta, der ved Dokumentet skulle bevises, samt nærmere Forklaring angaaende de Grunde, hvorfor Parten antager, at den opgivne Trediemand er i Besiddelse af Dokumentet og pligtig at fremlægge det.

Retten kan derefter ved Kendelse paalægge Trediemand at fremlægge Dokumentet i et nærmere bestemt Retsmøde eller forinden oversende det til Retten, som da besørger det fremlagt. Vedkommende Part har at drage Omsorg for denne Kendelses ufortøvede Forkyndelse for Trediemand; Forsømmelse hermed anses som Fraldelse af Begæringen om Dokumentets Fremførelse.

Fremkommer Dokumentet ikke i Retsmødet, maa i dette de Indsigelser fremsættes, vedkommende Trediemand tror at kunne gøre. Disse forhandles og paakendes efter de om Vidner givne Regler i §§ 288, sidste Stykke, og 290.

Imod den Trediemand, der ubeføjet udebliver eller undlader at efterkomme Rettens Paalæg, anvendes de for Vidner foreskrevne Tvangsmidler, jfr. § 275.

Kapitel 30.

Afhøring af Parter og Parts Ed.

§ 315.

Retten kan efter Modpartens Paastand indkalde en Part til personligt Møde for at besvare Spørgsmaal sigtende til Sagens Oplysning. De i §§ 268—274 indeholdte Regler om Vidner finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, naar saadan Forklaring fordres afgivet.

Enhver Part kan frivillig fremstille sig og begære personlig at afgive sin For-

klaring. Dette tilstedes ham i Almindelighed, medmindre Retten anser det for at være uden Nytte i Henseende til Sagens Oplysning. Den Part, der fremstiller sig for at afgive Forklaring, er pligtig at besvare de yderligere Spørgsmaal, som Modparten eller Retten maatte gøre ham. Herved ere Reglerne i § 271 anvendelige, dog at de i § 270 nævnte Afstandsbestemmelser ikke fritage Parten for at aflægge Forklaringen for den dømmende Ret. Om Indstævning af Modparten gælde de i § 273, sidste Stykke, givne Regler.

Naar en Part afgiver Forklaring i Henhold til nærværende Paragraf, finde de i §§ 277, 278, 282—287 og 290 indeholdte Regler Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Forelagte Lovforslag m. m. 117

§ 316.

Naar en Part, der er tilsagt til personligt Møde, uden oplyst lovligt Forfald udebliver, eller naar der ikke svares paa de ifølge foregaaende Paragraf stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Udeblivelsen, Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen.

Er en efter § 315 afgiven Forklaring usandfærdig, finde Strfl.s §§ 146—148 Anvendelse.

§ 317.

Retten kan efter sit Skøn enten tillade den Part, hvem Bevisbyrden paahviler, at bekræfte fremsatte faktiske Anbringender med Ed, eller paalægge Modparten edeligt at benægte imod ham anførte Kendsgerninger.

Eden kan kun angaa Kendsgerninger, om hvilke Parten har personlig Kundskab.

Parts Ed kan ikke aflægges af Personer, der ifølge § 280 Nr. 1—3 ikke vilde kunne edfæstes som Vidner.

I Stedet for Parts Ed træder under de i § 279 angivne Betingelser en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“.

§ 318.

Den, som paaberaaber sig et Dokument, der angiver sig som udstedt af Modparten, kan forlange, at det i Tilfælde af, at tilstrækkeligt Bevis for, at Dokumentet er ægte eller uægte, ikke findes at være tilvejebragt, paalægges Modparten edeligt at benægte dets Ægthed. En tilsvarende Ret tilkommer den Part, som paaberaaber sig Indholdet af sin autoriserede og ordentligt førte Handelsbog, medmindre Handelsbog staar mod Handelsbog.

Er en Person sigtet af en Kvinde for at være Fader til et af hende født uægte Barn, kan det i Sager om Underholdsbidrag til Barnet eller Bidrag til Barselfærdsudgifter forlanges, at det enten paalægges den Sigtede edeligt at fralægge sig Faderskabet, eller tillades Kvinden, for saa vidt hun er Sagsøger, edeligt at bekræfte sin Sigtelse, alt dog kun saafremt der ikke findes tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for eller mod Sigtelsen.

§ 319.

Parts Ed tilstedes eller paalægges ved en foreløbig Dom (Edsdom), der affattes alternativt, men ikke er

eksigibel.

Naar Edsdommen er afsagt, bestemmer Retten Sted og Tid for Edens Aflæggelse. Eden aflægges i Reglen for den Ret, der har afsagt Dommen. Dog kan det, hvor Forholdene lægge betydelige Hindringer i Vejen herfor, efter Begæring af den, hvem Ed er paalagt, tillades ham at aflægge Eden for Underretten paa det Sted, hvor han bor eller opholder sig. Ret kan sættes paa den paagældendes Bopæl, naar han paa Grund af Sygdom ikke kan forlade samme. Skal Eden aflægges for den Ret, der har afsagt Dommen, berammes et Retsmøde ikke senere end 14 Dage fra Dommens Afsigelse til Edens Aflæggelse. Skal Eden aflægges ved Underretten paa det Sted, hvor den paagældende bor eller opholder sig, bestemmer den Ret, der har afsagt Dommen, en Frist til Edens Aflæggelse, ikke længere end 4 Uger fra Dommens Afsigelse, og udsætter herefter Sagen. Den, hvem Ed er paalagt, har da at henvende sig til Underretten for at faa et Møde berammet til Edens Aflæggelse inden den fastsatte Frist, hvorhos han med et Varsel af mindst en Uge har at kalde Modparten til

dette Møde. Under særegne Omstændigheder, saasom naar en af Parterne bor uden for Riget, kunne saavel de nævnte Frister for Edens Aflæggelse som Varslet til Modparten forlænges ved Beslutning af den Ret, der har afsagt Dommen.

§ 320.

I det til Edens Aflæggelse bestemte Retsmøde skal Eden aflægges, saafremt ikke Sagen udsættes paa Grund af anmeldt lovligt Forfald for en af Parterne, uovervindelige Hindringer for Retten og desl. Kan den, hvem Ed er paalagt, paa Grund af Omstændigheder, der oplyses efter Edsdommens Afsigelse, ikke aflægge Eden, maa dette oplyses for den Ret, for hvilken Eden skulde have været aflagt, eller for den Ret, der har afsagt Dommen.

Dersom den, hvem Ed er paalagt, udebliver uden lovligt Forfald, anses han at have nægtet Edens Aflæggelse. Edssagen kan genoptages, naar hans Udeblivelse skyldes lovligt Forfald, og han inden en Uge begærer det. Bestemmelserne i § 344 finde derved Anvendelse med de fornødne Lempelser. Modpartens Udeblivelse er ingen Hindring for Edens Modtagelse.

Forinden Eden aflægges, kan Retten gøre Parten passende Forestillinger og ved Spørgsmaal forvisse sig om, at han tilfulde forstaar Edstemaet. Finder Retten i Henhold hertil eller paa Grund af den Maade, hvorpaa Parten udtaler sig om Sagen, eller af andre Grunde Betænkelighed ved at modtage Eden, kan den udsætte Sagen til et følgende Retsmøde eller endog ved en Kendelse nægte at stede ham til Edens aflæggelse. Gøres der Indsigelse mod Edsaflæggelsen, og saadan Indsigelse forkastes ved Dommerens Kendelse, bliver det i denne at bestemme, om Kære skal have opsættende Virkning.

De Erklæringer eller Udtalelser af Parten, som have fremkaldt Rettens Betænkelighed ved Edsaflæggelsen, saavel som de fremsatte Indsigelser mod denne tilføres Retsbogen.

§ 321.

Naar Eden er aflagt, eller naar den efter Bestemmelserne i § 320 ikke længer kan aflægges, sluttes Edssagen, og saafremt Edsaflæggelsen har været henlagt til Underretten paa det Sted, hvor den edsplygtige bor eller opholder sig, tilstiller vedkommende Part snarest muligt den Ret, der har afsagt Edsdommen, en Udskrift af Edssagen. Sidstnævnte Ret afgør da, efter, saa vidt dertil findes Anledning, at have givet Parterne Lejlighed til at ytre sig, hvilket af de i Edsdommen nævnte Alternativer der skal staa ved Magt, eller om der, hvor den i Edsdommen som Alternativ bestemte Edsaflæggelse ikke kan finde Sted, skal gives en ny Dom. Denne Afgørelse er den endelige Dom i Sagen, og fra den regnes Fuldbyrdelesfristen samt Ankefristen.

Tredie Afsnit.

Rettergangsmaaden.

Kapitel 31.

Behandlingen af Sager, der i første Instans paakendes af Landsretterne.

§ 322.

Processen indledes med Stævning. I denne skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa Paastanden støttes, samt en Opfordring til Sagsøgte om at møde og fremkomme med sit Svar paa Sagens første Tægtedag (jfr. endvidere § 333).

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten, og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretaget. Sagsøgeren har i saa Fald at fremlægge en skriftlig Angivelse af sin Paastand og af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes.

§ 323.

Efter at i fornødent Fald Varslet er fastsat (jfr. § 324), bliver Stævningen, med Angivelse af den tidligste Tid for Sagens første Tægtedag, at indlevere paa Rettens Kontor til Paategning om Dag og Tid, da Sagen falder i Rette, hvorefter den tilbagegives Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 324.

Har Sagsøgte Bopæl i den Underretskreds, hvor Landsrettens Sæde befinder sig, skal Sagsøgeren lade Stævningen forkynde med 14 Dages Varsel. Bor Sagsøgte uden for nævnte Kreds, er Varslet 3 Uger, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Rettens Justitiarius.

Maa det antages, at Sagsøgte ikke har nogen Bopæl, træder hans Opholdssted i Stedet for Bopæl i Henseende til Stævnevarslet.

Under særlige Omstændigheder kan det lovbestemte Varsel af Rettens Justitiarius forkortes efter Sagsøgerens Begæring.

Forinden Rettens Justitiarius fastsætter et Varsel, hvilket sker ved Paategning paa Stævningen, kan han afkræve Sagsøgeren nærmere mundtlige eller skriftlige Oplysninger.

§ 325.

Paa Sagens første Tægtedag skal Sagsøgeren møde og fremlægge Stævning eller den i § 322, 2det St., omhandlede Angivelse. Undlader han dette, bliver Sagen at afvise, og der tilkendes den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, forsaavidt han ikke frafalder Paastand derom. Samme Virkning har Sagsøgerens Udeblivelse eller Undladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, saafremt Domsforhandling ikke er berammet, eller ved selve Domsforhandlingen.

Sagsøgerens Udeblivelse forhindrer ikke, at der gives Sagsøgte Dom for de før Udeblivelsen tingfæstede Modkrav.

§ 326.

Udebliver den lovligt stævnedes Sagsøgte, afsiges efter Sagsøgerens Begæring Dom i Henhold til hans mundtlige Fremstilling af Sagen, der dog kan indskrænke sig til en Henvisning til Stævningen og de vedlagte Dokumenter. Herved bliver imidlertid at iagttage, at ingen Paastande eller Søgsmålsgrunde, der ligge uden for Stævningens Indhold, kunne tages i Betragtning, og at Sagen, naar det fremkomne viser, at Stævningens Angivelse af de faktiske Omstændigheder i væsentlige Henseender er urigtig eller ufuldstændig, afvises.

Sagsøgeren kan dog i Stedet for saadan Udeblivelsesdom begære Sagen udsat og skal da lade forkynde Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Sagsøgte udebliver ved et senere Retsmøde, uden at have afgivet noget Svar i Sagen eller udebliver ved Domsforhandlingen (jfr. dog § 343). At Sagsøgte, efter at have svaret i Sagen, udebliver i andre Retsmøder end det, hvori Domsforhandlingen finder Sted, berettiger ikke Sagsøgeren til at begære Udeblivelsesdom, og afskærer ikke Sagsøgte fra senere at møde i Sagen.

§ 327.

Møder Sagsøgte uden at rejse Indsigelse, gives efter Sagsøgerens Begæring Dom i Overensstemmelse med Paastanden.

§ 328.

Vil Sagsøgte bestride Sagsøgerens Paastand, maa han paa Sagens første Tægtedag, jfr. dog § 330, fremlægge et Svarskrift, indeholdende hans Paastand og en kort Fremstilling af hans Benægtelser og Indsigelser og i det hele af de Kends- gerninger, hvorpaa hans Forsvar grunder sig. Vil han gøre Modfordringer gældende, maa de Kendsgerninger anføres, hvorpaa de støttes.

Sagsøgte maa i Svarskriftet fremsætte alle sine Formalitetsindsigelser, men kan foreløbig indskrænke sig hertil med udtrykkeligt Forbehold af Realitetsindsigelser, hvis ogsaa saadanne haves.

Den Indsigelse, at Stævningen er urigtig forkyndt, eller at Varslet har været for kort, kan ikke bevirke Sagens Afvisning, men kun berettige til Udsættelse.

§ 329.

Sagsøgeren kan kræve Udsættelse, for at gøre sig bekendt med Sagsøgtes Svarkrift og til endnu yderligere Skriftveksling. Retten fastsætter da en Frist, inden hvis Udløb Sagsøgeren skal meddele Sagsøgte sine yderligere Bemærkninger, og en Frist for Sagsøgte til Afgivelse af Gensvar og berammer tillige et nyt Retsmøde, i hvilket bemeldte Skrifter fremlægges.

En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer da nye Frister dertil samt be- rammer et nyt Retsmøde.

Har Sagsøgte i sit Svarkrift behandlet saavel Sagens Formalitet som dens Realitet, kan Sagsøgeren foreløbig indskrænke sig til at udtale sig om Formaliteten. Naar der har fundet en særskilt Skriftveksling Sted om Formaliteten, kan enhver af Parterne fordre denne paakendt, inden der skrides til Realitetens Behandling.

Af ethvert Processkrift, som ikke inden Fremlæggelsen er meddelt Modparten, skal en Genpart overgives denne samtidig med Fremlæggelsen. Senest 3 Dage før

Domsforhandlingen skal, medmindre Afvigelse herfra tilstedes af Retten, enhver af Parterne paa Rettens Kontor aflevere mindst eet Eksemplar af hvert af de af ham fremlagte Processkrifter til Afbenyttelse for Retten.

§ 330.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Retten efter Begæring tilstaa den Part Udsættelse, der ikke i rette Tid har fremlagt eller meddelt sine skriftlige Be- mærkninger, eller tillade ham at lade det fornødne tilføre Retsbogen.

§ 331.

Anser en Part Modpartens Udtalelser om Sagens Sammenhæng for at lide af Uklarhed eller andre Mangler, som ikke efter hans Opfordring ere afhjulpne under Skriftvekslingen, bliver i det i § 329 omhandlede Møde eller efter Omstændighederne i et nyt af Retten berammet Møde Skriftvekslingens Resultat paa de omspurgte Punkter at fastslaa i en Tilførsel til Retsbogen, efter at der har været givet Parterne Lejlighed til mundtlig at udtale sig, eller om fornødent ved Rettens Kendelse.

Udebliver den Part, der har rejst Spørgsmaalet, fra Forhandlingen, bortfalder denne. Udebliver den anden Part, eller nægter han at svare, anses Skriftvekslingen paa de omspurgte Punkter at skulle forstaas saaledes,

som det af Modparten angives, for saa vidt dette ikke strider mod det øvrige Indhold af Skriftvekslingen.

§ 332.

Naar en Part, efter at Skriftvekslingen er sluttet, uden Modpartens Samtykke ønsker at forandre eller udvide sine Paastande eller at fremføre nye Anbringender, kan han i den Anledning begære et Retsmøde berammet, saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen. Mindst 3 Dage inden Mødet skal han skriftlig meddele Modparten, hvad han agter at fremkomme med, og hvorfor det først nu fremkommer, samt underrette ham om Retsmødet. I dette afgør Retten, om det efter Omstændighederne, og navnlig fordi det findes undskyldeligt, at Parten ikke tidligere har fremsat sine nye Paastande eller Anbringender, kan tilstedes ham at fremføre dem som Tillæg til Skriftvekslingen. I bekræftende Fald fremlægges det omspurgte straks eller tilføres Retsbogen, og der tilstaaes efter Begæring den fornødne Udsættelse i Anledning af det saaledes fremførte.

Udebliver den Part, der har begært Mødet, bortfalder Andragendet; udebliver Modparten, anses de for Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

§ 333.

Paaberaaber en Part sig i Skriftvekslingen Dokumenter, der ere i hans Besiddelse, bør disse i Original eller Genpart følge med vedkommende Processkrift til Udlaan til Modparten. Hvis en fuldstændig Genpart vilde medføre betydeligere Vanskelighed eller Bekostning, er det tilstrækkeligt, at Genparten omfatter den Del af Dokumentet, som vedrører Sagen. Naar de originale Dokumenter ikke udlaanes til Modparten, skulle de henlægges paa Rettens Kontor til Modpartens Eftersyn i en Tid af mindst en Uge umiddelbart efter Processkriftets Meddelelse eller Fremlæggelse.

§ 334.

Begge Parter kunne til Retsbogen opgive en i den Underretskreds, hvor Landsretten har sit Sæde, boende Person, til hvem alle processuelle Meddelelser skulle rettes. I Mangel af saadan Opgivelse skulle Meddelelserne ske til den for eller med

Parten optrædende Sagfører, saafremt han har Bopæl eller Kontor i bemeldte Kreds, og ellers, saavel som naar Parten ikke benytter Sagfører, under samme Betingelse til Parten selv. Uden for de nævnte Tilfælde kunne Meddelelserne afgives paa Rettens Kontor, forudsat at vedkommende Part i et Retsmøde er gjort opmærksom herpaa.

§ 335.

Naar Skriftvekslingen er sluttet, kan Sagsøgeren i et Retsmøde begære Domsforhandling berammet, hvorefter Retten angiver det tidligste Tidspunkt, da den kan finde Sted. Ønsker en af Parterne et senere Tidspunkt valgt, bør Retten tilstede dette, naar Modparten ikke modsætter sig det, og en betydeligere

ufornøden Forhandling ikke derved skønnes at indtræde. Modsætter derimod Modparten sig det, maa Domsforhandlingens Udsættelse kun tilstaa, for saa vidt det skønnes at være nødvendigt for, at vedkommende Part tilbørlig kan varetage sit Tarv, navnlig fremskaffe de fornødne Beviser. Til Oplysning herom, og for at Retten kan sættes i Stand til at træffe de i § 336 omtalte Afgørelser, finder saa vidt fornødent en mundtlig Forhandling Sted, hvorunder Parterne, efter kortelig at have fremstillet, hvorom Sagen drejer sig, angive, hvor vidt de agte at føre Bevis og, i bekræftende Fald, for hvad og paa hvilken Maade.

§ 336.

I det Møde, hvori Domsforhandlingen berammes, træffer Retten efter Begæring de fornødne Bestemmelser i Henhold til §§ 270, 271 og 295 ff. om Førelse af Vidner, Synsmænd og Skønsmænd, om personlig Afhøring af Parterne i Henhold til § 315, om det skal paalægges Modparten eller Trediemand at fremkomme med Dokumenter m. m. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa saavel før som senere træffes af Retten i eller uden for et Retsmøde, og hvis den, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, finder det hensigtsmæssigt, kan den kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet. Naar den Omstændighed, som ønskes bevist, skønnes at være uden Betydning for Sagen, eller naar Modparten under Skriftvekslingen har erkendt den eller til Retsbogen erklærer ikke at ville benægte den, tilstedes Bevisførelse ikke.

Parterne kunne ikke forandre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 337.

Naar Vidner o. desl. skulle føres for den dømmende Ret eller for et eller to Medlemmer af samme (§ 271), skal der mindst 3 Dage forud gives Modparten Meddelelse om deres Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab derom.

Den, der under Domsforhandlingen vil paaberaabe sig Dokumenter, der ikke allerede ere Modparten bekendte, skal mindst en Uge forud afgive dem til denne i Original eller fuldstændig eller delvis Genpart (§ 333), og, hvis ikke Originalen udlænes, henlægge denne til Eftersyn paa Rettens Kontor.

§ 338.

Naar en Part, efter at Domsforhandlingen er berammet, begærer denne udsat, fordi Tiden til Bevisets Tilvejebringelse viser sig utilstrækkelig, eller fordi ny Beviser, Paastande eller Anbringender ere fremkomne, eller af andre særlige Grunde, kan Retten tilstaa saadan Udsættelse, efter at saa vidt muligt Modparten er hørt.

Udsættelse af Domsforhandlingen kan fremdeles ske paa Grund af Hindringer for Retten eller Forfald for Sagførere, Parter, Vidner, Syns- eller Skønsmænd, hvis personlige Møde er nødvendigt. Den, for hvem Forfald er indtraadt, skal snarest muligt anmelde det til Retten.

Beslutter Retten Udsættelse, har den desangaaende saa vidt muligt at meddele Parterne og de indkaldte Vidner eller Syns- og Skønsmænd Underretning forinden det oprindeligt berammede Retsmøde.

Naar Tiden for Domsforhandlingen er kommen, eller denne er begyndt, maa den ikke uden tvingende

Nødvendighed uden for de i § 340 angivne Betingelser udsættes, og naar Retten finder det ubetænkeligt, kan da en blot delvis Udsættelse af Sagen finde Sted. I øvrigt træffer Retten de nødvendige Bestemmelser om Sagens Fortsættelse og kan, om fornødent, bestemme, at en allerede stedfunden Bevisførelse skal gentages.

§ 339.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser behandles før Realiteten og paakendes særskilt, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten.

Naar Formaliteten er indladt, ere alle de Indsigelser vedrørende Formaliteten indtil dette Tidspunkt, som kunne frafalde, udelukkede fra at komme i Betragtning.

Angaar Domsforhandlingen alene Formaliteten, skal Retten i Tilfælde af, at Sagen ikke i det hele afvises, ved Formalitetskendelsens Afsigelse efter Omstændighederne fastsætte de for Skriftvekslingen i Realiteten nødvendige Frister eller beramme et Retsmøde til ny Domsforhandling. Udebliver Sagsøgte da uden at have svaret i Realiteten eller ved Domsforhandlingen, finde de i § 326 indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 340.

Domsforhandlingen foregaar paa Grundlag af Skriftvekslingen og det Retsbogen tilførte. Naar en Part under Forhandlingen helt eller delvis frafalder Paastande, Benaegtelse o. desl. eller gør Indrømmelser, er Modparten berettiget til at faa fornøden Tilførsel herom optaget i Retsbogen. Vil en Part fremsætte Paastande eller Anbringender, paa hvilke Modparten ikke er bleven forberedt gennem det skriftlige Grundlag, bliver det efter Begæring ved Rettens Kendelse at nægte, saafremt deres Fremsættelse vilde medføre Forhandlingens Udsættelse, medmindre det skønnes at være undskyldeligt, at de ikke tidligere ere meddelte. Tilstedes deres Fremsættelse, optages de i Retsbogen, og Forhandlingen bliver efter den deri interesserede Parts Begæring at udsætte ganske eller til Dels, for saa vidt det er nødvendigt til Varetagelse af hans Tarv.

Tilsvarende Regler gælde om Fremførelse af Beviser, om hvis Fremkomst Modparten ikke har erholdt saa betimelig Meddelelse, at han har kunnet forberede sig tilstrækkelig.

§ 341.

Ved Domsforhandlingen gives i Reglen Ordet først til Sagsøgeren, men Rettens Formand kan gøre Afvigelse herfra. Han bestemmer ligeledes, om Parternes Afhørelse skal finde Sted før eller efter Afhørelsen af Vidner, Syns- eller Skønsmænd.

Ved Realitetsforhandlingens Begyndelse skulle Parterne oplæse og fremlægge deres skriftlig affattede Paastande.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 342.

Under Domsforhandlingen fremstiller den Part, der først faar Ordet, kortelig Sagens Hovedtræk; derefter lader han ved Rets skriveren oplæse de Dokumenter, som han vil paaberaabe sig, derunder Udskrifter af Tingsvidner m. m., og fører sine Vidner o. desl. Modparten lader derpaa paa lignende Maade sine Dokumenter læse, og, hvis ogsaa han har tilstævnet Vidner o. desl., fører han dem efter de fornødne indledende Bemærkninger. Derefter udvikler førstnævnte Part nærmere sin Opfattelse af hele Sagen, derunder Bevisførelsens Resultater og de vedkommende Retsspørgsmaal, hvorefter Modparten kan faa Ordet for en tilsvarende Udvikling.

De paaberaabte Dokumenter, hvoraf efter Omstændighederne trykte eller skrevne Genparter omdeles til Dommerne, overgives efter Oplæsningen til Retten.

Forhandlingerne fortsættes uafbrudt i det begyndte og de paafølgende Møder, der saa vidt muligt skulle holdes de umiddelbart efterfølgende Dage.

Retten kan paa ethvert Trin af Forhandlingen opfordre Parterne til at fremstille tidligere førte Vidner til yderlige Afhøring eller Konfrontation med ny Vidner.

Naar Sagen i det hele eller for et enkelt Punkt skønnes at være tilstrækkelig behandlet, sluttet Forhandlingerne (jfr. §213), Sagen optages, og Dom afsiges (jfr. § 228).

§ 343.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, og Sagsøgeren vil fremføre noget, som ikke indeholdes i det Sagsøgte meddelte, maa han begære Forhandlingen helt eller delvis udsat og meddele Sagsøgte Udsættelsen og det ny Anbringende med et af Retten bestemt Varsel.

§ 344.

Enhver, der er dømt som udebleven ved en Landsret som 1ste Instans, kan begære Sagen genoptaget og fortsat fra det Punkt, hvor Forhandlingen paa Grund af Udeblivelsen standsede for hans Vedkommende, naar han godtgør, at Udeblivelsen var ham utilregnelig. Den, der ønsker at benytte sig heraf, maa indgive en skriftlig begrundet Begæring til Retten, ledsaget af de fornødne Bevisligheder. Finder Retten ikke Grund til straks at afvise Begæringen, berammes et Retsmøde, og Rettens Formand fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. Udebliver denne, anses de for Begæringen paaberaabte Grunde for beviste; møder Modparten og rejser Indsigelse, forhandles Spørgsmaalet om Genoptagelse mundtlig.

Retten afgør ved Kendelse, om Sagen skal genoptages, og berammer i bekræftende Fald et Retsmøde samt fastsætter et Varsel, med hvilket Modparten dertil skal indkaldes. I dette Møde træffes de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse overensstemmende med de almindelige Regler, for saa vidt Genoptagelsen ikke afvises, fordi Modparten ikke er behørig indkaldt.

Samtidig med, at Sagen erklæres for genoptaget, saavel som paa ethvert senere Trin af Sagen kan Retten efter Begæring bestemme, at den afsagte Udeblivelsesdoms Virkninger skulle udsættes.

Fører Genoptagelsen til samme Resultat som den afsagte Dom, bliver denne at stadfæste; i modsat Fald ophæves den, og ny Dom afsiges.

§ 345.

Begæring om den i § 344 omhandlede Genoptagelse maa fremsættes, saa snart det er muligt, og kan ikke fremføres efter et Aars Forløb fra Dommens Afsigelse. Er Sagen indanket til højere Ret, er Adgangen til Genoptagelse udelukket, indtil Forelagte Lovforslag m. m. 118

Anken frafaldes eller afvises. Naar Indkaldelse til det første i § 344 ommeldte Rets- møde er sket, ere begge Parter udelukkede fra at paaanke Udeblivelsesdommen, indtil Genoptagelsen bortfalder eller afvises. Adgang til Genoptagelse haves kun een Gang i samme Sag.

§ 346.

Den, der, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, er dømt som udebleven ved en Landsret som 1ste Instans, kan endvidere begære Sagen genoptaget, naar han inden en Uge efter Dommens Afsigelse skriftlig begærer et Retsmøde berammet samt enten fremlægger Bevis for at have betalt de idømte Sagsomkostninger eller i Retten deponerer Beløbet. Rettens Formand giver Begæringen Paategning om, at Sagen er genoptaget, og fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. I Mødet maa Domfældte i Reglen, jfr. § 330, afgive sit Svar i Sagen; undlader han dette, eller er Modparten ikke behørig indkaldt, afvises Genoptagelsen.

Indkaldelse af Modparten til Sagens Genoptagelse har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Ankestævning.

I øvrigt gælde Bestemmelserne i § 344, sidste Stykke, dog saaledes at Ude- blivelsesdommens Paalæg af Sagsomkostninger ikke kan ophæves, og i § 345, 2det— 4de Pkt., samt de almindelige Regler om Landsretsproceduren.

§ 347.

Naar Tilladelse til at paaanke efter Udløbet af den almindelige Ankefrist eller til at fremføre ny Paastande eller Anbringender søges hos Højesteret paa Grund af utilregnelig Udeblivelse ved Landsret, kan Højesteret i Stedet for at give bemeldte Tilladelse bestemme, at Sagen skal genoptages ved Landsretten. Andrageren maa da inden 14 Dage efter at have erholdt Meddelelse om Højesterets Bestemmelse, hvis Forkyndelse for Modparten har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Anke- stævning, indgive Begæring til Landsretten om Berammelse af et Retsmøde til at træffe de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse, jfr. §§ 344 og 345.

Kapitel 32.

Intervention og Tilstævning af Trediemand ved Landsretterne i første Instans.

§ 348.

Interventionssøgsmaal anlægges og fremmes efter de om et selvstændigt Søgs- maal gældende Regler, for saa vidt ikke Bestemmelserne i de følgende Paragraffer medføre Afvigelse herfra.

§ 349.

Intervenienten indtræder i Sagen derved, at han senest en Uge forinden det af de til Hovedsagens Behandling bestemte Retsmøder, i hvilket han vil optræde, for de oprindelige Parter lader forkynde en skriftlig Angivelse af sin Paastand og de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes, og i bemeldte Retsmøde fremlægger denne. Vil nogen af Parterne modsætte sig Interventionen eller bestride Intervenientens Paastand, maa han fremlægge Svarskrift, jfr. §§ 328 og 330. Om yderligere Skriftveksling i Anledning af Interventionssøgsmaalet gælde de i § 329 fastsatte Regler.

§ 350.

Paastaar nogen af Parterne Interventionssøgsmaalet afvist som ikke hjemlet ved den almindelige Bestemmelse i § 148, bliver Spørgsmaalet herom foreløbig at afgøre ved Rettens Kendelse.

§ 351.

Det oprindelige Søgsmaal og Interventionssøgsmaalet forhandles i øvrigt i For- bindelse med hinanden som een Retssag.

I Overensstemmelse med § 213 kan Retten udskille Interventionen til særskilt Forhandling før eller efter Hovedsagen, saaledes at den enten paakendes i Forbin- delse med Hovedsagen eller særskilt.

§ 352.

Intervenienten er berettiget til at benytte Anke og Kære over for den sted- fundne Behandling og den afsagte Dom ligesom enhver af de oprindelige Parter.

§ 353.

Den, der blot vil optræde under Sagen for at understøtte en af Parterne, jfr. § 149, skal til Retten indgive en skriftlig Begæring om at faa Adgang til at ytre sig i Sagen. Denne Begæring meddeles Parterne. Modsætter en af disse sig Begæringen, bliver Spørgsmaalet at afgøre ved Rettens Kendelse. Indrømmes Begæringen, træffer Retten de nærmere Bestemmelser om Maaden, hvorpaa den paagældende skal have Adgang til at ytre sig i Sagen og fremføre Beviser.

§ 354.

Tillader Retten Sagsøgeren at tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt med eller tilsammen med Sagvolderen, udsættes Sagen saa længe, som nødvendigt er, for at paagældende Trediemand paa sædvanlig Maade kan stævnes til at svare som Sagvolder. De i §§ 348, 351 og 352 om Intervention givne Regler finde ogsaa Anvendelse med Hensyn til Tilstævning.

§ 355.

Naar Domsforhandling er berammet, kan Indtræden i Sagen eller Tilstævning efter dette Kapitel kun finde Sted med Rettens Samtykke.

Kapitel 33.

Skriftlig Behandling af Sager ved Landsretterne i første Instans.

§ 356.

I vidtløftige Regnskabssager og andre udviklede Retssager kan Retten paa ethvert Trin af Forhandlingerne anordne skriftlig Behandling af Sagen. Saadan Bestemmelse kan ikke paakæres eller paaankes.

§ 357.

Hvor skriftlig Behandling er anordnet, iværksættes der under Rettens Ledelse en Indlægsveksling imellem Parterne, som kan strække sig til Duplik. En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre

den nødvendig. Retten bestemmer Frister til Indlæggenes Afgivelse, ligesom den og, hver Gang en Part har fremlagt Indlæg, bestemmer, om Modparten skal have Udsættelse til at svare derpaa.

Indlægene fremlægges i de dertil bestemte Retsmøder, men de skulle 3 Dage forinden være Modparten meddelte, saa at denne i Retsmødet kan udtale, om han vil svare yderligere.

Til Afbenyttelse ved Udarbejdelsen af deres Processkrifter kunne Parterne begære Udlaan af det fremlagte; vil en af Parterne ikke tilstede, at Udlaan i Original finder Sted, maa han lade medfølge Genparter, som da blive at bekræfte paa Rettens Kontor, hvor der derhos bør gives Adgang til at efterse Originalerne.

§ 358.

I det Retsmøde, i hvilket det sidste Indlæg fremlægges, eller efter Omstændighederne i et senere berammet Retsmøde, tilstaas der efter Begæring og efter foregaaende mundtlig Forhandling, jfr. § 335, den fornødne Udsættelse til at tilvejebringe Bevis samt træffes de fornødne Bestemmelser om Bevisoptagelsen, jfr. § 336.

Skal ingen Bevisførelse finde Sted, kan Sagen begæres optaget til Paakendelse.

§ 359.

Vidners Førelse, Syns- eller Skønsforretningers Optagelse og Parters Afhøring sker efter Rettens Bestemmelse for et Medlem af Landsretten eller for Underretten.

Naar Bevisoptagelsen er tilendebragt, kan hver af Parterne i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

§ 360.

Med de af det foregaaende følgende Lempelser komme i øvrigt denne Lovs almindelige Regler for Proceduren til Anvendelse, ogsaa naar skriftlig Behandling finder Sted

§ 361.

Dom afsiges paa Grundlag af de fremlagte Indlæg og skriftlige Beviser. Paa-stande, Søgsmålsgrunde, Indsigelser saavel som overhovedet faktiske Anbringender kunne ikkun komme i Betragtning, for saa vidt de enten indeholdes i de skriftlige Indlæg eller ere optagne i Retsbogen.

§ 362.

Udebliver nogen af Parterne i et Retsmøde, bliver Sagen efter den mødende Parts Begæring at optage til Paakendelse paa Grundlag af alle de imellem Parterne indtil da vekslede Indlæg m. m. Er det Sagsøgeren, der udebliver, kan Sagsøgte dog ogsaa begære Sagen afvist.

Sagsøgeren kan hæve Sagen, saa længe den ikke er optagen til Paakendelse; dog kan han ikke derved afskære Modparten fra at faa Dom for tingfæstede Modkrav.

§ 363.

Dommens Vedtagelse og Afsigelse foregaar efter de almindelige Regler. Dog kan Rettens Formand, naar Omstændighederne tale derfor, anordne, at skriftlig Stemme- given skal finde Sted.

§ 364.

Med Hensyn til Anke og Kære forholdes der efter de almindelige Regler.

Kapitel 34.

Anke til Højesteret.

§ 365.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret, kunne, med den i § 126 indeholdte Undtagelse, overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højesteret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket.

Anke kan iværksættes til Forandring, Ophævelse eller Hjemvisning, hvorimod Anke alene til Stadfæstelse ikke kan finde Sted. Heller ikke kan Anke iværksættes alene til Forandring af Dommens Bestemmelser om Sagsomkostninger og processuelle Straffe. Dog kan Højesterets Justitiarius i Forening med to Medlemmer af

Retten tillade, at deslige Bestemmelser særskilt paaankes af Parterne, naar Afgørelse med Hensyn til disse Punkter er uafhængig af Sagens Udfald, eller af Trediemand, hvem Omkostninger eller Straf er paalagt eller Salær tilkendt eller frakendt.

§ 366.

Anke kan iværksættes fra begge Parters Side, men de tvende Anker blive da at forene til samtidig Forhandling, jfr. § 213, 1ste Stykke.

Udtrykkelig eller stiltiende Afkald paa Anke kan ikke gyldig gives, forinden den Retsafgørelse, om hvis Paaanke der er Tale, er truffen.

§ 367.

Edsdomme og Afgørelser i Henhold til § 226 af enkelte Spørgsmaal eller Dele af Sagen kunne først paaankes, naar den endelige Dom er afsagt.

§ 368.

Ankefristen er 8 Uger fra Dommens Afsigelse at regne. Anken kan dog und- tagelsesvis tilstedes saavel af Højesteret som af Justitsministeriet indtil et Aar efter Dommens Afsigelse, naar der foreligger tilstrækkelig Grand til at afvige fra den almindelige Regel om Ankefristen.

Den, der hos Retten vil søge Tilladelse til Anke efter Udløbet af den al- mindelige Ankefrist, maa indgive et begrundet, skriftligt Andragende derom til Højesterets Justitiarius, som træffer Afgørelse i Forening med to Medlemmer af Retten. Modparten kan opfordres til at erklære sig over Andragendet, og den Part, der vil anke, maa paa Opfordring af fornævnte Udvalg af Retten tilvejebringe de fornødne Oplysninger. Skulde Vidneførsel være nødvendig, bestemmer Udvalget, om den skal finde Sted umiddelbart for det eller for Underret. Tilstedes Anke, tilkendegives dette skriftlig vedkommende Part, som derom har at gøre Meddelelse til Modparten inden 4 Uger, efter at Tilladelsen er givet.

Der kan ikke i samme Sag indgives Andragende om Tilladelse til Anke efter Udløbet af den almindelige Ankefrist baade til Retten og til Justitsministeriet, og den, der har indgivet saadant Andragende det ene Sted og faaet Afslag, kan ikke derefter indgive Andragende det andet Sted. Handler nogen herimod, afvises hans Andragende,

§ 369.

Inden Ankefristens Udløb eller inden 4 Uger, efter at den i § 368 ommeldte Tilladelse til Anke er meddelt, skal Appellanten indlevere Ankestævning paa Rettens Kontor til Sagens Berammelse overensstemmende med de i § 323 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjernt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Justitiarius Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Anke- grunden og den Paastand, der agtes nedlagt.

Om Varslet gælde de i § 324 fastsatte Regler, dog saaledes at det ikke maa være kortere end 4 Uger.

§ 370.

Hæves eller afvises en i rette Tid, jfr. §§ 368 og 369, indanket Sag, skal det, uanset at Ankefristen imidlertid maatte være udløbet, være Parten tilladt at indanke Sagen paa ny, naar ny Stævning indgives paa Rettens Kontor til Sagens Berammelse inden 14 Dage fra det Retsmøde, hvor Sagen blev hævet eller afvist. Denne Ret kan kun benyttes een Gang.

§ 371.

Paa den berammede Tægtedag skal Appellanten mode og fremlægge Anke- stævningen. Undlader han dette, afvises Sagen, og der tilkendes den Indstævnte, der har givet forgæves Mode, Sagsomkostninger. Samme Virkning har Appellantens Ude- blivelse eller Undladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, saafremt Domsforhandlingen ikke er berammet, eller ved selve Domsforhandlingen.

§ 372.

Udebliver Indstævnte, skønt lovlig varslet, og Appellanten begærer Sagen fremmet, udgaar den til skriftlig Behandling.

Appellanten kan dog i Stedet herfor begære Sagen udsat og skal da lade for- kynde en Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Indstævnte ude- bliver i et senere Retsmøde, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, eller udebliver ved Domsforhandlingen, i hvilket sidste Tilfælde derhos det, som han allerede maatte have fremført for Højesteret, lades ude af Betragtning. At Indstævnte, efter at have svaret i Sagen, udebliver i andre Retsmøder end det, hvori Domsforhandlingen finder Steel, berettiger ikke til "at anvende Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1ste Stykke og afskærer ikke Indstævnte fra senere at møde i Sagen.

§ 373.

Møder Indstævnte uden at rejse Indsigelse, optages Sagen efter Begæring til Domsafsigelse.

§ 374.

Vil Indstævnte fremsætte Formalitetsindvendinger mod Ankesagen, eller ønsker han, uden selv at paaanke, Dommen forandret eller ophævet, skal han i det nævnte første Retsmode fremlægge en skriftlig Angivelse af bemeldte Indvendinger eller af sine Ankegrunde samt den Paastand, som han agter at nedlægge. Ønsker Indstævnte blot Dommen stadfæstet, er det tilstrækkeligt, at han mundtlig erklærer dette.

Naar Indstævnte har afgivet sit Svar, tager Retten efter Appellantens Begæring Bestemmelse om Tiden for Domsforhandlingen — der dog ikke uden begge Parter Samtykke maa ansættes tidligere end 4 Uger efter Retsmødet — for saa vidt der ikke ifølge Sagens Beskaffenhed efter eller uden Opfordring fra Parternes Side findes Anledning til at bestemme, at den skal forhandles skriftlig.

§ 375.

Paastande eller Anbringender, der ligge uden for den ved Landsretten sted- fundne Procedure, kunne ikke fremsættes uden Modpartens Samtykke; dog kan Retten tilstede deres Fremsættelse, naar det findes undskyldeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne, og deres Afskærelse vilde medføre et uforholdsmæssigt Tab for Parten.

§ 376.

Den, der ønsker at opnaa den i § 375 ommeldte Tilladelse, maa i en Paa- tegning paa Stævningen eller den i § 374 omtalte skriftlige Angivelse meddele, hvad han agter at begære Tilladelse til at fremføre, samt de formentlig derfor talende Om- stændigheder, og Retten bringer da Spørgsmaalet om Tilladelsens Meddelelse til Afgørelse i det første eller, om fornødent, et senere berammet Retsmøde, efter at Parterne have udtalt sig.

Vil en Part, uden at have iagttaget den anførte Fremgangsmaade, søge at opnaa bemeldte Tilladelse, maa han snarest muligt til Retten indgive et skriftligt, be- grundet Andragende, der tillige maa indeholde Oplysning om Grunden til, at An- dragendet ikke er fremkommet tidligere. Finder Retten tilstrækkelig Undskyldning herfor, ansættes et Retsmode, saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen, og Andrageren har da med et af Retten fastsat Varsel at give Modparten Meddelelse om dette Retsmøde og dets Genstand. Udebliver Andrageren, bortfalder hans Andragende; udebliver Modparten, anses de i Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

Meddeler Retten Tilladelsen, tilstaas der paa Begæring enhver af Parterne den fornødne Tid til at varetage sit Tarv i den Anledning, ligesom en berammet Domsforhandling, om fornødent, udsættes. Saafremt en begært Skriftveksling skønnes at være nødvendig, fastsætter Retten Frister for Processkrifternes Meddelelse og be- rammer et nyt Retsmøde, hvorhos de i §§ 331, 332 og 333 givne Regler komme til Anvendelse.

Fremkomme ny Paastande eller Anbringender først under Domsforhandlingen, og finder Retten i Overensstemmelse med de foranstaaende Grundsætninger, at deres Fremførelse bør tilstedes, bestemmer den det fornødne i Lighed med de i § 340 givne Regler.

§ 377.

Ny Beviser kunne fremføres for Højesteret med Modpartens Samtykke, eller naar der samtidig med Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 374 omtalte skriftlige Angivelse er givet Modparten skriftlig Meddelelse om, af hvilken Art de ny Beviser ere, og hvad derved forventes bevist. Foreligger der tilstrækkelig Undskyldning for, at den nævnte Meddelelse ikke er givet som anført, kan Retten tilstede, at den fremkommer paa et senere Trin af Sagen, i hvilken Henseende til- svarende Regler til de i § 376 givne komme til Anvendelse. Modparten kan i øvrigt frafalde den omhandlede Meddelelse.

§ 378.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Højesteret tillade, at enkelte Punkter eller Dele af Sagen, som ikke have foreligget for eller ikke ere paakendte af Lands- retten, indbringes for Højesteret. Med Hensyn til Opnaaelsen af saadan Tilladelse komme tilsvarende Regler til de i § 376 givne til Anvendelse.

§ 379.

I det første Retsmøde har Retten, for saa vidt den ikke anser det for hensigtsmæssigt at udsætte Afgørelsen til et senere Møde, efter Begæring, og efter at der i Retsmødet har været givet Parterne Lejlighed til at udtale sig, at træffe de fornødne Bestemmelser i Henhold til §§ 270 og 271 om Afhørelse af ny eller gentagen Afhørelse af tidligere førte Vidner, Syns- eller Skønsmænd, om personlig Afhørelse af Parterne efter § 315, om det skal paalægges Modparten eller Trediemand at fremkomme med Dokumenter m. m. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa senere træffes af Retten i eller uden for et Retsmøde, og hvis det, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, findes hensigtsmæssigt, kan Retten kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet.

Parterne kunne ikke fordre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 380.

Skulle Vidner og desl. føres for den dømmende Ret eller for et eller to Medlemmer af samme (§ 271), skal der mindst 3 Dage forud gives Modparten Meddelelse om deres Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom.

De ny Dokumenter, som en Part vil paaberaabe sig, skulle mindst 14 Dage for Domsforhandlingen afgives til Modparten enten i Original eller i Genpart, og i sidste Fald skal Originalen samtidig henlægges til Eftersyn for Modparten paa Rettens Kontor.

Beviser, med Hensyn til hvilke de foranstaaende Regler ikke ere iagttagne, skulle efter Paastand lades ude af Betragtning, medmindre Retten tilsteder deres Benyttelse i Overensstemmelse med de i § 3-10 givne Regler.

§ 381.

Om processuelle Meddelelser gælde de i § 334 givne Regler.

Om Udsættelse af Domsforhandlingen komme de i § 338 foreskrevne Regier til Anvendelse.

Andre Afgørelser end de i §§ 365 og 368 nævnte, som blive at træffe af Højesteret inden Domsforhandlingen, kunne i det Omfang, Retten bestemmer, træffes af et Udvalg, bestaaende af 3 af Rettens Medlemmer. Udvalgets Sammensætning bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 382.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser mod Ankesagen behandles før selve denne og særskilt paakendes, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten. Bestemmelsen i § 328, 3die Stykke, gælder ogsaa ved Højesteret.

Domsforhandlingen indledes ved, at Appellanten fremstaar og lader Ankestævningen og den paaankede Afgørelse oplæse. I øvrigt gælde de i §§ 341 og 342 fastsatte Regler med de Lempelser, Retten i de enkelte Sager bestemmer.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 383.

Paastand om den indankede Afgørelses Forandring eller Ophævelse eller om Sagens Hjemvisning kan nedlægges ikke blot af den, der har udtaget Ankestævningen, men ogsaa af Modparten, jfr. §§ 374 ff.

Klager over Behandlingen ved Landsretten, som efter Sagens Stilling ved Højesteret ere uden nogen reel Betydning for vedkommende Part, kunne af Højesteret lades ude af Betragtning.

§ 384.

Naar Sagens Forhandling er afsluttet, afsiges Dom snarest muligt. Domsforhandling i en ny Sag maa ikke finde Sted, forinden Dommen i den optagne Sag er vedtagen.

§ 385.

Naar skriftlig Behandling finder Sted paa Grund af Sagens Beskaffenhed, jfr. § 374, forhandles Sagen ved skriftlige Indlæg, ikke over to fra hver Side, som veksles mellem Parterne og afgives til Retten i Forbindelse med Sagens Dokumenter inden de Frister, som Justitiarius bestemmer.

Har Bevisførelse fundet Sted, kan enhver af Parterne i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

Udgaar en Sag til skriftlig Behandling paa Grund af Indstævntes Udeblivelse, har Appellanten inden en

fastsat Frist at aflevere et skriftligt Indlæg tilligemed Sagens Dokumenter, derunder fuldstændig Beskrivelse af det for Landsretten passerede. Oplyses det, inden Sagen er paakendt, at Indstævntes Udeblivelse ikke kan lægges ham til Last som en Forsømmelse, kan Højesteret reassumere Sagen.

Mundtlig Domsforhandling finder ikke Sted i disse Sager.

Hvis Appellanten har stævnet Vidner til Førelse for Højesteret, og de have givet Møde, kan Højesteret bestemme, at de, inden Sagen udgaar til skriftlig Behandling, skulle afhøres, efter at Appellanten har fremstillet Sagens Omstændigheder. I øvrigt sker Vidners Førelse, Syns- eller Skønsforretningers Optagelse og Parter Afhøring for Underret, medmindre Højesteret bestemmer, at den skal ske for et af Rettens Medlemmer.

Ved skriftlig Behandling finde i øvrigt de almindelige Regler om Højesterets- proceduren Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 386.

Naar Højesterets Dom gaar ud paa Hjemvisning, kan enhver af Parterne henvende sig til Landsretten med en Udskrift af Dommen og begære et Retsmøde berammet, hvortil han da har at indkalde Modparten med et af Rettens Justitiarius fastsat Varsel. Sagen fremmes derefter i Overensstemmelse med de almindelige Regler.

Kapitel 35.

Kære til Højesteret.

§ 387.

Over for Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret, som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i § 365, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, over for hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til Højesteret overensstemmende Forelagte Lovforslag m. m. 119

med de nedenstaaende Regler. Over for Domme kan Kæremaal kun rejses i det i § 126 nævnte Tilfælde.

Er en Beslutning bleven paakendt ifølge Kæremaal, kan den ikke senere paaankes, og saa længe Kære over en Beslutning er svævende, kan denne ikke paaankes.

§ 388.

Kære iværksættes ved til den Landsret, hvis Handling eller Afgørelse man vil paakære, at indgive en skriftlig Fremstilling af Kæregunden og den Paastand, som i den Anledning gøres. Af Fremstillingen skal Genpart meddeles Modparten. Vidner, Syns- og Skønsmænd samt Trediemand, hvem Fremlæggelsen af et Dokument er paa- lagt, kunne fremsætte deres Kære mundtlig til Retsbogen.

Kæremaalet kan støttes paa ny faktiske Anbringender og Beviser.

§ 389.

For saa vidt Landsretten ikke i Medfør af § 231, § 275 eller § 305 forandrer sin Afgørelse, indsender den inden Udløbet af en Uge Kæreskriftet eller Udskrift af Retsbogen samt af den paaklagede Kendelse og øvrige fornødne Aktstykker til Højesteret, hvorhos Retten kan vedføje sin egen Erklæring. Om den stedfundne Indsendelse gives der straks begge Parter Meddelelse.

§ 390.

I Løbet af en Uge fra denne Meddelelse have begge Parter Adgang til at indsende skriftlige Udtalelser til Højesteret. Senere indsendte Udtalelser ere ikke udelukkede fra at tages i Betragtning, naar de indkomme, inden Afgørelse har fundet Sted. I øvrigt kan Højesteret efter sit Skøn af egen Drift indhente Oplysninger eller Erklæringer fra Landsretten eller Parterne.

§ 391.

Paa det indkomne skriftlige Grundlag træffer Højesteret snarest muligt Afgørelse ved Kendelse. Naar særlige Grunde tale derfor, kan Højesteret dog af egen Drift eller efter en Parts Begæring anordne mundtlig Forhandling og til den Hensigt opfordre Parterne til at give Møde. Udebliver i saa Fald den, der kærer, afvises Kæremaalet, hvorimod Modpartens Udeblivelse ikke har nogen særlig Virkning.

Kæremaal kunne forhandles for og afgøres af et saadant Udvalg, som bestemt i § 381.

§ 392.

Hvor denne Lov ikke bestemmer andet, er Kærefristen 2 Uger, efter at Afgørelsen er truffen. Landsretten kan, naar Omstændighederne tale derfor, senere, dog ikke efter 6 Maaneders Forløb, tillade, at Kæreskrift indgives inden 2 Uger efter Tilladelsens Meddelelse. Samme Beføjelse tilkommer Justitsministeriet. Reglen i § 368, 3die Stykke finder herved Anvendelse.

Kære til Højesteret har ikke opsættende Virkning, hvor det ikke særlig er fastsat i denne Lov. Dog kan saavel Landsretten som Højesteret anordne saadan Opsættelse.

Adgang til Kære fortabes, naar en til den given Udsættelse ikke benyttes.

Kapitel 36.

Ny Foretagelse ved Højesteret.

§ 393.

Naar der er tilvejebragt en meget stor Sandsynlighed for, at en af Højesteret paadømt Sag uden Andragerens Fejl har foreligget urigtig oplyst, og for, at der nu haves Oplysninger, som ville medføre et væsentligt forskelligt Resultat, samt naar samt- lige Omstændigheder i høj Grad tale for Bevilgelsen af Andragendet, derunder ogsaa at det maa anses for givet, at Andrageren kun ad denne Vej vil kunne undgaa eller oprette et for ham indgribende Tab, kan det ifølge derom gennem Justitsmini- steriet indgivet Andragende til Kongen ved en af Kongen i Statsraadet fattet Beslut- ning tillades, at Sagen paany foretages ved Højesteret.

Under tilsvarende Betingelser kan Højesteret tillade Paaanke af en ellers upaaankelig Landsrets- eller Underrettsdom.

Samtidig med, at Tilladelsen gives, saavel som paa ethvert senere Trin kan Højesteret eller den Ret, der behandler Sagen, paa Begæring bestemme, at den afsagte Doms Virkninger skulle stilles i Bero, ganske eller til Dels, mod eller uden Sikker- hedsstillelse.

Paa Adgang til den i nærværende Paragraf omhandlede Retshjælp kan der ikke gives Afkald.

§ 394.

Højesteret bestemmer i hvert enkelt Tilfælde, hvorledes de fornævnte Andra- gender skulle behandles, samt hvorledes den forinden Andragendets Afgørelse fornødne Bevisførelse skal foregaa, og fastsætter de Lempelser i de almindelige Procesregler, der maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige ved Sagens fornyede Foretagelse.

Findes Forudsætningerne for ny Foretagelse eller ekstraordinær Anke ikke at foreligge, afviser Retten Sagen.

Kapitel 37.

Behandling af Sager ved Underret og

Retsmidler mod Underrettens Afgørelser.

§ 395.

Sagen indledes med Stævning. Naar Sagens Genstand er under 50 Kr.s Værdi saavel som i de i § 122 Nr. 7 nævnte Sager, har Retten paa Begæring at yde Parten den fornødne Vejledning til Stævningens Affattelse,

I Stævningen skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes. Stævningen skal derhos angive de Dokumenter, Sagsøgeren vil benytte, samt opfordre Sagsøgte til at møde paa Sagens første Tægtedag og svare i Sagen samt til at medtage de Dokumenter, han vil paaberaabe sig.

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten, og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretaget.

§ 396.

Naar Stævning benyttes, indgives den til Retten, der forsyner den med en Paategning, hvorved Sagen berammes til Foretagelse i et angivet Retsmøde. Stævningen tilbageleveres Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 397.

Har Sagsøgte Bopæl i Underretskredsen, skal Stævningen forkyndes ham med en Uges Varsel. Bor Sagsøgte uden for Underretskredsen, er Varslet 14 Dage, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Dommeren.

I øvrigt ere de i § 324, Stk. 2, 3 og 4, indeholdte Bestemmelser anvendelige.

§ 398.

Dommeren kan, naar som helst han inden Sagens Optagelse linder Grund dertil, mægle Forlig mellem Parterne. Kommer Forlig i Stand, tilfores det Retsbogen.

§ 399.

Parterne udvikle mundtlig deres Sag for Dommeren uden videre Forberedelse ved Skrift. Sagsøgeren fremlægger den behørigt forkyndte Stævning og fremstiller Sagen fra sin Side, hvorpaa Sagsøgte har at erklære sig.

Under Sagens Forhandling bør Dommeren ikke blot søge at fremkalde tydelige og sandfærdige Forklaringer fra Parternes Side om Sagens Sammenhæng, men han har ogsaa. for saa vidt Parterne ikke møde ved Sagførere, at vejlede dem med Hensyn til. hvad de bør foretage til Oplysning af Sagen og i øvrigt til Varetagelse af deres Tarv under denne.

De fra begge Sider nedlagte Paastande skulle ved Forhandlingens Slutning indføres fuldstændigt i Retsbogen, medmindre de i særskilt skriftlig Affattelse frem- lægges til denne. For saa vidt saadant efter Omstændighederne maatte anses for- nødent. kan Dommeren foranledige saadan skriftlig Affattelse af Paastanden og dertil tilstaa Udsættelse.

Endvidere skulle Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng protokol- leres, dog ikke ordret, men efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 400.

Dommeren bestemmer, om Formalitetsindsigelser skulle forhandles og paa- kendes særskilt eller i Forbindelse med Realiteten.

Parterne maa derfor altid være beredte paa at forhandle Realiteten i det første Retsmøde.

§ 401.

Paastande kunne forandres, indtil den i § 399 omhandlede Protokollation eller Fremlæggelse til Protokollen af dem er sket, men efter den Tid, for saa vidt For- andringen gaar ud paa andet end en Frafalden eller Indskrænkning, kun med Rettens Tilladelse,

Finder Retten, at det ikke kan forlanges af Sagsøgte, at han straks skal svare paa en forandret Paastand, udsættes Sagen.

Sagsøgte kan fremsætte Modfordringer efter de almindelige Regler (§§ 128 og 204).

§ 402.

Dokumenter maa, hvad enten de paaberaabes i Stævningen eller ikke, frem- lægges i Retsmødet; dog kan Retten, for saa vidt det findes, at der ikke har været tilstrækkelig Tid eller Anledning for Sagsøgte til at fremskaffe et Dokument, eller at det fra Modpartens Side fremkomne giver vedkommende Part Anledning til at frem- komme med yderligere Dokumenter, eller at det dog er undskyldeligt, at vedkommende Part ikke har medbragt Dokumentet, udsætte Sagen herefter.

Til at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter bør der i Reglen gives Modparten den fornødne Tid i selve Retsmødet,

Finder Retten, at dette sidste efter Omstændighederne og navnlig Dokumentets Beskaffenhed ikke vil være tilstrækkeligt, kan Sagen udsættes. Den, mod hvem Dokumentet fremlægges, maa, dersom det ikke med Producentens Samtykke kan udlaanes ham, forsynes med en Genpart af samme, og der maa gives ham Adgang til paa Dommerens Kontor at undersøge Dokumentet.

§ 403.

Saa fremt ingen af Parterne begærer at føre yderligere Bevis, eller saadant ikke skønnes at kunne føre til Oplysning af Omstændigheder, der ere af Betydning for Sagen, skal Dommeren, efter at Paastandene i Overensstemmelse med § 399, 3die Stykke, ere nedlagte, give Parterne Lejlighed til en mundtlig Domsforhandling.

Findes det derimod, at Sagens tilbørlige Oplysning udkræver yderligere Bevisførelse, navnlig ved Vidner eller Syn og Skøn, træffer Dommeren i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 335—338 de i saa Henseende fornødne Foranstaltninger. Naar Bevisførelsen er til Ende, og efter at Paastandene ere nedlagte, finder Domsforhandlingen Sted.

Dom afsiges snarest muligt efter Domsforhandlingen.

§ 404

Hvor de i de foregaaende Paragrafer givne Bestemmelser ikke indeholde afvigende Forskrifter, blive de i Kap. 31—33 om Sagers Behandling for Landsret givne Regler at følge med de Lempelser, som flyde af Forholdets Natur.

§ 405.

Domme, afsagte af en Underret, kunne med den i § 126 nævnte Undtagelse overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne indankes for den Landsret, i hvis Kreds Underretten ligger. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket. De i §§ 365, 2det Stykke, 366 og 367 givne Regler finde tilsvarende Anvendelse paa Underretssager.

Landsrettens Dom i en fra Underret indanket Sag kan ikke yderligere paaankes. Dog kan saavel Justitsministeriet som det i § 365 omhandlede Højstetsudvalg undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for Højesteret, overensstemmende med Reglerne i Kap. 34, naar den skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom kan dog kun bevilges indtil et Aar fra Dommens Afsigelse. For saa vidt det indgives til Retten, maa det fremsættes paa den Maade som bestemt i § 368 og behandles som der foreskrevet.

Kære af Parterne til Højesteret overensstemmende med Kap. 35 kan ligeledes kun iværksættes med Tilladelse enten af det ovennævnte Højesteretsudvalg eller af

Justitsministeriet. Andragende herom kan dog kun bevilges indtil 6 Maaneder efter, at den paagældende Afgørelse er truffen.

I de i 2det og 3die Stykke ommeldte Tilfælde finder Reglen i § 368, 3die Stykke, Anvendelse.

§ 406.

Med Hensyn til Tiden for Ankens Iværksættelse gælde de i § 368 givne Regler, dog at Ankefristen kun er 4 Uger. For saa vidt den i bemeldte Paragraf omhandlede Bestemmelse om Ankens Tilstedelighed ikke træffes af Justitsministeriet, afgives den, i øvrigt i Overensstemmelse med Paragrafens Regler, af Landsrettens Justitiarius i

Forening med 2 andre af Rettens Medlemmer og er ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 407.

Inden Ankefristens Udløb skal Appellanten indlevere Ankestævning paa Landsrettens Kontor overensstemmende med de i § 323 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjærnt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Justitiarius Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Ankegrunden og den eller de Paastande, der agtes nedlagte.

Om Varslet gælde de i § 324 fastsatte Regler.

§ 408.

Naar Indstævnte udebliver uden at have givet Tilsvar eller ved Domsforhandlingen, finde de i §§ 372 og 385, 3die—5te Stykke, indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

Fremdeles gælde §§ 378 og 382, 1ste Punktum, ogsaa ved Anke til Landsret, hvorhos §§ 383 og 386 finde tilsvarende Anvendelse. Hjemvisning kan dog ikke finde Sted, fordi Underrettsdommeren ikke behørigt har vejledet Parten.

§ 409.

Paastande, der ligge uden for de ved Underretten fremsatte, kunne ikke uden Modpartens Samtykke nedlægges, medmindre Retten tillader det, fordi det findes undskyldeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne. Ønskes en saadan Tilladelse opnaaet, følges tilsvarende Regler til der i § 376 angivne.

§ 410.

Parterne ere berettigede til at fremføre ny Beviser, naar det i Stævningen eller et andet Processkrift eller i et

forudgaaende Retsmøde er meddelt Modparten, af hvilken Art det ny Bevis er, og hvad derved forventes bevist. Endvidere er Reglen i § 340, 2det Stykke, om ny Beviser under Domsforhandlingen m. m. anvendelig.

Vil nogen af Parterne fremsætte ny Anbringender, maa disse anføres i hans Processkrifter overensstemmende med Reglerne i §§ 322 ff. Efter Skriftvekslingens Slutning kunne ny Anbringender uden Modpartens Samtykke kun fremføres med Rettens Tilladelse, i hvilken Henseende Reglerne i §§ 332 og 340 finde tilsvarende Anvendelse.

For Ankesagens Behandling gælde i øvrigt de for Procesmaaden ved Landsret fastsatte Bestemmelser.

§ 411.

Underrettens Afgørelser kunne -paakæres til Landsret i de samme Tilfælde, i hvilke Landsrettens Afgørelser kunne paakæres til Højesteret.

Fremgangsmaaden er med de af Forholdets Natur flydende Lempelser den samme, som benyttes ved Kære over Landsrettens Afgørelser; dog kan Kæremaalet her altid fremsættes mundtlig til Retsbogen.

Med Hensyn til Kæremaalsfristen gælder Reglen i § 392, saaledes at Tilladelse til Kære efter Fristens Udløb kan meddeles dels af Justitsministeriet, dels af Landsrettens Justitiarius.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære kan ikke indbringes for Højesteret.

Kapitel 38.

Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve.

§ 412.

Sagsøgeren kan anvende den i dette Kapitel omhandlede hurtige Retsforfølgning:

1) I Sager, der anlægges til Indfrielse af Gældsbreve, naar Skyldneren enten i selve Gældsbrevet eller ved senere Paategning paa samme har underkastet sig saadan Forfølgning.

2) I Vekselsager, hvorved forstaas Sager, som anlægges mod Trassenter, Endossenter eller Acceptanter af trasserede Veksler eller mod Udstedere og Endossenter af egne Veksler til Vekslens Betaling eller for at gøre Vekslerregres gældende, Sager, som anlægges mod Trassenter og Endossenter af Veksler paa Grund af manglende Accept, til Betaling af Vekselsummen eller det ikke accepterede Beløb (Veksellovens § 29) eller mod Trassenter og Endossenter samt Acceptanter paa Grund af manglende eller ikke betryggende Accept, til Stillelse af Sikkerhed (Veksellovens §§ 25, 26 og 30), Sager, som anlægges mod dem, der have tegnet Borgen (Aval) for en vekselforpligtet Person, til Vekselforpligtelsens Opfyldelse.

3) I Sager, hvorunder Regreskrav efter en Check indtales.

§ 413.

Under Sagen kan det ikke tillades Sagsøgte at fremsætte andre Indsigelser i Realiteten end, at han ikke ved Underskriftens Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Dokumentets Indhold er foregaaet en Forfalskning, efter at Underskriften er meddelt,

I Vekselsager kan Sagsøgte endvidere fremsætte de Indvendinger, som angaa selve Vekslens Indretning og Indhold eller den til Vekselfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang eller andre i Vekselloven foreskrevne Betingelser for at kunne gøre Vekselretten gældende. Tilsvarende Regler gælde om de i § 412 Nr. 3 nævnte Sager.

I de i § 412 Nr. 1 nævnte Sager kan Sagsøgte derhos, for saa vidt Søgs- maalet foruden paa selve Gælds brevet støttes paa Transport eller andet uden for Gælds brevet liggende Grundlag, fremsætte enhver Indsigelse herimod, ligesom han i disse Sager overhovedet kan fremkomme med enhver Indsigelse, med Hensyn til hvilke Bevisbyrden ikke paahviler ham, eller til hvis Godtgørelse han ikke behøver andre Bevismidler end Dokumenter, som haves til Stede.

Alle andre Indsigelser i Realiteten ere udelukkede fra at komme i Betragtning, naar Parterne ikke ere enige om at ønske dem paakendte; men det forbeholdes Sag-

søgte i Anledning af slige Indsigelser, naar han i sit Tilsvare har opgivet eller i det mindste forbeholdt dem, at anlægge et selvstændigt Erstatningssøgsmål mod Sagsøgeren.

Dette Erstatningssøgsmål behandles i alle Henseender efter de almindelige Regler.

§ 414.

Imod de i § 412 Nr. 2 og 3 omhandlede Fordringer kunne Modfordringer kun gøres gældende, naar disse ere støttede paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Veksellovens §§ 20, 30, 42, 45 og 75 omhandlede Underretning er forvoldt Sagsøgte Skade, og imod de i § 412 Nr. 1 omhandlede kun, for saa vidt Modfordringen selv gaar ind under samme Bestemmelse, eller den indrømmes.

§ 415.

Sager, i hvilke den heromhandlede Retsforfølgning anvendes, behandles uden Hensyn til Genstandens Værdi ved Underret efter de oven for i Kap. 37 givne Regler, hvorved dog bliver at bemærke, at Dommeren er pligtig at drage særlig Om- sorg for, at Sagen fremmes med den størst mulige Hurtighed.

§ 416.

Naar Sager af heromhandlede Beskaffenhed indankes for Landsret, er det en Selvfølge, at Proceduren for denne ikke kan omfatte andet, end det, som i Henhold til ovenstaaende Regler kunde gøres gældende for Underret,

Kapitel 39.

Ægteskabssager samt Sager, hvorunder Arvinger søge sig en bortebleven Persons Formue tilkendt.

§ 417.

Sager angaaende et Ægteskabs Ugyldighed eller Opløsning blive at behandle efter de almindelige for Underretsproceduren gældende Regler med de neden for givne nær- mere Bestemmelser ved Underretten for det Sted, hvor Sagsøgte har Bopæl eller Opholdssted, eller, dersom Sagsøgte har forladt Landet, eller det ikke vides, hvor Sagsøgte er, for det Sted, hvor denne sidst havde Bopæl eller Opholdssted her i Riget.

§ 418.

Dersom Sagsøgte ikke under Sagen giver Møde ved antagen Sagfører, har Sagsøgeren at andrage paa, at der af Retten maa blive beskikket Sagsøgte en Forsvarer. Forsømmes dette, afvises Sagen.

Salæret til den for Sagsøgte beskikkede Forsvarer paalægges det offentlige, hvor det ikke paalægges Sagsøgeren som tabende Part at udrede det.

§ 419.

Retten kan uden Hensyn til, om Modparten begærer det, paalægge Sagsøgeren at fremstille sig til Afhørelse under Domsforhandlingen og der under Ed at besvare

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som Retten maatte gøre. Ugrundet Undladelse heraf eller Vægning herved har til Følge, at Sagen afvises.

§ 420.

Ligeledes kan Retten, hvis Sagsøgte hor eller opholder sig i Riget, paalægge denne at fremstille sig til Afhørelse under Domsforhandlingen og der under Ed be- svare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som gøres af Retten. Ugrundet Undladelse af at møde eller Vægning ved at svare medfører dog kun Virkning efter § 421, 2det Punktum.

§ 421.

Indrømmende Proceserklæringer fra Sagsøgtes Side have ikke Virkning som bindende Grundlag for Stridsspørgsmaalets Indhold og Omfang, men der kan alene tillægges dem Betydning som Bevismidler. Ligeledes kan Sagsøgtes Udeblivelse, Tavs- hed eller ubestemte Erklæringer i de i § 316 omhandlede Tilfælde kun tages i Be- tragting som Bevisdata imod paagældende.

§ 422.

Parts Ed finder, bortset fra de i §§ 419 og 420 omhandlede Tilfælde, ikke Anvendelse i Ægteskabssager.

§ 423.

Overanklageren kan under lagttagelse af Reglerne i Kap. 32 som Intervenient paa det offentliges Vegne indtræde i en Ægteskabssag for at forhindre, at Skilsmisse- dom eller Dom, hvorved et Ægteskab erklæres ugyldigt, urettelig tilsniges; han kan ligeledes, uden at være indtraadt i Sagen i første Instans, i det anførte Øjemed paa det offentliges Vegne paaanke en saadan Dom.

§ 424.

I Sager, hvorunder en bortebleven Persons Arvinger ifølge Frd. Ilte Septbr. 1839 søge sig hans Formue tilkendt enten til Indtægtsnydelse eller til Ejendom, have Sagsøgerne i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 418 at drage Omsorg for, at et Forsvar for den borteblevne beskikkes, i Landretssager af Rettens Justitiarius, i Underretssager af vedkommende Dommer, ligesom de ere pligtige efter Rettens Paa- læg at fremstille sig for at afgive edelig Forklaring angaaende de Omstændigheder, paa hvilke Sagens Afgørelse beror.

Kapitel 40.

Fremgangsmaaden, naar nogen skal umyndiggøres, eller Enke skal sættes under fast Lavværgemaal.

§ 425.

Begæring om Umyndiggørelse kan fremsættes af paagældendes Ægtefælle, Slægtninge i op- eller nedstigende Linie eller første Sidelinie, Væрге, Kurator eller Lavvæрге.

Derhos er i alle Tilfælde Øvrigheden berettiget til at andrage paa nogens Umyndiggørelse, naar dette efter de Oplysninger, som enten fra vedkommende selv,

Forelagte Lovforslag m. m. 120

hans Slægt eller Venner eller paa anden Maade ere komne Øvrigheden i Hænde, maa anses for rigtigt.

Endelig kan enhver selv andrage paa at blive umyndiggjort,

§ 426.

Begæring om Umyndiggørelse indleveres skriftlig til Underretten paa det Sted, hvor den paagældende, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, bor eller opholder sig; har han ikke bekendt Bopæl eller Opholdssted, da til Underretten paa det Sted, hvor hans sidste bekendte Bopæl eller Opholdssted er beliggende.

Skriftlige Beviser for de Omstændigheder, ved hvilke Umyndiggørelsen skal begrundes, skulle saa vidt muligt ledsage Andragendet. Skønnes yderligere Oplysninger fornødne, kan Underrettsdommeren gøre vedkommende opmærksom herpaa og opfordre ham til at tilvejebringe dem, ligesom Underrettsdommeren kan indkalde den, der søges umyndiggjort, til at møde for ham.

§ 427.

Er Begæringen udgaaet fra den, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, eller indvender han ikke noget derimod, efter at han af Underrettsdommeren er opfordret til at møde og erklære sig derom, tilfalder det Underrettsdommeren ifølge de foreliggende Oplysninger at afgøre, om der er tilstrækkelig Grund til Umyndiggørelse, og i bekræftende Fald har han da at afgive endelig Umyndiggørelsesdekret, som ikke kan paakæres.

I alle andre Tilfælde har Underrettsdommeren at indsende Andragendet og de samme ledsagende Beviser i Forbindelse med saadan skriftlig Erklæring, hvortil han maatte finde Grund, til den Landsret, under hvilken han staar.

Dersom Umyndiggørelsesgrunden findes at være sandsynliggjort ved de forelagte Beviser, og der kan antages at være Fare forbunden med Opsættelse, kan Underrettsdommeren uden Hensyn til Indsendelsen

til Landsretten afgive et foreløbigt Umyndiggørelsesdekret, der, da det straks træder i Kraft, bliver at tinglyse og i øvrigt offentliggøre paa den Maade og med de Retsvirkninger, som Pl. 10de April 1841 bestemmer. Samtidig med Dekretets Afgivelse beskikker Underretsdommeren en foreløbig Værge.

§ 428.

Landsrettens Justitiarius beskikker en Sagfører til at varetage dens Tarv, som søges umyndiggjort, hvis ikke en Sagfører anmelder sig som antaget af denne, og berammer derefter mundtlig Forhandling af Sagen i et Retsmøde, til hvilket begge Parter indkaldes ved Foranstaltning af Landsrettens Justitiarius og med et af ham bestemt Varsel.

§ 429.

Efter at Parterne have ytret sig, afgør Retten paa Grundlag af de foreliggende skriftlige Beviser og Erklæringer samt den Bevisførelse, der yderligere maatte have fundet Sted, om endeligt Umyndiggørelsesdekret skal afgives, eller om Begæringen herom skal nægtes.

§ 430.

Udebliver den, der andrager paa nogens Umyndiggørelse, i noget af de i §§ 428 og 429 omhandlede Møder, afvises Sagen, dersom ikke Retten i Omstændighederne finder Grund til at udsætte den.

§ 431.

Med Hensyn til Paalæg af Omkostningerne ved heromhandlede Fremgangsmaade, derunder indbefattet Salær til den ifølge § 428 beskikkede Sagfører, komme Reglerne i Kap. 24 til Anvendelse, saaledes at den, der umyndiggøres, betragtes som tabende.

§ 432.

Den ovenangivne Fremgangsmaade bliver ogsaa at anvende, naar der af andre fremsættes Begæring om, at Enke maa sættes under fast Lavværgemaal.

Naar en Enke selv begærer at blive sat under, fast Lavværgemaal, har Underretsdommeren uden videre Undersøgelse at tage Begæringen til Følge.

§ 433.

Naar endelig Umyndiggørelsesdekret er afgivet, eller naar det er besluttet, at en Enke skal sættes under fast Værgemaal, paahviler det vedkommende Ret straks at give den til Værges eller Lavværges Udnævnelse kompetente Myndighed Under- retning herom.

§ 434.

Naar enten Øvrigheden eller den Person, der er erklæret umyndig eller sat under fast Lavværgemaal, eller nogen af de i § 425, 1ste Stykke, angivne Personer for Landsretten tror at kunne oplyse, at der ikke længere er Grund til denne Foran- staltning Vedbliven, har paagældende at indgive et Andragende til Landsretten i den Kreds, hvor den umyndiggjorte bor, om at maatte blive stedet til i et Retsmøde at begrunde eller lade begrunde en Begæring om Umyndiggørelsens Ophævelse. Er Sinds- svaghed Umyndiggørelsesgrunden, kan der dog i Reglen ikke tages Hensyn til et af den umyndiggjorte eller af andre paa hans Vegne indgivet Andragende, medmindre det er ledsaget af Anbefaling fra en Embedslæge eller fra Overlægen paa den Helbredelsesanstalt, paa hvilken den umyndiggjorte maatte være anbragt.

Derefter har Landsretten at beramme et Retsmøde, om hvilket der meddeles den umyndiggjortes Værges betimelig Underretning; i Retsmødet høres de paagældende, og de fremførte Beviser overvejes, hvorefter Landsretten enten ophæver Umyndig- gørelsesdekret et eller afslaar Begæringen herom.

I sidste Fald bæres Omkostningerne ved Forhandlingerne af den, der har rejst Sagen. Ophæves Dekretet, afholdes Omkostningerne af det offentlige.

§ 435.

De om Landsretsproceduren givne Forskrifter komme i øvrigt med de af det foregaaende følgende Lempelser til Anvendelse i disse Sager.

Kapitel 41.

Frenigangsmaaden ved at erhverve Mortifikations- eller Ejendomsdom.

§ 436.

Sager, hvorunder Mortifikation søges, blive, for saa vidt angaar Gældsbreve, ved hvilke der er givet Pant i fast Ejendom, at anlægge ved Underretten paa det Sted, hvor den faste Ejendom er beliggende, og ellers ved Landsretten paa det Sted, hvor vedkommende Dokument er udstedt. Lade disse Regler sig ikke anvende, f. Eks. fordi Dokumentet er udstedt af en dansk Undersaat i Udlandet, skal Sagen anlægges i Kjøbenhavn.

Mortifikation af bortkomne Konnossementer søges paa det Sted, hvor Varerne skulle afleveres. Mortifikation af Oplagsbeviser og de i Lov om Oplagsbeviser m. m. i Kjøbenhavns Frihavn af 30. Marts 1894 ommeldte Garantibeviser søges paa det Sted, hvor Oplagshuset er beliggende.

Sager, hvorunder Ejendomsdom søges, blive at anlægge ved Landsretten paa det Sted, hvor Ejendommen er beliggende, eller, hvis Sagens Genstand er et Dokument, hvor Mortifikation af dette skulde søges efter Reglerne i denne Paragraf. Ejendomsdom paa et Skib eller en Skibspart søges i Kjøbenhavn.

§ 437.

Den, der søger Mortifikation, har til den Ret, hvor Sagen efter § 436 skal føres, at indgive skriftlig Begæring om Indkaldelse af den eller dem, som maatte være Ihæندهaver af Dokumentet eller anse sig berettiget til det.

§ 438.

Begæringen om Mortifikation skal være ledsaget af Oplysninger, som gøre det antageligt, at den paagældende er berettiget til at erholde Mortifikation, og navnlig om Maaden, hvorpaa Dokumentet er frakommet ham, hvorhos det paagældende Dokument maa betegnes med en saadan Tydelighed, at det ikke kan forveksles med andre.

§ 439.

Retten afgør derpaa ved Kendelse i et Retsmøde, hvortil den, der søger Mortifikation, tilsiges, om offentlig Indkaldelse maa udstedes. Forinden Beslutning herom tages, kan Retten afæske den, der søger Mortifikation, yderligere mundtlig eller skriftlig Oplysning. Undlader han at efterkomme Opfordringen, eller befindes de af ham givne Oplysninger ufyldestgørende, kan Retten nægte at udstede Indkaldelsen.

§ 440.

Tilstedes offentlig Indkaldelse, udfærdiger Retten en saadan i Overensstemmelse med den indgivne Begæring, hvorefter den, der søger Mortifikation, har at iværksætte Indkaldelsens offentlige Bekendtgørelse ved Indrykkelse 3 Gange i den almindelige Tidende, som ved kgl. Anordning bestemmes til retslige Bekendtgørelser, samt i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad.

§ 441.

Indkaldelsen skal indeholde den efter Omstændighederne fornødne og mulige Betegnelse af Dokumentet samt Opfordring til den eller dem, der maatte anse sig for berettigede til det, til at møde og fremkomme med deres Indsigelser mod dets Mortifikation paa en i Indkaldelsen angiven, af Retten nærmere bestemt Retsdag, som ikke maa falde tidligere end 12 Uger og ikke senere end 1 Aar efter Indkaldelsens tredie Indrykkelse i de offentlige Tidender. Derhos maa Indkaldelsen indeholde en udtrykkelig Tilkendegivelse om, at den, der ikke møder og fremsætter Indsigelse, maa vente at se Dokumentet mortificeret,

§ 442.

Møder ingen og gør Indsigelse paa den i Indkaldelsen bestemte Retsdag, gives der, for saa vidt Retten ikke i den brugte Fremgangsmaade ser nogen Hindring derfor, Mortifikationsdom.

Møder nogen og fremsætter Indsigelse mod Mortifikation, bliver Spørgsmaalet, om denne kan gives eller ej, at afgøre ved Rettens Dom.

§ 443.

Mortifikationsdomme kunne kun paaankes, for saa vidt der under Sagen er frem- sat Indsigelse mod Mortifikationen eller paa Grund af Fejl eller Mangler ved den brugte Fremgangsmaade eller paa Grund af, at Tilfældet ikke egner sig til Mortifikation.

§ 444.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om, hvem der kan søge Mortifikation, og hvilke Dokumenter der kunne mortificeres, saavel som angaaende Rets- virkningerne af Mortifikation.

Om Udlevering og Salg af Varer efter Konnossementer m. m. mod Sikkerheds- stillelse har det sit Forblivende ved Søløv 1. April 1892 § 167, Lov om Oplagshuse 23. Februar 1866 § 9 og Lov om Oplagsbeviser m. m. i Københavns Frihavn 30. Marts 1894 § 15. Ligeledes gælde fremdeles Reglerne i Vekselloven 7. Maj 1880 § 74.

Bestemmelserne i Frd. 28. Marts 1845 § 17 berøres ikke af denne Lov; Sagen bliver at anlægge ved vedkommende Underret,

§ 445.

De oven for givne Regler om Fremgangsmaaden ved Mortifikationsdoms Er- hvervelse komme med de af Forholdets Natur flydende Lempelser til Anvendelse, naar nogen vil søge Ejendomsdom efter foregaaende offentlig Indkaldelse.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om Adgangen til at søge saadan Ejendomsdom saavel som om Retsvirkningerne af den.

Kapitel 42.

Behandlingen af Smaasager for Kommunedommer paa Landet.

§ 446.

De under borgerlig Retspleje henhørende Sager, der efter § 45 indbringes for Kommunedommer paa Landet, foretages til de Tider og paa de Steder i Kommunen, som af Kommunedommeren bestemmes. Er intet andet bestemt om Stedet, er dette Kommunedommerens Bopæl.

§ 447.

For Kommunedommer kan ikke mødes ved Sagfører.

§ 448.

Den, der vil have en Sag for, er berettiget til at møde med sin Modpart for Kommunedommeren til en hvilken som helst Tid, til hvilken denne erklærer at kunne foretage Sagen.

Han kan ogsaa stævne sin Modpart. Kommunedommeren skriver da efter hans Begæring en Indkaldelse, og Klageren besørger denne forkyndt med mindst 2 Dages Varsel.

Den i Lov af 10de Maj 1854 § 69 indeholdte Forskrift ændres derhen, at Forkyndelse ved een Stævningsmand er tilstrækkelig.

§ 449.

Forhandlingen sker mundtlig og i de Former, som Kommunedommeren finder tjenlige, uden at han deri er bunden ved de almindelige Rettergangsregler.

Ed kan ikke aflægges, Vidner ikke føres og Syn eller Skøn ikke optages. Men Kommunedommeren er berettiget til at høre, hvad de, som Parterne maatte medbringe, fremføre af egen Drift eller efter hans Foranledning.

§ 450.

Sagens Behandling tilendebringes som Regel i eet Møde. Ingen Part har Ret til at kræve Udsættelse; kun ganske undtagelsesvis kan Kommunedommeren tilstaa en saadan.

§ 451.

Kommunedommeren foretager Forligsmægling. Opnaas Forlig, er Sagen der- med endelig afgjort. Forliget tilføres Kommunedommerens Bog.

Opnaas ikke Forlig, bliver Sagen, saa snart Kommunedommeren mener at have hørt Parterne tilstrækkelig, optagen til Dom.

Dommen afsiges straks efter Optagelsen.

Dommen afsiges mundtlig, men tilføres Kommunedommerens Bog. Den skal indeholde et tydeligt Resultat, men behøver ikke at indeholde en Udvikling af Grunde.

§ 452.

Paa Statens Bekostning og ved Justitsministerens Forsorg forsynes hver Kommunedommer med en Bog og Blanketter til Udskrifter deraf. Saavel Bogens Sider som Blanketterne skulle være indrettede paa en Tilførslerne lettende Maade, navnlig saaledes, at Sidernes og Blanketternes trykte Tekst er forskellig efter Sagens Udfald (Forlig, Domfældelse, Frifindelse eller Afvisning).

Hver af Parterne er berettiget til paa Forlangende een Gang at faa en Udskrift af Forlig eller Dom i den ham vedrørende Sag.

§ 453.

Enhver af en Kommunedommer afsagt Dom kan i Løbet af 4 Uger indbringes for den Underret, i hvis Kreds Kommunen ligger.

Der fremlægges da Udskrift af Kommunedommerens Bog for den paagældende Sags Vedkommende; men i øvrigt behandles Sagen ganske efter Lovens almindelige Regler om Rettergang i første Instans.

Fjerde Afsnit.

Øvrighedsforretninger, der hidtil have været Retsforretninger, A. Eksekution og Tvangsauktion.

Kapitel 43.

Almindelige Betingelser for Eksekution.

§ 454.

De i nærværende Afsnit omhandlede Forretninger (Eksekution og Tvangs- auktion, Udpantning samt Ind- og Udsættelsesforretninger, Arrest og Forbud, Skifte og Konkurs) udføres af Sysselmændene og for Kjøbenhavns Vedkommende henholdsvis af Fogedmyndighederne og Skifteforvalteren i Kjøbenhavn. Naar der i nærværende Afsnit tales om Syssel", indbefattes derunder ogsaa Kjøbenhavns Øvrighedskreds, og naar der tales om „Sysselmænd", indbefattes derunder ogsaa henholdsvis Foged- myndighederne og Skifteforvalteren i Kjøbenhavn.

§ 455.

Eksekution kan ske paa Grundlag af:

1) Domme og Kendelser, afsagte af Domstole (derunder Kommunedommerne) eller af andre Myndigheder, der efter Lovene ere beføjede til at afsige eksigible Ken- delser.

2) Forlig, indgaaede for Forligskommissioner, Retter (derunder Kommunedommerne) eller Overøvrigheder, for de sidstnævntes Vedkommende dog kun i saadanne Sager, hvor det ved Lovgivningen er paalagt dem at mægle Forlig, saavel som for Landvæsenskommissioner og andre Myndigheder, om hvilke Lovene

bestemme, at de for dem afsluttede Forlig skulle kunne eksekveres.

3) Tinglæste Pantebreve, hvorved der for en bestemt angiven Pengesum gives Pant i fast Ejendom, naar de ere oprettede eller vedkendte for Notarius publicus eller for to Vitterlighedsvidner, og Forfaldstiden er indtraadt enten paa Grund af Opsigelse, eller fordi det Tidspunkt, der i Pantebrevet er fastsat som Betalings-termin, er kommet, eller, for saa vidt saadan Følge udtrykkelig er betinget i Pantebrevet, paa Grund af Udeblivelse med Renter. Udlæget, som kan ske ikke blot for Kapitalen eller Afdrag paa samme, men ogsaa særskilt for Renter, kan dog ikke udstrækkes til andet end Pantet.

4) Bodmeribreve efter Reglerne i Sølov 1ste April 1892 § 185.

5) Forlig, indgaaede for, og Domme, afsagte af danske Konsuler i de i Lov om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed m. m. af 15de Februar 1895 nævnte Tilfælde.

Udpantning samt Udsættelses- og Indsættelsesforretninger uden foregaaende Lovmaal og Dom kunne finde Sted under de i Underafsnit B angivne Betingelser.

§ 456.

I Henhold til Traktat, indgaaet paa Betingelse af Gensidighed, kan der ved Anordning tillægges Domme og Kendelser, afsagte af udenlandske Retter eller Myn- digheder, samt udenlandske offentlige Forlig, for saa vidt de bestemme andet end

Straf, Eksekutionskraft her i Riget, naar de ere forsynede med en af de i Anord- ningen angivne udenlandske Myndigheders Bevidnelse om at være udfærdigede i den Form, der fordres til Eksekution, samt om at have den Egenskab at give Adgang til Eksekution efter den udenlandske Lovgivning.

Med Hensyn til Sverige har det sit Forblivende ved Lov af 19de Februar 1861.

Uden for de i denne Paragraf nævnte Tilfælde kan Eksekution ikke ske umid- delbart paa Grundlag af en udenlandsk Dom eller Kendelse.

§ 457.

Ved Eksekutionsforretningens Foretagelse har Sysselmanden at sørge for, at tvende gode Mænd ere til Stede som Vidner. Disse ere tillige uden anden særlig Bemyn- digelse kompetente til at foretage de under Forretningen forefaldende Vurderinger og andre lignende Skøn. Skulde de ikke være i Stand til rettelig at anslaa de forekom- mende Genstande, har Sysselmanden at tilkalde andre Mænd, som hertil ere skikkede. Saavel Vidnerne som de, der tilkaldes for at udføre Vurderinger, have i Fogedbogen at underskrive en Forsikring paa Tro og Love om. at de ville udføre Vurderingen efter deres bedste Overbevisning.

Ligesom Sysselmanden efter Fornødenhed kan benytte Medhjælp af det ham undergivne Politipersonale, saaledes er Politiet, hvor dette er undergivet en anden Øvrighedsperson, pligtigt paa Forlangende at understøtte Sysselmanden, dersom han i sine Forretningers Udførelse møder saadan Modstand, som han ikke ved egen og Vidnernes Hjælp tror at kunne overvinde, eller han af andre Grunde begærer Poli- tiets Bistand.

§ 458.

Ingen Sysselmand kan foretage Eksekutionsforretninger uden for sit eget Syssel, medmindre disse blot ere at anse som Fortsættelse af en i Syslet paabegyndt Eksekution, i hvilket Tilfælde han i tilstødende Sysler er kompetent til at foretage Eksekution i rørligt Gods. Dog er Sysselmanden ikke pligtig at rejse længere end 2 Mile ud over Grænserne af sit Syssel.

§ 459.

Den, der vil have en Eksekution foretaget, skal for Sysselmanden fremsætte sin Begæring herom, ledsaget af Udskrift af Dommen, Kendelsen eller Forliget eller af det originale Pantebrev eller Bodmeribrev, ligesom han ogsaa ved samme Lejlighed har at meddele alle de Oplysninger, som i øvrigt maatte være fornødne, for at Sysselmanden kan tage Bestemmelse om Forretningens Berammelse.

Begæringen skal, hvis Fordringen, bortset fra Sagsomkostninger og Renter, der ere paaløbne siden Processens Begyndelse, overstiger 400 Kroners Værdi, være skriftlig. I andet Fald kan den fremsættes mundtlig for Sysselmanden, som da har at tage den til Fogedbogen.

Eksekution kan begæres under eet hos samme Skyldner efter forskellige Eksekutionsgrundlag.

§ 460.

Dommen eller Kendelsen maa være udfærdiget i lovmæssig Form. Er dette Tilfældet, vedkommer det ikke Sysselmanden at undersøge eller afgøre, om Dommen eller Kendelsen maatte lide af saadanne Fejl eller Mangler, som kunde medføre en anden Afgørelse efter Anke eller Kære. Kun hvis Dommen eller Kendelsen ikke er udgaaet fra en lovlig bestaaende Domstol eller nogen til at afsige eksigible Dekreter beføjet Myndighed, eller den ikke ifølge sit Indhold kan fuldbyrdes, har Sysselmanden at nægte Eksekution.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 461.

Under Eksekutionen af Forlig har Sysselmanden at afgøre alle Indsigelser mod Forligets Gyldighed, dog, hvad Retsforlig angaar, kun, for saa vidt Sysselmandens Afgørelse ikke vilde indeholde en Bedømmelse af Rettens Handlinger.

Er den ved Forliget hjemlede Fordring knyttet til en Betingelse eller en Tidsfrist eller afhængig af Erlæggelse af en Modydelse, maa det ved Forligets eget Indhold eller ved andre offentlige Dokumenter eller ved Skyldnerens egen Indrømmelse være givet, at Betingelsen er indtraadt eller Tidsfristen udløben, eller at Forligshaveren fra sin Side har erlagt Modydelsen, for saa vidt ikke lovligt Tilbud herom fremkommer under selve Forretningen og da endnu kan betimelig fremsættes.

§ 462.

De i foregaaende Paragraf med Hensyn til Forlig opstillede Grundsætninger finde ogsaa Anvendelse paa de i § 455 Nr. 3 nævnte Pantebreve og de i § 455 Nr. 4 nævnte Bodmeribreve.

§ 463.

Den, der forlanger Eksekution efter en udenlandsk Dom eller Kendelse, maa samtidig med Begæringen herom forelægge Sysselmanden de Oplysninger, som ud- kræves efter § 456.

§ 464.

Domme kunne fuldbyrdes, naar Fuldbyrdelesfristen er udløben, uden at lovlig Anke er bleven iværksat ved Ankestævnings Indlevering til Berømmelse inden denne Fristes Udløb. Fuldbyrdelesfristen, der regnes fra Dommens Afsigelse eller, jfr. § 228, fra dens Forkyndelse, er ved Underrets- og Appeldomme 4 Uger, ved Domme, afsagte af Landsretterne som 1ste Instans, 8 Uger. Naar der ikke i Dommen er fastsat nogen særlig Fuldbyrdelesfrist, gælder den her nævnte.

Ved Domme, der paabyde en Handlings Foretagelse, kan Retten forlænge den nævnte Tidsfrist, hvis Domfældte findes at behøve længere Tid til at efterkomme Dommen.

Ansvar for Overtrædelse af en Dom, som paalægger at undlade noget, ifaldes ikke før den almindelige Fuldbyrdelesfrists Udløb.

Domme, hvorved der tilkendes nogen en Ret, kunne ikke før Udløbet af den almindelige Eksekutionsfrist afgive Hjemmel til Udøvelse af saadan Ret,

§ 465.

Ved udtrykkelig Bestemmelse i Dommen kan Retten, naar Omstændighederne tale herfor, efter Paastand sætte Fuldbyrdelesfristen — herunder ogsaa den ved de to sidste Stykker af § 464 hjemlede Frist — til kortere Tid end den i § 464 angivne. I Forbindelse hermed kan det paa Domfældtes Begæring bestemmes, at Domhaveren skal stille Sikkerhed, dersom han inden Udløbet af den almindelige Fuldbyrdelesfrist vil eksekvere Dommen.

Ligeledes kan det efter Paastand i Dommen bestemmes, at Eksekution med eller uden foregaaende Sikkerhedsstillelse skal kunne iværksættes, uanset at Dommen betimelig paaankes.

Paastand om foranførte Bestemmelser maa fremsættes senest under den mundt- lige Domsforhandling.

Forelagte Lovforslag m. m. 121

§ 466.

Kendelser, som bestemme noget, der skal fuldbyrdes, kunne eksekveres straks, saa snart de ere afsagte og givne beskrevne, medmindre andet fremgaar af Kendelsens eget Indhold.

Fuldbyrdelse af de i § 275, jfr. §§ 304 og 314, omtalte Kendelser kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henhold til § 275 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

§ 467.

Eksekution efter Forlig kan foregaa, saa snart Tidspunktet for Forligets Opfyldelse er indtraadt. Ved Pantebreve kan Pantaveren skride til Eksekution, naar der er forløbet en Tid af 14 Dage fra Forfaldstiden at regne, og der derhos, for saa vidt Skyldneren bor paa den pantsatte Ejendom, med 3 Dages Varsel er givet ham en i Overensstemmelse med Reglerne i Kap. 21 forkyndt Meddelelse om Dagen, paa

hvilken Forretningen vil blive foretagen.

§ 468.

Naar Fuldbyrdsesfristen er udløben, kan Eksekutionen ikke hindres ved senere iværksat Anke, medmindre saadant bestemmes af den Ret, til hvilken Sagen er indanket,

§ 469.

De i det følgende om Domme givne Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse paa Forlig og andre Eksekutionsgrundlag, dog med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

Kapitel 44.

Fuldbyrdelse af Domme, der ikke lyde paa Udredelse af Penge.

§ 470.

Er der paalagt Domfældte en anden Ydelse end Penge, sker Dommens Eksekution, med de i §§ 471—473 nævnte Undtagelser, derved, at Domhaverens Interesse i Dommens Efterkommelse anslaaes i Penge, og at Vederlagsbeløbet inddrives efter de i Kap. 45 opstillede. Regler, for saa vidt ikke en efter Dommens Afsigelse indtraadt Umulighed eller andre lignende Omstændigheder efter den borgerlige Rets Grundsætninger har befriet Domfældte uden tillige at medføre Erstatningspligt for ham.

Hvis der ikke i selve Dommen er fastsat et Pengevederlag, som træder i Stedet for den Ydelse, hvorpaa Dommen principalt gaar ud, kan Domhaveren under Eksekutionsforretningen faa fastsat det Pengebeløb, hvortil hans Interesse maa anslaaes. Kan Ydelsen i og for sig ikke anslaaes til Penge, kan Sysselsmanden i Stedet derfor sætte en Godtgørelse i Penge.

I Reglen har Sysselsmanden med Vidnernes Bistand at foretage Ansættelsen (§ 457); hvis disse ikke ere tilstrækkelig sagkyndige, kan Sysselsmanden udmelde andre, som, efter at have afgivet en Forsikring som den i § 457 omtalte, yde den fornødne Bistand.

Sysselmanden har, saa vidt muligt, at tilkalde Domfældte, for at han kan afgive sine Oplysninger og Erklæringer, forinden Vederlagssummen bestemmes.

Derefter fastsætter Sysselmanden Pengevederlaget ifølge sit Skøn over Omstændighederne og uden at være bunden ved Vidnernes eller de i deres Sted trædende Personers Anskuelse. Han har herved fornemlig at drage Omsorg for, at Domhaveren faar fuldstændig Erstatning, og i Tvivlstilfælde har han hellere at fastsætte denne rigeligt end at udsætte Domhaveren for at lide noget Tab ved, at Dommen ikke efterkommes.

Anlægger Domhaveren i Anledning af, at Dommen ikke efterkommes, Straffesag ifølge § 476, kan det ham tilkommende Pengevederlag fastsættes under denne Sag i Stedet for under Eksekutionsforretningen.

§ 471.

Skal Domfældte fravige Besiddelsen af en fast Ejendom eller tilstede Domhaveren en vis Raadighed over den, har Sysselsmanden, saa vidt gørligt, umiddelbart at fremtvinge Dommens Efterlevelse ved Domfældtes Udsættelse eller paa anden lignende Maade.

§ 472.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal udlevere en rørlig Ting eller et Barn, har Sysselsmanden ligeledes umiddelbart at sætte Dommen i Værk ved at fratage Domfældte Tingen eller Barnet, om fornødent med Magt. Forefindes Tingen ikke under Forretningen, kan Domhaveren fordre sin Interesse ansat til Penge paa den i § 470 omtalte Maade og Beløbet inddrevet,

§ 473.

Skal Domfældte ifølge Dommen udføre et Arbejde eller træffe andre lignende Foranstaltninger, kan Sysselsmanden efter Domhaverens Paastand tillade denne at lade saadant foretage ved andre, saaledes at Udlæg derefter kan gøres overensstemmende med næste Kapitel for det efter en af Sysselsmanden godkendt Regning hertil medgaaede Beløb, dersom dette efter Omstændighederne findes at være den letteste og hurtigste Maade, hvorpaa Domhaveren kan komme til sin Ret. Er Domfældte tilpligtet at udstede eller underskrive et Dokument, kan Sysselsmanden udfærdige dette med samme Virkning, som om han af

Domfældte var bleven befuldmægtiget hertil. Er Domfældte tilpligtet at stille en Sikkerhed, kan Sysselmanen udtage saa meget af hans Gods, som hertil er fornødent, og over dette haves da samme Sikkerhedsret som over udlagt Gods.

Er Domhaveren kendt berettiget til at udføre en Handling mod at erstatte den herved bevirkede Skade, eller Domfældte kendt pligtig at foretage noget imod at faa Udgifterne derved erstattede af Domhaveren, er Sysselmanen pligtig til paa vedkommendes Forlangende, om fornødent med sagkyndiges Bistand, at afgøre Spørgs- maal om Udførelsen af Dommen saa vel som at bestemme Størrelsen af den Er- statning, der skal udredes i Forbindelse med Dommens Fuldbyrkelse.

§ 474.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal undlade noget, kan Domhaveren, naar Dommen overtrædes, dersom det ikke i Dommen selv er bestemt, hvilket Ansvar der skal være forbundet hermed, under en Eksekutionsforretning paa den i § 470 bestemte Maade faa sin Interesse anslaaet i Penge og Beløbet inddrevet efter Kap. 45. For saa vidt Domhaveren i Anledning af Dommens Overtrædelse anlægger Sag i Hen- hold til § 476, kan Erstatningen fastsættes under denne i Stedet for under Ekse- kutionsforretningen.

§ 475.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal erlægge en Række Ydelser, eller kan Dommen overtrædes ved en Række Handlinger, kan Domliaveren, liver Gang Dommen tilsidesættes, gaa frem efter §§ 470—474.

§ 476.

Den, der modvillig undlader at efterkomme en Dom, hvorved det er ham paa- lagt at foretage noget, saavel som den, der forsætlig overtræder en Dom, hvorved det er ham paalagt at undlade noget, kan, hvad enten Domliaveren gaar frem efter §§ 470—474 eller ikke, under en af denne anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller Fængsel (jvf. alm. borgerlig Straffelovs § 25), hver Gang en særskilt Tilsidesættelse af Dommen foreligger. Saadan Sag kan dog ikke anlægges, naar Domliaveren i Min- delighed eller ved Anvendelse af ovennævnte Fremgangsmaade har opnaaet sin Ret eller Sikkerhed for den, ligesom i saa Fald en allerede anlagt Sag bliver at hæve og Fuldbyrkelsen af en idømt Straf undlades eller standses. At Domfældte har ud- staaet Straf efter en i Medfør af nærværende Paragraf erhvervet Dom, udelukker ikke Domliaveren fra at anvende den i §§ 470—474 ommeldte Fremgangsmaade.

Naar Straffedom er afsagt over Domfældte, har Politiet paa Domhaverens Be- gæring at yde Bistand til hans Rets Gennemførelse ved at opsøge og fratage Dom- fældte de ham frakendte Ting, hindre ham i at foretage Overtrædelseshandlinger, til- intetgøre, hvad der er foretaget i Strid med Domhaverens Ret, og deslige.

§ 477.

Ved de foregaaende Paragrafers Forskrifter er der ikke gjort nogen Ind- skrænkning i Domhaverens Ret til at

benytte de foreløbige Sikringsmidler for at sikre sig i Henseende til Dommens Efterkommelse.

Kapitel 45.

Fuldbyrdelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge.

§ 478.

Domme, der lyde paa Betaling af Penge, kunne fuldbyrdes ved Eksekution i Domfældtes Formue. Med Hensyn til Bøder, der idømmes i borgerlige Retstrætter, følges de om Eksekution af Bødedomme gældende Regler, jfr. §§ 1053, 1055 og 1061.

Derimod kan Domfældte ikke underkastes Gældsfængsel.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Afsoning af Underholds- bidrag til uægte Børn og lignende Ydelser af familieretlig Natur.

§ 479.

Eksekution kan kun udstrækkes til saa meget af Domfældtes Gods, som, efter Fradrag af, hvad der kan forudses at ville medgaa til Fyldestgørelsen af Trediemands fortrinligere Krav, i Henhold til stedfunden Vurdering behøves til Dommens Fyldest- gørelse og til Dækning af de Omkostninger, som efter Domhaverens Paastand og Sys- selmandens Skøn om dennes Rigtighed ville medgaa til Retsafgifter eller andre nød- vendige Udgifter, saasom ved det udlagtes Flytning, Opbevaring indtil Auktionen m. v.

For saa vidt Eksekutionen foretages for Honorar til Rekvirentens Sagfører, fastsættes dettes Størrelse af Sysselmanden under Hensyn til Sagens Beskaffenhed og Ulejligheden med Inddrivelsen, selv om ingen Indsigelse mod Størrelsen af det fordrede Beløb fremsættes.

§ 480.

Eksekution iværksættes under lagttagelse af de i det følgende givne Regler, derved, at Sysselmanden giver Domhaveren Udlæg til Forauktionering i Domfældtes rørlige eller urørlige Gods eller i ham tilkommende Rettigheder eller Fordringer paa andre, jfr. endvidere §§ 481, 537 og 538.

Er Godset behæftet eller i Forvejen udlagt til andre, kan der gives sekundært Udlæg deri.

Hvis rede Penge forefindes, blive disse umiddelbart af Sysselmanden at udbetale Domhaveren til Dækning af eller Afdrag paa Fordringen. Domhaveren kan ikke vægre sig ved at modtage Betaling i forfaldne Fordringer paa ham selv, naar disses Rigtighed anerkendes.

§ 481.

Udlæg kan gøres i Domfældtes Leje-, Forpagtnings- eller Fæsterettigheder eller i andre Brugsrettigheder over faste Ejendomme paa den Maade, at Ejendommen ved Sysselmandens Foranstaltning administreres til Domhaverens Fordel, og Indtægterne af den benyttes til hans Dækning paa samme Maade som ellers de ved Tvangsauktion indvundne Pengebeløb, alt for saa vidt saadant kan ske uden at krænke andres Ret.

§ 482.

Udlagt Gods ansættes under Eksekutionsforretningen til den Værdi, hvortil det skønnes under sædvanlige Omstændigheder at kunne udbringes ved offentlig Auktion efter Fradrag af de med Auktionen og Inkassationen forbundne Omkostninger. Hvor Salg ved Auktion ikke finder Sted (§ 537), tages der Hensyn til de Omkostninger, som Salg paa anden Maade vil medføre. Ved Udlæg i Fordringer eller i Rettigheder eller i Indtægterne af faste Ejendomme finder ingen Vurdering Sted, men Udlægets Omfang og Udstrækning bestemmes ved et Skøn under tilbørligt Hensyn til de med den benyttede Fremgangsmaade forbundne Udgifter og Omkostninger.

§ 483.

Domfældte eller den, der under Forretningen optræder paa hans Vegne, jfr. § 494, er berettiget til at paavise de Ting, i hvilke Eksekution skal ske, og Domhaveren kan ikke gøre Indvendinger herimod, naar blot de paaviste Genstande efter Vidnernes Vurdering eller Skøn afgive en til det Beløb, der skal inddrives, svarende Sikkerhed.

Dog behøver Domhaveren ikke at modtage Udlæg i fast Ejendom, naar der kan paavises rørligt Gods eller Fordringer, hvoraf Fyldestgørelse kan faas, saa vel som ej heller i Løsøregenstande, hvis Opbevaring eller Realisation maatte være særlig vanskelig, eller i Fordringer, som maa anses for omtvistede eller usikre. Ej heller kan Domhaveren nødes til at søge sin Fyldestgørelse paa anden Maade, naar der kan gives ham Udlæg til Forauktionering. For saa vidt andet Gods kan paavises, behøver han ikke at modtage sekundært Udlæg i Genstande, som i Forvejen ere udlagte til andre, eller hvorover andre have erhvervet Rettigheder, for hvilke Udlægshaveren maa staa tilbage.

§ 484.

Paaviser hverken Domfældte eller nogen paa hans Vegne Genstande, hvori Udlæg kan ske, tilfalder det Domliaveren at udvælge de Genstande, hvori han vil søge Fyldestgørelse.

Dog har Sysselmanden herved at paase, at de for Domfældte mest undværlige Genstande først udlægges, saa at altsaa en Ejendoms nødvendige Besætning og de til dens Drift uundværlige Avisredskaber saavel som Haandværksredskaber og andre til Domfældtes Næringsdrift uomgængelig fornødne Ting ikke udlægges, saa længe andre mere undværlige Genstande forefindes.

Gødning saavel som Straa og Hø samt Føde- og Sædekorn, for saa vidt til Ejendommens Drift findes fornødent, maa ikke ved Udlæg skilles fra Ejendommen, men bliver at betragte som et Tilbehør til den; ej heller maa Sæd paa Marken om- hugges eller anden Afgroede indhøstes, førend den er moden hertil.

Det har endvidere sit Forblivende ved den bestaaende Lovgivnings Bestemmelser om, at de befalede Brandredskaber ej kunne skilles fra Ejendommen.

§ 485.

Naar Fyldestgørelse søges paa den i § 481 omhandlede Maade, har Sysselmanden at overgive Administrationen af vedkommende Ejendom, saa vidt Brugsretten rækker, til en af ham valgt Bestyrer og eventuelt at paalægge Fæstere, Forpagtere, Leje- tagere og andre at betale deres Afgifter til denne, samt i øvrigt at iværksætte de Tvangsforanstaltninger, som ere fornødne, for at Ejendommens Frugter og Indtægter kunne komme Domliaveren til Nytte.

Den af Sysselmanden indsatte Bestyrer aflægger til de af Sysselmanden bestemte Tider til denne Regnskab for Indkomsterne af Ejendommen og afleverer Overskuddet til Sysselmanden efter Fradrag af Driftsudgifter og øvrige Administra- tionsomkostninger, derunder hans eget Honorar.

For saa vidt Ejendommens Bestyrelse maatte give Underskud, hæfter Dom- haveren herfor, og Sysselmanden kan med Hensyn hertil afkræve ham en Sikker- hedsstillelse, naar han anser det fornødent.

Naar Domliaveren er bleven dækket for sin Fordring med paaløbende Renter og Omkostninger, overleveres Ejendommen igen til Skyldneren.

Alle Spørgsmaal angaaende Ejendommens Bestyrelse, Regnskabsaflæggelsen og den tvungne Administrations Ophør afgøres af Sysselmanden, naar Domliaveren, Skyldneren eller andre i Ejendommen interesserede i den Anledning fremføre Klager eller Indsigelser.

§ 486.

Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengklæder samt nødvendigste Linned og Gang- klæder.

Endvidere kan Skyldneren fordre, at der skal levnes ham Genstande, som høre til de vigtigste Livsfornødenheder eller ere nødvendige til hans Næringsvejs Ud- øvelse, indtil et Vurderingsbeløb af 25 Kr. eller, dersom han er Familieforsørger, af 75 Kr. Disse Genstande er han selv berettiget til at undtage fra Udlæget efter eget Valg; er han ikke til Stede under Eksekutionsforretningen, bør der gives dem, der ellers ere til Stede i hans Hus, Anledning til paa hans Vegne at foretage et saadant Valg. Denne Ret til at undtage Genstande indtil en vis Værdi fra Udlæget kommer dog ikke til Anvendelse med Hensyn til Genstande, som ere særlig givne til Pant for den Fordring, i Anledning af hvilken Udlæg søges.

§ 487.

Eksekution maa ikke gøres i over- eller underordnede Militæres Uniform- stykker. Vaaben eller andre til deres tjenstmæssige Udrustning og Forsyning fornødne Genstande.

Ej heller maa Eksekution gøres i civile Embeds- eller Bestillingsmænds Embedsdragter eller i Genstande, som af dem holdes og bruges til deres Embeders eller Bestillingers Udførelse.

§ 488.

Eksekution kan kun gøres i Rettigheder, som paa den Tid, Forretningen foretages, alt ere erhvervede, derimod ikke i fremtidige Erhvervelser, saasom ventendes Arv.

Eksekution kan iværksættes i Domfældtes Fordringer paa andre, selv om de ere betingede eller endnu ikke forfaldne, naar de dog kunne angives og betegnes med tilstrækkelig Bestemthed. Er Udlæg sket i falden Arv, kan Arvekravet ikke uden Domfældtes Samtykke forauktioneres, forinden Arveparten kan fordres udbetalt.

Udlæg kan ikke gøres i ikke forfalden Tyende- eller Arbejds løn og over- hovedet ikke i det, som Skyldneren maatte kunne erhverve ifølge gensidig bebyrdende Kontrakt, der ikke endnu er fuldstændig opfyldt fra hans Side, naar det, der af ham skal ydes, er personligt Arbejde eller Tjeneste eller andet, som Udlægshaveren ikke er eller ved Udlægforretningen sættes i Stand til at give eller udføre.

Dog skal ovenstaaende Forskrift ikke medføre nogen Indskrænkning i den hidtil bestaaende Adgang til for Underholdsbidrag til uægte Børn og lignende Ydelser af familieretlig Natur at holde sig til Skyldnerens Arbejds- eller Tjenesteløn eller lignende Indtægt.

§ 489.

I saadant Gods, som ellers ifølge dets Natur kunde være Genstand for Eksekution. kan Udlæg ikke gøres, naar det ved Retshandler med Trediemand eller ved dennes Bestemmelser retsgyldig er fastsat, at Kreditorer ikke kunne søge Fyldestgørelse i Godset,

§ 490.

I endnu ikke udbetalt Embeds- eller Bestillings løn eller i lignende Indtægter samt i ikke udbetalte Ventepenge, Pensioner og hermed i Klasse staaende Understøttelser, som udredes af Statskassen, Kommunekasser eller andre offentlige Kasser, kan Udlæg ikke gives.

§ 491.

Undtagne fra Eksekution ere fremdeles: 1) De militære Underklassers Tjenestemolumenter i Overensstemmelse med Lov af 21de Marts 1874 § 2, 2) Dagpenge og lignende Udredelser til Embedsmænd eller andre, som udføre offentlige Hverv, samt Rejseudgifter og Tærepenge, der ere udbetalte til indkaldte Vidner eller Synsmænd, 3) Underholdspenge, som ifølge Øvrighedsresolution, Forlig eller anden lignende Be-

stemmelse udredes til Hustruer eller Børn, 4) Understøttelse og Hjælp til trængende, som gives af det offentlige, Stiftelser eller andre veldædige Indretninger, 5) Midler og Penge, der udenrigs fra indsættes i Nationalbanken, 6) Skipperens og Skibsmandskabets om Bord i Skibet værende Ejendele, som udkræves til Tjenesten om Bord, naar Skibet er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfærdigt.

§ 492.

Livrenter, Overlevelsesrenter, Livsforsikringssummer og lignende mod Vederlag erhvervede Indtægter ere, for saa vidt ikke andet ved Retsforholdets Stiftelse retsgyldig er bestemt, ikke undtagne fra Eksekution, medmindre særlig Lovhjemmel derfor haves.

Kapitel 46.

Eksekutionsforretningens Foretagelse og Forhandlingen under samme.

§ 493.

Er det fornødne Eksekutionsgrundlag til Stede, og finder Sysselmanden ikke i øvrigt noget til Hinder for at efterkomme Begæringen om Eksekution, berammer han en Tid til Forretningens Foretagelse, saa vidt muligt i Overensstemmelse med Domhaverens Ønske.

Eksekutionsforretningen skal i Reglen begynde paa Domfældtes Bopæl, medmindre Sysselmanden skønner, at der ifølge de foreliggende Omstændigheder er Anledning til Afvigelse herfra.

Naar Dommen lyder paa Udlevering eller Afstaaelse af Ting, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor disse forefindes.

Har Domfældte ingen Bopæl i Riget, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor Domfældte antræffes, eller hvor Ting, som kunne tjene til Fyldestgørelse, forefindes.

§ 494.

Forretningen kan ikke fremmes, medmindre der under den gives behørigt Møde fra Domhaverens Side.

Derimod kan den foregaa, selv om Domfældte ikke træffes til Stede. Dog skal i dette Tilfælde, hvis ingen

anden fremtræder som befuldmægtiget til at give Møde for Domfældte, Sysselmanden opfordre hans Hustru, Børn over 18 Aar, Tyende eller andre i hans Tjeneste staaende eller til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede, til at varetage hans Tarv under Forretningen. Ere saadanne ikke heller at antræffe, eller ere de uvillige til at optræde, rettes en lige Opfordring til hans Hus- vært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt nogen af disse er til Stede.

§ 495.

Forretningen begynder med, at Sysselmanden opfordrer vedkommende til ved Fordringens Fyldestgørelse og de Domfældte til Last faldende Omkostningers Betaling at afværge Eksekutionens videre Fremgang. Sker dette ikke, skrider Sysselmanden efter Domhaverens nærmere Begæring til at foretage de fornødne Eksekutionshandling i Overensstemmelse med Kapitel 45.

§ 496.

Naar Domfældte ikke paaviser behørige Udlægsgenstande, er han efter Dom- haverens Begæring pligtig paa Sysselmandens Forlangende at aabne sine Værelser og Gemmer, for at det kan ses, om heri indeholdes Genstande, som egne sig til Udlæg. I Vægningstilfælde, saavel som naar ingen træffes til Stede, der er i Stand til at efter- komme Forlangendet, kan Sysselmanden skride til den fornødne Magts Anvendelse.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

I fornødent Fald er Sysselmanden ligeledes beføjet til at undersøge Domfældtes Person, hvis der er Grund til at antage, at han har skjult Værdigenstande paa sig. Om Foretagelse af en saadan Undersøgelse skal altid gøres udtrykkelig Bemærkning i Fogedbogen.

§ 497.

Skyldneren er pligtig under Eksekutionsforretningen paa Forlangende at op- give redelig og overensstemmende med Sandheden, hvad han ejer til Fyldestgørelse af Fordringen, samt i øvrigt at meddele alle i saa Henseende fornødne Oplysninger. Er Skyldneren ikke til Stede, kan Rekvirenten begære Forretningen udsat og med et af Sysselmanden bestemt Varsel lade ham tilsige til Møde, hvilket af Rekvirenten kan for- langes afholdt paa Sysselmandens Kontor.

Vægrer Skyldneren sig ved at fremkomme med Opgivelser og Oplysninger, eller undlader han uden lovligt Forfald at møde ved Forretningens Fortsættelse, kan Rekvirenten forlange ham hensat i simpelt Fængsel, indtil han opfylder sin Pligt i saa Henseende, dog ikke ud over 6 Maaneder.

§ 498.

Naar Skyldneren under en Eksekutionsforretning eller paa en Tid. da han maatte forudse en saadan, i egennyttig Hensigt for at unddrage sin Kreditor den ham tilkommende Fyldestgørelse, foretager noget, der

gaar ud paa, at hans lovlige Ejen- dele eller Fordringer skulle unddrages fra at udlægges til paagældende Kreditor, bliver han at anse med Straf efter den almindelige borgerlige Straffelovs § 260.

§ 499.

Fra Domfældtes Side kan der med den i § 460 givne Begrænsning fremsættes Indsigelser imod Eksekutionens Fremme enten i det hele eller for en Del eller paa den paastaaede Maade.

I Anledning af de fremsatte Indsigelser kan Domliaveren ytre sig.

Om nogen yderligere Ordveksling skal finde Sted, beror paa Sysselmandens Tilladelse.

§ 500.

Trediemand kan fremsætte Indsigelser imod Eksekutionen, naar dennes Fore- tagelse paa den paastaaede Maade vilde stride imod hans Ret, Han har i saa Fald blot at møde under Forretningen, fremsætte sin Indsigelse til Fogedbogen og æske Sysselmandens Afgørelse, hvorefter den indtrædende Trediemand er at anse som Part i Forretningen.

§ 501.

Forhandlingerne for Sysselmanden foregaar mundtlig.

For saa vidt Parterne ikke møde ved eller med Sagførere, har Sysselmanden at vejlede dem med Hensyn til, hvad de bør foretage til Varetagelse af deres Tarv under Forretningen.

§ 502.

I Fogedbogen optages:

- 1) Angivelse af Tid og Sted for Forretningen, Parternes Navne, Eksekutionsgrund- lagets Beskaffenhed;
- 2) Betegnelse af Sysselmanden og Vidnerne;
- 3) Beretning om Forretningens Gang i Almindelighed.

Forelagte Lovforslag m. m. 122

I Tilfælde af Tvist optages i Fogedbogen en ordret Angivelse af de fremsatte Paastande. Derhos lader Sysselmanden i det Omfang, som af ham skønnes hensigts- mæssigt, Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng protokollere, dog ikke ordret, men kun efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 503.

Udsættelse kan, naar Parterne ikke ere enige derom, kun undtagelsesvis med- deles under Forretningen.

Derimod kan Sysselmanen beslutte eller tilstaa en Standsning i Forhandlingerne, naar Omstændighederne kræve det. Sysselmanen har da paa Domhaverens Forlangende ved Bevogtning eller paa anden Maade at træffe de fornødne Foranstaltninger for at opretholde den samme Tilstand, indtil Forretningen atter fortsættes. Parterne skulle paa behørig Maade underrettes om Tiden herfor.

§ 504.

I opstaaende Tvistigheder tager Sysselmanen sin Beslutning umiddelbart efter Forhandlingernes Slutning eller dog snarest muligt. Det tilføres Fogedbogen, hvad Sysselmanens Beslutning gaar ud paa.

Dennes Udførelse kan ikke hindres ved Søgmaal eller Besværing (jfr. Kap. 47).

§ 505.

I Fogedbogen optegnes nøjagtigt alle de enkelte Genstande, hvori Udlæg gøres; ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Sysselmanen erklærer derefter til Fogedbogen de optegnede Genstande for ud- lagte til Domhaverens Fyldestgørelse og betyder Domfældte, at han fra nu af ikke uden at paadrage sig Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som kommer i Strid med Udlægshaverens Bet, Er Domfældte ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 494 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give Domfældte en saadan Betydning, og efter Omstændighederne kan lignende Betydning gives den Trediemand, i hvis Besiddelse det udlagte er.

§ 506.

Hvor der gives Udlæg i fast Ejendom, uden at der tillige gives Udlæg i dens Indtægter, forbliver den indtil Tvangsauktionen i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne findes at ødelægge eller forringe Ejendommen, i hvilket Tilfælde den kan sættes under en af Sysselmanen valgt Mands Bestyrelse.

Udlægsforretningen maa, for at kunne gøres gældende imod dem, der i god Tro ved Retshandler maatte erhverve Rettigheder over Ejendommen, tinglyses der, hvor Ejendommen ligger (jfr. 660).

§ 507.

Udlagt Løsøre maa, naar Udlægshaveren modsætter sig det, ikke forblive i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne stiller antagelig Sikkerhed for dets Tilstede- blivelse i uforringet Stand; Udlægshaveren er selv berettiget til at tage udlagt Løsøre i sin Bevaring, dog, hvis det udlagtes Værdi betydeligt overstiger hans Fordring, eller Sysselmanden i øvrigt finder Grund til at forlange saadant, kun imod Sikkerhedsstillelse.

Hvor udlagt Løsøre ikke lades tilbage i Domfældtes Besiddelse, og det heller ikke tages i Forvaring af Udlægshaveren, har Sysselmanden at træffe de fornødne Foranstaltninger til det udlagtes Bevaring paa Domfældtes Bekostning.

§ 508.

Naar Gældsbreve udlægges til Forauktionering, maa de forsynes med en Paa- tegning om Udlæget, hvis dette skal kunne gøres gældende imod Trediemand, der senere i god Tro har faaet Gælds brevet overdraget til Ejendom eller Pant, eller imod Skyldneren, der senere i god Tro har ydet Betaling paa Kapitalen til den, hos hvem Udlæget er sket, mod Kvittering paa eller Udlevering af Gælds brevet.

Hvor der gøres Udlæg i Fordringer af anden Beskaffenhed, maa der meddeles Skyldneren Underretning herom, da denne i Mangel heraf befris ved i god Tro at betale til den, hos hvem Udlæget er sket. Det samme gælder for Skyldneren efter et Gælds brev for Rentebetalingers Vedkommende.

Med Hensyn til Udlæg i registreringspligtige Skibe har det sit Forblivende ved Reglen i Skibsregistreringslov 1ste April 1892 § 49.

§ 509.

Kan den Ting, hvori Udlæg gøres, ikke overleveres til Udlægshaveren eller den Mand, som efter Sysselmandens Bestemmelse skal have den i Bevaring, paa Grund af Trediemands Ret til at besidde Tingen, bliver det efter Omstændighederne ifølge Udlægshaverens Begæring af Sysselmanden at tilkendegive vedkommende Trediemand, at Domfældte ikke er beføjet til at modtage Tingen, naar Trediemands Ret til dens Besiddelse ophører.

§ 510.

Naar de i de foregaaende Paragrafer givne Bestemmelser ere iagttagne, bortfalder den Ret til efter lovlig Omgang at fyldestgøres af det udlagte, som Udlæget giver, ikke ved Skyldnerens paafølgende Død eller Konkurs, jfr. dog Konkurslovens § 23 (Lov Nr. 30 af 20de Marts 1901 § 2), eller ved senere af andre Kreditorer iværksat Udlæg, ligesom Skyldneren ej heller ved senere Retshandler gyldig kan overdrage Trediemand nogen mod Udlægshaverens Ret stridende Rettighed over det udlagte.

Dog taber Udlægshaveren i Løsøre, som er forblevet i Skyldnerens Besiddelse, sin af Udlæget flydende Sikkerhedsret over for Skyldnerens Kreditorer i Tilfælde af Konkurs eller senere Udlæg, naar han ikke inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning skrider til Tvangsauktion eller faar det udlagte bragt ud af Skyldnerens Besiddelse, medmindre han ved Søgmaal eller Besværing eller Trediemands Ret har været hindret i at fremme Tvangssalget, eller Trediemands Ret er til Hinder for at betage Skyldneren Besiddelsen.

§ 511.

Viser den stedfundne Tvangsauktion, at Udlægshaveren ikke bliver fyldestgjort af det udlagte, eller kan en Udlægshaver, der ikke har faaet tilstrækkeligt Udlæg til at dække sin Fordring, senere paavise Gods, hvori der kan gøres Eksekution, er han berettiget til at forlange Eksekutionsforretningen genoptaget og fortsat efter de oven for givne Regler. Omvendt er den, hos hvem Udlæget er sket, berettiget til at begære Forretningen genoptaget og det skete Udlæg i det hele eller for en Del hævet, naar den Fordring, hvorfor det er gjort, i det hele eller for en Del er bortfalden, efter at Udlæget er sket, eller den Dom, paa Grundlag af hvilken Udlæget er gjort, er blevet omstødt af højere Ret,

Ligeledes kan Sysselmanden efter Domhaverens Begæring genoptage Eksekutionsforretningen og træffe ny Bestemmelse om Bevaringen og Administrationen af det udlagte, naar Tiden, som vil hengaa forinden Auktionen, betydeligt vil blive forlænget ved, at Besværing eller Søgemaal er rejst i Anledning af Udlægsforretningen,

eller naar Domfældtes Forhold med Hensyn til udlagt Gods, som er forbleven i hans Besiddelse, giver Anledning dertil, eller naar Bekosteligheden ved det udlagtes Bevaring eller lignende Grunde opfordrer dertil.

§ 512.

Ogsaa i andre Tilfælde end de i § 511, jfr. § 510, 2det Stykke, nævnte kan Eksekutionsforretningen genoptages efter Begæring af Trediemand eller en af Parterne naar alle vedkommende samtykke deri.

Kapitel 47.

Klager vedrørende Eksekutionsforretninger.

§ 513.

Klager vedrørende en begyndt eller tilendebragt Eksekution eller en Sysselmands Nægtelse af at foretage en begært Eksekution maa først fremsættes for selve den paagældende Sysselmand, der da paa Grundlag af ham forelagte nye Oplysninger kan ændre sin Afgørelse, derunder ogsaa ophæve et af ham foretaget Udlæg. Hvis Sysselmanden imidlertid ikke tager Klagen til Følge, skal han inden en Uge efter dens Modtagelse meddele den klagende en skriftlig Erklæring om, at og hvorfor han ikke tager Klagen til Følge, saa vidt muligt under Henvisning til den Lovbestemmelse, hvorpaa han støtter sin Vægning. Den klagende kan derefter, overensstemmende med nedenstaaende Begler, fremsætte Besværing til højere Øvrighed eller Besværing til Retten eller anlægge almindeligt Søgemaal.

§ 514.

Besværing til højere Øvrighed anvendes, naar Klagen gaar ud paa, at Sysselmandens Handlemaade er i Strid med eller indeholder en paa urigtigt Skøn beroende Anvendelse af nogen Bestemmelse i §§ 457—459, 467, 2det Punktum, 471, 472, 1ste Punktum, 473 (undtagen for saa vidt angaar Fastsættelsen af de i denne ommeldte Beløb), 479, 1ste Stykke, 482, 485 (undtagen for saa vidt angaar den i 3die Stykke omhandlede Sikkerhedsstilling, Spørgsmaal om Administrationens Ophør paa Grund af Fyldestgørelse samt om Trediemands Ret), 493 (undtagen for saa vidt angaar Spørgsmaalet om det fornødne Eksekutionsgrundlag) 494—496, 497, 1ste Stykke, 499, 501—509 eller 511, 2det Stykke, eller angaar noget Spørgsmaal, der nærmest maa sættes i Klasse med noget af de her angivne.

Besværingen kan fremsættes naar som helst, men bør dog, hvis den fremkommer senere end 2 Uger, efter at den Handling eller Beslutning af Sysselmanden, der foranlediger Klagen, foreligger, kun tages i Betragtning, naar særlige Omstændigheder undskylder dens sene Fremkomst.

Besværingen indleveres skriftlig til Sysselmanden, bilagt med det af denne ifølge § 513 givne skriftlige Svar samt med Genparter af begge Dele. Originalerne indsendes af Sysselmanden, i Kjøbenhavn til Overpræsidenten, uden for Kjøbenhavn til vedkommende Amtmand, medens Genparterne tilstilles Modparten.

Overøvrigheden træffer, efter at ogsaa Modparten har haft Lejlighed til at frem-

sætte sine Bemærkninger, hurtigst muligt sin Afgørelse, hvilken gennem Sysselmanden meddeles Parterne.

Vil nogen af Parterne eller Sysselmanden paaklage Overøvrighedens Afgørelse videre til Justitsministeriet, bør dette ordentligvis ske inden 2 Uger, efter at den er vedkommende meddelt, Med Hensyn til Klagens Indgivelse forholdes der paa lignende Maade som ovenfor angivet.

Gaar Overøvrighedens eller Justitsministeriets Afgørelse ud paa at godkende Klagen, bør Sysselmanden, saa vidt gørligt, foretage det fornødne til Afgørelsens Efterkommeise. Hvis imidlertid Udlæg er givet, kan selve dette ikke ophæves ved højere Øvrigheds Beslutning; derimod kan den Part, der ønsker saadan Ophævelse — paa Grundlag af Justitsministeriets Afgørelse eller paa Grundlag af Overøvrighedens Afgørelse, naar 2 Uger ere forløbne efter dennes Meddelelse, uden at Spørgsmaalet er indbragt for Justitsministeriet — søge Udlæget ophævet gennem Besværing til Retten.

§ 515.

Besværing til Retten anvendes, naar der er Spørgsmaal om, hvad der kan være Eksekutionsgrundlag, om Dommens Fortolkning eller Forkyndelse, om Fuldbyrdelsesfristens Beregning eller Afbrydelse ved Anke, om den til Eksekutionen henlagte endelige Fastsættelse af visse Sider af Parternes Mellemværende, om, hvad der kan være Genstand for Udlæg, om, hvorvidt Trediemands Ret er til Hinder for Udlæg, om Anvendelse af Tvangsfængsel, samt naar Spørgsmaalet angaar selve den ved Dom fastslaaede Fordring eller Ret, der søges fuldbyrdet.

Besværing til Retten vil saaledes være at anvende, naar Klagen gaar ud paa, at Sysselmandens Handlemaade er i Strid med eller indeholder en paa urigtigt Skøn beroende Anvendelse af nogen Bestemmelse i §§ 455, 456 (jfr. § 463), 460, 464—466, 468, 470, 472, 2det Punktum, 473 (for saa vidt angaar Fastsættelsen af de deri ommeldte Beløb), 474, 478, 1ste Punktum, 479, 2det Stykke, 480, 481, 483, 484, 485 (for saa vidt angaar den i 3die Stykke omhandlede Sikkerhedsstilling, Spørgsmaal om Administrationens Ophør paa Grund af Fyldestgørelse eller om Trediemands Ret), 486—492, 497, 2det Stykke, 500, 510 (for saa vidt angaar Spørgsmaalet om Trediemands Ret), 511, 1ste Stykke, eller efter Omstændighederne 512.

Besværing til Retten vil derhos være at anvende, naar et gjort Udlæg søges ophævet under Henvisning til, at Sysselmandens Handlemaade er underkendt af højere Øvrighed.

Besværingen maa som Regel rejses inden 2 Uger, efter at den Handling eller Beslutning af Sysselmanden, der foranlediger Klagen, foreligger, eller — for saa vidt Besværingen grundes paa højere Øvrigheds Afgørelse

— efter at denne maa betragtes som endelig (jvf. § 514, sidste Stykke). Dog kan Justitsministeriet saavel som Landsrettens Justitiarius paa Andragende tillade Besværingens Fremsættelse senere, naar sær- egne Omstændigheder tale derfor. Efter Forløbet af 6 Maaneder kan saadan Tilladelse dog ikke gives.

Besværing rettes efter Sagens Værdi og Beskaffenhed (jvf. Kap. 14) henholdsvis til den Underret eller den Landsret, i hvis Retskreds vedkommende Sysselmand er ansat. Den indleveres skriftlig til Sysselmanden og behandles i øvrigt efter Regler svarende til de for Kæremaal givne (jvf. særlig §§ 388— 391). dog saaledes, at efter Omstændighederne saavel Rekvirent og Rekviritus som Sysselmanden og den Trediemand, der maatte have nedlagt Paastand under Eksekutionsforretningen eller iværksat Besværingen, betragtes som Parter.

Retten kan ved sin Kendelse enten opretholde Sysselmandens Afgørelse eller

helt eller delvis ophæve den. ligesom den kan paalægge ham inden en angiven Frist at foretage Eksekution.

Naar der nedlægges Paastand paa, at et foretaget Udlæg helt eller delvis skal ophæves, bør denne Paastand dog kun tages til Følge, for saa vidt den Fejl, hvorom der er Spørgsmaal, maa antages at have haft virkelig Betydning til Forringelse af den klagendes Retsstilling.

Naar en til Underret indsendt Besværing af denne formenes at høre under Landsret eller omvendt, skal den Ret, til hvilken Besværingen er indsendt, oversende den til den formentlig kompetente Ret og straks gennem Sysselmanden give vedkommende Underretning om Oversendelsen.

Fristen for Besværing til Landsret over Underrettens Besværingkendelse, saavel som for Besværing til Højesteret over Landsrettens Besværingkendelse er 2 Uger. Dog kan saavel Justitsministeriet som henholdsvis Landsrettens Justitiarius og det i § 368 ommeldte Udvalg af Højesteret, naar Omstændighederne særlig tale herfor, i indtil 6 Maaneder tillade, at saadan Besværing til højere Ret finder Sted efter førstnævnte Fristes Udløb.

En ved Underret begyndt Besværing kan ikke uden særlig Tilladelse af Justitsministeriet eller det fornævnte Højesteretsudvalg føres videre end til Landsret,

Besværing til højere Ret over en afgiven Besværingkendelse har ikke opsættende Virkning, medmindre saadant udtrykkelig er bestemt i selve Kendelsen eller bestemmes af den højere Ret, hvortil Besværing rejses.

§ 516.

Almindeligt Søgmaal anvendes, naar Ophævelse ønskes af et Udlæg, der er foretaget i Henhold til et Forlig, et Pantebrev eller et Bodmeribrev, idet dettes kontraktmæssige Gyldighed, eller den til Grund for Eksekutionen liggende Antagelse med Hensyn til dets Indhold eller Ikrafttræden bestrides.

Saadant Søgmaal, der maa rettes mod Rekvirenten, kan anlægges, alt efter Sagens Værdi og Beskaffenhed, henholdsvis ved den Underret eller ved den Landsret, i hvis Retskreds vedkommende Sysselmand er ansat. Det maa anlægges inden 2 Uger, efter at Udlæg er givet, medmindre Justitsministeriet eller Landsrettens Justitiarius undtagelsesvis tillader, at det anlægges senere. Saadan Tilladelse kan dog ikke gives, naar 6 Maaneder ere forløbne.

Har en Sysselmand, fordi han tinder en rejst Tvivl vedrørende et Forligs, et Pantebrevs eller et "Bodmeribrevs kontraktmæssige Gyldighed, Indhold eller Ikrafttræden begrundet, nægtet at foretage Eksekution paa Grundlag deraf, maa Rekvirenten anlægge Søgmaal efter almindelige Regler mod Modparten for at opnaa behørigt Eksekutionsgrundlag.

Erstatningsansvar mod den, der har rekvireret en Eksekutionsforretning eller mod den Sysselmand, der har foretaget eller nægtet at foretage en saadan, kan kun gøres gældende under et paa sædvanlig Maade mod den paagældende ved hans Værneting anlagt Søgmaal.

§ 517.

Ved den i §§ 515 og 516 Justitsministeriet og Retterne tillagte Beføjelse til, undtagelsesvis at tillade Afvigelse fra de almindelige Fristbestemmelser eller tillade Besværing til Højesteret som 3die Instans, finder Reglen i § 368, 3die Stykke, An- vendelse.

Kapitel 48.

Almindelige Bestemmelser for Tvangsauktion.

§ 518.

Udlæg til Forauktionering giver Ret til, efter de i det følgende opstillede Regler, at sætte det udlagte til offentlig Auktion og gøre sig betalt af Auktions- summen, jfr. dog § 537.

Med Hensyn til Forauktionering af haandfaaet Pant forbliver det ved den gældende Ret, dog saaledes at Auktionen foretages af Sysselmanden.

Det samme gælder om Forauktionering, foretagen af Statskassen som Pant- haver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer, om Auktion, foretagen af Toldvæsenet i Medfør af Lov om Told- og Skibsafgifter 4. Juli 1863 § 50, og om den af Skipperen efter Sølov 1. April 1892 § 157 foranstaltede offentlige Auktion over oplagt Gods.

Bortsalg af udlagt Løsøre, hvis Vurderingssum under Udlægsforretningen ikke overstiger 100 Kr., foregaar paa samme Maade som Bortsalg af udpantet Løsøre indtil samme Værdi (§ 582).

§ 519.

Tvangsauktion over udlagt Gods foretages i Reglen af den Sysselmand, som har iværksat Udlæget.

Auktionen bliver i Almindelighed at afholde i det Syssel, hvor Udlæget er sket. Dog er Rekvirenten, for saa vidt Udlæget er foretaget paa Landet, berettiget til at lade de udlagte Genstande bortsælge i den ved Udlægsstedet nærmeste Købstad eller Handelsplads eller, for saa vidt Løsøre angaar, med Sysselmandens Billigelse andet Steds.

Dette Steds Sysselmand er da pligtig at afholde Auktionen; dog skal ogsaa den Sysselmand, som har foretaget Udlæget, være beføjet til at afholde Auktionen, dersom Rekvirenten ønsker det, og han selv dertil er villig.

Den i Sølovens § 20, 3die Stykke, omhandlede Auktion foretages af Syssel- manden paa Rederiets Hjemsted.

§ 520.

Ved Auktioners Afholdelse er særlig Tilkaldelse af Vidner ikke fornøden.

Politiet er forpligtet til paa Begæring at yde Sysselmanden Bistand i Over- ensstemmelse med, hvad der i § 457 er bestemt.

§ 521.

Ved Begæringen om Tvangsauktion forholdes der efter de oven for i § 459 givne Regler, dog at her desuden Udskrift af Udlægsforretningen maa medfølge, med- mindre Tvangsauktionen skal foretages af den samme Sysselmand, som har foretaget Udlægsforretningen, i hvilket Tilfælde en simpel Paaberaabelse af Udlægsforretningen med Angivelse af dens Datum er tilstrækkelig.

§ 522.

Finder Sysselmanden, at Grundlaget for Tvangsauktionen er i Orden, og at iøvrigt Intet er til Hinder for det udlagtes Forauktionering, har han at foretage de til Auktionens Afholdelse fornødne Skridt i Henhold til den fremsatte Begæring, navnlig ved

at udstede de fornødne Bekendtgørelser angaaende Auktionen, i hvilken Anledning han kan afkræve Rekvirenten de nødvendige Oplysninger.

Det bliver at iagttage, at Auktionen eller det i § 537 omhandlede Salg ikke maa foregaa, førend den ved Eksekution gældende almindelige Klagefrist af 2 Uger er udløben. Fremlægges Bevis for, at der inden denne Frist Udløb er rejst Besvæ- ring til højere Øvrighed eller til Retten eller er anlagt Søgemaal i Anledning af Eksekutionsforretningen, bliver det Udlagtes Salg at stille i Bero, indtil det rejste Spørgsmaal har fundet en Afgørelse, der enten er den endelige eller dog maa be- tragtes som saadan, fordi den almindelige Frist for Iværksættelse af yderligere Klage derefter er udløbet ubenyttet.

Dog kan Sysselmanden, naar de udlagte Genstande ere udsatte for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe, som lagttagelsen af foran- staaende Bestemmelser vilde kræve, eller naar deres Bevaring er forbundet med uforholdsmæssig Bekostning, lade Auktionen afholde til et tidligere Tidspunkt, end de ovenangivne Regler hjemle.

§ 523.

Til Omkostninger ved Forauktioneringen regnes ikke blot de egentlige Auk- tionsudgifter, Afgifter, Inkassationsaalær, Leje af Lokale, Bekostning ved Varernes Opbevaring og desl., men ogsaa Sysselmandens Udlæg til Porto, Bekendtgørelser m. v. Til Auktionsomkostningerne henregnes endvidere ved Tvangsauktioner over faste Ejen- domme Udgifter ved disses Bestyrelse og Drift efter Udlæget indtil det endelige Salg, for saa vidt den, der har udredet dem, har Krav paa Andel i Købesummen.

Kapitel 49.

Tvangsauktion over Løsøre.

§ 524.

Bekendtgørelse om Auktion over udlagt Løsøre skal ske mindst en Uge før Auktionens Afholdelse, jfr. dog § 518, sidste Stykke, og § 536. Den skal i det mindste 2 Gange indrykkes i den af Egnens offentlige Tidender, som ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet hertil bestemmes, saaledes at den første Bekendtgørelse sker med det nævnte Varsel og den anden en af de nærmeste Dage før Auktionen. Fremdeles skal der om Auktionen ske Opslag ved Plakater og foregaa offentligt Udraab, for saa vidt saadant paa Auktionsstedet er sædvanligt ved frivillige Auktioner.

§ 525.

Bekendtgørelsen skal indeholde tydelig og nøjagtig Angivelse af Tiden og Stedet, naar og hvor Auktionen holdes, samt en almindelig Betegnelse af de Genstande, som skulle bortsælges, med Fremhævelse af de særlig værdifulde iblandt dem.

§ 526.

Auktionsrekvirenten antager en Inkassator, som har at stille en af Sysselmanden nærmere bestemt Sikkerhed. Det paahviler Inkassator at være til Stede ved Auktionen og afgøre, om han vil give den enkelte bydende Kredit eller ikke, samt at indkræve Auktionspengene.

Inkassator er som Selvskyldner ansvarlig for, at Beløbene af de af ham antagne Bud blive betalte, medmindre andet er vedtaget.

Forsl t L. om Rettens Pleje.

§ 527.

Sysselmanden har at paase, at der ved Auktionsvilkaarene, som i øvrigt forfattes af Rekvirenten, indrømmes vederhæftige Købere den paa Egnen ved frivillige Auktioner sædvanlige Kredit, dog uden Sysselmandens Billigelse ikke ud over 3 Maaneder.

Det beror paa Auktionsrekvirenten, om han ved Auktionsvilkaarene vil paa-lægge Køberne at udrede Auktionsomkostningerne, eller om han vil fritage Køberne herfor og lade dem forlods udrede af Auktionssummen; i førstnævnte Tilfælde blive de at ansætte til visse Procent eller en vis Andel af hver Krone.

§ 528.

Trykte Auktionskataloger kunne udstedes af Rekvirenten med Sysselmandens Billigelse, naar denne efter Beskaffenheden eller Værdien af de Genstande, der skulle sælges, finder saadant stemmende med alle Parters Interesse, og udredes Udgifterne dertil i saa Fald af Auktionsbeløbet.

Finder Fogden ikke Udstedelse af trykte Auktionskataloger nødvendig, staar det dog enhver i Tvangssalget interesseret frit for paa egen Bekostning at udstede saadanne, dog inden for de Frister, som af Sysselmanden bestemmes.

§ 529.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, som tillige skulle opslaaes til almindelig Efterretning paa et iøjnefaldende Sted i Lokalet, eller, hvis Auktionen afholdes under aaben Himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. 1 trykte Auktionskataloger indføres Auktionsvilkaarene straks efter Titelbladet.

Naar dette er iagttaget, kunne de paa Auktionen bydende ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Auktionsvilkaarene.

§ 530.

Sysselmanden opraaber derefter de enkelte Genstande til Salg.

Ere Auktionskataloger eller specificerede Auktionsplakater udgivne, bortsælges Tingene i den Orden, disse angive, medmindre Sysselmanden tilsteder Afgivelser herfra; men i modsat Fald er Skyldneren berettiget til at bestemme den Orden, hvori de udlagte Genstande skulle opraabes.

Ved hver enkelt Genstand optegnes i Auktionsbogen eller det dertil hørende Auktionskatalog Auktionskøberens Navn og Budets Størrelse.

Hvis Betalingen erlægges kontant ved Hammerslaget, gøres derom Bemærkning.

§ 531.

Udlægshavere ere ingensinde berettigede til at modsætte sig, at ældre eller yngre Udlægshavere i samme Løsøre skride til Tvangsauktion efter de her opstillede Regler. Dog bør, hvor Auktionen afholdes i Følge Begæring af en yngre Udlægshaver, de af samme flydende Omkostninger ikke komme en ældre Udlægshaver til Skade, ligesom Beløbet bliver at anvende til hans Fyldestgørelse, forinden noget kan komme den yngre Udlægshaver til gode (jfr. § 534.)

Det afgøres efter de hidtil gældende Retsregler, om Panthavere kunne modsætte sig vedkommende Genstandes Realisation.

§ 532.

Naar Auktionen er holdt i Overensstemmelse med ovenstaaende Regler, er den med Hensyn til sit Udfald bindende for alle dem, hvis Rettigheder over det bortsolgte ifølge den borgerlige Rets Regler samt Bestemmelsen i § 531 ophøre ved Tvangssalget.

Forelagte Lovforslag m. m. 123

§ 533.

Inden 14 Dage henholdsvis efter Auktionen eller den fastsatte Kredittids Ud- løb har Inkassator at aflægge Regnskab til Sysselmanden over Auktionsbeløbet og til ham at indbetale, hvad der efter Fradrag af, hvad der tilkommer ham selv, bliver tilovers. I Inkassationssalær maa i Reglen ikke beregnes mere end 4 pCt. af de Beløb, hvorpaa der gives Kredit, og 2 pCt. af dem, der betales kontant; dog kan Syssel- manden, naar Inkassationen skønnes ikke at kunne faas udført for denne Betaling, tillade, at Inkassationssalæret sættes højere.

§ 534.

Sysselmanden har derefter uden Ophold at udbetale Auktionsrekvirenten den ham tilkommende Del af Auktionspengene og at afgive det mulig tiloversblevne til Skyldneren, medmindre flere hos Sysselmanden have anmeldt Krav paa Deltagelse i det ved Auktionen indkomne, eller det af Skøde- og Pantebøgerne, hvorfra Attest i saa Henseende skal tilvejebringes, kan ses eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaring, af Sysselmanden erfares, at saadant Krav haves.

I dette Tilfælde har Sysselsmanden at affatte et Udkast til Auktionssummens Fordeling mellem samtlige vedkommende ifølge deres Rettigheders Beskaffenhed.

§ 535.

Sysselmanden skal ufortøvet meddele enhver af de i foregaaende Paragraf omhandlede Personer, som har bekendt Bopæl inden Riget, særskilt Underretning (§ 200) om, at Udkastet henligger til Eftersyn paa hans Kontor. Har nogen af de nævnte Per- soner ikke bekendt Bopæl inden Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse i den almindelige Tidende, som ved kgl. Anordning bestemmes til retslige Bekendtgørelser. tilstrækkelig, medmindre han har ladet møde ved Udlægsforretningen eller gjort Anmeldelse for Sysselmanden ved en her i Riget bosat Fuldmægtig, i hvilket Tilfælde Underretning bør gives denne.

Fremkommer der ikke inden 4 Uger efter Underretningens Meddelelse eller efter Bekendtgørelsen Indsigelse imod Sysselmandens Udkast, iværksættes Fordelingen af Auktionsbeløbet, saa snart det er indkommet, i Overensstemmelse med Udkastet, dog uden at nogens Ret i øvrigt er prækluderet herved. Opstaar der Tvist om For- delingen, som det ikke lykkes Sysselmanden ved sin Mægling at bilægge, henviser han de stridende Parter til almindelig Rettergang. Indsigelser mod Fordelingen, der ikke behørig forfølges inden 14 Dage, anses som ikke fremkomne.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Uenighed er til Stede, udbetales i

Overensstemmelse med Udkastet; men den Del, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes indtil Sagens endelige Afgørelse. Det paahviler Sysselmanden at drage Omsorg for de indkomne Summers hensigtsmæssige Bevaring og Frugtbargørelse i Mellemtiden.

§ 536.

Ere de udlagte Genstande udsatte for hurtig Fordærvelse eller Tab i Værdi, eller er deres Bevaring forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, kan Sysselsmanden lade Auktion afholde med kortere Bekendtgørelsesfrister, end de ovenangivne Regler medføre.

§ 537.

Er Udlæg foretaget i Værdipapirer, som have Kurs paa Kjøbenhavns Børs, eller i udenlandske Statspapirer, Aktier og lignende Effekter, paa hvilke Kurs noteres

paa fremmede Børser, har Sysselmanden efter Udlægshaverens Begæring at besørge disse Effekter, der ikke blive at forauktionere, solgte ved et paalideligt Pengeinstitut.

§ 538.

Naar Udlæg er givet i Fordringer af anden Beskaffenhed end de i foregaaende Paragraf omhandlede, kan Udlægshaveren, i Stedet for at stille dem til Auktion, efter- haanden, som de forfalde, lade dem indkræve hos den eller dem, der ere pligtige at betale samme, ved en af ham antagen Inkassator, som har at stille en af Syssel- manden nærmere bestemt Sikkerhed. Rekvirenten er pligtig snarest muligt at underrette Sysselmanden om, hvem han har antaget til Inkassator.

Inkassator kan legitimere sig som berettiget til at indkræve Fordringerne ved en Udskrift af Udlægsforretningen, forsynet med Sysselmandens Paategning om, at han er antaget til og autoriseret som Inkassator. Gøres der Indsigelse mod det beregnede Inkassationsalær af nogen i Tvangssalget interesseret, fastsættes det af Sysselmanden under Hensyn til det med Inkassationen forbundne Arbejde fra 2 til 6 pCt. af det indkomne Beløb.

§ 539.

De Pengebeløb, der indkomme, naar der gaas frem efter §§ 537 og 538, ind- betales til Sysselmanden, som derefter har at gaa frem efter Reglerne i §§ 534 og 535.

Tvangsauktion over fast Ejendom.

§ 540.

Samtidig med, at Udlægshaveren indgiver Begæring om Auktion, har han til Sys- selmanden at afgive Udkast til Auktionsvilkaarene, ledsaget af en Anmodning om, at Skyldneren saavel som den eller de, der i Egenskab af Pant- eller Udlægshavere eller af andre Grunde skulle tage Del i Auktionssummen, eller hvis Stilling som Brugs- havere, servitutberettigede eller desl. i øvrigt kan blive berørt ved Salget, maa blive indkaldte til et Møde. Med denne Anmodning skal der følge fornøden Attest af Skøde- og Pantebogen og Udskrift af det senest tinglæste Adkomstdokument.' Hvor Ejen- dommen bestaar af flere Matrikelnumre, der ere behæftede paa samme Maade, er een Pantebogsattest tilstrækkelig for dem alle. Panteattesten og den nævnte Udskrift skal leveres inden en Uge efter Begæringen.

Naar ifølge en Udlægshavers Begæring om Tvangsauktion Indkaldelse til det i den følgende Paragraf ommeldte Møde har fundet Sted, kunne andre Pant- eller Udlægshavere, saa længe førstnævntes Forfølgning ikke er bortfalden, ikke begære Ejendommen stillet til Auktion (jfr. § 550), og en i fornævnte Tidsrum foretagen Arrest eller Eksekution i Ejendommen kan ikke paaføre Forfølgningshaveren eller andre i Tvangssalget interesserede nogen Udgift,

Dog skal en Panthaver, som foruden i selve den faste Ejendom har Pant i dertil hørende Besætning, Inventarium, Avl og Afrørde, eller Maskiner, Driftsmateriel og Inventarium, eller noget herunder hørende, og som deri har gjort Udlæg forinden Auktionsvilkaarenes Vedtagelse, kunne fordre, at en Auktion, der af en anden Kreditor er begært afholdt over Ejendommen uden saadant Tilbehør eller kun med en Del deraf, skal omfatte de til ham pantsatte Løsørenggenstande af omhandlede Art. Paa

Auktionen opraabes da Ejendommen alternativt, nemlig først uden det nævnte Tilbehør, og uden at der paalægges Køberne de ved Udlæget heri foraarsagede Omkostninger, og dernæst med saadant Tilbehør og saaledes, at de nævnte Omkostninger paalægges Køberen.

§ 541.

Naar Syssemanden har modtaget behørig Begæring om Tvangsauktion efter § 540, 1ste Stk., har han med 14 Dages Varsel at indkalde de i foregaaende Paragraf nævnte Personer til et Møde paa hans Embedskontor.

Indkaldelsen sker ved, at der gives Skyldneren og dem, hvis Interesse i Tvangs- salget kan ses af Pantebogsattesten eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaringer, kommer til Syssemandens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de eller de for dem ved Udlægsforretningen mødte eller særlig opgivne Fuldmægtige have bekendt Bopæl inden Riget (§ 200). Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl inden Riget, eller finder Syssemanden i øvrigt paa Grund af de foreliggende Omstændigheder Anledning dertil, sker Indkaldelsen tillige ved en almindelig Op- fordring til at melde sig, som indrykkes efter Syssemandens nærmere Bestemmelse indtil 3 Gange i de i §§ 535 og 524 nævnte Tidender.

Indkaldelsen skal indeholde Oplysning om Auktionsrekvirentens eller hans Fuldmægtigs Navn og Adkomst til at stille Ejendommen til Salg, tydelig Betegnelse af Ejendommen efter Beliggenhed og Størrelse, Angivelse af Ejerens Navn samt Til- kendegivelse om, at Udkast til Auktionsvilkaarene, af hvilke enhver mod sportelmæssig Betaling kan faa Udskrift, henligger til Eftersyn for vedkommende paa Syssemandens Kontor.

Auktionsrekvirenten har at tilstille de foran ham berettigede, hvem særskilt Underretning gives, en Afskrift af hans Udkast til Auktionsvilkaarene; at dette er sket, bliver i fornødent Fald at godtgøre paa Mødet.

Derhos skal Tid og Sted for Mødet angives med tilstrækkelig Bestemthed og Nøjagtighed, ligesom det i Indkaldelsen udtrykkelig skal bemærkes, at den, der ude- bliver, udsætter sig for at miste den Indflydelse paa Auktionsvilkaarenes Affattelse, som han ellers kunde udøve.

§ 542.

I Auktionsvilkaarene skal der, hvis ikke saavel Skyldneren som alle de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer samtykke i en anden Fremgangs- maade, tilstaaes Køberen en passende Frist til Tilvejebringelsen af den Del af Købe- summen, som skal udbetales. For en Trediedel af dette Beløbs Vedkommende skal Fristen i det mindste være 3 Maaneder fra Auktionens Datum; men med den Del, der overstiger fornævnte Trediedel, skal der gives Henstand til den første 11te Juni eller 11te December Termin, som indtræffer mindst 3 Maaneder efter foranførte Tredie- dels Forfaldsdag. Omkostningerne ved Auktionen, som blive at udrede af Køberen, medmindre han ved Auktionsvilkaarene er fritaget herfor, kunne fordres betalte inden en Uge.

Enhver af de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer er pligtig at finde sig i, at der i Auktionsvilkaarene indrømmes de ovennævnte Betalingsfrister med Hensyn til hans Andel i Auktionsudbyttet, ligesom han kan gøre Krav paa, at Auktionsrekvirenten for sit Vedkommende underkaster sig dem.

Derimod staar det enhver af de nævnte Personer med Hensyn til hans Andel af Auktionssummen frit for at indrømme længere Betalingsfrister, give Tilsagn om Prioriteters Henstaaen i Ejendommen eller i andre Maader tilstaa Køberen lempeligere Vilkaar. Det bliver i saa Fald paagældendes egen Sag at paase, at der i Auktions-

vilkaarene optages fornøden Tilkendegivelse herom, eller at saadant sker ved et Tillæg til disse eller ved en Tilførsel i "Auktionsbogen enten i det i § 541 omtalte Møde eller i senere Møder.

Den, som ér kontraktmæssig forpligtet til at lade sin Pantefordring, uanset Ejendommens Salg, forblive indestaaende i den, har ikke noget Krav paa Fyldest- gørelse af Auktionsudbyttet, men kun paa, at hans Ret bevares. Paa den anden Side kan selvfølgelig ingen Panthaver derved, at den pantsatte Ejendom sættes til Tvangs- auktion, tvinges til at modtage Betaling, førend hans Fordring efter de almindelige Regler er forfalden.

Naar ikke andet med fælles Samtykke vedtages, har Køberen at forrente Auk- tionskøbesummen med den hver enkelt Panthaver lovlig tilkommende Rente og, for saa vidt Købesummen mere end dækker samtlige Prioriteter, for det overskydende Be- løbs Vedkommende med 4 pCt, fra Hammerslagets Dato at regne.

§ 543.

Dersom der paahviler Ejendommen Grundbyrder, Udredelse af Livrente, Af- tægt eller lignende Forpligtelser, som have Prioritet forud for al Pantegæld, bliver Ejendommen, medmindre den dertil berettigede samtykker i andet, at opraabe med Forpligtelse til at udrede saadan Byrde uden for Købesummen. De Ydelser af den nævnte Art. der ere forfaldne inden den endelige Auktion, paalægges det Køberen at betale inden 14 Dage fra Hammerslaget, eller, for saa vidt dette gives paa Appro- bation, efter at saadan er meddelt.

Have saadanne Byrder sekundær Prioritet, opraabes Ejendommen først med Forpligtelse til at overtage og udrede dem som anført uden for Købesummen. Opnaas derved ikke et til fuld Dækning af de forud prioriterede Krav tilstrækkeligt Bud, sker nyt Opraab uden saadan Forpligtelse. Byrden vil da være at omsætte til Kapital- værdi efter Lovgivningens almindelige Regler, og den berettigede have Ret til Dæk- ning af Købesummen, saa vidt tilstrække kan, forud for de senere Prioritetshavere, saaledes at Udbetaling finder Sted til de i forrige Paragraf fastsatte Tider og med Rente af 4 pCt, fra Hammerslagets Dato. Paa lignende

Maade forholdes med Hensyn til Brugsrettigheder, Servitutter o. desl., saaledes at deres Kapitalværdi i fornødent Fald ansættes ved Skøn af Sysselmanden, efter at alle vedkommende have haft Lejlighed til at udtale sig desangaaende.

Dersom der paahviler Ejendommen betingede eller uvisse Fordringer, kan den berettigede fordre, at der af Købesummen og efter Prioritetens Beskaffenhed afsættes det fornødne Beløb til hans Fyldestgørelse. Det afsatte Beløb, der indbetales til

Sysselmanden, frugtbargøres af denne (jfr. § 561).

§ 544.

I Auktionsvilkaarene bør der optages det fornødne angaaende den Sikkerhedsstillelse, som kan fordres af den bydende, dersom han vil nyde godt af de i § 542 omhandlede Henstande.

Hvis Ejendommen skal overleveres, inden Betaling finder Sted, bør der stilles Sikkerhed for en Trediedel af det Beløb, som Auktionskøberen er pligtig at udbetale, foruden for de af Auktionen flydende Omkostninger. Dersom der med Ejendommen sælges Besætning, Inventarium, Avl, Afgrøde, Driftsmateriel, Maskiner eller andet Løsøre, som efter Frd. 28de Juli 1841 § 3 og Konkurslovens § 153 kan pantsættes i Forening med Ejendommen, skal Sikkerheden dog mindst omfatte det fulde Beløb af disse Genstandes Vurderingssum under Eksekutionsforretningen, og for Avl og Afgrøde,

som da ikke var høstet, det Beløb, hvortil Værdien af samme ansættes af Sysselmanden efter Raadførelse med de interesserede. For Købstadejendomme skal Sikkerheden mindst svare til den halvårlige Lejeindtægt og for bortforpagtede Ejendomme mindst til 1 Aars Forpagtningsafgift,

Saaframt Ejendommen ikke skal overleveres, inden Købesummen er berigtiget, kan der kun fordres Sikkerhed for en Fjerdedel af det Beløb, som Køberen skal udbetale, foruden for Auktionsomkostningerne. Sikkerheden bør bestaa i indenlandske Værdipapirer, der have Kurs paa Københavns Børs, eller i Panteobligationer i faste Ejendomme, som fyldestgøre, hvad der efter de gældende Regler kræves til umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Betyggelse. Sysselmanden kan tilstaa den bydende en kort Frist af indtil en Uge til at tilvejebringe Sikkerheden, naar der kun ikke mangler Sikkerhed for de Omkostninger, som maatte flyde af, at der maa afholdes en ny Auktion.

Medens enhver af de i Salget interesserede er pligtig at lade sig nøje med foranførte Sikkerhed, staar det derimod til enhver af dem for sit Vedkommende ganske at frafalde Fordring paa Sikkerhed eller at lade sig nøje med en ringere reel Sikkerhed eller med blot personlig Sikkerhed.

Hvis paagældende ikke har ladet Tilkendegivelse herom optage i Auktionsvilkaarene, kan han ved selve Auktionen før eller efter Budenes Modtagelse afgive sin Erklæring herom.

§ 545.

Ligesom Rekvirenten har at iagttage de oven for i §§ 542—544 givne Regler, saaledes er saavel han som enhver anden af de i Tvangssalget interesserede Personer ubeføjet til, uden Nødvendighed i Auktionsvilkaarene at optage eller til dem at lade tilføje andre usædvanlige eller byrdefulde Betingelser, som kunne antages at ville afskrække Køberne.

§ 546.

I det i § 541 omhandlede Møde have de indkaldte at fremkomme med deres Indsigelser imod eller Ændringsforslag til det af Rekvirenten gjorte Udkast til Auktionsvilkaar saavel som med de Tilføjelser, som enhver for sit eget Vedkommende vil have optaget i Auktionsvilkaarene. Dog er hermed ikke sigtet til den eller dem, som anse sig ejendomsberettigede til det udlagte eller tro sig i Besiddelse af Servitutter, Grundbyrder eller lignende Rettigheder over Ejendommen, for saa vidt disse skulle gaa forud for alle dem, der skulle have Dækning gennem Tvangssalget.

§ 547.

Fremkommer ingen Indsigelse eller anden Bemærkning fra nogen af de indkaldte eller andre, som møde for at varetage deres Tarv i Anledning af Salget, anses de samtlige at vedtage, at Tvangssalget ogsaa for deres Vedkommende skal foregaa i Henhold til det fremlagte Udkast til Auktionsvilkaar. Dog har Sysselmanden paa Embeds Vegne at paase, at Auktionsvilkaarene ikke vilkaarlig afvige fra de i §§ 542—545 givne Regler, medmindre udtrykkelig Samtykke hertil haves fra alle vedkommende, og at der ikke i Auktionsvilkaarene indsættes Bestemmelser, som ere i Strid med de ifølge Panteattesten bedre prioriterede, ikke mødende Panthaveres Rettigheder. Han har fremdeles at sørge for, at Størrelsen af de Omkostninger, Restancer og mulige andre Ydelser, som det paalægges Køberen at udrede uden for Købesummen, oplyses og udtrykkelig opgives, i alt Fald ved Angivelse af deres højeste Beløb.

Fremsættes der Indsigelser, Ændringsforslag eller Begæringer om Tilføjelser til det forelagte Udkast til Auktionsvilkaar, skal Sysselmanden ved sin Mægling søge at tilvejebringe Enighed om Auktionsvilkaarene; men lykkes dette ikke, har han, efter at Parterne have ytret sig, snarest muligt at afgøre den opstaaede Tvist, samt derefter at drage Omsorg for, at Auktionsvilkaarene affattes i Overensstemmelse med den trufne Afgørelse.

Sysselmanden kan, dersom Auktionsvilkaarene ikke skønnes at kunne endelig fastsættes i det i § 541 omhandlede Møde, tilstaa de fornødne Udsættelser, som i Reglen ikke maa overstige en Uge. Fremkommer der Paastande om at forandre Rekvirentens Udkast til Auktionsvilkaarene til Skade for nogen indkaldt, som ikke har givet Møde, skal Sysselmanden udsætte Sagens Afgørelse til et følgende Møde, til hvilket de paagældende udeblevne, som have bekendt Bopæl inden Riget, særlig skulle kaldes, samtidig med at det meddeles dem, hvilke Paastande der ere fremsatte. Udeblive de da, anses de at samtykke i, at Paastanden tages til Følge. Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl her i Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse med en Uges Varsel i den i § 535 ommeldte Tidende tilstrækkelig.

§ 548.

Er der Uenighed om, hvor vidt eller i hvilken Orden paagældende skulle fyldestgøres af Auktionssummen, kan det undlades i Auktionsvilkaarene at optage nogen Angivelse af, til hvem af dem der skal betales; men det kan, naar Sysselmanden finder Grund til at give herom nedlagt Paastand Medhold, i Stedet for bestemmes, at den omstridte Del af Købesummen skal indbetales til Sysselmanden, som i saa Fald har at forholde sig efter de neden for i § 561 givne Forskrifter, samt derhos tillige har at drage Omsorg for at indkræve Beløbet, i fornødent Fald ad Rettens Vej ved en dertil af ham antagen Sagfører.

§ 549.

Særskilt Vurdering af Ejendommen til Auktionsefterretning finder kun Sted, naar det i det i § 541 omhandlede Møde vedtages, eller i Tilfælde af Tvist af Sysselmanden skønnes nødvendigt. Han udmelder i saa Fald tvende kyndige Mænd til at beskrive og vurdere Ejendommen. Personer, som bo uden for Syslet,

kunne udmeldes, saafremt der ikke i denne findes de fornødne Sagkyndige. For Udmeldelsen bliver i intet Tilfælde at erlægge Betaling, hvorimod Mændene have Krav paa Betaling efter § 11 i Lov om Udlaan af umyndiges Midler af 19de Marts 1869. Forretningen bør af Mændene fremmes saa hurtigt som muligt og kan foretages med Aftens Varsel til Ejeren, givet paa Ejendommen, selv om han ikke der er til Stede. Den afgives skriftlig under Eds Tilbud og kan udfærdiges uden Brug af Stempel. Auktionsrekvi- renten har at tilvejebringe og tilstille Mændene de nødvendige Oplysninger.

§ 550.

Naar Auktionsvilkaarene ere fastsatte enten ved Overenskomst eller ifølge Syssel- mandens Afgørelse, kan, foruden Auktionsrekvirenten, enhver Udlægshaver og enhver Panthaver, hvis Fordring er forfalden, fordrø, at der skrives til Auktion i Henhold til den begyndte Forfølgning, og med den af samme følgende Retsvirkning. Det samme gælder, hvis Auktionsrekvirenten frafalder Forfølgningen paa det i § 541 omhandlede eller et senere i Henhold til § 547 afholdt Møde.

Hverken Rekvirenten eller den Udlægs- eller Panthaver, som, efter at den op- rindelige Rekvirent har frafaldet Forfølgningen, begærer samme fremmet, kan paaføre

de Fordringshavere, der have Prioriteter eller reelle Rettigheder forud for ham nogen Udgift i Anledning af Forfølgningens Fremme, men maa selv bære de herved foran- ledigede Omkostninger, saafremt disse ikke kunne dækkes af Auktionsudbyttet uden Tab for de fortrinsberettigede. For Omkostningerne vil den paagældende have at stille Sikkerhed efter Sysselmandens Bestemmelse.

§ 551.

Sysselmanden har, saasnart Auktionsvilkaarene ere fastsatte, af egen Drift og uden yderligere Opfordring at tillyse Auktionen.

Dette sker ved, at en Bekendtgørelse af det i næste Paragraf angivne Ind- hold 3 Gange indrykkes i den til retslige Bekendtgørelser bestemte almindelige Ti- dende samt uden for Kjøbenhavn tillige i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad med et Varsel af mindst 14 Dage fra den første Indrykkelse at regne. Sysselmanden kan derhos, naar det af nogen vedkommende forlanges, og han finder det tjenligt, ogsaa foranstalte Auktionen bekendtgjort i andre Aviser, endogsaa udenlandske.

Bortfalder Auktionen, har Sysselmanden at aflyse den ved Bekendtgørelse een Gang i de nævnte indenlandske Blade.

§ 552.

Bekendtgørelsen skal indeholde en nøjagtig Betegnelse af Ejendommen og Ejers Navn. dens Størrelse, Beliggenhed og andre Forhold, som kunne antages at have væsentlig Indflydelse paa Værdien, naar og hvorledes Ejendommen kan tages i Øjesyn, samt derhos en tydelig Angivelse af Tid og Sted for Auktionens Afholdelse.

Tillige skal Bekendtgørelsen indeholde Oplysning om. hvor Auktionsvilkaarene og Vurderingsforretningen, for saa vidt en saadan er optaget, henligge til Eftersyn for Lysthavende.

§ 553.

Paa Auktionsdagen kan der vel modtages Erklæringer om Lempelser i Udbe- talinger, i Betalingsfrister, i Sikkerhedsstillelse o. s. v. og af Sysselmanden gøres Be- mærkninger vedkommende Ejendommens Tilstand eller om andre faktiske Forhold eller derved nødvendiggjorte Tillæg til eller Forandringer i Auktionsvilkaarene, men ikke frem- sættes Indsigelse imod disse, saaledes som de ere fastsatte i Henhold til § 547, und- tagen for saa vidt der klages over, at Sysselmanden ikke herved har iagttaget, hvad der paaligger ham at paase efter den nævnte Paragrafs første Stykke. Frem sættes saadan Klage, skal Sysselmanden, for saa vidt det rejste Spørgsmaal ikke i Medfør af § 548 udskydes til senere Afgørelse, tage sin Beslutning om, hvor vidt han anser Klagen beføjet, og hvorledes i bekræftende Fald Auktionsvilkaarene ville være at ændre. Heller ikke kan det formenes dem, der ville fremkomme med de i § 546, 2det Punktum ommeldte Paastande at fremsætte saadanne, der da kunne imødegaa af andre vedkommende, dog uden at Sysselmanden kan tage Beslutning om andet end om, hvor vidt Auktionen desuagtet kan fremmes eller ikke. Saadanne Paastande kunne dog efter Omstændig- hederne give Hjemmel for Sysselmanden til efter vedkommendes Begæring eller af egen Drift at udsætte Auktionen. Træffes Sysselmandens Afgørelse i de ovenommeldte Tilfælde ikke straks under Auktionen, blive de paagældende af ham med Aftens Varsel at indkalde til at paahøre Afgørelsen, og, for saa vidt Auktionen derefter skal fremmes, berammes samtidig, medmindre nogen af de vedkommende paa Stedet erklærer at ville rejse Besværing til Retten — hvilken Besværing maa iværksættes i Løbet af en Uge —

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

og derhos stiller Sikkerhed for det ved Auktionens Udsættelse forvoldte Tab, Tiden og Stedet, da Auktionen atter skal afholdes. Bekendtgørelse herom sker med en Uges Varsel i de i § 551 nævnte indenlandske Blade.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, Panteattesten og saa meget af tidligere Protokoltilførsler eller af andre Dokumenter, som Sysselmanden finder fornødent at meddele de lysthavende, medens de øvrige Salget vedkommende Dokumenter bør være til Stede og til lysthavendes Eftersyn.

§ 554.

Ejendommen opraabes derefter enten delvis eller samlet og enten med eller uden Alternativer, eftersom Vilkaarene give Anledning til. Budene optegnes, efter- haanden som de gøres, enten i Auktionsbogen eller paa et særskilt Ark med Tilføjelse af de bydendes Navne. Hvis Størrelsen af det mindste Overbud ikke er fastsat i Auktionsvilkaarene, staaer det til Sysselmanden at fordre, at Overbud skulle have en i Forhold til Genstandens Betydenhed passende mindste Størrelse, ligesom Sysselmanden i det hele har at lede Auktionen og sørge for, at denne fremmes med Ro og Orden og uden unødvendigt Ophold. Naar ingen efter derom 3 Gange gentagen Opfordring gør Overbud, standses Opraabet, og Resultatet indføres i Auktionsbogen. Der gives ved- kommende Lejlighed til at gøre de Bemærkninger med Hensyn til Sikkerhedsstillelse, ny Auktion, Auktionens Hævelse og deslige, hvortil der maatte være Anledning, og Syssel- manden afgør derefter det fornødne. Hvis Salg skal finde Sted, bekræftes det ved- kommende Bud ved Hammerslag.

§ 555.

Enhver, som ifølge § 550 kan fordre Auktionens Fremme, har, for saa vidt han ifølge sin Fordrings Beskaffenhed kan antages at ville faa Del i den budne Købe- sum, Ret til, dersom andet ikke er vedtaget ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse, at gøre Fordring paa, at Hammerslag gives den højstbydende, som kan tilfredsstille de Fordringer, der lovmedholdelig stilles med Hensyn til Sikkerheden for Budets Opfyl- delse. Frem sættes en saadan Fordring ikke, og Rekvirenten ikke hører til dem, der ville faa Del i den budne Købesum, hæves Auktionen, og det paahviler Rekvirenten at udrede de med Auktionen forbundne

Omkostninger. Ligeledes hæves Auktionen, naar intet Bud gøres, medmindre anden Auktion er begært i Overensstemmelse med den følgende Paragraf.

§ 556.

Dog kan Skyldneren saavel som enhver af dem, hvis Rettighed over Ejen- dommen ved Tvangssalg vil bringes til at ophøre, for saa vidt der ved første Auktion intet Bud sker, eller han ikke ifølge det skete Bud vil faa fuld Dækning for sit Krav, fordre en anden Auktion afholdt, naar han straks paa Auktionsstedet erklærer saadant, imod at han stiller Sikkerhed for Betalingen af de af den ny Auktion flydende Omkostninger, for saa vidt disse ikke maatte blive dækkede ved et højere Bud. Flere Auktioner afholdes ikke, medmindre alle de, som ifølge § 550 kunne fordre Auktionens Fremme, samtykke heri, i hvilken Henseende bemærkes, at de, der ikke gøre Indsigelse, anses at samtykke. Gøres paa anden eller en senere Auktion intet Bud, eller fremsættes der ikke af nogen dertil berettiget Fordring paa Hammerslag, hæver Syssemanden Auktionen.

Den, som er højstbydende ved første Auktion, er, dog ikke i længere Tid end 6 Uger, bunden ved sit Bud for det Tilfælde, at der ikke ved anden Auktion skulde ske lige saa højt eller højere Bud. eller det skete Bud formedelst manglende Sikker- Forelagte Lovforslag m. m. 124

hedsstilling ej kan antages. Gives der ved anden Auktion hverken Hammerslag til ham eller til nogen anden, er den højstbydende ved første Auktion løst fra sit Bud, og Forpligtelse til at vedstaa Budet paahviler heller ikke den eller de højstbydende ved anden Auktion.

§ 557.

Naar en anden Auktion skal finde Sted, maa herom udgaa en ny Bekendtgørelse med 14 Dages Varsel, der i det mindste indrykkes een Gang i de i § 551 nævnte offentlige Blade.

Det skal i Bekendtgørelsen udtrykkelig bemærkes, at det er anden og sidste Auktion.

§ 558.

Enhver Pant- eller Udlægshaver er, for saa vidt han under Auktionen har gjort det højeste Bud og herved vil faa Andel i Auktionssummen, uden dog fuldt ud at fyldestgøres, berettiget til at forlange sig Ejendommen udlagt for dette, naar han paa Auktionen, forinden Adgang til at byde er sluttet, tilkendegiver denne Hensigt og derved giver fornøden Opfordring til at gøre Overbud. Han har da at forlange Auktionen standset og derefter med Udskrift af det stedfundne samt med Bevis for, at han har opfyldt Auktionsvilkårene, at henvende sig til Syssemanden for af denne at faa sig Ejendommen udlagt paa hidtil gældende Maade.

§ 559.

Den højstbydende har ikke ved nogen af Auktionerne Ret til at fordre Hammerslag.

Den i Auktionsvilkaarene betingede Sikkerhedsstillelse (jfr. § 544) kan først forlanges, naar Hammerslag tilbydes; dog kan Sysselmanden, naar der af vedkommende fremsættes Paastand herom, forlange, at ubekendte eller uvederhæftige Personer straks skulle stille en mindre Sikkerhed efter Sysselmandens Skøn, hvis deres Bud skal komme i Betragtning.

§ 560.

Den, den har erholdt Hammerslag, er forpligtet til at berigtige Købesummen ved Betaling enten umiddelbart til de i Auktionsvilkaarene angivne Personer eller til Sysselmanden, dersom dette maatte være bestemt i Henhold til § 548. Det først for- faldne Afdrag paa Købesummen erlægges, for saa vidt ikke andet er bestemt i Auktions- vilkaarene, eller for saa vidt ikke Samtykke fra vedkommende til Udsættelse eller til paagældende Prioritets Overtagelse haves, til den eller de først berettigede, for saa vidt tilstrække kan, og anvendes saaledes i Almindelighed først til Dækning af reste- rende Skatter og Afgifter, hvis Prioritet er bevaret, og som ikke ere betingede ud- redede uden for Købesummen.

§ 561.

I det Tilfælde, at Betalingen efter § 548 skal erlægges til Sysselmanden, har denne snarest muligt, efter at Hammerslag er givet, at gøre et Udkast til Auktions- summens Fordeling imellem de i Tvangssalget interesserede Personer, hvilke derpaa med 14 Dages Varsel indkaldes til et Møde. Indkaldelsen, der skal indeholde Tilkende- givelse om, at Udkastet ligger til Eftersyn paa Sysselmandens Kontor, hvor enhver vedkommende mod sportelmæssig Betaling kan faa en Afskrift af det, sker ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes een Gang i den til retslige Bekendtgørelser bestemte almindelige Tidende, hvorhos der bliver at give dem, hvis

Interesse i Tvangssalget kan ses af Skøde- og Pantebøgerne, eller paa anden Maade, saasom ved de tidligere stedfundne Forhandlinger, er kommen til Sysselmandens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de have bekendt Bopæl inden Riget (§ 200).

Fremkommer der i det berammede Møde ingen Indsigelse mod Sysselmandens Udkast, foretages Fordelingen af Købesummen, efterhaanden som den indkommer, i Overensstemmelse med det, dog uden at herved nogens Ret til Del i den i øvrigt prækluderes.

Fremsættes derimod Indsigelser, og lykkes det ikke Sysselmanden ved Mægling at tilvejebringe Enighed, henviser han de tvistende Parter til almindelig Rettergang. Forfølges en gjort Indsigelse ikke behørig inden 2 Uger, anses den som ikke fremsat.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Indsigelse er fremsat, udbetales i Overensstemmelse med Udkastet, men den Del af den, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes, for saa vidt den er indkommen eller maatte ind- komme, indtil Sagens endelige Afgørelse,

Sysselmanden har at sørge for de indkomne Summers hensigtsmæssige Be- varing og Frugtbargørelse i Mellemtiden.

§ 562.

I Tilfælde af, at Auktionskøberen ikke efterkommer Auktionsvilkaarene, er Rekvirenten saavel som enhver af de Personer, som ifølge deres Fordringers Be- skaffenhed have Krav paa at faa Del i Købesummen, berettiget

til at fordre, at Ejen- dommen sættes til en eneste Auktion paa Auktionskøberens Risiko og Regning, i Hen- hold til de vedtagne Auktionsvilkaar med de af Forholdets Natur flydende Lempelser, saaledes at han bliver pligtig at tilsvare, hvad der maatte bydes mindre, uden at have Krav paa, hvad der maatte bydes mere end Auktionskøbesummen.

Sysselmanden har paa vedkommendes Begæring at tillyse Auktionen i Over- ensstemmelse med de for den anden Auktion i § 557 givne Regler.

Ovenanførte Fremgangsmaade udelukker ikke, at enhver af de til Deltagelse i Auktionskøbesummen berettigede for sin Del, eller efter Omstændighederne Syssel- manden paa samtliges Vegne, anvender eller lader anvende almindelig Retsforfølgning imod Auktionskøberen.

§ 563.

Sysselmanden har at udstede Auktionsskøde til Køberen paa Tvangauktionen, eller hvem denne har overdraget sin Ret, naar de for Skødes Erholdelse i Auktions- vilkaarene satte Betingelser ere opfyldte, eller Bevis føres for, at alle vedkommende have faaet, hvad der tilkommer dem, eller de samtykke i, at Skøde maa udstedes. Oplyses det for Sysselmanden, at en Kreditor, der efter tinglæst Forskrivning eller Ud- læg har Krav paa Dækning af Købesummen, trods lovligt Tilbud har vægret sig ved eller erklæret sig ude af Stand til at meddele behørig Kvittering til Udslettelse i Pantebogen, eller at han hverken har Bopæl her i Riget eller har opgivet nogen her bosiddende Person som befuldmægtiget til paa hans Vegne at modtage Beløbet, kan dette afgives til Sysselmanden til Bevaring og Frugtbargørelse efter § 561, sidste Stykke, og skal hans Erklæring herom i det af ham udfærdigede Skøde afgive Hjem- mel for, at vedkommende Dokument kan udslettes ved Skødets Tinglæsning.

Bestaar det solgte af flere særskilte Ejendomme, skal Sysselmanden, naar det forlanges af Køberen, eller hvem der træder i hans Sted, og naar de derpaa hvilende

Hæftelser ere helt afgjorte eller vedkommendes Samtykke tilvejebragt, give særskilt Skøde eller Overdragelsesdokument paa hver særskilt Ejendom. Forlanges en Ejen- dom delt, skal det samme iagttages, naar de lovbestemte Betingelser for Delingen ere godtgjorte at være til Stede.

Køberen er i Mangel af anden Bestemmelse i Vilkaarene pligtig at tage Skøde eller Overdragelsesdokument og berigtige Købet i enhver Henseende inden 1 Aar efter Hammerslaget.

§ 564.

Køberen paa Tvangsauktionen er, naar den i § 572 angivne Frist af 2 Uger er forløben, uden at der er rejst Besværing til højere Øvrighed eller til Retten, og han har fyldestgjort Auktionsvilkaarene, berettiget til at lade de Hæftelser, til hvis Dækning der efter Auktionens Udfald intet udkommer, udslette af Skøde- og Pante- bogen.

§ 565.

I Honorar til Auktionsrekvirentens juridiske Konsulent kan der i det højeste paalægges Køberen at betale for samtlige i Forbindelse med Auktionen staaende For- retninger 1/2 pCt. af Købesummen, naar denne overstiger 10,000 Kr., og hvis den er ringere, kun Salærer fra 20 til 50 Kr. foruden Rejseomkostninger.

For saa vidt nogen af de øvrige mødende har Krav paa Salær, bestemmes dette ikke procentvis i Forhold til

Købesummen eller Størrelsen af den Fordring, som de skulle værne om, men i Forhold til Ulejligheden ved Mødet og Sagens Beskaffenhed i det hele, ligeledes med Tillæg af Rejseomkostninger.

Hvor der tvistes om Størrelsen af et fordret Salær, afgør Sysselmanden, hvis Overenskomst ikke kan opnaas ved hans Mægling, Spørgsmaal herom.

Kapitel 51.

Forhandlingen om Tvistigheder, der opstaa under Tvangsauktionen. Klager vedrørende Tvangsauktionen.

§ 566.

Under Tvangsauktionen kunne de oprindelige Parter ikke fremsætte saadanne Indsigelser, som vedrøre Lovligheden af Udlægsforretningen eller de forud for samme liggende Retshandlinger.

Indsigelser, som ikke høre til de i Kap. 50 omhandlede, kunne af Trediemand fremsættes under Auktionsforretningen, naar han formener, at Auktionens Fremme paa den paastaaede Maade vil komme i Strid med hans Ret.

§ 567.

Forhandlingen under Auktionen eller Forberedelserne til samme foregaar efter de Regler, som i §§ 499, 500 og 501 ere givne om Tvistigheders Forhandling under Eksekutionsforretninger.

§ 568.

Hvad der skal optages i Auktionsbogen. afgøres efter de i § 502 opstillede Grundsætninger.

Dog blive de i Rskr. 13de Juni 1783 og Pl. 3die September 1823 indeholdte Bestemmelser, hvorefter visse Løsøreauktioner ikke behøve at foretages til Protokollen, fremdeles at anvende med de Lempelser, som følge af Reglerne i nærværende Kapitel.

§ 569.

De i § 503 om Udsættelse og Standsning givne Regler komme ogsaa til Anvendelse paa selve Auktionens Afholdelse.

§ 570.

I opstaaede Tvistigheder forholdes der med Sysselmandens Afgørelse af disse efter § 504.

§ 571.

Klager vedrørende Tvangsauktion eller de dermed i Klasse staaende Foranstaltninger (jfr. §§ 537 og 538) gøres gældende efter Regler svarende til dem, der i Kap. 47 ere givne for Eksekutions Vedkommende, saaledes at alle Klager gøres gældende ved Besværing til højere Øvrighed, undtagen Klager vedrørende Indholdet af Auktionsvilkaarene (jfr. §§ 527, 542—547 og 553), Trediemands Ret i øvrigt (jfr. særlig §§ 531, 540, 2det og 3die Stykke, 543 og 566), de i §§ 533, 538 og 565 ommeldte Salærbestemmelser, Retten efter § 550 til at forlange Auktionen afholdt, efter § 555 til at forlange Hammerslag givet, efter § 556 eller § 562 til at forlange Afholdelse af ny Auktion eller efter § 558 til at forlange sig Ejendommen udlagt folde højeste Auktionsbud, hvilke Klager gøres gældende ved Besværing til Retten, hvorhos Klager vedrørende Tvangsauktionsgrundlaget ligeledes gøres gældende ved Besværing til Retten, medmindre de angaa Indsigelser, hentede fra den kontraktmæssige Side af de i § 518, 2det og 3die Stykke, nævnte Auktionsgrundlag, i hvilket Tilfælde de gøres gældende ved Søgemaal i første Instans.

En stedfunden Tvangsauktion kan kun ophæves af Retten.

Erstatningskrav mod Rekvirenten af en Tvangsauktion eller mod den Sysselmand, der har foretaget eller nægtet at foretage en Tvangsauktion, kan kun gøres gældende ved Søgemaal i første Instans mod den paagældende.

Besværing til Retten angaaende en Sysselmands Handlemaade, Tvangsauktion vedrørende, kan — bortset fra det i § 553 omhandlede Tilfælde — først rejses, efter at Auktionsforretningen er sluttet, medmindre alle vedkommende samtykke i andet, eller Sysselmanden meddeler Tilladelse dertil. Sysselmandens Meddelelse af saadan

Tilladelse eller hans Nægtelse deraf kan ikke paaklages.

§ 572.

Som Regel maa Besværing til højere Øvrighed eller til Retten, vedrørende Tvangsauktion, indgives inden 2 Uger fra den Dag, da Besvæeringsgrunden foreligger, og Besvæeringsadgang staar aaben, og Søgemaal til en Tvangsauktions Ophævelse anlægges inden 2 Uger, efter at Auktionsforretningen er sluttet, Dog kan Besværing til Retten eller Søgemaal til Ophævelse inden Forløbet af 6 Maaneder tillades paa samme Maade som bestemt med Hensyn til Eksekution.

Kapitel 52.

Udpantning.

§ 573.

Udpantning kan kun finde Sted i de i Lov om Udpantning m. m. af 29de Marts 1873 § 1 og senere Love nævnte Tilfælde samt

1) for Renterestancer af den i Henhold til Lov 8de April 1851 om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods, jfr. Lov 27de Januar 1852 § 4, Lov 3die Marts 1852 § 2 og Lov 8de Februar 1854 § 2. stiftede Pantegæld, og

2) for den Betaling, som i Henhold til Brandpolitilov for Landet af 2den Marts 1861 § 22 og Tillægslove, jfr. Bkg. Nr. 70 af 16de April 1898 § 23, og Lov om Brandvæsnet i Købstæderne af 21de Marts 1873 § 10 og dertil sig sluttende Reglementer tilkommer de af vedkommende Amtmænd og Kommunalbestyrelser antagne Skorstensfejere, for saa vidt den ikke er bestemt til et fast aarligt Vederlag af Kæmnerkassen.

Ligesom det altid staar i Rekvirentens Magt at indtale sin Fordring ved sædvanlig Rettergang, saaledes skal det ogsaa være ham tilladt, naar Sysselmanden finder, at Omstændighederne tale derfor, at benytte Udpantning for en Del af den ham tilkommende Fordring og indtale Resten ved sædvanlig Rettergang.

Tilbyder Skyldneren delvis Betaling, bør denne modtages.

§ 574.

Udpantningsretten følger Fordringen, saa at den tilkommer enhver, som med Hensyn til samme er traadt i den oprindelig berettigedes Sted. og vedvarer indtil et Aar, efter at Fordringen er forfalden til Betaling. Imidlertid er det i Henseende til Fristens Beregning tilstrækkeligt, at Udpantning er begært inden Udløbet af ovennævnte Tidsrum, naar den derefter med tilbørlig Hurtighed fremmes af Rekvirenten.

I det i Lov om Underholdsbidrag til Børn, der ere avlede uden for Ægteskab Nr. 75 af 3die April 1900 § 4 nævnte Tilfælde afbrydes Fristen ved Indgivelse af Begæring til Politimesteren (Magistraten) om Bidragets Udbetaling, naar bemeldte Myndighed derefter uden Ophold foretager de fornødne Skridt til Bidragets Inddrivelse.

§ 575.

Den, der begærer Udpantning foretagen, har herom skriftlig at henvende sig til Sysselmanen. Begæringen ledsages, for saa vidt Fordringen støttes paa eller godt- gøres ved skriftlige Dokumenter, af disse, og ellers af saadanne Oplysninger, som maatte være fornødne, for at Sysselmanen kan tage Bestemmelse, om Udpantning kan finde Sted. Finder han efter det foreliggende intet til Hinder for Udpantning, giver han Begæringen Paategning om, at den forlangte Udpantning kan foretages, dog paa Rekvirentens Ansvar, for saa vidt Fordringens Rigtighed angaar, hvilken Afgø- relse ikke særskilt kan paaklages. I modsat Fald nægter han den begærte Udpant- ning under Angivelse af Grunden til Nægtelsen. Er Grunden til Nægtelsen den, at Sysselmanen ikke anser den paagældende Fordring for at høre til dem, til hvilke Udpantningsret er knyttet, er Sysselmanens Beslutning Genstand for Besværing til

Retten i Overensstemmelse med Reglerne i § 515. Er Sysselmanens Beslutning grundet paa Tvivl om, at Fordringen er rigtig eller forfalden, maa Rekvirenten anlægge almindeligt Søgmaal i første Instans for at opnaa Eksekutionsgrundlag.

§ 576.

Efter at Udpantning er bevilget, har Rekvirenten eller, i de Tilfælde, i hvilke Foranstaltningen til Udpantningens Iværksættelse paaligger Sysselmanen i Embeds Medfør, denne at drage Omsorg for, at Begæringen og den samme paategnede Beslut- ning mindst 5 Dage før Forretningens Foretagelse i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel 21 forkyndes for Skyldneren.

Ved Inddrivelsen af Statsskatter, Bankrenter, Brandpenge, Kommuneskatter og alle andre Afgifter til det offentlige, saavel som af Tiendevederlag, Brokorn og alle andre deslige Indtægter, som inddrives ved Udpantning hos Beboerne af et Sogn eller en Kommune, er det tilstrækkeligt, at Bekendtgørelse om, at Restancen af Sysselmanen er godkendt til Inddrivelse, og at denne vil finde Sted uden videre Varsel, uden Nævnelser af de enkelte Skyldneres Navn, sker mindst en Uge, før Udpantningen foregaar, i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad eller ved Opslag paa offentlige Steder eller ved Trommeslag eller ved Læsning til Kirkestævne efter Stedets Skik og Brug.

§ 577.

Udpantning iværksættes af Sysselmanen; dog kan Udpantning paa Landet, naar Fordringen ikke overstiger 100 Kr. og Genstanden for Udpantningen ikke er faste Ejendomme, ske ved Sognefogden. Naar Rekvirenten afgiver Begæringen, forsynet med Paategning om den i Overensstemmelse med foregaaende Paragraf skete Forkyndelse, henholdsvis til Sysselmanen eller Sognefogden, skulle disse efter Fristens Udløb uden uforuden Henstand iværksætte Udpantningen. Ogsaa hos de til Hæren eller Søværnet hørende Militærpersoner iværksættes Udpantning af Sysselmanen eller Sognefogden; men den, som skal foretage Udpantningen, har forud at underrette den paagældende Chef om den forestaaende Udpantning.

For saa vidt der med Hensyn til visse Fordringer i Lovgivningen er tildelt Sysselmanen en videregaaende Virksomhed i Henseende til Forretningens Kundgørelse og Foretagelse og det udlagtes Realisation m. m. samt foreskrevet bestemte Frister, inden hvilke det fornødne i disse Henseender skal være foranstaltet, forbliver det ved de herom givne Bestemmelser, ogsaa med Hensyn til det for Forsømmelser i saa Henseende fastsatte Ansvar.

§ 578.

I Sager, som angaa Inddrivelse af Underholdsbidrag, skal det ikke være for- nødent til Sysselmanen at

indgive særlig skriftlig Begæring om Udpantning, og Sysselmandens Beslutning om denne kan paategnes Overøvrighedens Resolution, hvorved Bidraget er fastsat eller et om sammes Størrelse indgaaet Forlig er stadfæstet, Naar saadan Resolution een Gang er forkyndt for den eller de vedkommende, kan Forkyndelsen af Sysselmandens Udpantningsbeslutning for de enkelte forfaldne Bidrag derhos gyldig ske paa Landet ved Sognefogden og i Købstæderne ved en Politibetjent eller en enkelt Stævningsmand. Det paahviler fremdeles Sysselmanden, naar Begæring om Inddrivelse af slige Bidrag er fremsat og funden begrundet, selvstændig at besørge det fornødne til denne Inddrivelse, derunder indbefattet Realisation af de udlagte Genstande og Auktionsbeløbets Indfordring.

§ 579.

Udpantningen skal foruden Hovedfordringen omfatte alle af Forretningen samt Godsets Bevarelse og Realisation flydende Omkostninger, og Afgifterne kunne ikke forudres forudbetalte. Udkommer der ikke ved Realisationen et til at dække Fordringen og Omkostninger tilstrækkeligt Beløb, fortsættes Udpantningen, uden at der i saa Fald gives Varsel efter § 576. Udpantning foregaar i øvrigt efter de i foregaaende Underafsnit om Udlæg givne Regler, dog at Rekvirentens Møde under Forretningen ikke er nødvendigt. Er Fordringen, hvorfor Udpantningen foretages, en anden Ydelse end Penge, skal henholdsvis Sysselmanden eller Sognefogden, efter saa vidt muligt at have hørt Skyldnerens Erklæring herover, efter sit Skøn med Vidnernes Bistand, men uden at være bunden ved deres Anskuelse, ansætte Ydelsen til et Pengevederlag.

De Udpantninger, som foretages af Sognefogden, ske i Overværelse af to af ham tilkaldte Vidner, som ere pligtige at følge ham; er Udpantningen saa almindelig, at ingen Vidner kunne have i den By, hvori den foregaar, udmelder han dertil to Mænd af den nærmeste By. Han indfører Forretningen i en ham af Sysselmanden leveret og af denne autoriseret Bog, hvis Anskaffelse bekostes af vedkommende Politikasse.

Møder Rekvirenten ikke under Forretningen, skal henholdsvis Sysselmanden eller Sognefogden være pligtig at modtage det fordrede eller Afdrag herpaa, naar saadant tilbydes under Forretningen, med samme Virkning, som om Betalingen var sket til Rekvirenten, ligesom det i saa Fald paahviler den, der foretager Udpantningen, at bestemme, om det udlagte skal forblive hos Skyldneren, og ellers drage Omsorg for, at det paa passende Maade bevares.

§ 580.

Foretages Udpantningsforretningen af Sysselmanden, kunne Indsigelser fremsættes under Forretningen.

Med den for Sysselmanden foregaaende Forhandling forholdes efter de i Kap. 46 indeholdte Regler.

Ved Paakendelsen af rejste Indsigelser er Sysselmanden ikke bunden ved den i Overensstemmelse med § 575 givne Kendelse om Forretningens Fremme.

§ 581.

Foretages Udpantningsforretningen af Sognefogden, kunne Indsigelser fremsættes dels under Forretningen, dels i Løbet af 14 Dage efter Forretningens Afholdelse.

Fremsættes Indsigelsen under Forretningen, skal Sognefogden antegne Indsigelsen i Udpantningsbogen, men i øvrigt fremme Forretningen samt derefter tilstille Sysselmanden "en Udskrift af Bogen. Indsigelser, som fremsættes efter Forretningen, rettes til Sysselmanden. Efter Forløbet af 14 Dage fra Forretningens

Afholdelse træffer Sysselmanden Afgørelse om fremsatte Indsigelser; findes det fornødent, kan han forinden give Parterne Lejlighed til ved Møde for ham at ytre sig om Indsigelserne. Finder Sysselmanden en fremsat Indsigelse grundet, berigtiger han selv eller ved Sogne- fogden Fejlen eller ophæver den stedfundne Forretning i det hele eller for en Del. Forkastes Indsigelsen, stadfæster Sysselmanden Forretningen som endelig. Om Af- gørelsen meddeles Parterne Underretning.

§ 582.

Rekvirenten maa ikke skride til Realisation af det udpantede førend efter Forløbet af 2 Uger efter Udpantningen eller, for saa vidt Indsigelse efter § 581 er fremsat, dens Stadfæstelse, medmindre de udpantede Genstande øjensynlig ere udsatte

Forsl. t. L. om ettens Pleje

for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe (jfr. derhos § 583). Realisationen foregaar i øvrigt, naar enten Udpantningens Genstand er fast Ejendom eller Udpantningen har omfattet Løsøre til Værdi af mindst 100 Kroner, i Overensstemmelse med de almindelige Regler om Tvangsauktion i Kapitel 48; i modsat Fald bortsælges det udpantede mod kontant Betaling ved offentlig Auktion, som afholdes paa Landet af Sognefogden og i Købstæderne af Politiet, efter at der mindst 3 Dage forud har fundet een Bekendtgørelse Sted henholdsvis ved Kirkestævne eller ved Indrykkelse i det Blad, i hvilket Bekendtgørelser fra Politiet pleje at offentliggøres.

§ 583.

Klager over en Sysselmands Handlemaade vedrørende Udpantning gøres gæl- dende ved Besværing til højere Øvrighed, Besværing til Retten eller Søgemaal i første Instans, overensstemmende med de i Kap. 47, jfr. § 575, givne Regler, saaledes at det i § 579, 1ste Stykke, 3die Punktum, ommeldte Skøn, i Lighed med det i § 470 om- meldte, er Genstand for Besværing til Retten.

Spørgsmaalet om Forauktioneringens Udsættelse, naar Besværing er rejst eller Søgemaal til Udpantningsforretningens Ophævelse anlagt, afgøres efter Reglerne i § 522.

§ 584.

Ligesom Rekvirenten, derunder indbefattet Staten, Kommuner, andre Myndig- heder eller juridiske Personer, naar Udpantningen tindes ulovlig foretagen, i Over- ensstemmelse med de hidtil gældende Regler har at erstatte Skyldneren al af Forret- ningen flydende Skade, saaledes vil han ogsaa have at godtgøre Skyldneren Sagens Omkostninger i begge Instanser, saafremt Fordringen ikke skyldtes eller ikke var for- falden, da Udpantningen foregik, og det derhos ikke er Skyldneren, der har fremkaldt eller bestyrket den urigtige Opfattelse af Retsforholdet, som Rekvirenten har gjort gældende.

Kapitel 53.

Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.

§ 585.

Sysselmandens Hjælp skal kunne fordres i de samme Tilfælde, i hvilke det hidtil har staaet vedkommende berettigede aabent at fordre Fogdens Hjælp til at ind- sættes i eller udsætte andre af Besiddelsen af fast Ejendom eller efter Omstændig- hederne af rørligt Gods, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede, Ogsaa skal Sysselmandens Hjælp, ligesom hidtil Fogdens, kunne fordres til at gøre Forældre- eller Værgemyndighed gældende med Hensyn til umyndige, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede.

Naar en Panthaver i Henhold til D. L. 5—7—8 og 9 vil træde til sit Pant, skal dette ske ved en af Sysselmanden foretagen Indsættelsesforretning.

§ 586.

Overensstemmende med de nærmere Regler i Kap. 47 gøres Indsigelser mod den af Sysselmanden benyttede Fremgangsmaade, mod Forretningens Foretagelse uden sædvanligt Eksekutionsgrundlag og mod selve den af Rekvirenten paastaede Ret gældende henholdsvis ved Besværing til højere Øvrighed, Besværing til Retten og Søgmaal i første Instans.

Forelagte Lovforslag m. m. 125

C. De foreløbige Sikringsmidler.

Kapitel 54. Arrest.

§ 587.

Til Sikkerhed for et Krav, der lyder paa Penge eller Penges Værd, kan Arrest paa Gods finde Sted, naar

1) Udlæg for Kravet ikke endnu kan gøres i Godset, og derhos

2) enten Fordringen er forfalden, eller der er Grund til at befrygte, at Skyldneren ellers ved at bortflytte eller forstikke sit Gods eller paa anden Maade vilde umuliggøre eller dog væsentlig vanskeliggøre Adgangen til i sin Tid at opnaa Dom og gøre Eksekution.

Med Hensyn til Arrest for Bodmerigæld har det sit Forblivende ved Sølov 1ste April 1892 § 185.

§ 588.

Arrest paa Person som Sikkerhedsmiddel for Fordringer af den i § 587 om- meldte Beskaffenhed kan kun anvendes paa Skyldnere, der staa i Begreb med at for- lade Landet for bestandigt eller paa ubestemt Tid, i Anledning af forfaldne Fordringer, for hvilke de ifølge denne Lovs Regler vilde kunne sagsøges ved danske Retter.

§ 589.

Arrest paa Gods kan ikke foretages i Ting, hvori der ikke vilde kunne gøres Eksekution for den paagældende Fordring.

Naar et Skib er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfærdigt, kan Skipperen og Skibsmandskabet ikke arresteres for Gæld.

I Overensstemmelse med de gældende Regler kan der tilstaa Fritagelse for Arrest for de i Laane- og Sparekasser samt andre lignende Institutioner indsatte Summer og disses Renter, saa længe de indestaa samme Steds.

§ 590.

Arrest kan afværges, og foretagen Arrest faas ophævet, naar Skyldneren stiller fornøden Sikkerhed for den Fordring med Renter og Omkostninger, i Anledning af hvilken Arrest søges.

Om den tilbudne Sikkerhed ifølge Størrelse og Beskaffenhed er fyldestgørende, bedømmes af Sysselmanen efter et Skøn.

§ 591.

Arrest paa Gods medfører, at Skyldneren fra det Øjeblik, Arrestdekretet er afsagt, bliver uberettiget til at forflytte, forbruge, tilintetgøre eller ved Retshandler raade over de arresterede Genstande, derunder oppebære arresterede Fordringer.

For at Arrestens Retsvirkning skal kunne gøres gældende over for en god- troende Trediemand, saaledes at de foretagne Retshandler tabe Gyldighed, er det nød-

vendigt, at Tinglysning af Arrestdekretet har fundet Sted i det Syssel, hvori Skyldne- ren bor eller i Mangel af Bopæl opholder sig, eller, hvis Arresten er gjort i fast Ejendom, i det Syssel, hvori Ejendommen ligger. Er Arrest foretagen i Gældsbev, udfordres derhos, at der paa dette er gjort en Paategning herom, og naar Arrest er gjort i Fordringer, der ikke grundes paa Gældsbev, maa der gives Skyldneren efter Fordringen Underretning om Arresten, hvilket ligeledes bliver at iagttage over for Skyldneren efter et Gældsbev for Bentebetalingens Vedkommende,

Med Hensyn til Arrest i registreringspligtige Skibe har det sit Forblivende ved Skibsregistreringslov 1ste April 1892 § 49.

§ 592.

Arrestekvirenten er i Reglen ikke berettiget til at lade de arresterede Genstande tage fra Skyldneren. Dog kan Sysselmanen ved rørligt Gods, naar de arresterede Genstandes Beskaffenhed eller Skyldnerens Person og Forhold opfordre dertil, bestemme, at de arresterede Genstande skulle tages under Bevogtning af ham selv eller af nogen, der hertil af ham beskikkes paa Skyldnerens Bekostning.

§ 593.

Arrest paa Person sker ved Hensættelse i Gælds fængsel ved Sysselmanens Foranstaltning. Hvis Skyldneren ved Henførelsen til eller Opholdet i Gælds fængslet vilde lide Skade paa Helbred, kan Gælds fængsel ikke anvendes eller kun med saadanne Lempelser, som Sysselmanen skønner fornødne.

I Gælds fængslet maa der ikke paalægges Skyldneren anden Indskrænkning i Henseende til hans Levevis, end Fængslets Orden med Nødvendighed kræver.

§ 594..

Gælds fængsel kan ikke anvendes, naar en til Fordringens Størrelse svarende Sikkerhed kan faas ved Arrest paa Gods.

§ 595.

Arrest paa Person kan ikke anvendes for Fordringer, der ere mindre end 100 Kr.

For Fordringer under 200 Kr. maa Fængslingens Varighed ikke overstige 4 Uger, for Fordringer under 400 Kr. 8 Uger, for Fordringer under 1,000 Kr. 12 Uger, for Fordringer under 2,000 Kr. 16 Uger, for Fordringer under 4,000 Kr. 20 Uger, for større Fordringer 24 Uger.

I Fordringsbeløbet indbefattes ogsaa de Renter og Omkostninger, der ere paa løbne, inden Arresten iværksættes, men ikke de, der senere paaløbe.

§ 596.

Selv om de i foregaaende Paragraf angivne Tider ikke ere forløbne, ophører Skyldnerens Fængsling i alle Tilfælde:

- 1) saa snart Eksekution kan gøres for den Fordring, til Sikkerhed for hvilken Arresten er foretaget, enten ifølge en under Arrestforfølgningssagen eller paa anden Maade erhvervet Dom eller ifølge et offentlig Forlig;
- 2) saa snart den arresterede Skyldners Bo her i Landet er taget under Konkursbehandling ;
- 3) saa snart det af den arresterede Skyldner gøres antageligt, at han intet ejer, hverken her i Landet eller andet Steds, hvori Eksekution kunde gøres for Fordringen, bortset fra det Gods, hvori der er gjort Arrest for

denne, uden at fuld Sikkerhed efter § 594 dog derved er naaet.

§ 597.

Den Arresteredes Hensættelse i Gælds fængsel sker paa Rekvirentens Regning. De herved foranledigede Udgifter kunne fordres godtgjorte af Skyldneren.

§ 598.

De Udgifter, hvis Udredelse paahviler Rekvirenten ved Gælds fængsels Anvendelse, ere dels Underholdspenge til Skyldneren, dels Varetægtspenge til Arrestforvareren.

Underholdspengene fastsættes til 8 Kr. om Ugen, Varetægtspengene til 2 Kr. om Ugen.

Andre i Anledning af Gælds fængslets Anvendelse fornødne Udgifter, saasom til Lokale, til dettes Renholdelse, Belysning og Opvarmning, til fornødne Sengklæder og Boskab m. m., udredes af det offentlige.

§ 599.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Underholds- og Varetægtspenge har Rekvirenten at erlægge henholdsvis til Skyldneren og til Arrestforvareren forud for mindst en Uge ad Gangen, første Gang inden eller ved Skyldnerens Indsættelse i Gælds fængslet og senere inden det hertil svarende Klokkeslet hver Ugedag derefter.

Undlader Rekvirenten at betale paa foranførte Maade, er Skyldneren berettiget til straks at løslades, og han kan ikke mere fængsles for samme Fordring.

§ 600.

Ved Arrestforretningers Foretagelse benyttes Vidner paa den Maade, som i § 457 er foreskrevet.

Den i § 457, sidste Stykke, givne Forskrift er ogsaa anvendelig paa Arrestforretninger.

§ 601.

Hvilken Sysselmand der er pligtig eller berettiget til at foretage Arrestforretninger, afgøres efter de i § 458

givne Regler.

§ 602.

Den, der vil erhverve Arrest paa nogens Gods eller Person, har at indgive skriftlig Begæring herom til vedkommende Sysselmand, ledsaget af de Dokumenter og øvrige Oplysninger, som ere forhaanden.

I Reglen har Sysselmanden før Forretningens Foretagelse at afkræve Rekvirenten en Sikkerhedsstillelse, reel eller personlig, med Hensyn til det Erstatningsbeløb, som vilde tilkomme den, hos hvem Arresten er gjort, i Tilfælde af dennes Ulovlighed; kun hvor de foreliggende Oplysninger skønnes at indeholde et fuldstændigt Bevis for Arrestens Lovlighed, er Sikkerhedsstillelse uforuden, saa længe ikke Beviset svækkes ved det under Forretningen oplyste. Dog bør der ikke en Gang mod Sikkerhedsstillelse indrømmes Arrest, naar det ifølge det for Sysselmanden oplyste skønnes, at Fordringen er ugrundet. Alle Spørgsmaal om Sikkerhedsstillelsens Art og Størrelse afgør Sysselmanden efter sit Skøn.

Søges Arrest for en af de i § 412 ommeldte Fordringer, kan der ikke afkræves Arrestrekvirenten Sikkerhedsstillelse, medmindre der fra Skyldnerens Side under Arrestforretningen fremkommer saadanne Indsigelser, som kunne fremsættes under den i Anledning af Fordringen anlagte Sag, jfr. Kap. 38.

§ 603.

Arrestforretningen begynder paa Skyldnerens Bopæl eller i Mangel af en saadan paa hans sædvanlige Opholdssted, men kan dog efter Omstændighederne, navnlig naar der er Fare ved Opsættelse, eller naar Skyldneren ikke har Bopæl i Riget eller staar i Begreb med at forlade dette, begynde paa det Sted, hvor Personen eller Forretningens Genstand forefindes.

§ 604.

Med Hensyn til Parternes Møde under Forretningen m. m. gælde de i § 494 givne Regler.

§ 605.

Arrestforretningen begynder med, at Sysselmanden opfordrer paagældende til ved Sikkerhedsstillelse eller Betaling at tilfredsstille Rekvirenten, hvorpaa han, naar dette ikke straks sker, efter Afgørelse af mulige Indsigelser skrider til Arrestens Udførelse.

§ 606.

Arresten kan kun udstrækkes til saa meget af Skyldnerens Gods. som i Henhold til den under Forretningen foretagne Vurdering behøves til at sikre Rekvirentens Fordring i Forbindelse med de sandsynlige Udgifter ved Arresten.

§ 607.

Med Hensyn til Valget af de Genstande, hvori Arresten gøres, forholdes der efter de i §§ 483 og 484 givne Forskrifter, ligesom der i øvrigt ved Arrestforretningers Foretagelse, med de af Forholdets Natur følgende Lempelser, gaas frem efter de om Eksekutionsforretninger i §§ 496—504 givne Regler.

§ 608.

I Fogedbogen optegnes nøjagtigt alle de enkelte Genstande, hvori Arrest gøres, og ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Sysselmanden erklærer derefter til Fogedbogen de optegnede Genstande for belagte med Arrest til Arrestrekvirentens Sikkerhed. Det betyder Skyldneren, at han fra nu af ikke uden at udsætte sig for Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som kommer i Strid med Arrestrekvirentens Ret. Er Skyldneren ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 494 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give ham en saadan Betydning. Efter Omstændighederne kan et lignende Paalæg gives den Trediemand, i hvis Besiddelse det arresterede er.

Er Arrest paa Person paalagt, tilkendegives det af Sysselmanden Skyldneren, hvis han er til Stede, at han er belagt med Gældsfængsel, hvorefter Sysselmanden beordrer ham straks henbragt til Gældsfængslet, I modsat Tilfælde er det Rekvirentens egen Sag at drage Omsorg for Udførelsen af Dekretet ved Skyldnerens Indsættelse i Gældsfængsel, og han kan hertil fordrø Politiets Bistand. Saa snart Indsættelsen i Gældsfængslet er sket, har Rekvirenten øjeblikkelig at meddele Sysselmanden Underretning herom; denne gør, efter at have hørt Arrestforvarerens Forklaring, fornøden Bemærkning i Fogedbogen om Tiden og Klokkeslettet for Indsættelsen.

§ 609.

Hvis der ikke allerede er anlagt Retssag i Anledning af den Fordring, for hvilken Arrest er gjort, skal Rekvirenten, naar Skyldneren ikke under eller efter Forretningen har frafaldet Forfølgning, inden en Uge efter Arresten anlægge saadan Sag, under hvilken han tillige skal nedlægge særskilt Paastand paa, at Arrestens Foretagelse stadfæstes. Retten kan bestemme, at Spørgsmaal vedrørende Arrestens Stadfæstelse forhandles særskilt, jfr. § 213. Skal Sagen begynde med Mægling ved Forligskommisjonen, skal, hvis Forlig ej opnaas, Sagen indstævnes for Retten hurtigst muligt efter Mæglingens Slutning.

Er Retssag i Anledning af paagældende Fordring svævende ved første Instans, bliver der inden fornævnte Frist at anlægge en særskilt Arrestsag ved den samme Ret, ved hvilken hin Sag behandles. Det er Retten forbeholdt at bestemme, at Arrestsagen skal sættes i Forbindelse med Hovedsagen, saavel som at den ene af disse Sager skal udsættes, indtil den anden er paakendt, jfr. §§ 213 og 214.

Er Dom falden i første Instans i Retssagen, hvorunder den Fordring er indtalt, for hvilken Arresten er gjort, anlægges Arrestsagen ved den Ret, af hvilken hin Sag er bleven paakendt. Retten kan i Tilfælde af Anke udsætte Arrestsagens Forhandling i det hele eller for en Del, jfr. § 214.

Naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag, er Forligsmægling unødvendig.

Reglerne om Arrestens og Fordringens Forfølgning blive med de fornødne Lempelser at anvende, naar Arrest er afværget ved Sikkerhedsstillelse.

Arrest for Bodmerigæld behøver ikke at forfølges til Stadfæstelse.

§ 610.

Kommer Skyldneren, efter at Arresten er gjort, under Konkurs, eller dør han, og offentligt Skifte uden Gælds Vedgaaelse finder Sted efter ham, bortfalder Arrest- rekvirentens Forpligtelse til at anlægge Retssag i Anledning af Fordringen eller Arresten. Den af Rekvirenten i Anledning af Arresten stillede Sikkerhed løsgives dog først, naar 8 Uger ere gaaede efter Arrestens Foretagelse eller, hvis Sag har været anlagt og hæves, 8 Uger efter Ophævelsen, og der derhos ikke fra Boets Side er rejst Sag om Erstatning. Er dette sket, maa det endelige Udfald af Sagen afventes.

§ 611.

Klager vedrørende Spørgsmaal om, hvorvidt de efter §§ 587, 588, 594 eller 595, 1ste Stykke, fornødne" Arrestbetingelser foreligge, om, hvem og hvad der kan være Genstand for Arrest, om, hvorvidt Trediemands Ret er til Hinder for Arrest, om Anvendelse af Tvangsfængsel efter § 497, 2det Stykke, jfr. § 607, om Arrestens Foretagelse eller Afværgelse mod Sikkerhedsstillelse, om dennes Art og Størrelse saavel som om dens Løsgivelse afgøres af Retten og fremsættes, naar Arrest er fore- tagen, under Arrestsagen og, naar Arrest er nægtet, saavel som i de Tilfælde, hvor Arrestsag ej behøves (jfr. § 609, sidste Stykke, og § 610), ved Besværing til Retten overensstemmende med Reglerne i Kap. 47. Klager over Sysselmandens Handlemaade i øvrigt, vedrørende en Arrest, gøres gældende ved Besværing til højere Øvrighed, ligeledes overensstemmende med nævnte Kapitel. En foretagen Arrest kan ikke ophæves af højere Øvrighed.

§ 612.

Under Arrestsagen paakendes det, om Arresten er lovlig gjort. Er der rejst Besværing til højere Øvrighed udsættes, om fornødent, Arrestsagen, indtil højere Øvrig-

heds Afgørelse foreligger. Er Retssag i Anledning af den paagældende Fordring svævende, og Arrestsagen ikke behandles i Forbindelse med Hovedsagen, kunne Ind- sigelser mod Fordringens Rigtighed ikke fremføres under Arrestsagen.

§ 613.

Arresten kan ophæves saavel ved Dommen i Arrestsagen som ved Dommen i Hovedsagen.

Arresten bortfalder først, naar Ankefristen for den Dom eller Kendelse, hvorved den kendes ugyldig, er

udløben, uden at Anke eller Besværing til højere Ret er iværksat, medmindre andet er bestemt i Dommen eller Kendelsen.

§ 614.

Forsømmer Arrestekvirenten den ham ifølge det foregaaende paahvilende Forpligtelse til inden de i § 609 ommeldte Frister at begynde Arrestsag eller Sag i Anledning af Fordringen, eller afvises eller hæves nogen af disse Sager, kan Arresten fordres ophævet, dog uden at Arrestekvirenten af denne Grund er udelukket fra igen at gøre Arrest for den samme Fordring.

§ 615.

En paalagt Arrest kan i det hele eller for en Del ophæves af Sysselmanden paa Grund af Omstændigheder, som ere indtrufne efter Arrestens Foretagelse. Paa Grund af formelle Fejl ved Forfølgningssagen kan Arresten kun fordres ophævet i Medfør af § 614.

Forinden Arresten ophæves, skal Sysselmanden saa vidt muligt give Arrest- rekvirenten Lejlighed til at ytre sig, medmindre Grunden til Ophævelsen er Udeblivelse med de anordnede Underholds- og Varetægtspenge.

Imod Sysselmandens Beslutning kan der, hvad enten den gaar ud paa at ophæve Arresten eller nægte dens Ophævelse, iværksættes Besværing til Retten i Overensstemmelse med Reglerne i Kap. 47.

Sysselmandens Ophævelsesdekret kan ikke hindres fra at træde i Virksomhed ved Indbringelse af saadan Besværing.

§ 616.

Befindes en Arrest i det hele ulovlig, enten fordi den Fordring, for hvilken den er iværksat, ikke ved endelig Dom befindes grundet hverken i det hele eller for en Del, eller fordi Arresten selv, bortset fra Fordringens Rigtighed, lider af Mangler, som medføre dens Ugyldighed, og som kunde have været undgaaede af Arrestekvirenten ved fornøden Agtpaagivenhed, er Arrestekvirenten pligtig at yde den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde. Befindes Arresten ulovlig for en Del, er Arrestekvirenten pligtig at erstatte den, hos hvem Arresten er gjort, det særlige Tab og den særlige Kreditspilde, som maatte være en Følge af, at der er bleven givet Arresten en for stor Udstrækning.

Bortfalder eller ophæves en gjort Arrest paa Grund af efterfølgende Omstændigheder, tilkommer der den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde, naar det maa antages, at Arresten, om den var bleven behørig forfulgt og holdt ved Magt, vilde have medført saadant Ansvar.

§ 617.

Krav paa Erstatning i Anledning af Arresten kan gøres gældende mod Arrest- rekvirenten enten som Modkrav under Arrestsagen eller under et selvstændigt Søgmaal i første Instans, hvilket sidste dog først kan anlægges, naar Arresten enten ved Dom eller Kendelse er kendt ugyldig eller ved Sysselmandens Beslutning eller Rettens Kendelse (§ 615) ophævet; saadant selvstændigt Søgmaal maa i saa Fald anlægges inden 12 Uger.

§ 618.

Vil nogen drage Sysselmanden til personligt Ansvar i Anledning af hans Embedsforhold med Hensyn til Arrestens Foretagelse eller Nægtelse, maa dette ske ved Søgmaal i første Instans.

Kapitel 55.

Forbud.

§ 619.

Ved Forbud, foretaget af Sysselmanden, kan der gives en eller flere bestemte private Personer saavel som Repræsentanter for Stat eller Kommune i disses Egenskab som Ejere af faste Ejendomme eller som Medkontrahenter i Kontraktsforhold Paalæg om at undlade Handlinger eller Foretagender, som stride imod Forbudsrekvirentens Ret, og som de paagældende paa Grund heraf, selv uden Forbudet, vilde være uberettigede til at foretage.

Forbud mod Ægteskab kan finde Sted ligesom hidtil.

§ 620.

Forbud kan gøres, uagtet det ikke for Sysselmanden bevises, at de Handlinger, der skulde forbydes, ere stridende med Forbudsrekvirentens Ret; men denne maa i saa Fald stille Sikkerhed for den Skade og Ulempe, som ved Forbudet kan foraarsages den paagældende.

Dog maa Forbud end ikke imod Sikkerhedsstillelse iværksættes, naar det maa antages, at det er ulovligt,

§ 621.

Forbud kan kun gøres, naar den, mod hvem Forbudet rettes, ved Gerning eller Ord har givet Grund til at antage, at han vil foretage de Handlinger, som skulle forbydes. Kan fyldestgørende Bevis i saa Henseende ikke fremskaffes for Sysselmanden, kan det paalægges Forbudsrekvirenten at stille Sikkerhed som Betingelse for at faa Forbud iværksat,

Forbudet bør ikke meddeles, naar det skønnes, at en af Rekvisitus tilbudt Sikkerhed eller den Straf, som Lovens almindelige Regler hjemle for Retskrænkelsen, yder Rekvirenten tilstrækkeligt Værn.

§ 622.

I de i de tvende foregaaende Paragrafer omhandlede Tilfælde bestemmer Sysselmanden ifølge Skøn over samtlige Omstændigheder Sikkerhedens Art og Størrelse.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 623.

Den, der modvillig overtræder et for ham ved Sysselmanden nedlagt Forbud, kan under en af Forbudsrekvirenten anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller Fængsel (jfr. alm. borgerlig Straffelov § 25) og i Forbindelse hermed efter Omstændighederne til Erstatning. Spørgsmaalet om Idømmelse af Straf og Erstatning kan dog udsættes, indtil Forbudssagen er afgjort,

Naar Forbud ved Sysselmanden er nedlagt, har Politiet paa Forbudsrekvirentens Begæring at yde Bistand til Forbudets Opretholdelse ved at hindre paagældende i at foretage Overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der maatte være foretaget i Strid med Forbudet, og deslige.

§ 624.

Enhver, der, vidende om et Forbud, yder den, mod hvem Forbudet er rettet, Bistand til de forbudne Foretagenders Udførelse, bliver, for saa vidt Forbudet stadfæstes, erstatningspligtig over for Forbudsrekvirenten.

§ 625.

Klager vedrørende Spørgsmaal om, hvorvidt de i §§ 619—621 angivne Betingelser for Forbuds Nedlæggelse foreligge, om Forbudets Nedlæggelse eller Afværgelse mod Sikkerhedsstilling saavel som om dennes Art og Størrelse samt om dens Løsgivelse afgøres af Retten og fremsættes, naar Forbud er nedlagt, under Forbudssagen og ellers ved Besværing til Retten overensstemmende med Reglerne i Kap. 47. Ogsaa i øvrigt blive

med de Lempelser, som følge af Forholdets Beskaffenhed, de Regler at anvende, som i det foregaaende Kapitel, navnlig §§ 600—604 samt §§ 608 —609 og 612—618, ere givne om Arrest.

§ 626.

Forbud imod en Fordrings Udbetaling, et Skibs Afsejling eller overhovedet en Genstands Forflyttelse eller anden Raadighedsudøvelse over den er, naar Hensigten hermed er at søge Sikkerhed for Fyldestgørelsen af Krav af den i § 587 ommeldte Art, uden Hensyn til, hvorledes Forretningen benævnes, i et og alt at betragte som Arrest i den paagældende Fordring eller Genstand. Som en Følge heraf blive de i forrige Kapitel om Arrest givne Regler i alle Henseender at anvende paa saadanne Forretninger.

D. Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. samt Konkurs.

Kapitel 56. Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v.

§ 627.

Med Hensyn til Behandlingen af Dødsboer, saavel som af de øvrige Boer, der omhandles i Skifteloven af 30. November 1874 med dertil sig sluttende Love, har det sit Forblivende ved den gældende Ret med de Forandringer, som følge af de i denne Lov indeholdte Regler.

Forelagte Lovforslag m. m. 126

I Stedet for Afgørelse af Skifteretten ved Kendelse træder i hvert enkelt Tilfælde Afgørelse af Sysselmanden ved Beslutning, og i Stedet for Paaanke af Skifte- retskendelse træder Besværing til Retten eller Søgemaal i første Instans, jfr. §§ 634 og 635.

§ 628.

Naar en paa offentlig Skifte anmeldt Fordring eller et der fremsat Krav med Hensyn til de under Skiftebehandling værende Midler modsiges af nogen iblandt Boets Vedkommende, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig ved Mægling af Sysselmanden, afgør denne, om paagældende Paastand skal bestrides af Boet, hvilket sidste ogsaa kan besluttes af Sysselmanden, hvor denne paa Embeds Vegne finder at burde mod- sætte sig den, eller om Boet ikke skal optræde som Part, men overlade vedkommende selv at udføre Tvisten.

§ 629.

Skal en Paastand eller Fordring bestrides fra Boets Side, har Sysselmanden snarest muligt herom at underrette den, der har fremsat Paastanden eller anmeldt Fordringen, samt tilkendegive ham, at han maa forfølge sit Krav ved sædvanlig Rettergang mod Boet, Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger her- efter, bliver Boet at opgøre, som om Paastanden ikke var bleven fremsat, eller For- dringen ikke var

bleven anmeldt,

Overlades det til den, som modsiger Fordringen eller Paastanden, selv at ud- føre Tvisten, har Sysselmanen at tilkendegive ham, at han inden 4 Uger maa anlægge Retssag imod den, som har anmeldt Fordringen eller nedlagt Paastanden, da der i modsat Fald ved Boets Opgørelse ikke vil blive taget Hensyn til hans Indsigelse imod Fordringen eller Paastanden.

De ovennævnte Underretninger fra Sysselmanen meddeles paa den Maade, denne finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist paa Skiftet er opstaaet, overlade Spørgs- maalets Afgørelse til Sysselmanen, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Parternes egen Forklaring behøves, pligtig at træffe en Afgørelse, ved hvilken Spørgsmaalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift,

§ 630.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles, eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand hen- hører under Landsret, ved den Landsret, i hvis Kreds Skiftet foregaar.

Dog skal det, hvor en Fordring bestrides af Boet, altid staa den, der ned- lægger Paastanden eller anmelder Fordringen, frit for at anlægge Sagen ved Underret uden Hensyn til dens Genstand.

§ 631.

Boet er i de i § 629, første Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Sysselmanen paa Boets Vegne.

Det paahviler Sysselmanen at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 632.

Dommen i en i Henhold til § 629 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagæl- dende Parter frafalde Anke imod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Anke- frist er udløben ubenyttet,

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Skifte ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Søgmaal i første Instans, jfr. § 635.

§ 633.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — deninder Fastsættelse af de i Skifteloven af 30. November 1874 § 31, 2det Stykke, og § 33, 2det Stykke, omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af §§ 628 og 629 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse afgøres af Sysselmanden.

§ 634.

Over for Beslutninger af Sysselmanden, der forefalde under Boets Behandling, kan der med de i § 636 angivne Undtagelser rejses Besværing til Retten overensstemmende med Reglerne i Kap. 47. Boets Behandling bliver ikke desto mindre at fortsætte, men Sysselmanden har at drage Omsorg for, at den Klagendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Besværingen staar paa,

Besværingen maa iværksættes inden 2 Uger, efter at paagældende Beslutning er tagen. Dog kan Justitsministeriet saavel som Landsrettens Justitiarius paa Andrage undtagelsesvis indtil 6 Maaneder, efter at Beslutningen er tagen, tilstede Besværingens Indbringelse, naar ganske særegne Omstændigheder retfærdiggøre, at den paagældende ikke i rette Tid har rejst Besværing. Reglen i § 366, 3die Stykke, finder herved Anvendelse.

§ 635.

Den tilendebagte Skiftebehandling og i Forbindelse hermed de under samme af Sysselmanden tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjort til Genstand for Besværing til Retten, kunne paaklages ved Søgmaal i første Instans til den Landsret, i hvis Kreds Skiftet er foregaaet.

Saadant Søgmaal maa iværksættes inden 4 Uger, efter at Skiftet i Henhold til Reglen i Lov af 30. November 1874 § 50 anses som sluttet.

Dog kan Tilladelse til at iværksætte Søgmaal efter Udløbet af den foreskrevne Tid, i øvrigt i Overensstemmelse med Reglen i § 634, sidste Stykke, gives indtil 1 Aar efter Skiftets Slutning.

§ 636.

Klage over de Bestemmelser, der af Sysselmanden træffes i Henhold til Lov af 30. November 1874 §§ 16, sidste Stykke, 19, tredie Punktum, 23, 24, første Punktum, 27, sidste Punktum, 30, sidste Punktum, 32, 47, første Punktum, 51, første Stykke, og 75 samt denne Lovs § 628, kan kun gøres gældende ved Besværing til højere Øvrighed overensstemmende med Reglerne i Kap. 47.

§ 637.

Stævningen i de fornævnte Søgmaal forkyndes for Sysselmanden, der paa Boets Bekostning har at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Genmæle.

Kapitel 57.

Konkurs.

§ 638.

Med Hensyn til Behandlingen af Konkursboer har det sit Forblivende ved Reglerne i Konkursloven af 25. Marts 1872 og Lov om en forandret Affattelse af visse Paragrafer i Konkursloven af 15. April 1887 samt Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901 med de Forandringer, som følge af denne Lov.

Foruden i det i Lov om Spare- og Laanekasser af 28de Maj 1880 § 8 ommeldte Tilfælde kan Kongen undtagelsesvis, naar Begæring derom maatte indkomme, beskikke Skiftekommissarier uden dømmende Myndighed til i Stedet for Sysselmanden at fore- staa Behandlingen og Afgørelsen af et Konkursbo, der findes at være af en særegen vidtløftig og indviklet Beskaffenhed. Saadan Begæring maa dog være vedtaget paa en dertil berammet Skiftesamling af mindst tre Fjerdedele af de mødende Fordrings- havere, repræsenterende mindst tre Fjerdedele af samtlige bekendte, eller, forsaavidt Anmeldelsesfristen er udløben, anmeldte Fordrings Beløb.

§ 639.

Naar et i Konkursboet fremsat Krav eller en anmeldt Fordring modsiges, eller den Fortrinsret, som er tillagt samme paa den i Henhold til Konkurslovens § 87 forfattede Oversigt, bestrides, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig imellem de paagældende (jfr. Konkurslovens § 88), har Sysselmanden at fremkalde en Beslutning af Boets Vedkommende (jfr. Konkurslovens §§ 74 og 75), om og for hvilket Beløb Boet vil anerkende Fordringen, og hvilken Fortrinsret det vil indrømme den. Herom underretter Kurator snarest muligt den paagældende Fordringshaver samt tilkendegiver ham, at han, hvis han ikke vil finde sig i at behandles paa denne Maade, maa for- følge sit Krav ved sædvanlig Rettergang imod Boet. Underretningen meddeles paa den Maade, Sysselmanden finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev. Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger herefter, bliver Fordringen ved Boets videre Behandling og Opgørelse kun at anerkende for saa vidt og med den Fortrinsret, som Boet har indrømmet.

Fordringshavere, som have Interesse i at bestride en Fordring, uagtet Boet ikke vil modsige den eller den for samme paastaaede Fortrinsret, have Adgang hertil, for saa vidt der ikke af Boet er sluttet Overenskomst med vedkommende om Tvistens Genstand, og Sagens Forfølgning ikke udsætter Boet for Tab af Rettigheder. De paagældende Fordringshavere have i saa Fald at anlægge Retssag inden 4 Uger, efter at Boets Beslutning er taget. I modsat Tilfælde bliver der ved Boets Opgørelse ikke taget Hensyn til deres Indsigelser. De ere pligtige at lade Stævningen forkymde for Boets Kurator.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist er opstaaet, overlade Spørgsmaalets Af- gørelse til Sysselmanden, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Par- ternes egen Forklaring behøves, pligtig at træffe en Afgørelse, ved hvilken Spørgs- maalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand henhører under Landsret, ved den Landsret, i hvis Kreds Skiftet foregaar.

Dog skal det altid staa den, hvis Fordring eller nedlagte Paastand bestrides af Boet, frit for at anlægge Sagen ved Underret uden Hensyn til dens Genstand.

§ 641.

Boet er i de i § 639, første Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Kurator paa Boets Vegne.

Det paahviler Kurator at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 642.

Dommen i en i Henhold til § 639 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagældende Parter frafalde Anke mod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Ankefrist er udløben ubenyttet,

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge en senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Konkursbehandlingen ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Søgemaal i første Instans, jfr. § 644, 2det Stykke.

§ 643.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — derunder Fastsættelse af de i Konkurslovens § 69 omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af § 639 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse afgøres af Sysselmanden.

§ 644.

Imod Beslutninger af Sysselmanden, som forefalde under Boets Behandling, kan der uden for de i Konkurslovens § 137 angivne Tilfælde rejses Besværing til Retten overensstemmende med Reglerne i Kap. 47. Den i Konkurslovens § 48, 2det Stykke omhandlede Beslutning, saavel som Beslutning, hvorved en antagen Akkord forkastes eller stadfæstes, er paa angivne Maade Genstand for Besværing til Landsret. Dog blive med Hensyn til Besværing over den Beslutning af Sysselmanden, hvorved en antagen Akkord forkastes,

de i Konkurslovens § 138 fastsatte Begrænsninger at iagt- tage, og den Beslutning af Sysselmanden, hvorved en antagen Akkord stadfæstes, kan kun i de i Konkurslovens § 139 nævnte Tilfælde indbringes til Prøvelse af Lands- retten. Klage angaaende de i Konkurslovens § 137 nævnte Tilfælde kan kun gøres gældende ved Besværing til højere øvrighed overensstemmende med Reglerne i Kap. 47.

I øvrigt kan den sluttede Konkursbehandling og i Forbindelse dermed de under samme tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjorte til Gen- stand for Besværing til Retten, paaklages ved Søgmaal i første Instans til den Landsret, i hvis Kreds Skiftet er foregaaet.

§ 645.

Saadant Søgmaal maa iværksættes inden 4 Uger efter Konkursbehandlingens Slutning.

Dog kan Tilladelse til senere Iværksættelse af Søgmaal i indtil et Aar gives efter Reglen i § 634, sidste Stykke.

§ 646.

Besværing til Retten maa iværksættes inden 2 Uger efter, at den paagæl- dende Beslutning er tagen. Tilladelse til senere Iværksættelse af Besværing kan dog gives efter Reglen i § 634, sidste Stykke.

Er Besværing iværksat, bliver Boets Behandling ikke desto mindre at fortsætte, men Sysselmanden har i saa Fald at drage Omsorg for, at den klagendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Besværingen staar paa. Er der iværksat Be- sværing imod den Beslutning, hvorved en Akkord stadfæstes, maa Boet ikke forinden Spørgsmaalets endelige Afgørelse udleveres til Skyldneren, medmindre der drages Om- sorg for at sikre den klagende. Et Besværingsskrift, der ikke paaberaaber sig nogen af de i Konkurslovens § 139 ommeldte Klagegrunde, hindrer ikke Boets Udlevering til Skyldneren.

§ 647.

I Tilfælde af Besværing eller Søgmaal paahviler det Kurator paa Boets Be- kostning at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Genmæle,

§ 648.

Med Hensyn til alt, hvad der efter Bestemmelserne i dette Kapitel skal iagt- tages af eller over for Boets Kurator, træder i Boer, hvor ingen Kurator er beskikket, Sysselmanden i dennes Sted (jfr. Konkurslovens § 80).

Kapitel 58.

Auktioner i Dødsboer m. m. og i Konkursboer.

§ 649.

Naar pantsatte Genstande skulle bortsælges ved Tvangsauktion fra et Arv- og Gældsfragaelsesbo eller et Konkursbo, skal Auktionen foretages af Sysselmanden (i Kjøbenhavn Skifteforvalteren) under lagttagelse af de i Kap. 48—51 indeholdte Regler og i øvrigt med de Lempelser, som følge af Konkurslov 25de Marts 1872 og Skiftelov 30te November 1874, saaledes som disse Love og Loven om en forandret Affattelse af visse Paragrafer i Konkursloven af 15de April 1887 forandres ved de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser. Kurator i Boet, om saadan findes, og ellers Sysselmanden har at udføre, hvad der paaligger Rekvirenten af en Tvangsauktion. Den, der besørger Inkassators Forretninger for Boet, fungerer ogsaa som saadan, for saa vidt Tvangsauktionen angaar.

§ 650.

I heromhandlede Boer skal enhver Underpanthaver i fast Ejendom og dermed som Tilbehør pantsat Løsøre være berettiget til inden en Maaned efter Konkursen Begyndelse, eller efter at Arv og Gæld i Dødsbo er fragaaet, at erklære, at han alene vil holde sig til sit Pant og frafalde Fordring paa Boet i øvrigt. I saa Fald kan enhver saadan Panthaver forfølge sin Panteret uafhængig af Skiftebehandlingen, dog uden Indskrænkning i Boets Adgang til at sætte Ejendommen til Tvangsauktion efter Reglerne i denne Lov, for saa vidt nogen Panthaver, der ikke benytter sig af heromhandlede Adgang til selv at forfølge sin Panteret, begærer det, eller for saa vidt Boet vil forsøge, om nogen Del af Pantets Auktionssum kan tilfalde det, hvorhos i herom-

handlede Tilfælde den pantsatte Ejendom i Henseende til Skifteafgiften kun anses at henhøre til Boets Masse med Fradrag af Beløbet af de Pantefordringer, for hvis Vedkommende Fordring paa Boet uden for Pantet er frafalden.

§ 651.

For saa vidt der paa en af Boet rekvireret Tvangsauktion efter Budets Beskaffenhed ikke udkommer noget Overskud til de personlige Kreditorer, og ingen af de Pantekreditorer, hvis Fordringer helt eller delvis vilde erholde Dækning ved Budet, forlanger Bortsalg, bliver Auktionen at hæve, saafremt Panthaverne paa Boets Forlangende fra Auktionen at regne paatage sig det fornødne med Hensyn til Ejendommens Bestyrelse og holde Boet fri for Udgifter i den Anledning. I saa Fald er enhver af de nævnte Panthavere, uden Hensyn til, om hans Fordring ellers var forfalden, og om han maatte have anmeldt den i Boet, berettiget til at forfølge sin Panteret i Ejendommen, uafhængig af Skiftebehandlingen, i hvilket Tilfælde den pantsatte Ejendom ikke medtages ved Beregning af Skifteafgiften, men Panthaverne anses da at have frafaldet Krav i Boet.

E. Tinglysning.

Kapitel 59.

§ 652.

I alle Tilfælde, hvor den bestaaende Lovgivning foreskriver eller omhandler Tinglæsning, træder Tinglysning efter de følgende Regler i Tinglæsnings Sted.

I Stedet for den saakaldte Læsning til Udslettelse eller Aflæsning af et Dokument træder Tinglysning til Udslettelse.

§ 653

Tinglysning foretages af den Øvrighed, der efter denne Lov bestyrer Skøde- og Pantebøgerne.

Den sker ved Indtegning i en Tinglysningssbog, der autoriseres af samme Myn- dighed, som autoriserer Skøde- og Pantebøgerne og ved offentligt Opslag paa den i det følgende foreskrevne Maade.

Tinglysningens Retsvirkning indtræder ved Indtegningen.

§ 654.

I Henseende til, i hvilke Tilfælde denne Øvrighed bør foretage eller bør nægte Tinglysning af et Dokument, skulle samme Regler gælde, som nu gælde for, i hvilke Tilfælde Retten bør foretage eller nægte Tinglæsning af et saadant Dokument.

§ 655.

Indtegning i Tinglysningssbogen bestaar i, at der i Tinglysningssbogen foretages en Tilførsel angaaende Dokumentet og dets Indhold i samme Omfang, hvori dette ved Tinglæsning hidtil er sket i Justitsprotokollen.

§ 656.

Tinglysning foregaar hver Dag. Foretagelsen af Tinglysning afsluttes 2 Timer før Skøde- og Pantebogs-Bestyrerens Kontor regelmæssig lukkes. Naar der om det sidste indtil da indkomne Dokument er sket Tilførsel til Tinglysningsbogen, slutter han Tinglysningshandlingen for den Dag og underskriver det Tillysningsbogen derom tilførte.

Dokumenter, indkomne senere end 2 Timer før Kontorets regelmæssige Lukning, maa ikke tinglyses samme Dag, men skulle tinglyses næste Dag.

Alle paa een Dag tinglyste Dokumenter anses i Henseende til Tinglysningens Retsvirkning som tinglyste samtidig, uden Hensyn til deres Følgeorden ved Indleveringen eller ved Tilførslen til Tinglysningsbogen.

Over de den foregaaende Dag tinglyste Dokumenter tilstilles der hver Dag Rettens Kontor en Fortegnelse til Opslag, ligesom der hver Dag i Skøde- og Pantebogs-Bestyrerens Kontor opslaas en Fortegnelse til offentligt Eftersyn i Kontortiden. Saadanne Fortegnelser skulle altid findes opslaaede der for mindst de 6 sidste Kontordage.

§ 657.

Tinglyste Dokumenter, der vedrøre tinglige Rettigheder, blive at behandle til Skøde- og Pantebøgerne og til disses Registre ganske paa samme Maade som et tinglæst Dokument.

I samme Tilfælde, hvori man hidtil har skullet skaffe Retsskriveren Genpart af et til Tinglæsning indleveret Dokument, skal der forskaffes Skøde- og Pantebogs-Bestyreren Genpart af et til Tinglysning indgivet Dokument.

§ 658.

Der gives det tinglyste Dokument Paategning om sket Tinglysning paa samme Maade, som Dokumenter hidtil ere blevne paategnede om sket Tinglæsning.

I alle Tilfælde, hvori der hidtil har været at give et tinglæst Dokument Retsanmærkning, gives der et indtegnat Dokument Tinglysningsanmærkning med samme Retsvirkning, som Retsanmærkning hidtil har medført.

§ 659.

Til Tinglæsning i rette Tid (D. L. 5—3—29) og Tinglæsning første eller anden Retsdag (Fdg. 28. Juli 1841 § 1) skal svare Tinglysning senest Fjortendedagen efter Dokumentets Udstedelse.

§ 660.

Reglerne om rette Tingslæsningssteds Bestemmelse ved fast Ejendoms Beliggenhed eller ved Persons Bopæl forblive gældende ogsaa ved Bestemmelse af rette Tinglysningsssted, kun med den Forskel, at det er Beliggenhed eller Bopæl i Øvrighedskredsen og ikke i Retskredsen, som her bliver bestemmende.

§ 661.

Der paahviler med de Forandringer, som nærværende Kapitel medfører, Skøde- og Pantebogs-Bestyreren samme Pligter i Henseende til Tinglysning, som hidtil have paahvilet Retsskriveren i Henseende til Tinglæsning.

Forsl. t. L. om Eettens Pleje.

§ 662.

Hvis nogen finder sig brøsthølden ved en af en Bestyrer af Skøde- og Pantebøger truffen Afgørelse vedrørende en Tinglysning, henvender han sig derom til den paagældende Embedsmand. Denne er, naar han finder Klagen begrundet, berettiget til paa sit Ansvar at træffe anden Afgørelse. Mener han ikke at burde dette, eller finder den klagende sig ikke tilfredsstillet ved den ændrede Afgørelse, kan Klageren søge denne forandret ved Besværing til højere Øvrighed, for saa vidt Klagen alene Lar Hensyn til Forretningsgangen, og ved Søgemaal i første Instans, for saa vidt den angaar Spørgsmaal om den paagældendes formueretlige Stilling.

Femte Afsnit.

Overgangsbestemmelser.

Kapitel 60.

§ 663.

Fra den Dag, denne Lov træder i Kraft, behandles borgerlige Domssager, som derefter tingfæstes (jfr. § 203), i Overensstemmelse med de Regler, som denne Lov foreskriver, dog at den i Medfør af den ældre Lovgivning ved Forligskommissionerne stedfundne Forligsprøve forbliver gyldig. Derimod bliver Behandlingen af de Doms-sager, i hvilke Stævning paa den nævnte Tid allerede er forkyndt, at tilendebringe i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler. Den, der meddeler Modparten Stævning i

Overensstemmelse med denne Lov, antages derved at have lovlig frafaldet den Stævning, som han i Henhold til de hidtil gældende Regler maatte have udtaget og ladet forkynde, men endnu ikke irettelagt.

I det Tidsrum, hvori nærværende Lov maatte være sat i Kraft for ikkun en Del af Landet, kan en Sag indbringes for Retten i denne Del af Landet, naar saa- dant hjemles ved de i nærværende Lov indeholdte Yærnetingsregler, selv om Sagen efter de hidtil gældende Yærnetingsregler ikke kunde indbringes der.

§ 664.

Søgsmaal efter Gældsbreve, med Hensyn til hvilke den i Forordningen 25de Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning gyldig er vedtaget, blive, for saa vidt de ikke ifølge foregaaende Paragraf skulle behandles efter de hidtil gældende Regler, at behandle efter de i Kapitel 38 givne Regler, som om disse vare paaberaabte i Gælds brevet.

§ 665.

I alle Tilfælde, hvor Behandlingen af en Sag er foregaaet eller ifølge § 663 skal foregaa efter de hidtil gældende Regler, bliver der ogsaa med Hensyn til Anke at forholde efter disse.

Forelagte Lovforslag m. m. 127

Dog skal Anken, for saa vidt ikke Ankefristen udløber tidligere i Medfør af den hidtil gældende Ret, iværksættes i det seneste inden 8 Uger at regne fra Dommens Afsigelse eller, hvis Dommen er afsagt forinden Lovens Træden i Kraft, fra dette Tidspunkt, Oprejsning kan dog bevilges overensstemmende med de hidtil gældende Regler.

§ 666.

Paa Fuldbyrdselsens af Domme, som ere afsagte inden Lovens Træden i Kraft eller i Sager, hvis Behandling i Medfør af § 663 er foregaaet efter den hidtil be- staaende Ret, blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

Med Hensyn til Eksekution efter tinglæste Pantebreve med Pant i faste Ejen- domme, der ere oprettede forinden Lovens Ikrafttræden, forholdes efter Lov om Ud- pantning m. m. 29de Marts 1873 § 15, 1ste Stykke.

§ 667.

Med Hensyn til foreløbige Sikringsmidler, som først bringes i Anvendelse efter Lovens Træden i Kraft, blive dennes Regler i det hele at følge.

§ 668.

Enhver, der forinden denne Lovs Træden i Kraft er belagt med Arrest paa Person, bør sættes i Frihed, for saa vidt og saa snart han ifølge nærværende Lovs Bestemmelser ikke vilde kunne holdes i Gælds fængsel. Ligeledes bliver den Forhøjelse af Underholdspenge, som fastsættes i § 598, efter Lovens Træden i Kraft at anvende med Hensyn til allerede arresterede Skyldnere, dog at over for disse den Virkning, som er forbundet med Udeblivelse af de befalede Underholdspenges Betaling, ikke skal indtræde førend en Uge, efter at vedkommende Arrestekvirent ved Sysselmandens Foranstaltning er blevet underrettet om Forhøjelsen.

Tredie Bog.

Strafferetsplejen.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel 61.

Strafferetsplejens Omraade.

§ 669.

Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af særlig Hjemmel i Lovgivningen afgøres uden særlig Straffesag eller behandles i den borgerlige Retsplejes For- mer eller henhøre under særlige Domstole, behandles efter de i denne Bog fast- satte Regler. Det samme gælder Ærefornærmelser i navnløse eller med urigtigt eller opdigtet Navn forsynede Skrivelser, for saa vidt den fornærmede forlanger offentlig Paatale.

§ 670.

Efter denne Bogs Regler behandles endvidere, uden Hensyn til, om der sam- tidig nedlægges Paastand om Straf eller ikke:

1) Sager, der anlægges af det offentlige for Overtrædelse af Love om Politivæsenet, Bygningsvæsenet, Landbovæsenet og lignende;

fremdeles Sager, hvorunder det offentlige nedlægger Paastand om:

2) Ophævelse af en Forening;

3) Stadfæstelse af Forbud mod Udbredelse af et fremmed Skrift;

4) Anvendelse af Straffelovens § 299;

5) Sikkerhedsforanstaltninger i Henhold til Straffelovens § 38, 2det Stykke;

6) Udvisning af Riget i Henhold til Straffelovens § 16;

7) Forbrydelse af Penge eller Gods;

8) Forbrydelse af Embede, Bestilling, Rang, Titel, Orden eller Hæderstegn;

9) Forbrydelse af Næringsadkomst;

10) Forbrydelse af Arveret eller

11) Omstødelse af Ægteskab, som er indgaaet trods et Slægtskabs- eller Svogerskabs- forhold, der er ubetinget Ægteskabshindring, eller trods et endnu bestaaende Ægteskab.

§ 671.

Borgerlige Retskrav paa den Sigtede, som følge af strafbare Handlinger, kunne forfølges i Forbindelse med Straffesagen, overensstemmende med de i Kapitel 93 givne nærmere Regler.

Kapitel 62.

Kelternes Virkekreds.

§ 672.

Forundersøgelse og enkeltstaaende Retshandlinger foretages ved Underretten som Undersøgelsesret. Dog kan det i Sager, som henhøre under Landsret, eller ere indankede for Landsret eller for Højesteret, undtagelsesvis af Landsrettens eller Højeste- rets Justitarius overdrages til et Medlem af Landsretten at handle som Under- søgelsesdommer.

§ 673.

Ved Underretterne behandles og paakendes i første Instans Sager angaaende Lovovertrædelser,

- a) for hvilke Straffen ikke kan overstige Fængsel; eller
- b) som falde under en Strafbestemmelse, der alternativt med andre Strafarter hjemler Anvendelse af Formuestraf, simpelt Fængsel, Tvangsarbejde, Ris eller Fortabelse af Næringsret, dog at Sigtede eller, hvis han er umyndig, hans Værge kan begære Paakendelse ved Landsretten, naar Straffen kan stige til Strafarbejde eller Embeds eller Bestillings Fortabelse; eller
- c) for hvilke Straffen for Iste Gang begaaet Forbrydelse er bestemt alternativt til Fængsel paa Vand og Brød eller Strafarbejde, eller ifølge Straffelovens § 229 til Strafarbejde alene, naar Sigtede afgiver en fuldstændig og troværdig Til- staaelse, og han eller hans Værge ikke begærer Paakendelse ved Landsret;
- d) Sager, hvorunder der enten alene eller i Forbindelse med en Straffepaastand, der hører under Underrettens Paakendelse, nedlægges Paastand om nogen af de i § 670 nævnte Følger, dog med Undtagelse af de under Nr. 2 og 4 ommeldte Sager,

Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, blive dog altid at behandle ved Landsretterne. Ogsaa andre Sager, som høre under Overanklagerens Paatale, kan denne indbringe umiddelbart for Landsretten, naar han af særlige Grunde finder dette hensigtsmæssigt, og Sigtede eller dennes Værge samtykker deri.

§ 674.

Ved Landsretterne behandles og paakendes i første Instans de Sager, der ikke efter § 673 ere henlagte til Underretterne.

Nævninger skulle medvirke,

- a) i Misgæringssager. En Sag regnes for en Misgæringssag, naar den angaar en Forbrydelse, for hvilken Loven hjemler Livsstraf eller, uden at saadant er betinget af Gentagelse, livsvarigt Strafarbejde,
- b) i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser,
- c) i Sager angaaende Anvendelse af Straffelovens § 299,
- d) efter Overanklagerens eller Sigtedes eller dennes Værges Begæring i Sager angaaende Forbrydelser, hvorfor der efter Loven kan idømmes Strafarbejde eller

Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret. Retten for Sigtede til i disse Tilfælde at begære Nævnings Medvirkning bortfalder dog, naar den Forbrydelse, for hvilken han sigtes, er en af de i Straffelovens Kapitel 23—27 omhandlede, og han forhen for en saadan Forbrydelse har været dømt til Strafarbejde, og der ikke er forløbet 10 Aar efter Udstaaelsen af denne Straf til Udøvelsen af den Handling, som Sigtelsen angaar.

Ogsaa i andre Sager end de oven for nævnte kan Landsretten, naar Overanklageren og Sigtede eller dennes Værge derom ere enige, bestemme, at Nævninger skulle medvirke.

§ 675.

Ved Anvendelsen af Reglerne i §§ 673 og 674 kommer, naar Sigtelsen angaar Forsøg eller Meddelagtighed, den Strafbestemmelse i Betragtning, som vilde være anvendelig, hvis Forbrydelsen var fuldbyrdet, eller

Sigtede var Gerningsmand.

§ 676.

Finder Forening af flere Straffesager Sted, og nogen af dem hører under Landsret eller kræver Nævnings Medvirkning, blive de alle at behandle og paa- kende henholdsvis for Landsret og med Nævninger. Forening af Sager mod flere Sigtede, som adskilte vilde høre under Landsret uden og under Landsret med Nævninger, bor dog kun finde Sted, naar særegne Grunde tale derfor.

§ 677.

Retten prøver i Embeds Medfør, om en Sag hører under dens Virkekreds, og om Nævninger skulle medvirke ved Paakendelsen. Er Domsforhandling ved Landsret begyndt, skal det dog ikke være nødvendigt at afvise Sagen, fordi det findes, at den burde have været anlagt ved Underret. Er Domsforhandlinger ved Nævninger be- gyndt, kan disses Medvirkning efter Rettens Bestemmelse vedblive, selv om det findes, at Sagen burde have været foretagen uden Nævninger.

§ 678.

Til Landsrettens Virkekreds høre endvidere Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kæremaal mod Underrettens Domme, Kendelser og Beslutninger.

§ 679.

Under Højesteret høre alle Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kære- maal mod Landsrettens Domme, Kendelser og Beslutninger, derunder indbefattet Handlinger af det Medlem af Landsretten, hvem det maatte være overdraget at handle som Undersøgelsesdommer.

Kapitel 63.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller

kunne vige deres Sæde.

§ 680.

Ingen maa medvirke som Dominer eller Nævning i en Straffesag, naar han 1) selv er Part i Sagen eller er forurettet ved Forbrydelsen eller er interes- seret i Sagens Udfald,

2) er beslægtet eller besvogret med Sigtede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Sødskendebørn, eller er Sigtedes Ægtefælle, Værge, Kurator, Adoptiv- eller Plejefader, Adoptiv- eller Plejesøn,

3) er beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslægtet i Sidelinien saa nær som Sødskende med den forurettede, den i Sagen optrædende offentlige Anklager eller Politiembedsmand, eller den forurettedes Rettergangs- fuldmægtig eller Sigtedes Forsvarer,

4) eller har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Skønsmand i Sagen eller handlet i den som offentlig Anklager, Politiembedsmand, Rettergangsfuldmægtig fol- den forurettede eller som Forsvarer,

5) ej heller naar Nævningen har handlet som Dommer i Sagen, eller naar Dommeren har handlet som Dommer eller Nævning i Sagen ved den underordnede Instans.

Den Omstændighed, at Dommeren, fordi flere Embedsvirksomheder ere for- enede i hans Person, tidligere af den Grund har haft med Sagen at gøre, medfører ikke Inhabilitet, naar der ikke efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at antage, at han har nogen særegen Interesse i Sagens Udfald.

§ 681.

1 de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkeltdommer, pligtig efter Kendelse, afsagt af ham selv, at vige sit Sæde. Beklæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gøre Retten Meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans Inhabilitet, ligesom ethvert andet Medlem af Retten, der maatte være bekendt med saadanne Omstændigheder, er berettiget og forpligtet til at rejse Spørgsmaal derom, hvorefter Afgørelse træffes ved Kendelse af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paakendelsen af Spørgsmaalet.

§ 682.

Parterne kunne ikke blot fordre, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 680 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod. at en Dommer beklæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Beskaffenhed kan ogsaa en Dommer selv, naar han frygter for. at Parterne ej kunne have fuld Tillid til ham, vige sit Sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes. Be- klædes Retten af flere Dommere, kan enhver af disse rejse det Spørgsmaal, om nogen af Rettens Medlemmer paa Grund af Omstændigheder af heromhandlede Art bør fratræde.

De Spørgsmaal, der maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgøres paa samme Maade, som i § 681 er bestemt med Hensyn til de i § 680 omhandlede Tilfælde.

§ 683.

Spørgsmaalet om en Dommers Fratræden bør saa vidt muligt rejses, før For- handlingen begynder. Det kan afgøres, uden at Parterne have haft Adgang til at ytre sig derom.

§ 684.

Kendelser, hvorved en Underretsdommer erklærer at ville vige sit Sæde, eller hvorved det paalægges en Dommer i en Kollegialret at vige sit Sæde, eller hvorved

en Nævning udelukkes, ere ikke Genstand for Anke eller Kære. Imod Kendelser hvorved Indsigelser imod en Dommers eller Nævnings Habilitet forkastes, kan Kære- maal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tilstaas.

§ 685.

Fra det Øjeblik, da Retskendelse for, at en Dommer skal vige sit Sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ej kunne opsættes.

§ 686.

De om Dommere givne Forskrifter finde ogsaa Anvendelse paa Retsskrivere. Afgørelsen af Habilitetsspørgsmaalet træffes af Retten.

Kapitel 64.

Den offentlige Anklagemyndighed.

§ 687.

De offentlige Anklagere virke for Forfølgning af Forbrydelser i Forbindelse med Politiet efter de i denne Lov givne Regler.

§ 688.

Det paahviler de offentlige Anklagere som Embedspligt at fremme enhver Sag med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader, og derved ikke blot have for Øje, at strafskyldige Personer drages til Ansvar, men ogsaa, at Forfølgning af Personer, som ikke ere strafskyldige, ikke finder Sted. De ere pligtige at efterkomme de af Retten i Medfør af nærværende Lov givne Paalæg.

§ 689.

Ved Anordning kan der gives saadanne almindelige Forskrifter for Udførelsen af de offentlige Anklageres Forretninger, som ved Siden af Loven findes fornødne. Justitsministeren kan i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler med Hensyn til enkelte Sager paalægge vedkommende Anklager at begynde eller fortsætte, untlade eller standse Forfølgning, at gøre Retsmidler gældende o. s. fr.

§ 690.

Staar en offentlig Anklager i et Forhold, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, skal han gøre Meddelelse herom til sin nærmeste Foresatte, for at denne kan træffe saadan Foranstaltning, som i den Anledning maatte findes fornøden.

§ 691.

Rigsanklageren varetager Udførelsen af Straffesager for Højesteret; han kan fremdeles efter Paalæg af Justitsministeren eller af egen Drift ganske eller til Dels overtage det til de ved Landsretterne beskikkede Overanklageres Forretningskreds hørende Hverv i en hvilken som helst Straffesag.

Rigsanklageren er de andre offentlige Anklagere overordnet og fører Tilsyn med deres Hvervs Udførelse, hvorved Reglerne i § 689 finde tilsvarende Anvendelse.

§ 692.

Den til Rigsanklagerens Bistand beskikkede Overanklager er beføjet til efter Paalæg af Rigsanklageren eller, i Tilfælde af dennes Forhindring, uden Paalæg at foretage enhver Embedshandling, som hører under

§ 693.

De for Landsretskredsene beskikkede Overanklag ere virke for Forfølgning af alle Forbrydelser, der ikke ere henviste til Paatale af private eller af Politimyndig- hederne (§ 699), hvad enten Paadømmelsen i første Instans sker ved Landsret eller ved en Underret i Landsretskredsen; endvidere varetage de det offentliges Tarv i Hen- seende til Paaanke af Underretternes Domme i Politisager.

Rigsanklageren kan paalægge en Overanklager at overtage i det hele eller for en Del det offentlige Anklagerhverv i en Sag, som hører under en anden Overanklagers Forretningskreds.

Det paahviler Overanklagerne at gøre Indberetning til Rigsanklageren, naar tvivlsomme eller særdeles vigtige Spørgsmaal opstaa i de Sager, som de behandle.

Overanklagernes Medhjælpere ere beføjede til efter Paalæg af Overanklageren eller, i Tilfælde af dennes Forhindring, uden Paalæg at foretage enhver Embeds- handling, som hører under Overanklagerens Virkekreds.

§ 694.

De ved Underretterne ansatte Anklagere have efter Paalæg af Overanklageren at udføre Sager for Underretterne.

Kapitel 65.

Paatalen.

§ 695.

Retterne træde i de under denne Lov hørende Sager kun i Virksomhed ifølge Begæring af nogen, hvem Ret til Paatale tilkommer, for saa vidt ikke Undtagelse er særlig hjemlet, jfr. §§ 863 og 874.

§ 696.

Forfølgning kan frafalde, saa længe ikke Dom er afsagt eller henholdsvis Nævningernes Erklæring afgiven. Frafaldes Paatale, efter at Domsforhandling er begyndt, afsiger Retten Frifindelsesdom. Naar ellers en begyndt Forfølgning frafalde, udsteder Retten paa Forlangende et skriftligt Vidnesbyrd herom.

§ 697.

Paatalen tilkommer efter de nedenstaaende Regler Overanklageren, Politimesteren, særlige Forvaltningsmyndigheder og private.

§ 698.

I alle Sager, hvis Forfølgning ikke er henvist til Politimesteren eller private (§§ 699 og 703), tilkommer det Overanklageren at paatale for den dømmende Ret. For-

Forsl t. L. om ettens Pleje.

følgning ved Undersøgelsesret rejses i saadanne Sager af Politimesteren, medmindre Overanklageren undtagelsesvis overtager Forfølgningen overensstemmende med Reglerne i Kapitlerne 79 og 80. Politimesteren kan i disse Sager kun frafalde Forfølgning med Overanklagerens Samtykke.

§ 699.

Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale for Underretten i de nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager), nemlig:

1) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Formuestraf, simpelt Fængsel, Tvangsarbejde, Ris eller Fortabelse af en Næringsret, dog med Undtagelse af de i Straffelovens §§ 129, 130, 3die Stykke, 208 og 209 omhandlede Lovovertrædelser;

2) Sager angaaende de Lovovertrædelser, som omhandles i

a. Fdg. om Straf for Kvaksalveri m. m. af 5te Sept. 1794 § 5, jfr. Lov af 3die Marts 1854;

b. Fdg. om uberettiget Bæren af Uniformer m. v. af 27de Novbr. 1801 § 2;

c. Pl. om Kystpolitiet af 28de Febr. 1817 § 12;

d. Fdg. angaaende Foranstaltninger for at hindre rejsende Handværkssvendens Omflakken i Landet m. m. af 10de Decbr. 1828 §§ 13 og 14, jfr. Lov om Fattigvæsenet af 9de April 1891 § 57;

e. Tyendelov af 10de Maj 1854 § 63, 1ste Punktum;

f. Lov om Københavns Vandforsyning af 30te Novbr. 1857 § 10, jfr. Lov angaaende Tilvejebringelse af Vedtægter for Benyttelsen af Vand fra kommunale Vandværker af 28de Januar 1876;

g. Lov om Straffen for Løsgænger og Betleri af 3die Marts 1860;

h. almindelig borgerlig Straffelov af 10de Febr. 1866 §§ 111, 2det Stykke, 180, 277, 2det Stykke, 278, 2det Stykke, og 296 samt § 200, jfr. Lov Nr. 80 af 11te Maj 1897 § 1;

i. Lov om Tilsyn med Udvandrerens Befordring af 1ste Maj 1868 § 10; j. Lov om Værnepligt af 6te Marts 1869 § 13, jfr. § 54;

k. Lov om Foranstaltninger til at modarbejde den veneriske Smittes Udbredelse af

10de April 1874 §§ 6 og 10; l. Lov om Tilsynet med Fremmede og Rejsende m. m. af 15de Maj 1875 § 22; m. Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2den Juli 1880 § 38;

n. Lov om Beskyttelse af Varemærker af 11te April 1890 § 12, 2det Stykke, jfr. § 17, 2det Stykke;

o. Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1ste April 1891 § 6, jfr. Lov om Forandring i samme af 23de Februar 1894; p. Lov om Foranstaltninger imod Udbredelsen af smitsomme Sygdomme af 30te Marts 1892 § 27;

q. Søllov af 1ste April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, 298, 1ste Stykke og 302. r. Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 14de April 1893 § 16; s. Lov om Forholdsregler til Beskyttelse af undersøiske Telegraf- og Telefonledninger

af 15de Februar 1895 § 6; t. Strandingslov af 10de April 1895 § 22; saa og enhver efter 1ste Oktober 1895 udstedt Lov, i hvilken offentlig Politirets Behandling er foreskrevet, uagtet Straffen kan blive af anden Art end i nærværende Paragrafs Nr. 1 angivet.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 128

Skal en Politisag forfølges under eet med en Sag, som hører under Overanklagerens Virkekreds, iværksættes Paatalen af Overanklageren overensstemmende med Reglerne i § 698; ogsaa ellers kan Overanklageren efter Overenskomst med Politimesteren overtage Forfølgningen af en Politisag.

§ 700.

Overanklageren og Politimesteren paatale i Embeds Medfør. Dog udkræves:

1) Justitsministerens Befaling til Paatale af Embedsmænds Forbrydelser i Embedsforhold samt af andre Forbrydelser, ved hvilke dette særlig er foreskrevet;

2) Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, naar det ifølge Lovgivningen afhænger af dennes Bestemmelse, om Paatale skal finde Sted;

3) Begæring af vedkommende private, naar den offentlige Paatale ved Lovgivningen er betinget heraf. Saadan Begæring af en privat maa, for at kunne tages til Følge, ikke udelukke nogen medskyldig fra Forfølgningen, medmindre Paatalemyndigheden billiger Udelukkelsen; angaar den kun en enkelt skyldig, men uden at udelukke mulige medskyldige, kan Forfølgningen udstrækkes til disse.

At Befalingen, Opfordringen eller den private Begæring i de forannævnte Tilfælde mangler, udelukker ikke, at uopsættelige Skridt foretages, naar Gerningen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begært. Tages Befalingen eller Opfordringen tilbage, inden Dom er afsagt eller Nævningernes Erklæring afgiven, standses Forfølgningen; det samme gælder, naar den private Begæring tages tilbage, dog, naar Tiltale alt er rejst, kun ved de Forbrydelser, som omhandles i Straffelovens §§ 159, 175 og 254. Den undsagte kan paa ethvert Trin standse en Sag om Anvendelse af Straffelovens § 299.

§ 701.

Uden for de Tilfælde, hvor Overanklageren skønner, at Undersøgelsen ikke kan ventes at føre til, at en Person findes skyldig til Straf, kan han i Sager, der høre under hans Virkekreds, kun undlade Paatale eller frafalde en paabegyndt Forfølgning:

- 1) i Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel for, at offentlig Paatale under visse Betingelser kan bortfalde, uden at Justitsministerens Samtykke dertil kræves;
- 2) i Tilfælde, hvor Straffelovens § 7 eller § 64 er anvendelig, naar det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig Straf vilde blive idømt, og at en Domfældelse ikke i Gentagelsestilfælde vilde faa Betydning med Hensyn til Anvendeligheden af en stren- gere Strafbestemmelse;
- 3) naar den private, af hvis Begæring offentlig Paatale var betinget, har fra- faldet sin Begæring, efter at Tiltale er rejst, og Overanklageren skønner, at ingen offentlig Interesse kræver Forfølgningens Fortsættelse.

Finder Overanklageren i andre Tilfælde, at Paatale, under Hensyn til særlige formildende Omstændigheder, kan undlades uden Skade for nogen offentlig Interesse, skal han forelægge Sagen for Rigsanklageren. Nærer denne Tvivl, indstiller han Spørgsmaalet til Justitsministerens Afgørelse.

Denne bliver fremdeles at indhente, naar der i de i Straffelovens § 36, sidste Punktum, og i § 70 omhandlede Tilfælde er Spørgsmaal, om Paatale bør frafaldes.

§ 702.

Er en Handling, hvis Paatale i Henhold til § 699 aahviler Politimesteren, Overtrædelse af en Lov, hvis Efterlevelse det paahviler en særlig offentlig Myndighed

at vaage over, kan den paatales af den vedkommende særlige Myndighed efter de nærmere Regler i § 1035, medmindre Forening med en Straffesag, som paatales af Overanklageren eller Politimesteren, skal finde Sted.

§ 703.

Strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, blive ordentligvis at paatale af den private, hvem Paataleret tilkommer, overensstem- mende med Reglerne om den borgerlige Retspleje, jfr. dog § 1045.

Naar en Handling, der udgør en Lovovertrædelse af ovennævnte Art, tillige indeholder en Lovovertrædelse, som er offentlig Paatale undergivet, kan vedkommende Paatalemyndighed efter Begæring af den private paataleberettigede forfølge begge Lov- overtrædelser under eet. Den private paataleberettigede kan i saadanne Tilfælde paa ethvert Trin standse den efter hans Begæring begyndte Forfølgning.

Fremdeles kan Overanklageren, naar han finder, at en offentlig Interesse kræver, at en Handling af fornævnte Art gøres til Grenstand for offentlig Forfølgning, paatale samme overensstemmende med de Regler, som gælde for Behandlingen af de andre Sager, der ere undergivne hans Paatale; anser han Retshandlinger ved en Undersøgelsesret nødvendige, kan han paalægge Politimesteren at iværksætte de i saa Henseende fornødne Skridt,

Naar Overanklageren i Henhold til foregaaende Stykke har indledet Forfølg- ning, ophører vedkommende privates Ret til selv at paatale, dog at han har Adgang til at slutte sig til Paatalemyndighedens Forfølgning overensstemmende med Reglerne i § 1043, ligesom han under de i § 1044 angivne Forudsætninger har Ret til at optage Forfølgningen ovenstemmende med de sammesteds givne nærmere Regler.

Reglen i Straffelovens § 212, andet Punktum, bliver staaende ved Magt.

§ 704.

Har vedkommende Paatalemyndighed nægtet at paatale eller frafaldet en be- gyndt Forfølgning, uden at dette har Hjemmel i Reglerne i § 701 Nr. 1—3 eller i § 701, sidste Stykke, eller i en stedfunden Benaadning, er den ved Forbrydelsen forurettede private Person berettiget til at bringe Sagen for Retten efter de nærmere Regler i Kapitel 92.

De Lovbestemmelser, som særlig hjemle private Beføjelse til at paatale Lov- overtrædelser, der ogsaa kunne forfølges af det offentlige, uden at sætte som Betin- gelse, at offentlig Paatale er nægtet, blive staaende ved Magt,

§ 705.

Retten prøver i Embeds Medfør, om den, der forfølger efter foranstaaende Regler, er berettiget til Paatale.

Kapitel 66.

Sigtedes Forsvar.

§ 706.

Den, der sigtes for en Forbrydelse, er berettiget til at vælge en Forsvarer til at staa ham bi i Overensstemmelse med de neden for nærmere givne Regler. Er han personlig umyndig, tilkommer Valget hans Værge, som derhos altid er berettiget til at optræde paa hans Vegne.

Kun de til Møde for vedkommende Ret berettigede Sagførere eller de særlig af Justitsministeren til Beskikkelse som offentlige Forsvarere ved vedkommende Ret antagne Mænd kunne vælges til Forsvarere, medmindre Retten undtagelsesvis tilsteder, at andre personlig myndige og uberygtede Personer benyttes som saadanne.

Udelukkede fra at vælges ere Personer, der ere indkaldte til at afhøres som Vidner eller Syns- eller Skønsmænd, eller som ere begærte indkaldte i saadan Egen- skab, indtil Retten har truffet Afgørelse herom, eller hvis Optræden ifølge § 680 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

§ 707.

Offentlig Forsvarer bliver, for saa vidt Sigtede ikke selv har valgt en For- svarer, eller den valgte Forsvarer udebliver, at beskikke,

- a) naar Sigtede undergives Varetægtsfængsel og ikke tidligere har været anset med Strafarbejde uden at have faaet Æresoprejsning,
- b) naar der, forinden Tiltale er rejst, skal afhøres Vidner, eller Besigtigelse skal ske eller Syn eller Skøn afgives til Brug under Domsforhandling, dog at Retshandlingen ej bliver at udsætte efter Forsvarers Tilstedekomst, naar det maa befrygtes, at Beviset derved vilde spildes,
- c) naar Nævninger skulle medvirke i Landsretssager, eller der i saadanne Sager er Spørgsmaal om at lægge Beslag paa Sigtedes Formue i Henhold til denne Lovs § 848,
- d) i alle andre Sager, hvor Tiltale er rejst for Landsret, eller der i Anledning af Begæring om Genoptagelse af en Sag skal finde mundtlig Forhandling Sted ved Landsret,
- e) naar en Landsrets Dom paaankes, eller der i Anledning af Kære undtagelsesvis skal finde mundtlig Forhandling Sted for Landsret eller Højesteret, jfr. § 1019, 2det Stykke,
- f) naar Vidners eller Syns- eller Skønsmænds beedigede Forklaring begæres til Brug under en i Udlandet indledet Straffesag,
- g) i alle Tilfælde, hvor Retten i Medfør af § 734, 2det Punktum beslutter, at Sigtedes Afhørelse skal foregaa for lukkede Døre.

I de under a og c) nævnte Tilfælde bliver offentlig Forsvarer kun at beskikke, naar den Sigtede (eller hans Værge) begærer det. Herom skal der gives Sigtede Lejlighed til at udtale sig.

§ 708.

Ogsaa uden for de Tilfælde, hvor Beskikkelse af offentlig Forsvarer følger af Bestemmelsen i § 707, kan der, saavel før som efter at Tiltale er rejst, beskikkes Sigtede offentlig Forsvarer, naar Retten efter Sagens Beskaffenhed finder saadant fornødent, og Sigtede ikke selv har valgt en Forsvarer, eller denne udebliver; jfr. derhos § 970.

Beslutninger, hvorefter Forsvarer beskikkes, kunne ikke paaklages for højere Ret; imod Beslutninger, hvorved Beskikkelse af Forsvarer nægtes, kan Kære til højere Ret finde Sted.

§ 709.

Til at beskikkes som offentlige Forsvarere antager Justitsministeren efter Over- enskomst et passende Antal af de til Møde for vedkommende Domstol berettigede Sag- førere, eller, om fornødent, andre dertil egnede Mænd. I paatrængende Tilfælde kan dog ogsaa en Sagfører, der ikke er antagen af Justitsministeren, men dog berettiget til Møde for vedkommende Ret, beskikkes til Forsvarer.

§ 710.

Til offentlig Forsvarer maa ingen beskikkes, der selv er forurettet ved For- brydelsen eller staar i et saadant Forhold til den forurettede, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, eller der er kaldet til at

forklare som Vidne, Spis- eller Skønsmand i Sagen, eller har handlet i den som Anklager eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede eller som Politiembedsmand eller som Dommer, eller i en anden Straffesag har været Forsvarer for en Sigtet, med hvis Interesse i Sagen den nu Sigtedes staar i Strid, eller hvis Beskikkelse ifølge § 680 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

Ere flere Personer sigtede under samme Sag, kan Forsvaret kun udføres af den samme Person, naar de Sigtedes Interesser under Sagen ikke ere modstridende.

§ 711.

Forsvareren beskikkes af vedkommende Rets Formand. Sagerne bør saa vidt muligt fordeles mellem de antagne Forsvarere efter Omgang; ønsker Sigtede en bestemt Person beskikket og oplyser, at denne er villig, bør han i Reglen beskikkes uden Hensyn til den regelmæssige Omgang, forudsat at ingen lovlig Hindring er forhaanden.

§ 712.

Beskikkelsen kan tilbagekaldes, naar det findes nødvendigt i Forsvarets Interesse, samt, for saa vidt Sagen ikke derved forhales, efter Begæring af Sigtede, naar han har truffet Overenskomst om Forsvarets Udførelse uden Vederlag af det offentlige.

§ 713.

Forsvareren er berettiget til at overvære alle Retsmøder, selv om disse holdes for lukkede Døre (§ 734), den valgte Forsvarer dog kun, for saa vidt han ikke er udelukket fra Tilstedeværelse i Medfør af § 875 Nr. 3. I de Retsmøder, der afholdes, forinden Tiltale er rejst, er Forsvareren berettiget til at tage Ordet, og til i Korthed at faa sine Bemærkninger tilførte Protokollen; men Dommeren bestemmer, paa hvilket Tidspunkt af Retsmødet dette kan ske.

Under Domsforhandlingen i Landsretssager kan det af Landsrettens Formand tillades, at flere valgte Forsvarere optræde for samme Sigtede, dog kun een for hver enkelt Del af Forhandlingen. Sigtede er berettiget til selv tillige at tage Ordet til sit Forsvar.

Den offentlige Forsvarer, som er beskikket til at varetage Sigtedes Tarv under Domsforhandlingen, er beføjet til at give Møde ogsaa under Retshandlinger ved anden Ret, Skal en saadan Retshandling foregaa uden for den Underretskreds, hvori han bor, kan paa hans Begæring en særlig Forsvarer beskikkes til at møde ved samme. Dog bør i paatrængende Tilfælde Retshandlingen ikke udsættes herefter.

§ 714.

Sigtede har, ogsaa naar han er fængslet, Ret til ukontrolleret Samkvem — skriftlig eller mundtlig — med sin beskikkede Forsvarer. I Henseende til en Sigtets Samkvem med sin valgte Forsvarer i Fængslingstiden kan

Dommeren, naar han anser det fornødent, saa længe Tiltale ikke er rejst, anordne fornøden Kontrol.

§ 715.

Misbruger en Sagfører eller nogen til Forsvarer beskikket Mand sin Stilling til at modarbejde Sagens Oplysning, eller gør han sig skyldig i Tilsidesættelse af de ham paahvilende Pligter til behørig at fremme Sagen, bliver han at anse efter Straffe- lovens § 144.

§ 716.

Beskikkelse af en offentlig Forsvarer indskrænker ikke Sigtedes Bet til selv at drage Omsorg for sit Forsvar; men Forsvareren behøver ikke Sigtedes Samtykke til at foretage de Handlinger, som han anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til dennes Tarv.

§ 717.

De offentlige Forsvarere erholde Vederlag af det offentlige for den enkelte Sag, for saa vidt Krav herpaa ikke er frafaldet. Betten fastsætter dette Vederlag efter Arbejdets Betydning og Omfang ved Dommen, eller naar Forsvarerens Virksom- hed er afsluttet. I øvrigt gælde Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24de Maj 1879 for de offentlige Forsvarere.

Kapitel 67.

Værneting og Forening af Straffesager.

§ 718.

Enkeltstaaende Retshandlinger foretages i Reglen ved Underretten i den Rets- kreds, hvor den Person, som skal afhøres, bor eller opholder sig, eller hvor den Ting lindes eller antages at være, til hvilken Retshandlingen har Hensyn.

§ 719.

Forundersøgelse kan begæres enten i den Retskreds, hvor Forbrydelsen er begaaet, eller hvor Sigtede er paagreben, eller hvor han bor eller opholder sig, eller hvor Oplysninger i Sagen antages bedst at kunne tilvejebringes.

§ 720.

Domsforhandling skal med Hensyn til alle i Kongeriget begaaede Forbrydelser i Reglen foregaa ved den Ret, i hvis Kreds Handlingen er foretaget. Udkræves tiere Handlinger til Forbrydelsens Begreb, er den Ret Værneting, i hvis Kreds den sidste af dem er foretagen. Udgøre flere i forskellige Retskredse foretagne strafbare Handlinger, som hver især vilde begrunde Værneting efter foranstaaende Regler, tilsammen een Forbrydelse, eller er en Forbrydelse begaaet paa Grænsen af flere Retskredse, eller er det uvist, i hvilken af flere bestemte Retskredse en Forbrydelse er begaaet, kan Forfølgning ske ved en hvilken som helst af de Retter, om hvilke der paa Grund af de angivne Omstændigheder opstaar Spørgsmaal.

§ 721.

Som Gerningsstedets Værneting ved Forbrydelser, der begaas uden for Kongerigets Søterritorium om Bord paa dansk Skib eller af Personer, som høre til saadant Skib, anses den Ret, til hvis Kreds Skibet ved sin Hjemkomst til Kongeriget ankommer for at lodse eller lade.

§ 722.

Ved den Ret, i hvis Kreds Sigtede bor, eller, hvis han ikke har Bolig i Riget, ved Forfølgningens Begyndelse opholder sig, eller, hvis han ikke findes i Riget, ved den Ret, i hvis Kreds han sidst havde Bolig eller opholdt sig, kunne forfølges:

- 1) de under de danske Domstoles Paakendelse hørende Forbrydelser, som begaas uden for Kongerigets Grænses,
- 2) de Forseelser, som det tilkommer Politimesteren at paatale (§ 699), uden Hensyn til, om de paatales af ham eller af andre,
- 3) andre Forbrydelser, naar der mangler saadanne Oplysninger, som betinge Anvendelse af § 720.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater hørende Personer anses ved Anvendelsen af ovenstaaende Regel som havende Bolig i Kjøbenhavn, for saa vidt de ikke maatte have vedligeholdt Bolig noget andet Sted i Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i det Land, hvor de have Bopæl.

§ 723.

I de i § 722 ommeldte Tilfælde kan Sagen ogsaa forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Sigtede er bleven paagreben.

§ 724.

Forbrydelser, hvis Paatale efter § 729 kan ske under een Sag, kunne under eet forfølges ved enhver Ret, som er Værneting for nogen af de paagældende Forbrydelser. Hører nogen af de Forbrydelser, mellem hvis Værneting Valg have, for Underretten, medens en eller flere andre høre under Landsrettens Paakendelse, træder i Under- rettens Sted den Landsret, til hvis Kreds den hører.

§ 725.

Sager mod en Forening til dens Ophævelse i Medfør af Grundloven af 28de Juli 1866 § 87 forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Foreningen eller dens Bestyrelse har sit Sæde, eller, naar saadant ikke med Sikkerhed kan udfindes, hvor et af Be- styrelsens Medlemmer bor.

Sag til Stadfæstelse af de i Lov af 3die Januar 1851 § 14, jfr. § 15, omhand- lede Forbud forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt.

Paa Sager, hvorunder Paastand alene nedlægges om nogen af de øvrige i § 670 omhandlede Følger, finde Reglerne i §§ 720—723 tilsvarende Anvendelse.

§ 726.

Afvigelse fra Reglerne om Værneting kan, saa længe Domsforhandling endnu ikke er begyndt, paa Begæring, naar særegne Grunde findes at tale derfor, beslattes af Landsretten, dersom Spørgsmaalet angaar Underretter i samme Landsretskreds, og i andre Tilfælde af Højesteret (§ 764).

Sager, der skulle forhandles for Nævningeret, kunne af Sigtede begæres fore- tagne paa det Sted, hvor Landsretten har sit Hovedsæde — eller undtagelsesvis for den først forestaaende Nævningeret i Landsretskredsen — naar Varetægtsfængslet derved efter Landsrettens Skøn vil blive væsentlig afkortet, uden at Bekostningen for det offentlige vil blive forhøjet i nogen uforholdsmæssig Grad.

§ 727.

Efter Begæring kan Retten meddele Tilladelse til, at en begyndt Forfølgning overflyttes til en anden Ret, som efter foranstaende Regler er lovligt Værneting, naar

dette paa Grund af Vidners Bopæl eller af anden særlig Grund skønnes hensigtsmæssigt til Sagens Fremme. Beslutning herom tages af den Ret, ved hvilken Forfølgningen er begyndt, naar den anden Ret deri er enig, og ellers af den fælles overordnede Ret (§ 764). En Beslutning, hvorved en Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret nægtes, kan paakæres.

§ 728.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke i Embeds Medfør, om Sagen er indbragt for ret Værneting. Indsigelse er udelukket, naar Sigtede, førend Domsforhandlingen er begyndt, har haft Adgang til at fremsætte den, uden at dette er sket.

At Forundersøgelse eller enkeltstaaende Retshandlinger uden for Domsforhandlingen ikke ere foregaaede ved rette Værneting, berøver dem ikke deres Gyldighed.

Er der Strid mellem flere Retters Afgørelser af et Værnetingsspørgsmaal, kan det af Paatalemyndigheden indbringes til Afgørelse for Landsretten, hvis Retterne høre til samme Landsretskreds, og i andre Tilfælde for Højesteret, Herved finde i øvrigt Reglerne i Kapitlerne 88—90 Anvendelse, saaledes at der ved Fristernes Beregning tages Hensyn til den sidste Afgørelse.

§ 729.

Skal Forfølgning, enten ved Undersøgelsesret eller ved den dømmende Ret, samtidig finde Sted mod samme Sigtede for flere Forbrydelser eller mod flere Sigtede som delagtige i een Forbrydelse, bør dette ske under een Sag, for saa vidt saadant lader sig gøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed.

§ 730.

Retten kan paa Begæring eller i Embeds Medfør beslutte Adskillelse af de Straffesager, som ere forenede i Henhold til § 729. Det beror paa Retten, om de Sager, som kun paa Grund af Foreningen forfølges for den, efter Adskillelsen fremdeles skulle behandles ved den eller ikke; samme Regel gælder, naar Foreningen opfører af anden Grund, saasom Frafald af Forfølgning.

§ 731.

Retten kan med Hensyn til flere selvstændige Sager, der samtidig henstaa for Undersøgelsesretten eller samtidig for den dømmende Ret, beslutte, at de skulle forbindes til een Sag, dog, naar Søgsmalene ikke staa i det i § 729 forudsatte Forhold til hinanden, kun, naar ingen af Parterne gør Indsigelse derimod.

Beslutningen tages af den Ret, for hvilken Sagerne henstaa, eller, hvis Spørgsmaal er om Forening af Sager, som ere tingfæstede dels ved Landsretten, dels ved en under den hørende Underret, af Landsretten. Forfølges Sagerne ellers for forskellige Retter, og der ikke er Enighed, afgøres Spørgsmaalet af vedkommende overordnede Ret (§ 764).

§ 732.

Retten kan omgøre Beslutninger, som den har truffet i Medfør af §§ 730 og 731; dog kan en Sags Overgang til en anden Ret kun besluttet overensstemmende med Forskrifterne i § 731, 2det Stykke.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 733.

Retterne ere beføjede til i en fremmed Retskreds, uden Mellekomst af Retten i denne, at lade foretage Forkyndelser samt at lade udføre Anholdelsesbeslutninger, Fængslingskendelser og Befalinger om ved Tvang at fremstille Vidner eller Syns- eller Skønsmænd for Retten. Naar det i øvrigt til Undersøgelsens Fremme findes hensigts- mæssigt, kan Retten foretage Embedshandlinger i en fremmed Retskreds med Sam- tykke af Retten i denne eller af højere Ret, og i paatrængende Tilfælde uden saadant Samtykke. Fornøden Meddelelse skal snarest muligt ske til Retten i den paagæl- dende Kreds.

Kapitel 68.

Retsmøder og Retsbøger.

§ 734.

Retsmøderne ere offentlige, hvor ikke det modsatte særlig er foreskrevet. Dog kan Retten undtagelsesvis paa Begæring af en Part eller i Embeds Medfør beslutte, at Forhandlingen skal foregaa for lukkede Døre, naar Hensyn til Sædeligheden eller Orden og Ro i Retslokalet kræver det, og ved Retshandlinger, som finde Sted uden for Domsforhandling, tillige, naar særegne Omstændigheder give Grund til at antage, at Retsmødets Offentlighed vil være til Hinder for Sagens Oplysning, eller det begæres af Værgen for en Sigtet under 18 Aar. Domme afsiges stedse i offentligt Møde.

§ 735.

Rettens Beslutning, at Dørene skulle lukkes, sker ved Kendelse, efter at Par- terne have haft Lejlighed til at udtale sig. Kendelsen afsiges offentlig; om Dørene skulle lukkes under den forudgaaende Forhandling, afgør

Rettens Formand.

Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, kan træffes saa vel ved Forhandlingens Begyndelse som i Løbet af denne; den kan straks eller senere indskrænkes til en Del af Forhandlingen.

§ 736.

Naar det i Medfør af de foregaaende Paragrafer besluttes, at Retshandlinger for en Ret, som bestaar af en enkelt Dommer, og ved hvilke ingen særlig Retsskriver er til Stede, skulle foregaa for lukkede Døre, samt ellers, hvor Loven særlig bestemmer det, skal en Stævningsmand eller, i Mangel af en saadan, en fuldmyndig, uberygtet Mand i selvstændig Stilling af Dommeren tilkaldes som Retsvidne. Kan en saadan ikke straks komme til Stede, bliver Retshandlingen at udsætte, medmindre dens Øje- med derved vilde staa i Fare for at forspildes.

Reglerne i § 680 finde tilsvarende Anvendelse ved Retsvidners Tilkaldelse; de derved opstaaede Spørgsmaal afgøres af Dommeren. Denne sørger saa vidt muligt for, at Tilkaldelsen af andre end Stævningsmændene sker efter Omgang; kun i Nødsfald kan en Person tilkaldes til at fungere flere Dage efter hinanden. Udebliver et til- kaldt Retsvidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse herom, kan det straffes med en Bøde af indtil 20 lvr. Dommeren kan paalægge Retsvidnerne at iagt- tage Tavshed om, hvad de ved Retshandlingen erfare om Undersøgelsens Genstand; Overtrædelse af et saadant Paalæg straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 129

§ 737.

Naar Domsforhandlingen holdes for lukkede Døre, have de ved den paatalte Handling forurettede Personer, fremdeles Dommere, Øvrighedspersoner, offentlige An- klagere, Sagførere, samt de, der ere indkaldte som Nævninger til det paagældende Ting, Adgang til et overvære samme; endvidere kan der af Rettens Formand tilstedes enkelte andre Adgang.

Hvor vidt der ved Retshandlinger, som uden for Domsforhandling finde Sted for lukkede Døre, kan tilstedes enkelte Personer, som ikke have med Sagen at gøre, Ad- gang, beror paa Rettens Formand.

§ 738.

Adgang til offentligt Retsmøde kan nægtes Personer under 18 Aar samt en- hver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærværelse vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden, saavel som Personer, der have været straffede med offentligt Arbejde, Fængsel paa Vand og Brød eller Tvangsarbejde uden senere at have faaet Æresoprejsning. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed, for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, som indlades.

§ 739.

Rettens Formand vaager over, at Forhandlingen foregaar med den tilbørlige Orden og Værdighed. Han er berettiget til at afbryde og tilrettevise Parter, Vidner eller andre, naar de tillade sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisning, kan Ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig Adfærd forstyrrer Forhandlingen eller tilsidesætter den Agtelse, som skyldes Retten, kunne udvises af Retssalen.

For Fornærmelser mod Retten eller nogen af de i Retten mødende, Uorden, hvorved Forhandlingerne forstyrrer, samt, Ulydighed mod Formandens Befalinger kan Retten ved en Kendelse, der afsiges straks, paalægge Straf af Bøder indtil 40 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 8 Dage.

De Straffe, som paalægges i Henhold til denne Paragraf, medfører ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Regler, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

Politiet er forpligtet til uvægerlig og øjeblikkelig at yde Retten Bistand til Udførelse af denne Paragrafs Forskrifter,

§ 740.

Angaaende alle Retshandlinger i Strafferetsplejen optages Beretning i Retsbogen.

I Retsbogen indføres Angivelse af:

- 1) Tiden og Stedet for Retsmødet;
- 2) Navnene paa de Personer, der fungere som Dommere, Nævninger, Retsskriver og Retsvidner;
- 3) Sagens Nummer med Parternes Navne;
- 4) Navnene paa de Personer, der ere til Stede som Parter eller paa disses Vegne eller til deres Bistand, eller Bemærkning om de Forholdsregler, som maatte være trufne med Hensyn til deres Tilkaldelse eller Udelukkelse;
- 5) om Retsmødet er offentligt eller ikke.

§ 741.

Fuldstændigt optages i Retsbogen Parternes Paastande, Begæringer og Indsigelser, for saa vidt de ikke indeholdes i Skrifter, som overleveres Retten, i hvilket

Fald Henviſning er tilstrækkelig, samt Indsigelser, som fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmænd. Rettens Afsigelse af Domme og Kendelser og dens øvrige Beslutninger optages i Retsbogen. Domme og Kendelser indføres fuldstændigt i Dombogen.

Af de Personers Udsagn, som afhøres for Undersøgelsesret, skal det væsentlige Indhold gengives; vigtigere Erklæringer af Sigtede og navnlig Tilstaaelser skulle saa vidt muligt gengives med hans egne Ord; det samme gælder om Vidners og Syns- eller Skønsmænds Forklaringer, som maa ventes at skulle benyttes ved Oplæsning under Domsforhandlingen. Tilsvarende Regler gælde med Hensyn til Domsforhandling for Underret i Sager, der ikke ere undtagne fra Anke. Af Udsagn, der afgives under Afhørelse for Landsret, optages det væsentligste i en særskilt Bog; ere de paagældende tidligere afhørte for en Ret, er dog Henviſning tilstrækkelig, og kun væsentlige Afvigelser eller Fuldstændiggørelser optegnes.

Angaaende Besigtigelser, som Underretten foretager enten som Undersøgelsesret eller i Sager, der ikke ere undtagne fra Anke, skal Retsbogen indeholde saa meget, at den giver et fuldstændigt og tro Billede af det besigtigede.

Af Udviklinger og Foredrag til Begrundelse af Paastande, Begæringer eller Indsigelser optages intet i

Retsbogen; dog kan Formanden beslutte, at enkelte LTdta- lelser skulle optages. Fremdeles kan enhver af Parterne forlange, at særskilt paa- pegede Dele af Retsformandens Udvikling af de Retssætninger, som komme i Betragt- ning ved Nævningernes Afgørelse af de dem forelagte Spørgsmaal, gengives i Rets- bogen, jfr. § 952.

Særlig Bemærkning gøres i Retsbogen om, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages, om, hvad der fremlægges i Retten, og hvilke Dokumenter der ere blevne oplæste.

§ 742.

Oplæsning og Vedtagelse af Tilførsler til Retsbogen angaaende afhørte Personers Udsagn finder kun Sted ved Afhørelser for Undersøgelsesret og under Domsforhandling for Underret i Sager, som ikke ere undtagne fra Anke. Oplæsning og Vedtagelse kan dog ogsaa ske i andre Tilfælde, hvor Rettens Formand af særlige Grunde finder, at dette bør ske.

§ 743.

Retsbogen underskrives ved hvert Retsmødes Slutning af Rettens Formand, fremdeles af de Personer, der maatte have fungeret som Retsskriver eller Retsvidner. Den afgiver Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingen, og særlig for, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagt- tages; Modbevis er ikke udelukket,

§ 744.

Aktstykker og andre Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

§ 745.

Parternes Processkrifter forblive i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og Akt- stykker, der benyttes som Bevis, skulle, naar de forlanges tilbageleverede, bekræftede Genparter forblive hos Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der ere Udskrift af Embedsprotokoller. Om og i hvilket Omfang Genpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre saadanne Dokumenter af særdeles betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

Hvor en Retsskriver er ansat, samler han de enhver Sag vedkommende Doku- menter og bevarer dem samt de af tilbageleverede Originaler tagne Genparter. Ved andre Retter paahviler dette Dommeren. De i Nævningesager overensstemmende med §§ 953 og 956—958 udfærdigede Spørgsmaal tillige med Nævningernes vedtegnede Er- klæringer, blive at samle og opbevare som Bilag til Retsbogen.

§ 746.

Uden for de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kunne Parterne samt, naar Sagen er endt, andre, som deri have retlig Interesse, hos Retsskriveren eller, hvor ingen saadan er ansat, hos Dommeren forlange Udskrift af Retsbøgerne, derunder dog ikke Stemmegivningsbogen, samt af de øvrige hos Retten beroende, til en Straffesag hørende, fremlagte Dokumenter.

§ 747.

Retssproget er dansk. Afhørelse af Personer, der ikke ere det danske Sprog mægtige, foregaar ved Hjælp af en edsvoren Tolk; dog kan ved Afhørelse uden for Domsforhandling for Landsret Tilkaldelse af Tolk udelades, naar Dommeren tiltror sig fornødent Kendskab til det fremmede Sprog.

Dokumenter, der ere affattede i fremmede Sprog, skulle ledsages af en Over- sættelse, som bliver at autorisere af en offentlig ansat Translatør, medmindre Retten og Parterne anerkende dens Rigtighed.

Forhandling med og Afhørelse af døde, stumme og døvstumme foregaar enten ved Hjælp af Personer, der ere kyndige i Tegnsproget eller Talemetoden, og som forud tages i Ed, eller ved skriftlige Spørgsmaal og Svar.

Til at bistaa som Tolk eller tegnsprogkyndig maa ingen af Retten tilkaldes, der ifølge §§ 680 og 682 vilde være udelukket fra at handle som Dommer i Sagen. I øvrigt blive de om Vidner givne Regler at anvende paa de nævnte Personer med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, og for saa vidt ikke andet særlig er fore- skrevet.

§ 748.

De Forretninger, som ifølge denne Bog paahvile Rettens Formand, udføres, naar Retten beklædes af en enkelt Dommer, af denne.

Kapitel 69.

Forkyndelser og Meddelelser.

§ 749.

Med de i §§ 755 og 756 hjemlede Undtagelser, skulle efternævnte Forkyndelser ske ved Stævningsmændene eller i de i § 752 c angivne Tilfælde ved Politiet:

- 1) Forkyndelse for Sigtede af Tilsigelse eller Stævning til Møde for Retten, af Anklageskrift. Bevisfortegnelse, Domsudskrift, Ankemeddelelse eller Kæremaal og af den i sidste Stykke af § 992 ommeldte Tilkendegivelse,
- 2) Forkyndelse for Vidner og Syns- eller Skønsmænd af Indkaldelse til Afhørelse, for Syns- eller Skønsmænd af den Beslutning, hvorved de ere udmeldte, og for udeblevne Vidner eller Syns- eller Skønsmænd af den i § 774, jfr. § 781, ommeldte Kendelse,
- 3) Forkyndelse for en privat Sagsøger af den i sidste Punktum af § 1042 ommeldte Meddelelse.

§ 750.

Enhver beskikket Stævningsmand kan med fuld Retsvirkning iværksætte Forkyndelser under lagttagelse af de i Loven givne Forskrifter. Gyldigheden af det foretagne svækkes ikke derved, at Stævningsmanden har handlet uden for den Retskreds, i hvilken han er ansat.

En Stævningsmand maa ikke foretage eller deltage i en Forretning, naar nogen af Parterne er hans Ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i den lige op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie, eller han selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningsmænd.

§ 751.

Det, der skal forkyndes paa den i § 749 foreskrevne Maade, gives i dobbelt Udfærdigelse til den, der skal iværksætte Forkyndelsen. Udgaar denne fra en Landsret eller fra Overanklageren, eller skal den ske i en anden Underretskreds end den, i hvilken Retten har Sæde, kunne Udfærdigelserne sendes til Underretten i den Kreds eller til Sysselmanden i det Sysse, hvor Forkyndelsen skal ske, for af denne at overgives til Stævningsmanden eller Politiet,

Paalæget om Forkyndelse skal efterkommes snarest muligt, i Byerne senest inden 24 Timer, paa Landet senest inden 48 Timer efter Modtagelsen. Om Tiden, paa hvilken Paalæget er modtaget, undertegnes en skriftlig Tilstaaelse.

Naar Forretningen udføres af en Stævningsmand, skal en anden Stævningsmand eller, i særdeles paatrængende Tilfælde, en anden god Mand tilkaldes som Vidne.

§ 752.

Ved Iværksættelse af Forkyndelsen gælde følgende Regler:

- a) Forkyndelsen bør saa vidt muligt søges iværksat for den paagældende personlig, ordentligvis paa hans Bopæl eller midlertidige Opholdssted. Forkyndelse for den paagældende personlig er gyldig, uanset hvor den sker. Dog kan den i intet Fald ske i Kirken eller paa andet Sted, medens Gudstjeneste eller kirkelige Handlinger foregaa der.
- b) Kan Forkyndelsen ikke ske for den paagældende personlig, kan den paa hans Bolig her i Riget gyldig

iværksættes for hans Ægtefælle, Børn over 18 Aar, Tjeneste- folk eller andre til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede der; ere saadanne ikke at træffe, da for vedkommendes Husvært, Principal, Husbonde, Lære- mester eller Arbejdskerre, for saa vidt som denne træffes til Stede der. Forkyndelsen kan endvidere foregaa paa den paagældendes Kontor, Værksted eller andet fast For- retningslokale for en til Kontoret hørende, paa Værkstedet arbejdende eller i Forret- ningen ansat voksen Person, som findes til Stede, og for Skipperes og Søfolks Ved- kommende paa det Skib, hvortil de høre, for en til Skibet hørende voksen Person, der findes til Stede. Har den paagældende ikke Bopæl, Kontor, Værksted eller andet Forretningslokale i Riget, og ikke hører til et herværende Skib, kan Forkyndelsen ske paa hans midlertidige Opholdssted i Riget, for dem, hos hvem han er til Huse.

c) Har Stævningsmanden ikke kunnet iværksætte Forkyndelsen paa nogen af de oven for angivne Maader, skal han i Forbindelse med det tilkaldte Vidne paategne Udfærdigelsen Attest herom og straks overlevere den til Politiet, der snarest muligt skal søge at iværksætte Forkyndelsen.

d) Forkyndelser, som ske paa vedkommendes Bolig eller sædvanlige Opholds- sted, skulle foregaa imellem Kl. 7 Morgen og Kl. 8 Aften. Paa Søn- og Helligdage maa de ordentligvis ikke foregaa i Tiden fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 4 Eftermiddag.

Udføres Forretningen af en Stævningsmand, skal denne, hvis de af ham mod- tage Opgivelser ikke lede til Forkyndelsens Iværksættelse, efter Evne søge saadan Underretning, at Forkyndelsen kan ske.

§ 753.

Bemyndigelsen til den enkelte Forretning behøver ikke at godtgøres for den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker.

De Personer, for hvem Forkyndelse i Henhold til Reglerne i § 752 b foretages, kunne i Reglen ikke vægre sig ved at modtage den. Nægter nogen ubeføjet at mod- tage Forkyndelsen, eller forsømmer han, hvor Forkyndelsen er sket, at levere ved- kommende den ved Forkyndelsen overleverede Genpart, uagtet dette kunde ske uden Udgift eller væsentligt Besvær, kan han ved Kendelse under Sagen tilpligtes at erstatte de ved hans Vægring eller Undladelse forvoldte Omkostninger.

§ 754.

Det ene Eksemplar af den Udfærdigelse, som forkyndes, overgives til den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker, medens det andet Eksemplar tilbagegives den, der har beordret Forkyndelsen.

Førstnævnte Eksemplar skal, hvis Forkyndelsen ikke er sket for den vedkom- mende personlig, forinden Afleveringen forsynes med en Paategning, der indeholder fornøden Angivelse af den Dag og Time, paa hvilken, det Sted, hvor, og de Personer, for hvem Forkyndelsen er sket. Sidstnævnte Eksemplar skal i alle Tilfælde forsynes med Paategning af ovennævnte Indhold, og, hvis Forkyndelsen ikke er sket for ved- kommende selv, tillige med Paategning om, hvorledes der i den Anledning er forholdt, samt hvad der er opgivet om hans Opholdssted.

Er det ikke lykkedes Politiet at iværksætte Forkyndelsen, fordi den paagæl- dende ikke har kunnet antræffes i Retskredsen og ej heller har Bolig eller midlertidigt Opholdssted der, tilbagegives Udfærdigelsen med Paategning om det stedfundne samt om, hvad der er Politiet bekendt angaaende hans Bolig eller Opholdssted.

Paategningen afgiver Bevis for det, som ifølge den er foregaaet; dog er Mod- bevis ikke udelukket,

§ 755.

Har vedkommende bekendt Bolig eller Opholdssted i Udlandet, og kan Forkyndelse ikke ske her i Riget overensstemmende med § 752, sker Forkyndelse eller Meddelelse paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Fornøden Begæring herom tilstilles den paagældende fremmede Myndighed.

§ 756.

Er det ikke lykkedes ved Politiet at opspørge vedkommendes Bopæl eller Opholdssted, eller har en Sigtet, som vides at opholde sig i Udlandet, unddraget sig Forfølgning ved Flugt, iværksættes Forkyndelsen ved 3 Gange gentagen Indrykkelse i de til retslige Bekendtgørelser bestemte Tidender. Det er i saadant Fald tilstrækkeligt, at Udfærdigelsens Indhold indrykkes i Udtog med Bemærkning, at den selv henligger til Modtagelse paa vedkommende Rets Skriverkontor. I Bekendtgørelsen skal det udtrykkelig bemærkes, hvorpaa det støttes, at denne Forkyndelsesmaade benyttes.

Ovenstaaende Regel gælder ogsaa, naar den paagældende fremmede Myndighed har vægret sig ved at efterkomme den til samme ifølge § 755 rettede Begæring; dog

skal i saa Fald Udfærdigelsen tillige tilstilles vedkommende med Posten i betalt Brev, der skal anbefales. Postembedsmanden har at forsyne det ene Eksemplar af Udfærdigelsen med Paategning om, at ligelydende Eksemplar er afsendt til nærmere betegnet Adresse i betalt og anbefalet Brev. Paategningen afgiver Bevis herfor, indtil Modbevis føres.

§ 757.

Meddelelse, som under Retsmøde i Sagen gives vedkommende personlig til Retsbogen, kan altid træde i Stedet for Forkyndelse.

§ 758.

De fra Retten udgaaende Meddelelser i Straffesager, for hvilke Loven ingen særlig Forskrift indeholder, ske paa den Maade, som Rettens Formand i hvert enkelt Tilfælde finder hensigtsmæssigst, og uden at hans Beslutninger herom ere Grenstand for Kære. Det er tilladt at tilstille Meddelelsen med Posten.

§ 759.

Naar der af Retten i et behørig afholdt Møde træffes Beslutning om Tidspunktet for et nyt Møde eller for en Retshandlings Iværksættelse, anses de Personer, der ere til Stede og paahøre Beslutningen, for at have faaet tilstrækkelig Underretning derom. Personer, som have været lovlig tilsagte til Mødet, men som enten ere udeblevne eller have forladt Mødet, forinden Beslutningen der toges, have intet Krav paa særlig Forkyndelse

eller Meddelelse om det ny Møde eller om Tidspunktet for de besluttede Retshandlingers Iværksættelse. Dog bør Retten ikke undlade ved Bud- sendelse eller med Posten at give dem Meddelelse om Beslutningen, for saa vidt denne antages at være af Interesse for dem.

§ 760.

Indkaldelser og Meddelelser til militære, hvilke med de af Forholdets Natur flydende Lempelser blive at forkynde efter de i dette Kapitel givne Regler, skulle til- lige anmeldes for Afdelingschefen, som foranlediger paagældendes Møde for Retten, hvor saadant gøres fornødent.

Kapitel 70.

Retten Raadslagninger og Afgørelser.

§ 761.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. Afstemningen foregaar efter Lodtrækning for hver enkelt Sag, umiddelbart før Raadslagningen begynder. Formanden stemmer dog altid sidst, han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemme- givningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gengives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere med Undtagelse af Retsskriveren.

§ 762.

For enhver Afgørelse skal der være Stemme flerhed. Kræver Afgørelsen Af- stemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt.

Danner der sig om det samme Spørgsmaal flere end to forskellige Meninger, af hvilke ingen er i Flertal, blive de for Sigtede ugunstigste Stemmer regnede sammen med de nærmeste mindre ugunstige, indtil der udkommer Stemme flerhed.

Er det tvivlsomt, hvilken Mening der er den ugunstigste for Sigtede, eller opstaar der Meningsforskell om,

hvorledes Spørgsmaalene skulle stilles, eller om Afstemningens Resultat, bliver der afstemt særskilt herom.

§ 763.

Domme og Kendelser skulle afsiges i Retsmøder og ledsages af Grunde. Afgørelsen sker ved Kendelse i de Tilfælde, hvor denne Form er særlig foreskrevet,

Andre Beslutninger af Retten eller Rettens Formand behøve ikke at begrundes, medmindre saadant særlig er foreskrevet. Saadanne Beslutninger saa vel som Kendelser af blot procesledende Beskaffenhed kunne omgøres, naar ny Oplysninger foreligge.

§ 764.

I de Tilfælde, hvor en efter Loven tilstedelig Afvigelse fra de almindelige Regler betinges af en forudgaaende Beslutning af en Ret, ved hvilken den Sag, med Hensyn til hvilken Spørgsmaalet opstaar, ej er tingfæstet, bliver Spørgsmaalet skriftlig at forelægge Retten. Er denne Højesteret eller en Landsret, træffes Afgørelsen af Formanden med to Medlemmer af Retten eller, hvor saadant særlig er bestemt, af Formanden. Retten tager Beslutning paa Grundlag af det forelagte samt de yderligere Oplysninger og Erklæringer, som maatte være indhentede; findes det nødvendigt, at Vidner afhøres, sker dette ved en Undersøgelsesret, Mundtlig Forhandling finder ikke Sted, medmindre Formanden af særegne Grunde finder Anledning til at beslutte en saadan; dog er Retsmødet i saa Fald ikke offentligt. De i denne Paragraf ommeldte Afgørelser kunne ikke paaklages for højere Ret,

§ 765.

Retten kan til enhver Tid i Embeds Medfør eller ifølge Begæring berigtige Skrivefejl, som ere indløbne i Henseende til Ord, Navne eller Tal, blotte Regnefejl, samt saadanne Fejl og Forglemmelser, der alene vedrøre Udfærdigelsens Form.

Fremdeles kan den ogsaa, naar Begæring derom fremkommer inden Ankefristens Udløb, og efter at der er givet Parterne og deres Sagførere Lejlighed til at ytre sig derom, berigtige den i Afgørelsen indeholdte Fremstilling af den faktiske Sammenhæng, for saa vidt denne erkendes at lide af Fejl, bestaaende i Forbigaaelser, Uklarheder eller Modsigelser, men derimod ikke i øvrigt foretage Forandringer enten i Begrundelsen eller Resultatet. Beslutning angaaende slige Berigtigelser træffes, og Meddelelse om dem sker efter de samme Regler, som gælde for den oprindelige Afgørelse.

Den i Henhold til Rettens Beslutning berigtigede Afgørelse træder i alle Henseender i Stedet for den oprindelige. Beslutning angaaende Berigtigelse er ikke Genstand for Anke eller Kære.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Andet Afsnit.

Midler til Sagens Oplysning m. m.

Kapitel 71.

Vidner.

§ 766.

Enhver er pligtig til efter lovlig Opfordring at aflægge Vidnesbyrd for Retten om, hvad der med Hensyn til Undersøgelsens Genstand er ham bekendt, for saa vidt

Loven ikke særlig hjemler Undtagelse herfra.

§ 767.

Mod dens Ønske, som har Krav paa Hemmeligholdelse, maa Vidnesbyrd ikke afkræves:

- 1) Folkekirkens og anerkendte Trossamfunds Præster om det, som i Skriftemaal eller i øvrigt i deres Egenskab af Sjælesørgere maatte være dem betroet,
- 2) Forsvarere angaaende, hvad der er betroet dem i denne deres Egenskab,
- 3) de ved den kgl. Fødselsstiftelse i Kjøbenhavn ansatte Embedsmænd, Betjente og Jordemødre angaaende de Kvinders Svangerskab og Barnefødsel, som forløses paa Stiftelsen, medmindre det ved Vidnesbyrdet tilsigtes at oplyse, om Drab eller anden strafbar Handling er begaaet mod Barnet,

Ej heller maa Vidnesbyrd afkræves Embeds- og Bestillingsmænd eller andre, som handle i offentligt Hverv, angaaende, hvad der ifølge dette er dem betroet eller kommet til deres Kundskab om et offentligt Anliggende og omfattes af deres Tavs- hedspligt, medmindre vedkommende overordnede Myndighed eller for Bigsdagsmænds Vedkommende det paagældende Tings Formand saa vel som Regeringen samtykker i, at de afhøres.

Foranstaaende Regler komme dog ikke til Anvendelse, naar Retten skønner, at det, for at forebygge, at nogen urettelig domfældes, er magtpaaliggende, at det paagældende Vidnesbyrd aflægges.

Retten har paa Embeds Vegne saa vidt muligt at forebygge, at Vidnesbyrd modtages i de Tilfælde, hvor saadant efter nærværende Paragraf ikke maa afkræves. Er det efter Omstændighederne klart, at en Vidneførsel vilde komme i Strid med ovenstaaende Begler, bør ingen Indkaldelse udstedes.

§ 768.

Vidnesbyrd kan nægtes, naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd. Dog kan et Vidne ikke undslaa sig for at besvare det Spørgsmaal, om der er overgaaet det en Straffedom, uden at det senere har opnaaet Æresoprejsning.

Den, hvem Ansvaret for et trykt Skrifts Indhold i Medfør af Lov 3. Januar 1851 § 3 kan komme til at paahvile, kan nægte Vidnesbyrd angaaende Betingelserne for en Forgængers Ansvar, naar han enten selv vil overtage Ansvaret, eller Opfordringen til ham ikke er sket inden 3 Maaneder, efter at Bekendtgørelse om Skriftets Forelagte Lovforslag m. m. 130

Udgivelse første Gang var indrykket i et offentligt Blad. Ligeledes kan paa Bladet navngiven Redaktør og Redaktionssekretær ved et offentligt Blad nægte Vidnesbyrd angaaende, hvem der er Hjemmelsmand til en i det paagældende Blad optagen, ikke med Forfatterens Navn forsynet Artikel eller Meddelelse, med mindre Sagen angaar en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel, eller den angaar Brud paa Tavshedspligt i Embedsforhold, begaaede af Embeds- eller Bestillingsmænd i Stat eller Kommune.

At nogen i de nævnte Tilfælde har fundet sig i at afgive en Forklaring, som han var berettiget til at nægte, udelukker ham ikke fra senere at undslaa sig.

I ethvert Tilfælde, hvor det er klart, at Betingelserne for Fritagelsen ere til Stede, skal Retten før Afhørelsen gøre paagældende opmærksom paa hans Ret til at undslaa sig.

Vægring ved at afgive Vidnesbyrd maa fremsættes udtrykkelig. Naar det af Retten findes fornødent, maa Vidnet oplyse Omstændigheder, af hvilke det kan ses, at Vægningen er grundet,

§ 769.

Ingen er — for saa vidt han ikke særlig har forpligtet sig dertil over for Retten eller Paatalemyndigheden — pligtig at møde som Vidne for en Undersøgelsesret eller under Domsforhandling for Underret uden for den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 9 Mile paa Jernbane eller Dampskib, eller 3 Mile paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade, for at naa hen til Retten.

Under Domsforhandling for Landsret er i Reglen ingen, som ikke særlig har forpligtet sig dertil, pligtig at møde som Vidne uden for den Landsretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde faa længere at rejse hen til Retten end 18 Mile paa Jernbane eller Dampskib eller 6 Mile paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Rettens eller dens Formands Beslutning, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det dog paalægges et fjernere boende Vidne at give Møde under Domsforhandling for Landsret, naar det for Sagens Oplysning anses nødvendigt,

§ 770.

Hvor ikke Reglerne i § 769 eller Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, og hvor heller ikke andet er særlig bestemt (se §§ 999, 1009, 1013, 1019 og 1028). have Vidner, hvis Forklaring skal benyttes som Bevis under Domsforhandling, at møde under denne og der at aflægge Forklaring, medmindre dette vilde medføre Ulempe eller Bekostning, som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Vidnesbyrdet kan antages at have for Sagens Oplysning.

Naar der under Forundersøgelse skal afhøres Vidner, der ikke bo eller op- holde sig i den Underretskreds, hvor Retten, ved hvilken Forundersøgelsen foregaar, bliver sat, og Møde ved denne Ret vilde medføre

væsentligt større Besvær for Vidnet end Møde ved den Ret, i hvis Kreds det bor eller opholder sig (§ 718), bør saadant Møde ikke paalægges Vidnet, medmindre dette findes nødvendigt til Sagens tilbørlige Oplysning.

Er et Vidnes Helbredstilstand til Hinder for, at det møder paa det sædvanlige Tingsted, kan Retten til dets Afhørelse sættes paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

§ 771.

Militære af Hæren og Flaaden ere pligtige at aflægge Vidnesbyrd i Straffesager for de borgerlige Domstole overensstemmende med Reglerne i denne Lov.

§ 772.

Indkaldelse til at møde som Vidne udgaar, hvor ikke andet er bestemt, fra den Ret, for hvilken Vidnesbyrddet skal aflægges.

Foruden Vidnets Navn og hvad der i øvrigt hører til dets nærmere Betegnelse, Sagen og Indkaldelsens Øjemed, den Ret, for hvilken der skal vidnes, samt Stedet og Tiden for Mødet skal der i Indkaldelsen nævnes det Varsel, som skal gives den indkaldte, og gøres opmærksom paa, at Udeblivelse medfører Strafansvar.

Vidner ere, om fornødent, pligtige til, forinden de møde i Retten, at styrke eller opfriske deres Kundskab om Vidneførselens Genstand ved at efterse deres Regnskabsbøger, Breve eller andre Optegnelser eller bese Genstande, hvortil de uden særlig Omkostning eller Besvær have Adgang o. desl., og denne Pligt kan af Retten særlig paalægges dem ved Indkaldelsen eller senere.

For saa vidt Retten eller dens Formand ikke har fastsat andet Varsel eller paalagt uopholdeligt Møde, tilkommer der Vidnet Aftens Varsel, hvortil lægges to Døgn, saafremt det skal møde uden for den Underretskreds, hvor det bor eller opholder sig, og Afstanden til Tingstedet er over 2 Mil.

§ 773.

Enhver, som er til Stede i et Retsmøde eller i umiddelbar Nærhed af Retslokalet, kan det af Retten paalægges at fremstille sig straks til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan det paalægges at møde til ny Tid.

Naar nogen anholdes under Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor, kan Politiet paa Stedet tilsige enhver tilstedeværende til det Retsmøde, hvor den anholdte skal fremstilles.

§ 774.

Udebliver et lovmæssig indkaldt Vidne uden lovligt Forfald eller uden at have betimelig anmeldt sit Forfald, hvor dette var muligt, eller forlader det uden Tilfald Tingstedet før Mødets Slutning, kan Retten i samme

eller et senere Retsmøde ved Kendelse idømme Vidnet en Bøde fra 10 til 200 Ivr. eller, hvis Vidnet var indkaldt til Domsforhandling for Nævninger, indtil 400 Kr.; Vidnet kan tillige tilpligtes at erstatte de Udgifter, som maatte være forårsagede ved Udeblivelsen.

Retten kan derhos lade det saaledes udeblevne Vidne afhente med Magt,

Udsættes Sagen, kan Retten beslutte, at Vidnet ved Politiets Foranstaltning skal tages i Forvaring, indtil dets Fremstilling for Retten til Afgivelse af Vidnesbyrd kan finde Sted; dog har Vidnet Adgang til Løsladelse mod saadan Sikkerhed, som Retten finder tilstrækkelig, og i intet Tilfælde maa et Vidne i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Kendelse, hvorved Bøde eller Erstatning er idømt et fraværende Vidne, kan omgøres, naar Begæring derom fremsættes i det første Retsmøde, i hvilket Vidnet derefter giver Møde eller fremstilles, eller, hvis det ikke senere møder eller fremstilles, inden en Uge, efter at Kendelsen er det forkyndt,

§ 775.

Forinden et Vidne afhøres om Sagen, stiller Dommeren de Spørgsmaal til det, som findes fornødne for at forvisse sig om dets Identitet samt for at afgøre, om der

er noget til Hinder for Vidnesbyrdets Modtagelse. Dommeren skal derefter alvorlig lægge Vidnet paa Hjerte at følge Sandheden, idet han minder det om det Strafansvar, som det paadrager sig ved at afgive falsk Forklaring for Retten.

Skulle flere Vidner afhøres, kan Dommeren lade denne Forberedelse til Afhørelse foregaa under et for flere eller samtlige indkaldte Vidner.

§ 776.

Vidner, som afgive Forklaring under Domsforhandling, skulle som Regel edfæstes, eller — hvis Vidnet ikke hører til et Trossamfund, for hvilket der haves en lovbestemt Edsformular, eller erklærer, at det ifølge sin religiøse Tro ikke tør aflægge Ed, eller at det overhovedet ikke har nogen religiøs Tro — afgive en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“, der træder i Eds Sted.

Eden aflægges eller Forsikringen afgives, forinden Afhørelsen om Sagen begynder, medmindre Retten af Hensyn til Reglen i § 778 Nr. 2 eller samme Paragrafs næstsidste Stykke finder Grund til at udsætte Afgørelsen af, hvorvidt Edfæstelse skal finde Sted.

Ed, der aflægges, eller Forsikring, der afgives, før Afhørelsen om Sagen begynder, gaar ud paa, at Vidnet lover, at det vil udsige den rene Sandhed og i sine Svar paa Spørgsmaalene intet fordølge, som kan tjene til Sagens Oplysning.

En Ed, der skal aflægges, eller Forsikring, der skal afgives efter Afhørelsen kan udsættes, indtil alle Vidner, hvis Forklaringer angaa et og samme Forhold, ere afhørte, og Dommeren bør i alt Fald, forinden han modtager et Vidnes Bekræftelse, give det Lejlighed til at berigtige sin Forklaring og kan foreholde det, hvad der af andre Vidner er forklaret eller paa anden Maade er fremkommet i Modstrid med Vidnets Forklaring. Vidnets Bekræftelse gaar ud paa, at det Forsikrer, at det har talt den rene Sandhed og intet fortiet, der kan tjene til Sagens Oplysning.

§ 777.

Vidneforklaring, som afgives uden for Domsforhandling, bliver ikkun at be- edige, naar Forklaringen maa paaregnes at skulle benyttes som Bevis under Doms- forhandling, eller naar saadant af særlige Grunde maa anses nødvendigt. Retten bestemmer, om Edfæstelsen i saadanne Tilfælde skal gaa forud for eller følge efter Afhørelsen, og Retsvidne skal saa vidt muligt tilkaldes, overensstemmende med § 736, naar en særlig Retsskriver ikke er til Stede.

Afgiver Vidnet senere Forklaring under Domsforhandlingen, skal Vidnet tages i Ed eller afgive- Forsikring efter de for denne givne Regler.

§ 778.

Edfæstelse finder ikke Sted af:

- 1) Børn under 15 Aar,
- 2) Personer, hvis Aandsevner skønnes at være saa mangelfuldt udviklede eller saa svækkede eller forstyrrede, at Edfæstelse vilde være betydningsløs,
- 3) Personer, som ere under Tiltale for eller fundne skyldige i Mened,
- 4) Personer, der ere dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som er Undersøgelsens Genstand.

Retten kan nægte at edfæste Personer, hvis Vidnesbyrd enten paa Grund af deres forbryderske Vandel eller paa Grund af deres Stilling til Sagen eller til Sigtede

eller deres Aandstilstand paa den Tid, Erfaringen skal være gjort, eller af lignende Grunde, af Retten maa befrygtes at være i særlig Grad upaalideligt.

Foranstaaende Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den

i § 776 nævnte, i Eds Sted trædende Forsikring.

§ 779.

Ethvert Vidne afhøres for sig og bør i Reglen ikke, forinden dets Afhøring under Domsforhandlingen er afsluttet, paahøre Forklaringer af andre Vidner, af Syns- eller Skønsmænd eller af Sigtede. Vidner, hvis Udsagn staa i Strid med hinanden, kunne efter Rettens Beslutning stilles imod hinanden. Saadant bør dog ikke uden særlig Grund ske før Domsforhandlingen.

§ 780.

Under et Vidnes Afhøring bør det iagttages: at Vidnet saa vidt muligt foranlediges til at udtale sig i sammenhængende Orden om de Punkter, angaaende hvilke dets Forklaring æskes,

at det bringes paa det rene, hvor vidt Vidnets Forklaring støtter sig til egen iagttagelse, og

at Spørgsmaal, hvorved der foreholdes Vidnet Omstændigheder, som først skulle godtgøres ved dets Svar, saa vidt muligt undgaas.

Om Vidnet maa benytte nedskrevne Oplysninger ved Besvarelsen af de til det rettede Spørgsmaal, afgøres af Retten, efter at det er opgivet, af hvem, naar og i hvilket Øjemed de ere affattede.

§ 781.

Vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller afgive den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten ved Kendelse paa- lægge det en Bøde fra 10—400 Kr. Retten kan derhos ved Kendelse bestemme, at Vidnet skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, medmindre dets Førelse frafalder, indtil det indvilliger i at svare eller at aflægge Ed eller Forsikring; dog kan et Vidne i intet Tilfælde i Henhold til nærværende Paragraf eller denne og § 774 i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Vidnet kan derhos dømmes til at erstatte de ved dets Vægring foraarsagede Omkostninger.

§ 782.

Vidner have Krav paa en Godtgørelse af 1 Kr., hvis deres Møde medfører et Tidsspilde for dem af under 4 Timer, men ellers af 2 Kr. med Tillæg af 1 Kr. for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet til Opfyldelse af deres Vidnepligt, samt derhos, for saa vidt det er nødvendigt for dem at tilbagelægge mere end 1 Mil, for at naa til Retten, paa Erstatning for Rejseudgifter frem og tilbage med 50 Øre for hver løbende Mil. Hvis Jernbane eller Dampskib kan benyttes, beregnes Rejseudgifterne efter Prisen for henholdsvis 3die Klasse og 2den Plads. Indkaldes Vidnet til at møde uden for de i de to første Stykker af § 769 fastsatte Afstande, kan der af Retten tilstaaes det passende højere Godtgørelse og Vederlag for Rejseudgifter. Hvor vidt Godtgørelse hos det offentlige kan tillægges Vidner, som fra Tiltaltes Side fremstilles til Afhøring, uden dertil at være indkaldte, beror dog paa Rettens Bestemmelse.

Vidner kunne forlange fornødent Forskud paa den dem tilkommende Erstatning for Rejseudgifter, naar de ved Indkaldelsen derom fremsætte Begæring. I øvrigt bliver den Godtgørelse, hvorpaa de efter det foranførte have Krav, at udbetale dem ved Rettens Foranstaltning, for saa vidt de efter Forespørgsel gøre Paastand derpaa,

Kapitel 72. Besigtigelse, Syn og Skøn.

§ 783.

Politiet har at foretage Besigtigelser i alle Tilfælde, hvor dets Pligter med Hensyn til Efterforskningen medføre det. Skønnes det, at Besigtigelse hør ske ved Retten, har Politiet at drage Omsorg for, at den forefundne Tilstand bliver uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

Retten kan foretage Besigtigelse af Personer, Genstande og Lokaliteter, naar saadant findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt for Sagens Oplysning. Vilde det medføre uforholdsmæssige Udgifter eller Ulemper, at Besigtigelse foretages af den Ret, ved hvilken Sagen er tingfæstet, eller skal Besigtigelsen foretages før Domsforhandlingen i en Sag, som er tingfæstet ved Landsretten, foretages den af vedkommende Undersøgelsesret (§§ 672 og 718).

Ved Besigtigelser, som foretages af en Undersøgelsesret for at kunne benyttes som Bevis under Domsforhandling, skal saa vidt muligt Retsvidne tilkaldes overensstemmende med § 736, naar en særlig Retsskriver ikke er til Stede. Foretager den dømmende Ret under Domsforhandlingen en Besigtigelse paa

Aastedet, skulle alle de Personer være til Stede, som ellers skulle være nærværende under Domsforhandlingen.

Forudsætter Adgangen til Besigtigelse en Ransagning, skulle de neden for for denne foreskrevne Betingelser og Regler iagttages.

§ 784.

Kræves der til en Besigtigelse eller i øvrigt til en Undersøgelse eller Bedømmelse af et faktisk Forhold, til hvilken Sagen findes at give Anledning, Indsigt, som ikke kan forudsættes hos Retten, kan denne tilkalde een eller flere Syns- eller Skøns- mænd. Retten bestemmer Antallet, for saa vidt ingen særlig Forskrift herom er givet.

Tilkaldelsen sker ved Rettens Udmeldelsesbeslutning, eller, hvis den tilkaldte har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ved Rettens til ham rettede Begæring.

§ 785.

Kun uberygtede Personer kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 680 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 680 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

§ 786.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embeds- og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter.

Personer, for hvem Syns- eller Skønsforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse.

§ 787.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre én Forhaling, hvorved Øjemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for

duelige hertil.

Skal en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Øjemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, Kvinder dertil vælges; navnlig bør, hvor Spørgsmaal fore- ligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jordemødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 788.

Forinden Udmeldelsen bør der saa vidt muligt gives Parterne Lejlighed til at udtale sig om Valget af Syns- eller Skønsmændene.

§ 789.

Personer, som bo uden for vedkommende Rets Embedsomraade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der inden for Rets- kredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er uden for Retskredsen.

§ 790.

Syns- og Skønsmænd afgive, efter Rettens nærmere Bestemmelse, deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring, eller mundtligt ved Afhøring inden Retten. Have Mændene afgivet skriftlig Erklæring, kan yderligere Forklaring afæskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Med- lemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde.

§ 791.

Den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse foretages under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage uden for det sædvanlige Tingsted — medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat lagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse uden for Retsmøde. I saadant Til- fælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem fornøden Meddelelse om Synets eller Skønnets Genstand og Øje- med samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. Skulle Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsprotokollen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte

Spørgsmaal til Besvarelse. Tillige meddeles der dem de fornødne Oplysninger af Sagens Aktstykker og fastsættes en Frist til Erklæringens Afgivelse. Anse de yderligere Oplysninger fornødne, kunne de derom henvende sig til Retten.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes uden for Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles staaende ved Magt.

§ 792.

Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkeltts Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

I Henseende til Syns- og Skønsmænds Mødepligt finde Reglerne i §§ 769 og 771 tilsvarende Anvendelse.

§ 793.

Syns- og Skønsmænd have at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 776 angivne Betingelser, med en paa Ære og Samvittighed afgiven Forsikring. Uden for Domsforhandling finder saadan Bekræftelse dog kun Sted, naar Mændenes Erklæring eller Forklaringer maa ventes at skulle benyttes som Bevis under Domsforhandling uden personligt Møde af Mændene under denne; i saa Fald skal et Retsvidne saa vidt muligt tilkaldes, overensstemmende med § 736, saafremt en særlig Retsskriver ikke er til Stede. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaringer efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

§ 794.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 795.

Naar en Sjus- eller Skønsmænd uden lovligt Forfald udebliver fra Retsmøde eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller

Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 774 og 781 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 796.

Er der Tvivl om en Sigtets Tilregnelighed, kan Retten ved Kendelse bestemme, at han skal indlægges paa et Sygehus eller en Sindssygeanstalt til nærmere Under- søgelse, naar lægekyndige — efter Omstændighederne Sundhedskollegiet — erklære sig derfor.

Forsl. t. L. om ettens Pleje.

§ 797.

Til Understøttelse under Efterforskningen kan Politimesteren, naar Omstændig- hederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forret- ningens Resultat. Ere de paagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i det Syssel, i hvilket de bo. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politi- kassen af indtil 20 Kr, at udrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt, Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staar da de paagældende frit for, i Overensstemmelse med § 868, for Retten at forebringe deres mulige Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side,

§ 798.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 1/2 Mil fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib og i øvrigt med 2 Kroner for hver løbende Mil, dels i Tærepeng 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fra- værende fra Hjemmet, Der tilkommer dem derhos Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse, kan Betten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Uden for de nævnte Betalinger maa Syns- og Skønsmænd under den i Straffe- lovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne før deres Forretning.

Syns- og Skønsmændene kunne ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepeng. I øvrigt blive de dem tilkommende

Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmand, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

Kapitel 73.

Beslaglæggelse.

§ 800.

Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde konfiskeres, eller som ved Forbrydelsen ere fravendte nogen, af hvem de kunne kræves tilbage, tages i Bevaring, hvor dette skønnes fornødent. Udleveres saadanne Ting ikke frivillig af den, i hvis Besiddelse de ere, eller kræves de tilbage af nogen, der forelagte Lovforslag m. m. 131

frivillig har udleveret dem, kunne de beslaglægges overensstemmende med nedenstaaende Regler.

Skriftlige Meddelelser mellem Sigtede og de i § 767 nævnte Personer ere ikke Genstand for Beslaglæggelse, saa længe de ere i de sidstnævnte Personers Besiddelse

og disse ikke sigtes for Delagtighed i Forbrydelsen.

§ 801.

Beslutning om Beslaglæggelse tages af Retten. Politiet kan dog, hvor saadan Beslutning ikke uden Fare kan afventes, foretage en foreløbig Beslaglæggelse, men Beretning om denne maa da uden Ophold og senest inden 24 Timer forelægges for Retten, der afgør, om Beslaglæggelsen skal opretholdes.

Beslaglæggelse af et trykt Skrift, i Anledning af hvis Indhold Ansvar skal gøres gældende, kan kun ske efter Retskendelse.

§ 802.

Vilde Beslaglæggelse udsætte en ikke sigtet Person for Tab, bør den. naar Øjemedet derved kan antages tilstrækkelig sikret, undlades mod Løfte, med eller uden Sikkerhedsstillelse, om paa Opfordring at forevise, fremlægge eller medbringe Tingen.

§ 803.

Den. der er i Besiddelse af Ting af saadan Art som nævnt i § 800, kan det, for saa vidt han ikke er i noget Tilfælde, hvor Vidnepligt er udelukket, af Retten paalægges at forevise eller udlevere dem. Skal han møde som Vidne, kan det paa- lægges ham at medtage Tingen, naar han har paataget sig dette (§ 802), eller det lundes at kunne ske uden Udgift eller væsentligt Besvær. Mod den, som vægrer sig ved eller undlader at efterkomme saadant Paalæg, kunne de Bøder og Tvangsmidler anvendes, som ere hjemlede over for Vidner, der vægre sig ved at svare. Anvendelse af det i denne Paragraf hjemlede Middel medfører ingen Indskrænkning i Adgangen til Ran- sagning efter næste Kapitel eller omvendt,

§ 804.

Embedsakter, som indeholde Oplysninger, der skønnes at være af Betydning for Sagen, kan Retten eller Paatalemyndigheden kræve meddelte, medmindre Hemme- ligholdelse findes nødvendig i Statens Interesse, hvorom Afgørelse træffes af vedkom- mende Minister. Meddelelsen kan ske i bekræftet Genpart; dog er Retten beføjet til at kræve Fremlæggelse af Originalen.

Om andre hos offentlige Myndigheder beroende Dokumenter kan Retten, naar det findes nødvendigt, ved Kendelse bestemme, at de skulle forevises eller udleveres til Benyttelse under Sagen, selv om de maatte være givne i embedsmæssig Forvaring med det Formaal, at Indholdet skal være hemmeligt.

Dog finde ved denne Paragraf Reglerne i § 767 Nr. 1 og 3 tilsvarende Anvendelse.

§ 805.

Breve og andre Forsendelser, som ere rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Sigtede, kan det ved Rettens Kendelse paalægges Postvæsenet at tilbageholde og udlevere til Retten, naar Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det

efter Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, og Omstændig- hederne gøre det sandsynligt, * at Indholdet bør beslaglægges. Undtagne fra saadan Beslaglæggelse ere Breve, som veksles mellem Sigtede og hans Forsvarer, for saa vidt dette følger af Reglerne i § 714.

I paatrængende Tilfælde kan Politiet paalægge Postvæsenets Embedsmænd at tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgørelse faas, dog ikke for et længere Tidsrum end tre Dage.

Under Betingelser svarende til dem, som oven for ere angivne, kan det paa- lægges Telegrafvæsenets Funktionærer henholdsvis at tilbageholde og meddele Retten eller foreløbig at tilbageholde Telegrammer.

§ 806.

Ting, som ere tagne i Bevaring, skulle snarest muligt nøjagtig optegnes og mærkes med Embedssegel eller paa anden fyldestgørende Maade. Saavel Sigtede som den, i hvis Værge Tingene vare, kan vedføje yderligere Mærke, og der bør, saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, gives dem Lejlighed til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, i hvis Værge Tingene vare, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 807.

Det første Gennemsyn af Papirer, som beslaglægges, saavel som Aabning af Breve og andre lukkede Dokumenter skal, naar vedkommende ikke samtykker i Afvigelse herfra, iværksættes af Retten; er ingen særlig Retsskriver til Stede, skal saa vidt muligt Retsvidne tilkaldes overensstemmende med § 736. For saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, skal der gives Sigtede og andre vedkommende Lejlighed til at være til Stede,

Kan som Følge heraf Gennemsyn af Papirer ikke finde Sted straks ved Beslaglæggelsen, blive de foreløbig at forvare i forsejlet Omslag.

§ 808.

Retten drager Omsorg for, at de af Post- eller Telegrafvæsenet udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Aabning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være uden Betydning for Sagen, eller den Del af Indholdet, som maatte være Sagen uvedkommende, beforders videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad der holdes tilbage, meddeles vedkommende, saa snart det kan ske uden Skade for Undersøgelsen. Under samme Betingelse skal Underretning gives, naar private Dokumenter ere udleverede i Medfør af § 804, 2det Stykke.

§ 809.

Ting, som ere fravendte nogen ved en Forbrydelse, eller ere Udbyttet af saadanne Ting, blive, senest naar Sagen er endelig sluttet, at udlevere rette vedkommende. Andre Ting, som ere beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skulle tilbagegives, naar de ikke længere behøves. Den, som er interesseret i Tilbagegivelsen, kan derom æske Kendelse.

Kapitel 74.

Ransagning.

§ 810.

Ransagning af en Sigtets Bolig eller andre Rum. Gemmer eller Person for at søge efter Spor af Forbrydelsen eller efter Ting, som ere Genstand for Beslaglæggelse, kan finde Sted, naar

1) Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, eller

2) der foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde.

§ 811.

Ransagning i foranførte Øjemed af en ikke Sigtets Bolig, Rum eller Gemmer kan finde Sted, naar Sagen 1) angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, og derhos

2 a) Forbrydelsen er begaaet, eller Sigtede er paagreben i Boligen eller Rummet eller har betraadt samme, medens han forfulgtes paa frisk Gerning eller friske Spor, eller

b) der i øvrigt foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde, eller

c) naar Ransagningen omfatter en Samling af Huse, som udgør en By eller en større afgrænset Del af en By eller af et Sogn.

Ligeledes kan Ransagning af anden Mands Person finde Sted, naar Sagen angaar en Forbrydelse af den foran under 1) nævnte Art, og der er paaviselig Grund til at antage, at det eftersøgte findes hos ham.

§ 812.

Uden for de -i de foregaaende to Paragrafer fastsatte nærmere Betingelser kan Ransagning i foranførte Øjemed finde Sted af Hus eller Rum, som efter sin Bestemmelse er tilgængeligt for alle og enhver, eller som staar under Politiets særlige Tilsyn, eller hvori der drives Pantelaanerforretning eller saadan Handel, som omhandles i §§ 49—51 i Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. m. af 29de Decem-ber 1857.

§ 813.

Ransagning, hvori den, hos hvem den skal iværksættes, ikke udtrykkelig samtykker, kan som Regel kun finde Sted ifølge Retskendelse.

Uden foregaaende Retskendelse kan Ransagning, være sig hos Sigtede eller Andenmand, foretages af Politiet:

1) i de Tilfælde, der omhandles i foregaaende Paragraf,

2) naar de Betingelser foreligge, som ere angivne i § 811, 1 og 2 a og b, og der er øjensynlig Fare for, at Øjemedet med Ransagningen vilde forspildes, hvis Rets- kendelse skulde afventes.

Har Ransagning uden Retskendelse fundet Sted hos en mistænkt, imod hvem Forfølgning ikke tidligere var begyndt, skal Beretning derom indgives til Retten inden 24 Timer.

Om Politiets Beføjelse til at ransage dens Person, som anholdes, gælder derhos Reglen i § 827.

§ 814.

Naar Retskendelse om Ransagning ikke skal iværksættes af Retten selv, skal det i Kendelsen angives, ved hvem Iværksættelsen skal ske.

Uden for paatrængende Tilfælde bør Iværksættelse af Ransagning kun, hvor vedkommende udtrykkelig samtykker, overlades til Politiets underordnede Betjente,

Ved enhver Ransagning skulle saa vidt muligt to uberygtede Mænd tilkaldes som Vidner. Enhver er inden for en Afstand af 1/4 Mil fra sin Bopæl pligtig at efter- komme saadan Kaldelse; den, som uden lovligt Forfald vægrer sig, ifalder en Bøde fra 2 til 20 Kr.

§ 815.

Den, hvis Bolig, Rum eller Gemmer skal ransages, skal opfordres til at over- være Forretningen; er han fraværende, skal en Husfælle eller Nabo tilkaldes, naar dette kan ske uden Ophold.

Forinden Ransagning paabegyndes, skal Rettens Kendelse oplæses eller fore- vises, eller, hvor ingen Kendelse foreligger, Øjemedet betydes.

Eftersøges bestemte Ting, bør, forinden Ransagning paabegyndes, vedkommende opfordres til at udlevere eller paavise samme.

Forefindes ved Ransagningen Ting, som skønnes at burde beslaglægges, for- holdes med dem, som bestemt i foregaaende Kapitel. Med Hensyn til Papirer iagt- tages Reglerne i § 807.

Om Ransagning, der ikke iværksættes af Retten og tilføres Retsbogen, affattes en Beretning, der medunderskrives af Vidnerne.

Bliver Ransagningen uden Resultat, skal skriftlig Bevidnelse herom paa For- langende meddeles den paagældende.

§ 816.

Ved Ransagnings Iværksættelse blive endvidere følgende Regler at iagttage:

Al den Skaansel og Varsomhed, som Øjemedet tilsteder, skal udvises.

Ved Nattetid bør Ransagning kun foretages, naar Øjemedets Opnaaelse af- hænger deraf.

Aabning med Magt af lukkede Adgange eller Gemmer bør kun finde Sted, naar en Opfordring om at aabne

har vist sig frugtesløs, eller der ingen er til Stede, til hvem den kan rettes.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal ske ved Kvinder og ikke i Overværelse af Mænd, jvf. § 787.

Kapitel 75.

Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten.

§ 817.

Den Sigtede, som befinder sig paa fri Fod, er pligtig efter lovlig Indkaldelse personlig at møde for Retten til Afhørelse og i øvrigt, naar Loven kræver hans Nær- værelse. Udeblivelse uden oplyst lovligt Forfald kan efter de nærmere i Loven givne

Regler medføre Anholdelse, Fængsling, Beslaglæggelse af Formuen eller Sagens Paa- dømmelse i Sigtedes Fraværelse.

§ 818.

Sigtede er ordentligvis pligtig at møde for den Ret, ved hvilken Tiltale er rejst eller Forundersøgelse indledet.

Foregaar Forundersøgelse eller er Tiltale i en Politisag rejst ved en anden Underret end den, i hvis Kreds Sigtede bor eller opholder sig. kan dog Retten, naar Sigtede begærer det eller udebliver, bestemme, at han skal møde til Afhørelse ved Undersøgelsesretten i den Kreds, hvor han bor eller opholder sig.

Hvor Sigtedes Helbredstilstand gør dette nødvendigt, bliver Retten at sætte paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

Retten bestemmer Indkaldelsesvarslet. hvor Loven ikke indeholder Forskrift herom.

§ 819.

For saa vidt Sigtede ikke under Møde for Retten af denne har faaet Paalæg om yderligere Møde til bestemt Tid og Sted. bliver han at indkalde til Retsmøde ved en efter Reglerne i Kapitel 69 forkyndt skriftlig Tilsigelse, der, hvor ikke andet er be- stemt, udgaar fra den Ret, for hvilken Mødet skal lide Sted.

Foruden Sigtedes Navn, og hvad der i øvrigt hører til hans nøjagtige Beteg- nelse, Sted og Tid for Mødet, det

Varsel, som skal gives, samt Bemærkning om Følgerne af Udeblivelse uden oplyst Forfald, skal Tilsigelsen, første Gang Sigtede indkaldes i en Sag, angive, hvorpaa Sigtelsen gaar ud. I Indkaldelse til Møde under Domsforhandling (Stævning) bliver Sagen at betegne ved Henvi- sning til Anklageskriftet.

§ 820.

Sigtede, som møder eller fremstilles for Retten til Afhørelse, adspørges først om Navn, Alder, Stilling samt Bopæl og andet, som findes fornødent til Oplysning om hans Identitet.

Efter dernæst at have gjort Sigtede bekendt med den imod ham rettede Sigelse, spørger Dommeren ham, hvor vidt han erkender dens Rigtighed. Dommeren skal fremdeles give ham Lejlighed til at forklare sig om de Forhold, som Sigtelsen angaar, og til at udtale sig om de ved Vidneforklaringer eller paa anden Maade imod ham fremkomne Bevisligheder.

§ 821.

Sigtede fremstilles i Retten fri for Baand.

Ingen "Tvang maa anvendes imod en Sigtet, der vægrer sig ved at svare i det hele eller paa enkelte Spørgsmaal, eller som hindrer Afhørelsen ved forstilt Afsindighed eller paa lignende Maade. Kan saadant Forhold medføre Sagens Forhaling eller van- skelliggøre Forsvaret, bør Dommeren gøre ham opmærksom derpaa; se endvidere § 980.

§ 822.

Under Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed. Spørgsmaalene til ham bør være bestemte, tydelige og saaledes stillede, at det er ham klart, hvad han bekræfter eller benægter ved sine Svar, og intet Spørgsmaal maa fremsættes saaledes, at noget, der er benægtet eller ikke vedgaaet, forudsættes som tilstaaet.

Løfter, urigtige Foregivender eller Trusler maa ikke anvendes. Ej heller maa Afhøringen forlænges i det Øjemed at fremskaffe en Tilstaaelse.

Det er ikke Sigtede tilladt at raadføre sig med en Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de ham gjorte Spørgsmaal.

Kapitel 76.

Anholdelse.

§ 823.

Naar en mistænkt, som befinder sig paa fri Fod. er udebleven efter behørig Indkaldelse uden oplyst lovligt Forfald, kan Retten beslutte hans Anholdelse. I Politi- sager kan Anholdelse af denne Grund dog kun finde Sted, naar det i Tilsigelsen eller under Møde for Retten er betydet ham, at han maa møde personlig og i Udeblivelses- tilfælde maa vente at blive anholdt,

§ 824.

Uden foregaaende Indkaldelse kan Retten beslutte en mistænks Anholdelse,

1) naar den paagældende er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes, og

2) for saa vidt Mistanken angaar et Forhold, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, eller nogen af de i denne Lovs § 699 under g, j, k og l eller i Straffelovens § 180 eller dens § 200, jvf. Lov Nr. 80 af 11te Maj 1897 § 1, eller dens § 296, 2det Punktum, eller i Søløv af 1ste April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, og 298, 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser, naar det. om end Betingelserne for Afsigelse af Fængslingskendelse ikke fuldstændig maatte være til Stede, efter Om- stændighederne skønnes fornødent at sikre den paagældendes foreløbige Tilstedeværelse eller Afsondring fra Samkvem med andre.

§ 825.

Anholdelsesbeslutningen tilføres Retsbogen straks, eller saa snart ske kan, med en saa nøjagtig Betegnelse af den paagældende som muligt samt Angivelse af Sig- telsens Genstand, i det mindste i Almindelighed, og Grunden til Anholdelsen. Ud- skrift skal paa Forlangende meddeles den anholdte inden 24 Timer.

Ved Paagribelsen, eller saa snart det kan ske, skal Beslutningen med tilhørende Begrundelse oplæses eller forevises for den anholdte.

§ 826.

Er der Grund til at frygte for, at Øjemedet vilde forspildes ved Ophold for at fremskaffe Rettens forudgaaende Beslutning, kan Politiet uden saadan foretage An- holdelse af de i § 824 Nr. 1 betegnede Personer, naar de mistænkes for at have be- gaaet en Forbrydelse, der er offentlig Forfølgning undergivet, og af andre Personer, naar de træffes under Udførelsen af offentlig Forfølgning undergivet, strafbar Handling og ikke

ville afstaa fra deres forbryderiske Virken, eller der er bestemte Grunde til at mistænke dem for nogen af de i § 824 Nr. 2 omtalte Forbrydelser.

Samme Beføjelse har enhver anden, naar den paagældende træffes i Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor.

Finder Oprør eller den i Straffelovens § 103 ommeldte Forbrydelse Sted, eller udøves den i Straffelovens § 87 ommeldte Forbrydelse af en samlet Mængde, eller er Drab eller betydeligere Legemsbeskadigelse paafulgt i Slagsmaal, i hvilket flere have deltaget, og Omstændighederne ikke umiskendelig udpege den eller de skyldige, kan Politiet anholde enhver, der træffes i den samlede Mængde eller indviklet i Slags- maalet, og som ikke straks formaar at rense sig for Mistanken om strafbar Deltagelse.

§ 827.

Ved en Anholdelses Iværksættelse skal der gaas frem med saa megen Skaansel mod den paagældende, som Øjemedet tillader.

Den formodede Forbrydelses Frugter samt Genstande, som kunne benyttes til Vold eller Undvigelse, kunne fratages den paagrebne, og personlig Ransagning kan finde Sted, naar der er Grund til at formode, at han har saadanne Genstande hos sig.

§ 828.

Ransagning af Hus for at eftersøge den, som skal anholdes, kan foretages, naar der er Grund til at antage, at han holder sig skjult der, i Andenmands Hus dog kun under Betingelser, svarende til de i § 811 angivne, medmindre der efter Husets Bestemmelse tilstedes enhver Adgang til det.

Saadan Ransagning kan foretages af Politiet uden Retskendelse:

1) naar en Person eftersættes, der er truffen i Udførelsen af Forbrydelsen eller paa friske Spor, eller som er undvegen efter at være paagreben;

2) og ellers, naar der er Grund til at antage, at Øjemedet vil forspildes, hvis Kendelse skal afventes, og navnlig, at en blot Bevogtning af Huset saa længe vil være utilstrækkelig.

Uden for disse Tilfælde udkræves Retskendelse, medmindre den paagældende udtrykkelig frafalder Krav herpaa. I øvrigt finde ved disse Ransagninger Reglerne i §§ 813—816 Anvendelse.

§ 829.

Enhver, der anholdes, skal senest inden 24 Timer fra Paagribelsen at regne stilles for Retten, medmindre han forinden løslades. Klokkeslettet, da Paagribelsen og da Fremstillingen fandt Sted, skal anføres i Retsbogen. Kan han ikke straks føres for Retten, sørger Politiet for den fornødne midlertidige Bevogtning paa den muligst lempelige Maade, Er Anholdelsen iværksat af en privat, og den anholdte ikke straks kan føres for Retten, skal Anholderen uopholdelig foranstalte den anholdte afleveret til Politiet, som afkræver Anholderen nøjagtig Forklaring om det forefaldne og paa- lægger ham, hvis det ikke straks løslader den anholdte, at møde ved Fremstillingen for Retten.

Naar en anholdt løslades inden 24 Timer og ikke stilles for en Dommer, skal der dog uden Ophold afgives

Beretning til vedkommende Overanklager om den skete Anholdelse, dens Grund og de dermed forbundne Omstændigheder.

§ 830.

I Retsmødet skal den anholdte høres om Sigtelsen. For det Tilfælde, at den anholdte fremstilles for en anden Ret end den, som har taget Beslutning om Anholdelsen, maa der af denne være sørget for, at de fornødne Oplysninger staa til den førstnævntes Raadighed, enten ved direkte Tilsendelse eller ved Overlevering med fornødent Paalæg til den Politiembedsmand, som fik det Hverv at iværksætte Anholdelsen.

§ 831.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling er udelukket, skal den anholdte sættes paa fri Fod. naar det i §§ 829 og 830 ommeldte Retsmøde er sluttet.

Forsl. t. L. om Eettens Pleje.

§ 832.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling ikke er udelukket, og findes anholdte ikke at kunne løslades straks, kan Retten enten ved Kendelse beslutte, at han skal fængsles, eller, naar der paa Grund af de foreliggende Oplysningers Utilstrækkelighed eller af anden Grund ikke findes Føje til straks at afsige Fængslingskendelse, eller Retten ifølge § 836 mangler Beføjelse hertil, beslutte, at han foreløbig skal forblive under Anholdelse. Det samme finder Anvendelse, hvor den paagældende er mødt uden foregaaende Anholdelse.

Beslutningen tilføres Retsbogen under lagttagelse af Reglerne i § 825; med Hensyn til Bevogtningen iagttages Reglen i § 829.

§ 833.

Senest inden 3 Gange 24 Timer efter Slutningen af det Retsmøde, hvori den i § 829 omhandlede Fremstilling fandt Sted, skal enten den under Anholdelse forblevne løslades, eller Kendelse afsiges om Fængsling eller anden endelig Forholdsregel.

I de nævnte 3 Gange 24 Timer skal der, saa vidt det i dette Tidsrum er muligt, søges tilvejebragt enhver Oplysning af Betydning for Spørgsmaalet, om Sigtede bør fængsles. Der skal gives Sigtede Lejlighed til at angive de Oplysninger, som han i sin Interesse ønsker tilvejebragte.

I Stedet for den i § 832 nævnte Forholdsregel blive med tilsvarende Begrænsning de i §§ 840 ff. nævnte Forholdsregler og navnlig Løsladelse mod Sikkerhed, indtil endelig Bestemmelse træffes, at anvende under de der angivne Betingelser og nærmere Bestemmelser.

Kapitel 77.

Fængsling.

§ 834.

Fængsling kan kun finde Sted i Kraft af en Retskendelse; en saadan kan først afsiges, efter at den paagældende er hørt for en Ret angaaende Sigtelsens Genstand, medmindre det forhindres ved hans Ophold i Udlandet, eller Afhørelse har været umulig paa Grund af andre Omstændigheder, der da maa anføres i Kendelsen.

Børn under 15 Aar maa kun fængsles, hvor Omstændighederne og deres Livs- forhold i høj Grad tale derfor.

§ 835.

Fængsling kan kun besluttes, naar der foreligger skellig Grund til at antage, at den Sigtede har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, hvorfor Straffen efter det foreliggende skønnes at ville blive højere end Bøder eller simpelt Fængsel, og selv da kun,

1) naar den mistænkte er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes;

2) eller naar Sigtelsen angaar en Forbrydelse, hvis Forfølgning er henvist til Overanklageren eller nogen af de i denne Lovs § 699 under g, j, k og l eller i Straffelovens § 180 eller dens § 200, jvf. Lov Nr. 80 af Ilte Maj 1897 § 1, eller Forelagte Lovforslag m. m. 132

dens § 296, 2. Pkt. eller i Søløv af 1ste April 1892 § 291, 1ste Punktum, eller § 298, 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser, og der enten

a) paa Grund af Sagens Beskaffenhed og den Sigtedes Forhold er særlig Føje til at antage, at han vil unddrage sig Ansvar ved at flygte eller skjule sig, eller at han vil udeblive fra Domsforhandling, hvortil han er indkaldt,

eller

b) er særlig Grund til at frygte for, at han, hvis han lades paa fri Fod, vil fortsætte sin forbryderiske Virksomhed,

eller

c) det oplyses, at han er i Færd med at fjerne eller udslette Gerningens Spor eller at paavirke andre til at afgive urigtig Forklaring.

Beslutter Retten Fængsling under Efterforskningen, skal Fængslingen begrænses til højst 4 Uger ad Gangen.

Fængsling kan endelig besluttes, naar den anses nødvendig, for at hindre en Person, som sigtes for det i Straffelovens § 299 ommeldte Forhold, i at bringe sin Trusel til Udførelse.

§ 836.

Under Efterforskning kan Fængsling besluttes af en hvilken som helst Under- søgelsesret, for hvilken Tiltalte er fremstillet. Ellers tages Beslutning om Fængsling af den Ret, ved hvilken Forundersøgelse er indledet eller Tiltale rejst (jfr. § 922, 1ste Stykke), eller for hvilken Sagen er indanket. Naar Sigtede er anholdt, og det antages, at han ikke saa betimeligt vil kunne fremstilles for den nævnte Ret, at Fængslings- kendelse der kan blive afsagt inden Udløbet af den Frist, i hvilken en Person kan forblive under Anholdelse, kan Fængslingskendelse afsiges af en hvilken som helst Undersøgelsesret, for hvilken han fremstilles. Af Kendelsen og det i den Anledning Retsbogen tilførte tilstilles der i saa Fald den Ret, ved hvilken Sagen svæver, Udskrift,

§ 837.

Enhver Kendelse om Fængsling eller Forlængelse af samme skal, foruden Sigtedes Navn og den i øvrigt nøjagtigst mulige Betegnelse af ham, angive Sigtelsens Genstand og de Grunde, hvorpaa Fængslingen støttes. Udskrift meddeles paa For- langende den fængslede inden 24 Timer.

Er Sigtede til Stede i Retten ved Kendelsens Afsigelse, oplæses den for ham. Er han ikke til Stede, overgives en Udskrift af Retsbogen Politiet til Iværksættelse. Ved denne finde Reglerne i §§ 825, 827 og 828 tilsvarende Anvendelse.

§ 838.

Er Fængslingskendelsen afsagt, uden at den fængslede har været hørt an- gaaende Sigtelsen, skal Afhørelse for Retten finde Sted inden 24 Timer efter Paa- gribelsen eller Indbringelsen i Riget, eller efter at Hindringen for hans Fremstilling er ophørt, jfr. § 830.

Den fængslede hensættes saa vidt muligt i Varetægtsfængslet paa det Sted, hvor Sagens første Behandling foregaar. Om hans senere Henbringelse til andet Varetægtsfængsel tager vedkommende Rets Formand Beslutning.

§ 839.

Den fængslede er undergivet de Indskrænkningsregler, som ere nødvendige til Sikring af Fængslingens Øjemed eller til Opretholdelse af Fængselsordenen, overens- stemmende med de derom givne Bestemmelser. Særlig fastsættes følgende Regler med Hensyn til den fængsledes Behandling:

1) Varetægtsfanger maa ikke uden eget Samtykke sættes sammen med Fanger, der udstaa Straf, afsonne Bøder ell. desl., og heller ikke sammen med andre Varetægts- fanger, medmindre deres Alder, Legems- eller Sindstilstand gør Afsondring utilraadelig, eller Pladsmangel umuliggør Afsondring.

2) Hvor vidt andre end de ved Fængslet ansatte skulle have Adgang til Fangen, beror paa Rettens Formand, jfr. dog med Hensyn til Forsvarere § 714. Tilladelse til, med de Indskrænkningsregler, som Fængselsordenen kræver, og under saadant Opsyn, som Rettens Formand finder fornødent, at modtage Besøg af en Læge eller Præst efter eget Valg, af Slægtninge eller af Personer, som staa i Forretningsforhold til Fangen, eller med

hvem han ønsker at raadføre sig, bør kun nægtes, naar særlige Omstændig- heder give Grund til at frygte, at deraf vil opstaa Skade for Undersøgelsen.

3) Om det skal tillades Fangen at afsende og modtage Breve, beror paa Rettens Formand, jfr. dog med Hensyn til Forsvarere § 714. Tilladelse bør kun nægtes, naar Rettens Formand, efter at have læst Brevet, finder enten, at der kan være Grund til at befrygte, at dets Afsendelse eller Udlevering vil være til Skade for Undersøgelsen, eller at dets Afsendelse vilde indeholde et Retsbrud. Afsendes eller udleveres Brevet ikke, bør der uden Ophold gives henholdsvis den fængslede eller Afsenderen Under- retning derom. Afsendelse af lukkede Skrivelser til Ret eller Øvrighed kan ikke nægtes Fangen, og Fængselsopsynet har at sørge for, at saadanne Skrivelser frem- sendes uden uforholdent Ophold.

4) Varetægtsfanger have Ret til at anskaffe sig Bøger, Blade, Skrivematerialier o. lign. samt i det hele at sysselsætte sig, alt dog med de Begrænsninger, som følge af Fængslingens Øjemed og Fængselsordenen. Enhver Fange kan forlange Udlaan fra Fængslets Bogsamling, og uformuende Fanger skaffes der paa Fængslets Bekostning Adgang til anden Sysselsættelse. Disse Rettigheder kunne kun betages en Fange, naar han har forskyldt det som disciplinær Straf.

5) Det kan, uden for Tilfælde af disciplinær Straf, ikke formenes en Varetægts- fange ved egne eller andres Midler at forskaffe sig anden og bedre Kost end den al- mindelige Fængselskost, for saa vidt saadant kan ske, uden at Fængselsordenen derved forstyrres. Med samme Begrænsning er Fangen berettiget til at benytte andre Klæder end den almindelige Fangedragt.

6) Legemlig Revselse maa ikke anvendes som disciplinær Straf paa Varetægtsfanger.

7) Hverken Arrestforvareren eller andre Personer maa benyttes til at udforske Fangen.

Nærmere Regler om Fængselsordenen fastsættes ved kongelig Anordning under lagttagelse af det i nærværende Paragraf foreskrevne.

Klager over utilbørlig Behandling i Fængslet kunne forebringes for Retten i Overensstemmelse med Reglerne i § 868 eller for vedkommende Overøvrighed. I hvert Fangerum skal findes Opslag, indeholdende de væsentligste Bestemmelser i Fængsels- reglementet og navnlig de i denne Paragraf givne Regler.

§ 840.

Er Sigtede en frugtsommelig eller diegivende Kvinde eller en Person under 18 Aar, bliver hun eller han, for saa vidt det efter Sigtelsens Genstand, Sigtedes Person- lighed og de forhaandenværende Forhold lader sig gøre, efter Rettens Beslutning, i

Stedet for at fængsles, at sætte under Tilsyn af paalidelige Personer, Forældre eller andre. For de unge Personers Vedkommende iagttages tillige, at de holdes fri for fordærvelig Paavirkning. Naar Forældre eller andre fremsætte Ønske om, at en saadan Sigtet maa betros til deres Tilsyn, kan Retten, om det findes nødvendigt, knytte Ind- vilgelse heri til den Betingelse, at Sikkerhed stilles af de paagældende overensstem- mende med Reglerne i §§ 841 og 842.

I andre Tilfælde kan, hvor saadant maa anses for tilstrækkeligt til Formaalets Opnaaelse, i Stedet for Fængsling efter Rettens Beslutning anvendes Bevogtning i Hjemmet, efter Omstændighederne efter Sikkerhedsstillelse for det hertil sandsynlig medgaaende Beløb, Tilhold om ikke uden Dommerens Tilladelse at forlade et anvist Opholdssted eller en bestemt Kreds, Paalæg om til bestemte Tider at fremstille sig for Politiet, Beslaglæggelse af Pas eller andre Legitimationsdokumenter, eller Sikkerheds- stillelse efter de nærmere Regler i efterfølgende Paragrafer.

§ 841.

Sikkerhedsstillelse kan ikke træde i Stedet for Fængsling, naar den i § 835 Nr. 2 c nævnte Fængslingsgrund

er forhaanden.

I de i § 835 Nr. 1 og 2 a nævnte Tilfælde skal Fritagelse for Fængsling til- stedes, naar Formaalet maa antages tilstrækkelig betrygget ved, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil møde i Retten til enhver Forhandling i Sagen efter behørig Ind- kaldelse samt indfinde sig til Dommens Fuldbyrkelse, hvis den gaar ham imod. Det paahviler i saa Fald Sigtede at opgive Bolig eller Opholdssted i Kongeriget, hvor alle Forkyndelser til ham kunne ske.

I det i § 835, sidste Stykke, ommeldte Tilfælde tilstedes Fritagelse for Fængs- ling, naar det findes tilstrækkeligt, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil undlade den Virksomhed, som frygtes, indtil Dommen, hvis den gaar ham imod, kan fuldbyrdes.

§ 842.

Sikkerheden, hvis Størrelse i det enkelte Tilfælde fastsættes af Retten, stilles ved Overlevering af rede Penge eller gode Værdipapirer, der paa Forlangende, eller naar det af Dommeren findes hensigtsmæssigt, blive at opbevare i Nationalbanken eller vedkommende Amtstue, eller ved Selvskyldnerkaution af en eller flere i Kongeriget bo- satte vederhæftige Mænd.

§ 843.

Den, af hvem Sikkerhed stilles, skal herom underskrive en Erklæring, hvori den eller de Forpligtelser, indtil hvis Opfyldelse Sikkerheden hæfter, og ved hvis Mis- ligholdelse den forbyrdes, ere angivne.

Hvor vidt en stillet Sikkerhed bør være forbrudt, afgøres ved Kendelse, efter at der saa vidt muligt er givet de vedkommende Lejlighed til at udtale sig. Det for- brudte Beløb tilfalder Statskassen. Dog blive først Sagens Omkostninger og den for- urettedes Erstatningskrav deraf at dække, for saa vidt Dækning derfor ikke kan faas paa anden Maade.

Er Sikkerheden forbrudt som Følge af Sigtedes Undvigelse eller Udeblivelse fra Møde, kan Retten, naar Sigtede inden en Maaned efter den Dag, da han er undveget eller skulde være mødt, frivillig fremstiller sig eller paagribes, helt eller delvis eftergive Sikkerhedens Forbyrdelse, dog at den hæfter for alle Udgifter, som ere bevirkede ved Undvigelsen eller Udeblivelsen.

§ 844.

Beslutning om Fængsling eller Forholdsregel, der træder i Stedet for Fængs- ling, kan af Retten til enhver Tid omgøres.

§ 845.

Den anordnede Fængsling bortfalder, naar Forfølgning frafalder, eller Sigtede frifindes, om end ved Dom i

underordnet Instans, eller der dog kun paalægges ham Straf af Bøder eller simpelt Fængsel.

Fængslingen ophæves ved Rettens Beslutning, naar i Løbet af Undersøgelsen de Grunde, hvorpaa den støttedes, bortfalde, og Grunde til Fængsling ved en ny Kendelse ikke ere forhaanden.

Er Fængslingen besluttet i Henhold til § 835 Nr. 2 c, bliver den at ophæve, saa snart Undersøgelsen i paagældende Retning er sikret, i hvilken Henseende det fornødne hurtigst muligt skal iværksættes, eller senest naar den i Fængslingskendelsen fastsatte, eventuelt af Retten forlængede Frist er udløben. Dog kan Retten efter Begæring af Paatalemyndigheden bevilge en yderligere kort Forlængelse af Fristen, saafremt det godtgøres, at det paa Grund af uforudsete og væsentlige Hindringer har været umuligt betimelig at fremme Undersøgelsen.

I Sager, som paatales af private eller ere af mindre Betydning, bør Fængslingen ophæves, naar Retten finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed. Fremdeles bør Fængsling ophæves, naar en Dom, hvorved kun en kortere Tids Fængselsstraf er idømt, bliver paaanket, og Fængslingens Forlængelse indtil Ankesagens Slutning vilde staa i aabenbart Misforhold til den Straf, som er eller kan ventes idømt.

I Henseende til Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel gælde de derom i særlig Lov givne Bestemmelser.

§ 846.

Forholdsregler, som af Retten ere anordnede i Stedet for Fængsling, bortfalde eller ophæves i de samme Tilfælde som Fængsling.

Fremdeles ophører en stillet Sikkerhed at hæfte, naar Sigtede hensættes i Fængsel, eller naar en Sigtet under 18 Aar sættes under andet Tilsyn end den Persons, hvem han mod Sikkerhed var betroet, samt naar den i Overensstemmelse med § 841 paatagne Forpligtelse er opfyldt, eller naar den, der er gaaet i Borgen, opsiges sit Forløfte ved at fremstille Sigtede for Retten eller under saadanne Forhold og med saa langt Varsel, at der er Lejlighed og god Tid til at fængsle ham.

Indgaaet Forløfte ophører ligeledes, naar en afsagt Straffedom ikke fuldbyrdes,

uagtet der hertil har været rigelig Tid og Opfordring.

§ 847.

Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller om Anvendelse eller Ophør af Forholdsregler, som træde i Stedet for Fængsling, eller om Forbrydelse af stillet Sikkerhed tages af den Ret, hvem det efter § 836 vilde tilkomme at afsige Fængslingskendelse.

Kapitel 78.

Beslag paa Sigtedes Formue og Forbud mod

Foreninger og Skrifter.

§ 848.

Naar der i en under Landsret hørende Sag er rejst Tiltale, men Sigtede har unddraget sig Sagens videre Forfølgning, kan Retten paa Overanklagerens Begæring, og efter at Forsvareren er hørt, ved Kendelse bestemme, at der skal lægges Beslag

paa den Formue, som han maatte besidde eller erhverve i Riget. Kendelsen forkyndes overensstemmende med Reglerne i § 756.

Oplyses det senere, at det var Sigtede umuligt at møde, kan Retten ophæve Beslaglæggelsen.

§ 849.

Retten drager Omsorg for, at der beskikkes en Væрге til at bestyre den beslaglagte Formue. At saadan Foranstaltning er truffet, bliver at kundgøre ved Tinglysning og ved Bekendtgørelse i Aviserne efter de om Umyndiggørelse gældende Regler.

Værgen har at afgive Løfte om ikke at lade Sigtede tilflyde nogen Indtægt af Formuen. Ægtefælles og Børns Krav paa Underhold af denne ophæves derimod ikke ved Beslaglæggelsen, ligesom Sigtede heller ikke er udelukket fra at raade over den beslaglagte Formue ved Testament.

§ 850.

Beslaglæggelsen ophæves:

- 1) naar Sigtede kommer til Stede,
- 2) naar Formuen paa Grund af Sigtedes Død eller ifølge de i Fdg. 11te September 1839 foreskrevne Regler tilfalder hans Arvinger,
- 3) naar Forfølgning frafalder, eller Sagen ved Rettens Kendelse afvises.

Den Ret, som har besluttet Beslaglæggelsen, tager Beslutning om Ophøret i de foran nævnte Tilfælde. Formuen med de under Beslaglæggelsen vundne Indtægter og efter Fradrag af de hafte Udgifter udleveres derefter til Sigtede eller henholdsvis Arvingerne.

§ 851.

Beslaglæggelse paa en mistænchts Gods til Sikkerhed for Sagens Omkostninger og Erstatningsansvar kan, hvor og i saadant Omfang, som Retten maatte finde det fornødent, finde Sted ifølge Rettens Kendelse efter Begæring af Paatalemyndigheden eller den ved Forbrydelsen forurettede.

Beslaglæggelse medfører de samme Retsvirkninger som Arrest paa Gods ifølge den borgerlige Retsplejes Regler.

§ 852.

Retten drager Omsorg for Beslaglæggelsens Iværksættelse. Med Hensyn til denne samt de Forholdsregler, som blive at træffe for at sikre Beslaglæggelsens Rets- virkninger, gælde de i Bogen om den borgerlige Retspleje givne Regler om Arrest paa Gods, dog at særlig Sag til Stadfæstelse af Beslaglæggelsen bortfalder.

§ 853.

Beslaglæggelsen bortfalder, naar Forfølgning frafalder, eller Sigtede frifindes, og den ophæves, naar den paa Grund af senere fremsatte Indsigelser eller senere indtrufne Omstændigheder findes ikke at have Hjemmel. Beslutninger og Forholds- regler med Hensyn til Beslaglæggelsens Ophør træffes af den Ret, for hvilken Sagen er eller var tingfæstet. Med Hensyn til Krav paa Erstatning for Beslaglæggelsen tinde Reglerne om Arrest paa Gods i Bogen om den borgerlige Retspleje Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 854.

Med Hensyn til foreløbigt Forbud mod Foreninger i Henhold til Grl. af 28de Juli 1866 § 87 bliver det paa nævnte Sted i Grundloven foreskrevne at iagttage.

Forbud mod Udbredelse af Skrifter, som efter Justitsministerens Befaling for- følges i Henhold til Lov af 3die Januar 1851 §§ 14 og 15, beslattes og foranstaltes iværksat paa Overanklagerens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Sag i denne Anledning skal anlægges inden en Uge. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar den frafalder. Den i Lov af 3die Januar 1851 § 14 fastsatte Straf for Dommens Overtrædelse gælder ogsaa for Overtrædelse af det foreløbige Forbud.

Tredie Afsnit.

Undersøgelse, førend Tiltale er rejst, i Sager, som forfølges af Overanklageren eller Politiet.

Kapitel 79.

Efterforskning.

§ 855.

Det paahviler Politiembedsmændene, naar i øvrigt Betingelserne derfor ere til Stede, af egen Drift og med den størst mulige Hurtighed at efterforske alle strafbare Handlinger, som forfølges af det offentlige, saa snart der opstaar rimelig Formodning om, at saadanne ere forøvede.

§ 856.

Uden for Kjøbenhavn fører Overanklageren Overtilsyn med Politiets Efterforskning af de Forbrydelser, hvis Paatale hører under hans Virkekreds. Ligesom han som Følge heraf kan give Politiet almindelige Forskrifter, saaledes kan han ogsaa i de enkelte Tilfælde begære Oplysninger, stille Forlangender og, naar særegne Omstændigheder maatte opfordre dertil, selv handle i Politimesterens Sted. Det paahviler Politimesteren at gøre Indberetning maanedlig til Overanklageren om alle foretagne Efterforskninger, endvidere naar tvivlsomme eller særdeles vigtige Spørgsmaal opstaa under Efterforskningen, samt i øvrigt naar det fordres.

I Kjøbenhavn er Politidirektøren, der i sin Efterforskningsvirksomhed er Justitsministeren umiddelbar underordnet, pligtig at efterkomme alle lovlige Begæringer af Overanklageren vedrørende Efterforskningen af de under sidstnævntes Virkekreds hørende Forbrydelser, samt at meddele de herhen hørende Oplysninger, som denne begærer; i særlige Tilfælde kan Overanklageren med Justitsministerens Billigelse overtage Ledelsen af Efterforskningen, og det underordnede Politi staar da i fornødent Omfang under hans Befaling.

§ 857.

Anmeldelser fra private om formentlig begaaede Forbrydelser eller om Forbold, der vække Mistanke herom, gøres ordentligvis til Politiet, Dog kunne de ogsaa modtages af Overanklageren, som da ufortøvet tilstiller Politimesteren samme.

Anmeldelsen kan være skriftlig eller mundtlig; i sidste Fald skal Modtageren af samme opsætte skriftlig Beretning om den.

Naar dertil findes Grund, kan Politimesteren eller Overanklageren, forinden videre Skridt foretages, ved Begæring til Undersøgelsesretten foranledige Anmelderen afhørt for Retten (jfr. § 863).

§ 858.

Er Sagens Paatale afhængig af Justitsministerens Befaling eller af en Opfordring fra en særlig offentlig Myndighed (jfr. § 700), skal Politimesteren bringe de ham tilkomne Oplysninger henholdsvis til Overanklagerens eller den særlige Myndigheds Kundskab, men i øvrigt ikke foretage yderligere Efterforskninger, førend vedkommendes Befaling eller Opfordring foreligger.

Er en Lovovertrædelse, hvis offentlige Forfølgning er betinget af en privats Begæring kommen til Politimesterens Kundskab, men der er Grund til at antage, at den er den paagældende private ubekendt, kan han gøre Meddelelse til denne, men foretager i øvrigt ingen Efterforskning, førend en udtrykkelig Begæring fra den private foreligger. Indeholder en af den private indgiven Anmeldelse om Forbrydelsen ingen saadan Begæring, skal han foranlediges til at give den fornødne Erklæring.

Ovenstaaende Regler udelukke dog ikke, at uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, førend Befalingen. Opfordringen eller Begæringen foreligger, saafremt Gerdingen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begært (jfr. § 700).

§ 859.

Finder Politimesteren, at der mangler Grund til at foretage videre Skridt i Anledning af en indgiven Anmeldelse eller en fremsat Begæring om Forfølgning, skal han paa Forlangende meddele en skriftlig Erklæring om sin Vægring, og om denne er grundet paa, at den formentlige Lovovertrædelse ikke antages at være Genstand for offentlig Forfølgning, eller paa Anmeldelsens utilstrækkelige Grundlag.

Den, som har indgivet Anmeldelsen eller fremsat Begæringen, kan derefter henvende sig til den overordnede Myndighed med Andragende om, at det maa blive paalagt vedkommende at træde i Virksomhed.

§ 860.

Efterforskningen skal rettes paa at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som ere tilstrækkelige til at bestemme, om Forfølgning skal indledes ved Retten ved Begæring om Forundersøgelse eller ved Iværksættelse af Tiltale.

Saa bør og i øvrigt alle Oplysninger fremskaffes og Foranstaltninger træffes, som skønnes nødvendige eller tjenlige til at forberede Sagens Behandling ved Retten.

Befrygtes et Bevis ellers at ville gaa tabt, bør Bevisførelse foranstaltes.

§ 861.

Til Opnaaelse af Efterforskningens Øjemed er Politimesteren berettiget til under de Betingelser og med de nærmere Bestemmelser, som herom i det foregaaende

ere fastsatte, at foretage Ransagninger og Beslaglæggelser, fordre Oplysninger af offentlige Myndigheder, foretage Besigtigelse, lade foretage Syn og Skøn, anholde mistænkte m. v.

Kræver Loven i Anledning af en saaledes truffen Foranstaltning en efterfølgende Henvendelse til Retten, paahviler det den paagældende Embedsmand at sørge for, at denne finder Sted paa lovbefalet Maade.

Om de foretagne Efterforskningshandling optages skriftlige Beretninger.

§ 862.

Skønner Politimesteren enten straks eller i Løbet af Efterforskningen, at der vil blive Spørgsmaal om at undlade Paatale i Medfør af § 701, forelægger han de fremkomne Oplysninger for Overanklageren og standser alle ikke uopsættelige Efterforskningskridt, indtil Overanklagerens Beslutning foreligger.

§ 863.

Finder Politimesteren (jfr. §§ 855 og 856), at der under Efterforskningen bør træffes Foranstaltninger, som kræve Medvirkning af Retten (Kap. 71—77), kan han rette fornøden Begæring til denne.

Undersøgelsesretten er pligtig at tage Begæringen til Følge, medmindre nogen af de Hindringer er til Stede, som ere betegnede neden for i § 871, eller denne Lovs Regler i øvrigt ere til Hinder derfor. Angaar Begæringen Beslaglæggelse, Ransagning, Anholdelse eller Fængsling, prøver Retten i enhver Henseende, hvor vidt den er tilstrækkelig begrundet, Fremkommer saadan Begæring fra Sigtedes eller dennes Forsvarers Side er Undersøgelsesretten i tilsvarende Omfang pligtig at tage Begæringen til Følge, medmindre det maa antages, at Foretagelsen af den paagældende Retshandling er uden Betydning for Sigtedes Forsvar.

Rettens Virksomhed ophører, naar den begærte Retshandling er tilendebragt; dog kan Retten uden at afvente yderligere Begæring, foretage Rettergangsskridt, som ikke uden Ulempe kunne opsættes.

Ogsaa ellers, saasom hvor Anmeldelse om en Forbrydelse sker umiddelbart til Retten, kan denne af egen Drift foretage Retshandlinger, som ikke taale Opsættelse. Fornøden Meddelelse gives uden Ophold Politimesteren.

§ 864.

De under Efterforskningen forefaldende Retsmøder ere ikke offentlige.

Med Hensyn til Undersøgelsesrettens Virksomhed under Efterforskningen tinde de i §§ 875—878 givne Regler Anvendelse, for saa vidt det ikke udelukkes ved Forholdets Natur.

Udskrift af det Retsbogen tilførte meddeles Politimesteren og paa Begæring Overanklageren.

§ 865.

Tages den Begæring eller Opfordring, af hvilken en offentlig Forfølgning er afhængig, tilbage, eller befales det af en Politimesteren overordnet Myndighed, standses Efterforskningen, og Sagen henlægges med Paategning om Grunden. Hvis Meddelelsen til Politimesteren om den Omstændighed, der foranlediger Sagens Henlæggelse, ikke er sket gennem Overanklageren, gør Politimesteren Indberetning om det passerede til denne, for saa vidt Sagen hører under hans Virkekreds.

Forelagte Lovforslag m. m. 133

§ 866.

Fincles Efterforskningens Øjemed at være opnaaet, tager vedkommende Em- bedsmand Beslutning om Sagens Forfølgning ved Retten i Overensstemmelse med de i det følgende givne Regler eller om Efterforskningens Afslutning ved Sagens Hen- læggelse. Henlægges Sagen, vedtegnes Grunden.

Er Politimesteren paataleberettiget i Henhold til § 699, tilkommer det ham at tage de ovennævnte Beslutninger. Hører Sagen under Overanklagerens Virkekreds, har Politimesteren at begære retslig Forundersøgelse, naar han ifølge Efterforsk- ningens Resultat finder Anledning dertil, og gør derom Indberetning til Overanklageren; ellers indsender han Sagen til Overanklageren, der tager fornøden Beslutning om yderligere Efterforskning, Begæring om Forundersøgelse, Tiltale eller Sagens Hen- læggelse.

§ 867.

Faar Politimesteren, efter at Tiltale er rejst i en under Overanklagerens Virkekreds hørende Sag, Kundskab om Omstændigheder, der opfordre til yderligere Efterforskning, og Forholdene ikke tilstede at indhente Overanklagerens nærmere Bestemmelse, foretager han paa egen Haand de Efterforskningshandling, han skønner fornødne, og gør derefter uopholdelig Indberetning til Overanklageren om det fore- tagne. Under en saadan genoptagen Efterforskning kan Politimesteren, om fornødent, overensstemmende med § 863 rette Begæring til en anden Undersøgelsesret om Foretagelse af enkeltstaaende Retshandlinger (jfr. § 874, 3die Stykke).

§ 868.

Klage over formentligt Myndighedsmisbrug fra Politiets Side under Efter- forskning kan fremsættes for Undersøgelsesretten i den Kreds, hvor den paaklagede Handling har fundet Sted, eller for den Ret, hvis Virksomhed paakaldes mod Klageren, eller ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskning, tingfæstes.

Undlader Politiet i de i denne Lovs §§ 801 og 813, jfr. § 828, §§ 829 og 838 omhandlede Tilfælde at forelægge Sagen for Retten inden de foreskrevne Frister, skal Underretsdommeren paa det Sted, hvor Beslaglæggelsen, Ransagningen, Anholdelsen eller Fængslingen er sket, naar det ved Klage fra den forurettede eller paa anden Maade kommer til hans Kundskab, indkalde Politimesteren til at afgive nærmere For- klaring og kan efter Omstændighederne ophæve den trufne Foranstaltning. Undlader Politimesteren at give Møde uden oplyst lovligt Forfald, ophæves Foranstaltningen straks ved Kendelse.

Paalæg af Bøder i Henhold til § 797 kan ophæves af Underretskredsens Dommer eller af den Ret, ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskningen, tingfæstes.

Kapitel 80.

Forundersøgelse ved Retten.

§ 869.

Forundersøgelse ved Retten finder ikke Sted i Sager angaaende Lovovertrædelser, som det efter § 699 tilkommer Politimesteren at paatale, ej heller i Sager angaaende de i Lov af 3. Januar 1851 § 14, jfr. § 15, omhandlede Forbud. Finder Fængsling Sted, kan dog Forundersøgelse begæres.

Forundersøgelse ved Retten foretages kun efter Begæring af Politimesteren eller af Overanklageren, hvor denne optræder i Politimesterens Sted, og skal være rettet mod en bestemt Person som sigtet,

§ 870.

Begæring om Forundersøgelse fremsættes skriftlig eller mundtlig til Retsbogen; den skal betegne den eller de Personer, mod hvem, og den eller de Handlinger, med Hensyn til hvilke Undersøgelse begæres, og skal ledsages af Sagens Aktstykker, derunder de skriftlige Beretninger, som ere optagne under Efterforskningen, samt, saa vidt gørligt, af forhaandenværende synlige Bevismidler.

Ved Begæringens Indgivelse til Retten er Sagen tingfæstet. De Begæringen ledsagende Aktstykker fremlægges til Retsbogen, saa vidt og naar Dommeren finder det rigtigt.

Forundersøgelsen begrænses i Reglen til de Sigtede og de Handlinger, som ere betegnede i Begæringen. Fremkommer der under Forundersøgelsen grundet Mistanke mod andre Personer eller om andre Forbrydelser end dem, der ere nævnte i Begæringen, bør Retten give Paatalemyndigheden fornøden Meddelelse; dog kan Retten, uden at afvente yderligere Begæring, foretage saadanne Skridt, som ikke uden Ulempe kunne opsættes.

§ 871.

Finder Retten, at Sagen ikke er indbragt for ret Værneting, eller at den, der paataler, ej er berettiget dertil, eller at Forundersøgelse er udelukket ved Reglerne i § 869, eller at Handlinger af den Art, som Sigtelsen angaar, ikke ere Genstand for Straf, eller at Strafskylden er forældet eller Forfølgning af andre lignende Grunde utilstedelig, afsiger den Kendelse om, at Begæringen om Forundersøgelse ikke kan ages til Følge.

§ 872.

Forundersøgelsens Øjemed er at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som ud- fordres for at afgøre, om, for hvilken Forbrydelse og for hvilken Ret Tiltale skal rejses. Tillige blive saadanne Beviser at føre, som det maa anses for umuligt eller dog forbundet med særlig Ulempe at tilvejebringe under Domsforhandlingen.

§ 873.

Om de Retshandlinger, der skulle foretages til Opnaaelse af Forundersøgelsens Øjemed, tager Dommeren Beslutning i Henhold til Begæring fra Parterne. Det paa- hviler som Følge heraf Politimesteren at ledsage sin Begæring om Forundersøgelse med de fornødne nærmere Begæring om Indkaldelse af Vidner m. v. samt, efter- haanden som Forundersøgelsen skrider frem, at fremkomme med yderligere Begæring i saa Henseende, for saa vidt det fremkomne giver Anledning dertil. Tilsvarende Pligt paahviler Forsvareren i Sigtedes Interesse. Ogsaa uden for de Undtagelses- tilfælde, hvor Overanklageren paataler for Undersøgelsesretten, er han berettiget til at henvende saadanne Begæring til den.

Retshandlinger, som Parterne ikke have begæret, kunne dog besluttes af Dom- meren af egen Drift, naar han finder dem fornødne for Øjemedet, navnlig i Sigtedes Interesse. Derhos bør Dommeren vaage over, at Undersøgelsen fremmes med størst mulige Hurtighed og kan i den Anledning rette Opfordring til Politimesteren samt efter Omstændighederne ved Kendelse ophæve en Fængsling, der utilbørlig forlænges.

Findes en Begæring ikke at kunne tages til Følge, afsiges Kendelse.

Politimesteren skal uden Ophold give Dommeren Meddelelse om de Under- søgelseshandlinger, som han, efter at Forundersøgelse ved Retten er begyndt, foretager paa egen Haand.

§ 874.

Politiet er pligtigt at efterkomme de Paalæg, Dommeren giver i Forunder- søgelsens Interesse,

Dommeren er berettiget til at henvende sig med Begæring om Retshandlingers Foretagelse i en anden Retskreds til Undersøgelsesdommeren i denne. Føres For- undersøgelsen af et Medlem af Landsretten, er dette fremdeles berettiget til at fordre enkelte Retshandlinger foretagne af Undersøgelsesdommeren i Retskredsen.

I paatrængende Tilfælde kan en Undersøgelsesdommer, for hvem Sagen ikke er tingfæstet, uden at afvente Begæring, foretage enkelte Retshandlinger i Under- søgelsens Interesse, som han anser for uopsættelige. Han har i saa Fald uopholdelig at underrette den Dommer, for hvem Sagen er tingfæstet, om det foretagne.

§ 875.

Det er Paatalemyndighedens Pligt i størst mulige Omfang at være til Stede i Retsmøderne under Forundersøgelsen, og saavel Sigtede som dennes Forsvarer (jfr. § 713) have ordentligvis Ret til at være til Stede i disse, hvad enten de ere offentlige eller ej.

Undtagelse fra foranstaaende Regel finder Sted:

- 1) naar Dommeren finder Anledning til at anvende den ham efter § 739, 1ste Stykke, tilkommende Beføjelse mod nogen af de nævnte Personer;
- 2) Sigtede kan midlertidig fjernes, naar der er Grund til at antage, at en ufor- beholden Udtalelse af en Person, der afhøres, ellers ikke kan opnaas;
- 3) Sigtede og hans valgte Forsvarer kan midlertidig udelukkes fra Deltagelse, naar der er Grund til at antage, at den paagældende vil modvirke Undersøgelsen ved at paavirke Medsigtede eller Vidner til at afgive urigtig Forklaring, ved at fjerne Gerningens Spor eller paa anden lignende Maade; naar det begæres, afsiges Kendelse herom;
- 4) er der flere Sigtede, beror det paa Dommerens Bestemmelse, om den ene Sigtede maa paahøre den andens Forklaringer.

Har Sigtede i Henhold til Reglerne under Nr. 1—4 været udelukket, bliver det Retsbogen tilførte at meddele ham, naar Grunden til hans Udelukkelse er ophørt og i ethvert Fald inden Forundersøgelsens Slutning, for saa vidt han ej har unddraget sig Forfølgning.

Føres Beviser under Forundersøgelsen for at kunne benyttes ved Oplæsning under Domsforhandlingen, skal Sigtede være personlig til Stede, medmindre Sagen ingen Udsættelse taaler, eller Retten under Hensyn til Bevisførelsens Genstand eller de i øvrigt foreliggende Omstændigheder finder hans Nærværelse ufor- nødten. Reglerne under Nr. 1—3 finde dog ogsaa Anvendelse i det her omhandlede Tilfælde.

§ 876

Til Retsmøder under Forundersøgelsen, i hvilke Sigtede ikke fremstilles som anholdt eller fængslet, og om hvilke han ikke har faaet fornøden Meddelelse i et foregaaende Retsmøde, skal han indkaldes ved lovlig Tilsigelse (§ 819), medmindre Øjemedet ikke tilsteder det Ophold, som dette vilde medføre. Er han mødt, kan Retshandlingen altid fremmes.

Er Sigtede fængslet, kan han forlange sig henbragt til Retsmødet — i hvilken Henseende der bør gives ham Lejlighed til at udtale sig — medmindre det afholdes uden for Underretskredsen og i saadan Afstand, at uforholdsmæssigt Besvær kan for- udses at følge deraf.

Saa vidt muligt gives der Paatalemyndigheden og Forsvareren, hvor en saadan er antaget eller beskikket, betimelig Meddelelse om Retsmøderne. Ligeledes bør der med den i §877, 2det Punktum, angivne Begrænsning saa vidt muligt gives Forsvareren Lejlighed til forinden Retsmødet at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter.

Uden for det Tilfælde, som ommeldes i sidste Stykke af § 875, hindres en Retshandlings Fremme ikke ved, at nogen, som havde Ret til at overvære den, udebliver.

§ 877.

Paatalemyndigheden, Sigtede og hans Forsvarer have under lagttagelse af de nærmere Bestemmelser, Retten maatte give, Adgang til at gøre sig bekendt med Til- førslerne til Retsbogen og med de til denne fremlagte Aktstykker. Saadan Adgang saa vel som Udskrift kan dog ved Kendelse nægtes Sigtede saa vel som hans valgte Forsvarer, naar der er Grund til at befrygte Modvirken af Undersøgelsen ved Fjernelse af Gerningens Spor, Paavirken af Medsigtede eller Vidner til Afgivelse af urigtig For- klaring eller paa anden lignende Maade, dog at den i ethvert Tilfælde maa tilstedes inden Forundersøgelsens Slutning.

§ 878.

Afhørelse af Sigtede saa vel som af Vidner og Syns- og Skønsmænd sker ved Dommeren, medmindre denne tillader andet. Saavel Paatalemyndigheden som, hvor Vidner eller Syns- eller Skønsmænd afhøres, Sigtede og Forsvareren kan begære yderligere Spørgsmaal stillede. Dommeren kan overlade til den paagældende selv at stille disse.

Afslag paa Begæring om yderligere Spørgsmaal saavel som Afgørelse af Indsigelser, der fremsættes af Vidner eller Syns- eller Skønsmænd, og af Tvistepunkter,

der i øvrigt opstaa under Forundersøgelsen, sker ved Kendelse.

§ 879.

Frafaldes Forfølgningen, eller finder Retten, at Lovens Betingelser for dens Virksomhed ikke ere til Stede, standses Forundersøgelsen, og fornøden Underretning meddeles Paatalemyndigheden og Sigtede.

Forundersøgelsen sluttes, naar Retten finder, at Undersøgelsen er fremmet saa vidt, som Øjemedet udkræver, saa og naar Paatalemyndigheden begærer det og oplyser, at Tiltale er rejst. Udskrift af Sagen tilligemed dennes Aktstykker tilstilles snarest muligt Paatalemyndigheden. Underretning om Slutningen meddeles Sigtede.

En sluttet Forundersøgelse kan genoptages efter Begæring af Paatalemyndigheden eller Sigtede. Indtil Tiltale er rejst, kan Retten ogsaa af egen Drift genoptage Forundersøgelsen for at træffe Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller anden vedvarende Foranstaltning.

§ 880.

Overanklagerens Beslutning om Frafald af Forfølgning binder ikke den overordnede Myndighed; dog maa Forfølgningens Fortsættelse efter den overordnede Myndigheds Beslutning finde Sted inden Udløbet af to Maaneder, medmindre Betingelserne for Sagens Genoptagelse efter § 1022 ere til Stede.

§ 881.

Fremkommer der under Forundersøgelsen Oplysning om Omstændigheder, ifølge hvilke Politimesteren skønner, at der vil blive Spørgsmaal om at undlade Paatale i Medfør af § 701, og som maa antages at være Overanklageren ubekendte, meddeler han ham Underretning herom, ledsaget af fornøden Udskrift af Undersøgelsen. Indtil hans Beslutning inden en af Betten fastsat Frist indtræffer, foretages der kun saadanne Undersøgelsehandlinger, som ikke taale Ophold.

§ 882.

Er Forundersøgelse under een Sag iværksat mod flere Sigtede eller for flere Forbrydelser, kan Betten, naar den finder, at Undersøgelsen for enkelte, men ikke alle Sigtedes eller Forbrydelsers Vedkommende er

fremmet i det Omfang, som Øjemedet udkræver, for saa vidt slutte Forundersøgelsen. Fremsætter Paatalemyndigheden Begæring i saa Henseende og oplyser, at Tiltale er rejst mod den paagældende Sigtede, skal Betten tage Begæringen til Følge.

Sluttes Forundersøgelsen for en eller nogle af de Forbrydelser, for hvilke den samme Person er sigtet, kan Undersøgelsen af de andre Forbrydelser midlertidig hvile, indtil Afgørelse for den eller de førstnævnte Forbrydelsers Vedkommende har fundet Sted, naar Overanklageren forlanger det og Sigtede ikke fordrer Fortsættelse.

§ 883.

Samtidig med at Tiltale rejses i en Sag, i hvilken Forundersøgelse har fundet Sted, skal Paatalemyndigheden tilstille Undersøgelsesretten Meddelelse herom og om, ved hvilken Ret Tiltale er rejst.

Er Sigtede fængslet, bør Undersøgelsesretten ved Forundersøgelsens Slutning opgive Paatalemyndigheden en vis Frist, ved hvis Udløb Fængslingen vil blive hævet, saafremt ikke inden den Tid enten Tiltale rejses, eller Oplysninger meddeles, som findes at burde begrunde en Forlængelse af Fristen. Paa lignende Maade kan forholdes, hvor Spørgsmaal opstaar om Ophør af andre vedvarende Foranstaltninger.

Fjerde Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Landsret.

Kapitel 81.

Iværksættelse af Tiltale for Landsret. Forberedelse af Domsforhandling.

§ 884.

Tiltale rejses ved et af Overanklageren udfærdiget og underskrevet Anklageskrift, som skal indeholde:

1. Angivelse af den Domstol, ved hvilken Sagen anlægges;
2. Tiltaltes Navn, og hvad der ellers niaatte udkræves til hans nøjagtige Betegnelse;

3. under Benyttelse af Forbrydelsens i Loven hjemlede Navn eller under Frem- hævelse af dens i Loven beskrevne Kendemærker og, om fornødent, med Til-

føjelse af Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde, en kort Angivelse af det Forhold, for hvilket Tiltale rejses, med saadan Angivelse af Tid, Sted, Genstand, Udførelsesmaade og andre nærmere Omstændigheder, som udkræves til dets til- strækkelige og tydelige Betegnelse; det eller de Lovbud, i Henhold til hvilke Paastand om Straf agtes nedlagt, bør angives. Alternativ — herunder principal og subsidiær — Angivelse er tilladt.

Hverken Angivelser af Beviser eller Udviklinger af Retsspørgsmaal maa findes i Anklageskriftet.

I en Paategning paa Anklageskriftet skal derhos angives det Ting (Samling og Tingsted), paa hvilket Domsforhandlingen ventes foretagen, og om denne skal foregaa for Nævninger eller ikke. Det bør iagttages, at det tidligste Ting vælges, som Om- stændighederne tillade.

§ 885.

Anklageskriftet indleveres paa Landsrettens Kontor; ved dets Indlevering er Sagen tingfæstet.

Overanklageren foranstalter uden Ophold en Genpart af Anklageskriftet for- kyndt for Tiltalte. Ved Forkyndelsen afæskes der ham Erklæring, om han har antaget eller begærer beskikket en Forsvarer. Saa snart Forkyndelsen er sket, skal Overan- klageren, saafremt Beskikkelse af Forsvarer er paabudt i Loven eller er begært af Tiltalte eller af Overanklageren antages at burde finde Sted, gøre fornøden Henstilling herom til Retten.

Om Beskikkelsen af Forsvarer meddeles Underretning til Overanklageren og Tiltalte. Overanklageren meddeler Forsvareren Genpart af Anklageskriftet.

§ 886.

Yil Overanklageren inden Domsforhandlingen enten udvide Tiltalen til andre strafbare Forhold end de i Anklageskriftet nævnte eller berigtige Angivelser i Anklage- skriftet, maa dette ske ved Indlevering og Forkyndelse af yderligere eller nyt An- klageskrift.

Under Domsforhandlingen kan Udvidelse af Tiltalen til andre strafbare For- hold ske med Rettens Samtykke, naar Tiltalte indvilger deri, saa og naar det Forhold, som der er Spørgsmaal om at inddrage, er begaaet under selve Domsforhandlingen. Udvidelsen sker efter Rettens Bestemmelse ved Tilføjelse paa Anklageskriftet eller Tilførsel i Retsbogen; det samme gælder om Berigtigelser, som Overanklageren under Domsforhandlingen foretager i Anklageskriftets Angivelser.

Hvis Tiltalte ikke indvilger i Tiltalens Udvidelse, maa der imod ham rejses ny Sag, under hvilken Straffelovens § 64 da kommer til analogisk Anvendelse.

§ 887.

Samtidigt med Indleveringen af Anklageskriftet eller snarest muligt derefter skal Overanklageren paa Rettens Kontor indlevere en Udskrift af de i Sagen fore- tagne retslige Undersøgelser- og Bevishandlinger, ledsaget af Sagens øvrige Doku- menter og andre synlige Bevismidler, samt en Fortegnelse over de Beviser, som agtes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed agtes godtgjort. Vidner og Syns- eller Skønsmænd

skulle betegnes med Navn og, hvad der i øvrigt maatte udkræves til deres nøjagtige Betegnelse, under Opgivende af, om de agtes afhørte under Domsfor- handlingen eller ved en Undersøgelsesret, eller om allerede afgivne Forklaringer agtes benyttede. Ønskes noget Vidnes Mødepligt udvidet (§ 769), eller ønskes Syns- eller Skønsmænd udmeldte, fremsættes fornøden Begæring herom til Retten.

Det bør iagttages, at ikke flere Vidner end fornødent indkaldes, hvorved sær- lig bliver at tage Hensyn til, om Tiltalte for Retten har afgivet en fuldstændig og tro- værdig Tilstaaelse.

§ 888.

En Genpart af Bevisfortegnelsen foranstaltes af Overanklageren uden Op- hold meddelt Forsvareren eller forkyndt for Tiltalte, saafremt han ikke har nogen Forsvarer. Forsvareren meddeles der tillige en Udskrift af de i Sagen foretagne Undersøgelses- og Bevishandlinger. I øvrigt gøres Sagens Dokumenter og andre syn- lige Bevismidler saa vidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade, og fornøden Underretning herom meddeles.

§ 889.

Inden Udløbet af en af Overanklageren paa Anklageskriftet opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges af Rettens Formand, skal Forsvareren eller, hvor der ingen Forsvarer er, Tiltalte, afgive saavel paa Rettens Kontor som til Overanklageren en Fortegnelse over de Beviser, der fra hans Side maatte ønskes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed tilsigtes godtgjort. Ønskes Vidner eller Syns- eller Skøns- mænd indkaldte, maa det opgives, om de begæres indkaldte til Domsforhandlingen eller for en Undersøgelsesret. Samtidig indleveres paa Rettens Kontor de Dokumenter og andre synlige Bevismidler, af hvilke der maatte agtes gjort Brug.

Vil Forsvareren eller Tiltalte fremsætte Begæring om:

1. at der, forinden Sagen videre fremmes, foretages Forundersøgelse — eller at den Forundersøgelse, som har fundet Sted, genoptages — til Fremskaffelse af nær- mere betegnede Oplysninger,
2. at noget Bevis, som er opført i Overanklagerens Bevisfortegnelse, maa tilveje- bringes paa anden Maade end deri anført, eller
3. at Sagen maa blive foretagen paa andet Ting end paa Anklageskriftet angivet, eller maa blive behandlet for Nævninger i Tilfælde, hvor dette ikke er begært af Overanklageren, eller omvendt,

bør den fornødne skriftlige Begæring indgives paa Rettens Kontor inden fornævnte Fristes Udløb; Genpart af Begæringen tilstilles samtidig Overanklageren.

Det samme gælder, naar Forsvareren eller Tiltalte overensstemmende med § 726 eller § 727 vil fremsætte Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret; gaar Be- gæringen ud paa én Afvigelse fra Værnetingsreglerne (§ 726), bliver den af Retten uden Ophold at indsende til Højesteret, ledsaget af Overanklagerens og efter Om- stændighederne Rettens Erklæring.

Antager Forsvareren, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Overanklageren har overset nogen uden for Bevisspørgsmaalet liggende Om- stændighed, paa Grund af hvilken Tiltalte ikke kan fældes, bør han ufortøvet gøre Overanklageren opmærksom derpaa,

§ 890.

Finder Overanklageren at maatte modsætte sig en Begæring, som af For- svareren eller Tiltalte er fremsat i Henhold til foregaaende Paragraf, skal han uden Ophold forelægge Retten Sagen til Afgørelse. Forinden denne træffes, bør der, saa vidt dertil er Anledning, gives Overanklageren og Forsvareren eller Tiltalte Lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig. Tilfølgtagelse af en Begæring om Indkaldelse af Vidner kan, hvor dertil er særlig Anledning, betinges af, at Tiltalte stiller Sikker- hed for de Omkostninger, som derved ville forvoldes.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Naar nogen af Parterne begærer det, kan Retten træffe Bestemmelse om, ved hvilken Undersøgelsesret en Forundersøgelse, der er begært i Henhold til § 889, eller enkelte Retshandlinger, der skulle finde Sted under en saadan Forundersøgelse eller til Optagelse af Beviser til Brug under Domsforhandlingen, blive at foretage, saa vel som, naar Retshandlinger skulle foregaa ved en Ret, for hvilken der tidligere har været foretaget Forundersøgelse i Sagen, om, at samme vil være at beklæde af en anden Dommer. Ligeledes kan Landsretten efter en Parts Begæring træffe Bestem- melse om, hvor vidt Tiltalte, hvor denne er fængslet, vil være at henbringe til Rets- møde, der skal finde Sted i en anden Underretskreds end den, hvor han hensidder fængslet, om, at Forsvarer vil være at beskikke til at varetage hans Tarv under Retsmøde uden for Landsret, og lignende.

§ 891.

Ønsker nogen af Parterne at gøre Brug af andre Beviser end de i hans Bevis- fortegnelse opførte, eller vil han frafalde Førelsen af noget af disse, eller ønsker han noget Bevis optaget paa anden Maade end deri opgivet, skal skriftlig Meddelelse herom snarest muligt gøres paa Rettens Kontor og til Modparten. Bestemmelserne i §§ 887—890 finde herved tilsvarende Anvendelse,

§ 892.

Skal Forundersøgelse finde Sted, eller skal Afhørelse eller Edfæstelse af Vidner eller Syns- eller Skønsmænd foregaa forinden Domsforhandlingen, har Overanklageren at rette fornøden Begæring til vedkommende Undersøgelsesret, Er der Fare for, at et Bevis vilde spildes, hvis dets Optagelse skulde bero, indtil Reglerne i §§ 887— 891 ere iagttagne, retter Overanklageren uden yderligere forberedende Skridt, end Omstændighederne tillade, Begæring til Undersøgelsesretten; dog skal i ethvert Fald Meddelelse herom snarest muligt indleveres paa Landsrettens Kontor, og Underretning tillige gives Forsvareren eller Tiltalte. Under samme Betingelse og med samme For- pligtelse kan Forsvareren eller Tiltalte rette Begæring om Bevishandlinger umiddelbart til Undersøgelsesretten, der afgør, om den her fastsatte Betingelse er til Stede; for de Omkostninger, som Bevisoptagelsen vil medføre, maa i dette Tilfælde saadan Sikker- hed stilles, som Undersøgelsesretten bestemmer.

Saadan Bevisoptagelse som foran ommeldt foregaaer efter Reglerne i Kap. 80. De fornødne Udskrifter af det passerede tilstilles snarest muligt Overanklageren.

§ 893.

Over de Sager, som skulle foretages paa et Ting, forfatter Retsskriveren med Overanklagerens Bistand en Fortegnelse, i hvilken Sagerne — Nævningesager for sig og andre Straffesager for sig — opføres i den Orden, i hvilken de formenes at burde fore- tages, med Angivelse af den Tid, paa hvilken hver Sag paaregnes at ville kunne komme for. Denne Fortegnelse forelægges betimeligt Rettens Formand til Godkendelse. Naar

Fortegnelsen, efter Omstændighederne med de Ændringer, som Formanden maatte have bestemt, er godkendt af ham, bekendtgør Retsskriveren ved Opslag paa Ting- stedet en overensstemmende hermed affattet Retsliste. Senere Forandringer eller Tillæg indføres paa Retslisten, saa snart de ere godkendte af Formanden.

§ 894.

Overanklageren foranstalter Stævning til en bestemt Dag forkyndt for Tiltalte med mindst fire Dages Varsel. Genpart af Stævningen tilstilles samtidig Forsvareren.

Er Tiltalte fængslet eller anholdt, foranlediger Overanklageren, at han betime- ligt henbringes til Tingstedet.

Forelagte Lovforslag m. m. 134

§ 895.

Vidner og Syns- eller Skønsmænd, som skulle fremstilles under Domsforhand- lingen, foranstaltes af Overanklageren betimeligt indkaldte. Er noget Vidne fængslet eller hensat i Forvaring, foranlediger Overanklageren, at den paagældende betimelig henbringes til Tingstedet.

§ 896.

Retten kan paa et hvilket som helst Tidspunkt forinden Afholdelsen af det Ting, paa hvilket en Sag er bestemt til at skulle foretages, i Embeds Medfør eller efter Begæring ved Kendelse beslutte dens Afvisning, naar den, efter at der er givet Overanklageren Lejlighed til at udtale sig, samt hvis der er Spørgsmaal om en af- hjælpselig Mangel, til at foretage det i saa Henseende fornødne, finder:

1. at nogen Omstændighed er til Stede, som maa medføre, at Sagen under Doms- forhandlingen afvises, eller
2. at Overanklageren mangler Paataleret, eller
3. at et Forhold som det i Anklageskriftet beskrevne ikke er strafbart, eller at Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund.

Finder Retten, at en Sag. som er begært foretagen uden Nævninger, hører under Nævningers Paakendelse, eller at en Sag. som er begært behandlet for Næv- ninger, er unddragen fra saadan Behandling, afsiger den, efter saa vidt fornødent at have givet vedkommende Part Lejlighed til at udtale sig, herom Kendelse.

§ 897.

Udsættelse af Domsforhandlingen kan forinden dennes Begyndelse besluttes af Rettten, naar dette findes

nødvendigt af Hensyn til denne selv eller paa Grund af andre Omstændigheder, saasom Tiltaltes Flugt, Hindringer for Overanklageren, Tiltalte eller Forsvareren, for Vidner eller Syns- eller Skønsmænd, Forandringer i Tiltalen eller Anmeldelse af ny Beviser.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde før Domsforhandlingens Begyndelse, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Retten. Naar Ud- sættelse sker, bør det saa vidt gørligt iagttages, at Underretning betimelig meddeles Vidner og andre, som maatte være indkaldte.

§ 898.

De i de foregaaende Paragrafer omhandlede Beslutninger af Retten med Und- tagelse af de i § 896 nævnte, kunne, saa længe Domsforhandling ikke er begyndt, saa vel som naar denne er udsat, træffes af Rettens Formand. Det samme gælder om Beslutninger om Sagers Adskillelse eller Forening, om Tiltaltes Anholdelse, Fængs- ling eller Løsladelse, saa og om enhver anden Beslutning, der sigter til at forberede Domsforhandlingen. Fornøden Underretning om de tagne Beslutninger meddeles Parterne.

De Retsmøder, som afholdes inden Domsforhandlingen, ere ikke offentlige. Begæringer til Retten, som ikke fremsættes mundtligt i et Retsmøde, stiles skriftligt til Retten. Er Tiltalte fængslet, kunne hans Henvendelser til Retten — derunder Med- deelse om Beviser, han ønsker fremførte (§§ 889 og 891) — fremsættes til Under- søgelsesrettens Retsbog eller for Fængselsbestyreren, som har at modtage samme til en dertil indrettet Bog. Udskrift tilstilles uden Ophold Landsrettens Kontor og i de i §§ 889 og 891 omhandlede Tilfælde tillige Overanklageren.

Kapitel 82.

Almindelige Bestemmelser om Domsforhandling ved Landsret.

§ 899.

I Sagens Afgørelse kan ingen Dommer eller Nævning deltage, som ikke har overværet Forhandlingerne i deres Helhed. Naar en Dommer eller Nævning faar Forfald eller af anden Grund maa fratræde, efter at Domsforhandling er begyndt, kan denne fortsættes for henholdsvis to Dommere eller elleve Nævninger eller for to Dommere og elleve Nævninger; Dom kan dog, naar der kun er to Dommere, kun afsiges, naar de begge ere enige i Afgørelsen. Ved Forhandling, som forudsættes at blive af længere Varighed, kan Formanden bestemme, at en eller flere Dommere som Suppleanter skulle overvære Forhandlingerne for efter Tjenestealder at tage Sæde i Retten i Stedet for det eller de Medlemmer af denne, der maatte faa Forfald.

§ 900.

Overanklageren samt den beskikkede Forsvarer skulle være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe de have Adgang til at faa Ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige Personer udføre Overanklagerens eller den beskikkede Forsvarers Hverv i Sagen.

Udebliver Overanklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder i Tilfælde, hvor dette vil gøre en Beskikkelse nødvendig, medmindre Omstændighederne maatte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

§ 901.

Tiltalte skal, saa vidt Loven ikke hjemler Undtagelse, personlig være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe han har Adgang til at udtale sig; dog kan Rettens Formand, efter at hans Afhørelse er sluttet, tillade ham at fjerne sig.

§ 902.

Udebliver Tiltalte ved Begyndelsen eller i Løbet af Domsforhandlingen, og kan han ikke straks bringes til Stede, udsættes Sagen.

I efternævnte Tilfælde kan dog en Domsforhandling fremmes i Tiltaltes Fra- værelse, saafremt Retten ikke finder hans Nærværelse nødvendig:

1. naar han er undvejet, efter at Anklageskriftet er ham forkyndt;
2. naar han, efter at være mødt ved Sagens Paaraab, har forladt Tingstedet uden Rettens Tilladelse;
3. naar det skønnes,
  - a) at der ikke vil blive Spørgsmaal om højere Straf end Fængsel, og Tiltalte derhos har samtykket i Sagens Fremme, eller
  - b) at Forhandlingen utvivlsomt vil føre til hans Frifindelse.

§ 903.

Formanden kan beslutte, at Tiltalte skal forlade Retssalen, medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar særegne Grunde tale for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan opnaas.

Er en Tiltalt i Medfør af foranstaaende Bestemmelse aftraadt, skal, naar han atter er indladt i Retssalen, Forklaringen, for saa vidt den angaar ham, gentages, eller i alt Fald dens Indhold meddeles ham.

§ 904.

Naar Tiltalte fjernes fra Retssalen i Henhold til § 739, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Formanden ikke finder en Udsættelse nødvendig.

Tiltalte bør i saa Fald, saa snart og saa vidt hans Adfærd gør det muligt, atter indføres i Retssalen og gøres bekendt med det under hans Fraværelse forefaldne; saa bør der og, for saa vidt det efter Forhandlingens Standpunkt endnu er muligt, gives ham Adgang til at fremkomme med, hvad han under almindelige Forhold vilde have haft Lejlighed til.

§ 905.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den saa vidt muligt uafbrudt, indtil endelig Afgørelse har fundet Sted.

Har Forhandlingen været afbrudt, bestemmer Rettens Formand, om og i hvilket Omfang det allerede foretagne skal gentages, naar Sagen atter kommer for.

§ 906.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde paa en Tid, da Domsforhandlingen er udsat, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Rettens Formand, for at Bestemmelse om Udsættelse om muligt kan tages og Meddelelse til alle vedkommende finde Sted, førend Sagen paa ny skulde have været for.

§ 907.

Domsforhandlingen er mundtlig; Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved de mundtlige Udtalelser benyttes frit Foredrag; Oplæsning tilstedes kun, for saa vidt Rettens Formand tillader det.

§ 908.

Rettens Formand leder Domsforhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, for saa vidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom. Ingen maa tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for, saa vidt muligt at fjerne alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkeligt behandlet.

Om Slutning af Bevisførelsen enten i det hele eller om et enkelt Punkt, førend alle Beviserne ere fremførte, samt om Genoptagelse af en sluttet Bevisførelse, tager Retten Beslutning.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen og i Nævningesager Nævningernes Paakendelse foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

§ 909.

Opstaar der Spørgsmaal, om nogen Fejl foreligger, der hindrer Sagens Fremme, eller om Overanklageren har Paataleret, kan Forhandlingen begrænses til dette Punkt, indtil Spørgsmaalet har fundet sin Afgørelse.

Det samme gælder, naar Spørgsmaal rejses, om et saadant Forhold, som er beskrevet i Anklageskriftet, overhovedet er strafbart, eller om Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund. Ere Rettens Dommere enige, kan Fri- findelsesdom straks afsiges.

Fejl, der hindre Sagens Fremme, bør, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne, og den Udsættelse gives, som i saa Henseende maatte behøves. Skal Fejlen kun tages i Betragtning, naar den gøres gældende fra Tiltaltes Side, maa Indsigelse fremsættes, saa snart dertil er blevet Lejlighed; i Almindelighed maa det ske, før Anklageskriftet oplæses, eller, i Nævningesager, førend Lodtrækning til Udtagelse af Nævninger begynder.

Den Omstændighed, at Betten forinden Domsforhandlingens Begyndelse har nægtet at tage en Begæring om Sagens Afvisning til Følge (§ 896), er ikke til Hinder for, at det saaledes foreløbig rejste Spørgsmaal paa ny bringes frem under Doms- forhandlingen.

§ 910.

Rettens Formand spørger Tiltalte, om han erkender sig skyldig, og giver ham Lejlighed til at forklare sig angaaende Sigtelsen og de Beviser, som fremføres imod ham. Enhver af de andre Dommere, enhver af Nævningerne, Overanklageren og For- svareren kunne begære yderligere Spørgsmaal, der sigte til at tydeliggøre hans For- klaring, rettede til Tiltalte.

§ 911.

Overanklageren afhører de af ham fremstillede Vidner. Naar han har sluttet sin Afhørelse af et Vidne, kan Forsvareren eller, hvor der ingen Forsvarer er, Tiltalte rette Spørgsmaal til det; Overanklageren kan derefter rette de Spørgsmaal til Vidnet, hvortil Modafhøringen har givet Anledning. Vidner, som fremstilles fra Forsvarets Side, afhøres henholdsvis af Forsvareren eller af Tiltalte og kunne derefter modafhøres af Overanklageren og genafhøres af Forsvareren eller Tiltalte. Rettens Formand kan tillade Fremsættelse af yderligere Spørgsmaal.

Retten kan, efter Begæring eller af egen Drift, lade et Vidne, der er aftraadt, fremstaa paa ny til yderligere Afhørelse; foranstaaende Begler finde herved tilsvarende Anvendelse.

Paa tilsvarende Maade forholdes med Afhørelse af Syns- og Skøns mænd.

§ 912.

Rettens Formand vaager over, at utilbørlige, navnlig forvirrende Spørgsmaal ikke stilles ved Afhørelsen af Vidner og Syns- eller Skønsmænd. Sker Afhørelsen trods Formandens Advarsel paa utilbørlig Maade eller paa en Maade, som ikke er egnet til at bringe Sandheden for Dagen, eller som gaar uden for Sagen, kan han unddrage den paagældende Part Afhørelsen og selv overtage den. Skønner han, at Afhørelsens Fortsættelse ikke kan bidrage til Sagens Oplysning, kan han slutte den.

Formanden er berettiget og forpligtet til, naar som helst han i Sandhedens Interesse finder Grund dertil, at rette Spørgsmaal til den, som afhøres.

Har Tiltalte ingen Forsvarer, overtager Formanden, saa vidt fornødent, Afhørelsen for hans Vedkommende.

§ 913.

Vidner og Syns- eller Skønsmænd, som fremstilles efter Rettens Beslutning i Embeds Medfør, (jvfr. § 919, sidste Stykke) afhøres af Formanden; dog er han beføjet til at overlade Afhørelsen til Parterne efter foranstaaende Regler.

Sker Afløbelse ved Rettens Formand, kunne Parterne andrage paa, at yderligere Spørgsmaal stilles; Formanden kan overlade det til dem selv at stille saadanne enkelte Spørgsmaal.

§ 914.

Dommerne og Nævningerne ere berettigede til at rette Spørgsmaal til de fremstillede Vidner, Syns- eller Skønsmænd, efter at have erholdt Ordet af Formanden.

§ 915.

De afhørte Vidner og Syns- eller Skønsmænd ere pligtige at blive til Stede, indtil Retsmødet sluttes, eller Formanden tillader dem at forlade Tingstedet. Hvor vidt de kunne eller skulle blive til Stede i Retssalen, beror paa Formandens Bestemmelse.

Vidner samt Syns- eller Skønsmænd kunne andrage paa, at de selv eller et andet Vidne eller Tiltalte yderligere afhøres om angivne Punkter i det Øjemed at fuldstændiggøre eller berigtige forudgaaende Udsagn.

§ 916.

Dokumenter, der paastaas at have været Genstand for eller at være frembragte ved Forbrydelsen eller at

have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som yde umiddelbar Oplysning om Gerningen eller Tiltaltes Forhold til denne, blive at oplæse, naar Bevisførelsen kræver det.

Fremdeles kunne efternævnte Dokumenter under Domsforhandlingen benyttes som Bevismidler og blive da at oplæse:

- 1) Tilførsler til Retsbøger om Ransagninger, Beslaglæggelser, Besigtigelser og Syns- eller Skønsforretninger, foretagne uden for Domsforhandlingen, saavel som Erklæringer til Retten, afgivne af Syns- eller Skønsmænd; dog kan Retten, naar den finder saadant hensigtsmæssigt, bestemme, at mundtlig Afhøring af Syns- eller Skønsmændene helt eller delvis skal træde i Stedet for Oplæsning af disses Forklaringer eller skriftlige Erklæringer;
- 2) Tilførsler til Retsbøger om de af Tiltalte under Afhørelsen om Sigtelsen afgivne Forklaringer, naar Tiltalte enten nu vægrer sig ved at svare, eller den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar Tiltalte er udebleven (jfr. § 902);
- 3) Tilførsler til Retsbøger angaaende de af Vidner, Syns- eller Skønsmænd under Afliørelse afgivne Forklaringer, naar disse Personer enten ere døde eller af anden Grund ikke kunne afhøres paa ny, eller deres Fremstilling for Retten ikke finder Sted af de i § 770, jfr. §§ 792 og 799, angivne Grunde, eller naar den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar et Vidne vægrer sig ved at afgive Forklaring, og de foreskrevne Tvangsmidler ikke antages at burde anvendes eller forgæves ere blevne anvendte;
- 4) Tilførsler til Retsbøger af Forklaringer saavel som Erklæringer, afgivne af de i D. L. 1—2--1 omhandlede Personer samt af Personer, der have Eksterritorialitetsret, for saa vidt de nævnte Personer ikke give Møde i Retten;
- 5) Erklæringer og Vidnesbyrd, udstedte i Medfør af et offentligt Hverv, derunder Udskrifter af Tiltalte tidligere overgaaede Straffedomme.

Uden for de nævnte Tilfælde kunne Dokumenter og Aktstykker, som indeholde Erklæringer eller Vidnesbyrd, kun benyttes som Bevismidler, naar Retten undtagelsesvis hertil giver Tilladelse. Udenretslige Bevidnelser angaaende Tiltaltes tidligere Vandel maa under ingen Omstændigheder benyttes.

§ 917.

Oplæsning af Tilførsler til Retsbøger angaaende Udsagn af Tiltalte, Vidner eller Syns- eller Skønsmænd paa Grund af de nu afgivne Forklaringers Uoverensstemmelse med de tidligere afgivne bør kun finde Sted, efter at der paa foreskrevne Maade er givet de paagældende Lejlighed til sammenhængende Udtalelser om Genstanden for Afhørelsen, og de yderligere Spørgsmaal, hvortil denne Udtalelse opfordrer, ere stillede.

Naar Oplæsning af de i § 916 Nr. 2 og 3 ommeldte Aktstykker finder Sted, skal Grunden meddeles af Rettens Formand og tilføres Retsbogen; saa bør det og bemærkes, om Vidnets eller Syns- og Skønsmandens Forklaring er beediget eller ikke, og i sidste Fald, af hvilken Grund.

§ 918.

Oplæsning af skriftlige Beviser sker ved Retsskriveren, medmindre Rettens Formand tillader den bevisførende selv at oplæse dem, eller et af Rettens Medlemmer foretager Oplæsningen.

§ 919.

Bevis, som haves til Stede, kan ikke nægtes ført af den Grund, at det ikke er anmeldt for Modparten saa betimelig, at denne har haft tilstrækkelig Forberedelse; men hvor dette ikke er sket, og hvor Retten ikke i den Anledning har udsat Førelsen af det paagældende Bevis til en senere Dag, kan Modparten, efter at det er ført, forlange en passende Udsættelse, medmindre Retten finder, at det er uden Betydning for Sagen, eller af anden Grund finder, at en Udsættelse ikke vilde tjene noget berettiget Formaal.

Udsættelse til Førelse af Bevis, som ikke haves til Stede, bevilges af Betten, naar den finder, at Omstændighederne gøre dette ønskeligt for Sagens Oplysning.

Retten kan, naar den anser det for nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, beslutte, at Beviser skulle føres, som ingen af Parterne har begært førte, eller som den, der har anmeldt samme, har erklæret at ville frafalde, og kan i dette Øjemed udsætte Sagen; de Foranstaltninger, som Beslutningen foranlediger, træffes af Retten eller efter dens Paalæg af Overanklageren.

§ 920.

Retten Afgørelse af Tvistepunkter, som opstaa under Bevisførelsen mellem Parterne, samt af Indsigelser, der fremsættes af Vidner. Syns- eller Skønsmænd, sker, for saa vidt det begæres, ved Kendelse.

§ 921.

Førend Dom eller Kendelse afsiges under Domsforhandlingen, bør der være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Tiltalte har stedse det sidste Ord.

§ 922.

Domsforhandlingen afsluttes ved Rettens Dom i Sagen; dog betragtes Sagen som tingfæstet ved Retten, indtil Dommens Fuldbordelse kan begynde, eller indtil i Tilfælde af Anke Sagens Aktstykker ere indsendte til Rigsanklageren (jfr. § 996).

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen deltagende Dommere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages. Stemmetallet maa ikke optages i Rettens Afgørelser.

Dommens Afsigelse foregaar derved, at den oplæses i et Retsmøde. Er Tiltalte fængslet, bør han bringes til Stede ved Dommens Afsigelse.

Rettens Afgørelser træffes snarest muligt, efter at den paagældende Forhandling er til Ende. Kan Afsigelsen ikke finde Sted samme Dag, skulle Domme i Nævningsager og Kendelser afsiges senest Dagen efter, Domme i andre Sager senest inden en Uge.

Er Tiltalte domfældt, bliver Udskrift af Dommen at forkynde ham, hvis han ikke var til Stede ved Afsigelsen; i andre Tilfælde meddeles der ham paa Begæring Udskrift uden Betaling. Af alle Domme tilstilles der Overanklageren Udskrift.

Ved Afsigelsen eller Forkyndelsen af en fældende Dom bliver det at betyde Domfældte, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade han kan fremsætte Meddelelse om Anke.

§ 923.

Dommen skal, for saa vidt den ikke gaar ud paa Sagens Afvisning, enten domfælde eller frifinde.

Frifindelse finder Sted, naar Overanklageren ikke er paataleberettiget, naar Forfølgning frafaldes, naar Strafskylden er forældet, samt naar Tiltalte ikke findes skyldig.

§ 924.

Ved Afgørelsen af, om noget er bevist eller ikke, tages alene Hensyn til de Beviser, som ere fremførte under Domsforhandlingen. Bedømmelsen af Bevisernes Vægt er ikke bunden ved Lovregler.

§ 925.

Retten kan ikke domfælde for noget Forhold, der ikke omfattes af Tiltalen.

Derimod er Retten ikke udelukket fra at henhøre det paatalte Forhold under en anden Strafbestemmelse end den, Overanklageren har paastaaet anvendt, eller fra at afvige fra Tiltalen med Hensyn til de med Forbrydelsen forbundne Biomstændig- heder (Tid, Sted o. desl.), alt under Betingelse af, at det med Sikkerhed skønnes, at Tiltalte, ogsaa under Forudsætning af saadan Afgivelse fra Tiltalen, har haft fyldestgørende Adgang til Forsvar. Finder Retten, at dette ikke er Tilfældet, eller nærer den Tvivl i saa Henseende, skal den, forinden dens afvigende Bedømmelse lægges til Grund for Domfældelsen, give Parterne Lejlighed til at udtale sig og efter Omstændighederne tilstaa den til Varetagelse af Forsvaret fornødne Udsættelse.

Kapitel 83.

Særlige Bestemmelser om Domsforhandling for Nævninger.

§ 926.

Naar Retten er sat til Sagens Behandling, lader Rettens Formand Sagen paa- raabe og Tiltalte føre ind i Retssalen samt saa vidt fornødent Vidner og Syns- og Skønsmænd paaraabe, hvorhos han giver (le Paalæg og træffer de Foranstaltninger, som maatte findes fornødne for at sikre disses Tilstedeværelse og hindre indbyrdes Meddelelse.

Derefter skrives, for saa vidt der ikke opstaar Spørgsmaal om Udsættelse, Afvisning eller desl., som findes forinden at burde afgøres, til Udtagelse af Næv- ninger. jfr. dog § 935.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje

§ 927.

I enhver Nævningesag skulle 12 Nævninger udtages til at deltage i Afgørelsen.

Kan det forudses, at en Sags Forhandling vil medtage et længere Tidsrum, kan Rettens Formand, førend Lodtrækningen begynder, beslutte, at endvidere en eller flere Nævninger skulle udtages som Suppleanter. Saafremt da nogen af Nævningerne maatte blive forhindret i at overvære den hele Forhandling, indtil Nævningernes Er- klæring er afgiven, indtræder en Suppleant i hans Sted efter den Rækkefølge, i hvilken Navnene ere udtrukne,

Suppleanterne overvære Forhandlingen, men deltage ikke i Nævningernes Raad- slagninger og Afstemninger, saa længe de ikke ere indtraadte i en Nævnings Sted.

§ 928.

Foranstaltningerne til Nævningernes Udtagelse begynde med, at de indkaldte Nævninger paaraabes. Indsigelse fra Parternes Side om, at Genpart af Nævninge- listen ikke er behørig meddelte, maa fremsættes, førend Lodtrækningen begynder. Førend denne stiller derhos Rettens Formand Spørgsmaal til Overanklageren, den eller de Tiltalte og disses Forsvarere, til Dommerne og Nævningerne, om der med Hensyn til nogen af de indkaldte tilstedeværende Nævninger maatte være dem nogen Omstændighed bekendt, som efter § 680 eller i Medfør af Reglerne i Kap. 4 udelukker fra at være Nævning i den foreliggende Sag eller i det hele. De herefter opstaaende Spørgsmaal afgøres af Retten. Kendelse, hvorved en Nævning udelukkes, kan ikke indbringes for højere Ret.

§ 929.

For at Lodtrækning kan iværksættes, kræves Tilstedeværelse af mindst 20 eller, hvis en eller flere Suppleanter skulle udtages, henholdsvis 21 eller flere Nævninger, som kunne medtages ved Lodtrækningen.

Ere ikke mindst 20 Nævninger, eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, et tilsvarende større Antal Nævninger mødte, eller synker Nævningernes Tal ved Rettens Afgørelser under det nævnte laveste Tal, drager Rettens Formand Omsorg for, at det til Lodtrækningen fornødne Antal af Nævninger bringes til Veje ved Tilkaldelse af Hjælpenævninger i den Orden, i hvilken disses Navne findes opførte paa Hjælpe listen.

Skulde det tilstrækkelige Antal ikke kunne skaffes til Veje paa denne Maade, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning, saaledes som i § 73 bestemt.

§ 930.

Lodtrækningen foregaar paa den Maade, at Sedler, hvorpaa Nævningernes fulde Navne ere skrevne, og som oplæses, nedlægges i en Urne, af hvilken Sedler der- efter enkeltvis udtages og oplæses.

Indsigelse, der gaar ud paa, at Lodtrækning er foretagen, uden at det oven for foreskrevne Antal Nævninger var til Stede, skal fremsættes før Lodtrækningens Slutning.

§ 931.

Saa snart et Navn er trukket af Urnen og oplæst, har først Overanklageren, indtil Ordet er givet Tiltalte, og derefter Tiltalte, indtil et nyt Navn er udtrukket, eller, med Hensyn til det sidst udtrukne Navn, indtil Lodtrækningen er erklæret for endt, Ret til uden Angivelse af Grund at forkaste den udtrukne Nævning. En afgiven Erklæring kan tilbagetages, naar det sker inden for de angivne Tidsgrænser. Afgives ingen Erklæring, gælder Nævningen for antaget,

Forelagte Lovforslag m. m. 135

§ 932.

I det hele kan der i Henhold til § 931 forkastes 4 Nævninger fra hver Side.

Er der i samme Sag flere Tiltalte, ere disse lige nær berettigede til at udøve den en enkelt Tiltalt hjemlede Forkastelsesret,

Kunne de ikke enes om Udøvelsen af denne Ret, fordeles de dem indrømmede Forkastelser ligelig imellem dem. Med Hensyn til de Forkastelser, som ikke kunne fordeles saaledes, afgøres det ved Lodtrækning, hvem af de Tiltalte de skulle tilkomme. Ligeledes bestemmes ved Lodtrækning, i hvilken Rækkefølge de skulle erklære sig om Forkastelse. En herefter af en af de Tiltalte erklæret Forkastelse gælder ogsaa for de andre.

§ 933.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Reglerne i §§ 931 og 932 ere tilsidesatte skulle fremsættes før Anklageskriftets Oplæsning.

§ 934.

Naar 12 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, henholdsvis 13 eller flere uforkastede Nævninger ere udtrukne, ophører Lodtrækningen. De 12 først udtrukne ere Nævningerne i Sagen; den eller de, hvis Navne

senere maatte udtrækkes, ere Suppleanter.

§ 935.

Naar flere Sager foretages paa een Dag, kunne, saafremt saavel Overanklageren som den eller de Tiltalte samtykke heri, de Nævninger, der have gjort Tjeneste i en Sag, uden ny Udtagelse udføre Hvervet i den nærmest paafølgende Sag.

Mangle Betingelserne for Anvendelsen af foranstaaende Regel, og der som Følge heraf paa ny skal udtages Nævninger for en senere, til Forhandling paa samme Dag ansat Sag, kan efter Formandens Bestemmelse Lodtrækning for den senere Sag foretages, førend Forhandlingen i den tidligere Sag begynder.

§ 936.

Nævningerne indtage deres Sæde i den ved Lodtrækningen bestemte Orden.

§ 937.

Naar Nævningerne have indtaget deres Sæde og de i § 820, første Stykke, ommeldte Spørgsmaal ere rettede til Tiltalte, oplæses Anklageskriftet, og Tiltalte spør- ges, om han erkender sig skyldig i det der omhandlede Forhold. Erkender Tiltalte sig skyldig, kan, naar han heri samtykker, efter Rettens Bestemmelse Nævningernes Medvirkning bortfalde.

§ 938.

Træffes ikke saadan Bestemmelse som ommeldt i Slutningen af § 937, aa- minder Formanden Nævningerne om, at de, indtil deres endelige Kendelse er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have Samtale eller Forbindelse med nogen anden end Retten gennem dennes Formand, og tager dem derpaa i Ed, idet han foreholder dem, at de skulle love og sværge, opmærksomt at ville følge Forhandlingen i Retten og samvittighedsfuldt besvare de Spørgsmaal, som ville blive dem forelagte, saaledes som de finde ret og sandt at være efter Loven og Sagens Bevisligheder.

Herpaa svare Nævningerne liver for sig, staaende og med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift om Eds Aflæggelse:

„Det lover og sværger jeg, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“.

Den Adgang, som Lovgivningen hjemler Medlemmer af visse Trossamfund til at aflægge Ed paa anden Maade end den sædvanlige, skal ogsaa her komme til An- vendelse; ligeledes finder Reglen i § 776 om Afgivelse af en Forsikring, der træder i Eds Sted, her tilsvarende Anvendelse.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Nævningerne ikke ere blevne lovlig edfæstede, skulle fremsættes, før

Tiltaltes Afhørelse begynder (§ 940).

§ 939.

Nævningerne vælge umiddelbart efter Edfæstelsen under Ledelse af den Nævning, hvis Navn først blev udtrykt, en Ordfører. Valget sker ved Stemme flerhed; i Tilfælde af Stemmelighed foretrækkes den ældste.

§ 940.

Naar Nævningerne have valgt deres Ordfører eller, i det i Slutningen af § 937 omhandlede Tilfælde, naar de ere aftraadte, giver Formanden Tiltalte Lejlighed, overensstemmende med Bestemmelsen i § 910, til at forklare sig om de Forhold, som Tiltalte angaar. Derpaa følger den øvrige Bevisførelse.

Afgiver Tiltalte under Afhørelsen en fuldstændig Tilstaaelse, afgør Retten, om og i hvilken Udstrækning yderligere Bevisførelse skal finde Sted.

§ 941.

Bevisførelsen foregaar først fra Overanklagerens og derefter fra Forsvarets Side; Beviser, hvis Førelse Betten af egen Drift beslutter, fremføres paa det Tidspunkt, Formanden bestemmer. Før end en Parts Beviser fremføres, kan den bevisførende i Korthed angive, hvad det er for Beviser, han vil føre, og hvad han dermed vil godtgøre.

Efter ethvert enkelt Vidnes Afhørelse, saavel som efter Fremførelsen af ethvert andet Bevis, har Tiltalte Adgang til, hvis han ønsker det, at forklare sig, saa vidt Beviset dertil giver Anledning.

§ 942.

Efter at Bevisførelsen er sluttet, faar først Overanklageren, dernæst Forsvareren og, saafremt Tiltalte begærer det, denne Ordet for at udtale sig om Bevisførelsens Resultat samt om Retsspørgsmaalene i Sagen, dog saa vidt muligt uden at omhandle saadanne Punkter, som ikke skulle forelægges Nævningerne til Afgørelse.

§ 943.

Efter at Parterne have haft Ordet, skal Overanklageren overlevere Retten og Forsvareren Udkast til de

Spørgsmaal, som skulle forelægges Nævningerne, hvorefter der gives Forsvareren og Tiltalte Lejlighed til at ytre sig og fremsætte Forslag til Ændringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene. Spørgsmaalene fastsættes derefter af Retten og meddeles Parterne; hvor dette kræves af Reglerne i § 925, 2det Stykke, gives der disse fornyet Lejlighed til at ytre sig.

Intet Spørgsmaal kan forelægges Nævningerne, medmindre det har været ud- trykkelig fremdraget under Forhandlingerne, og det saaledes har været muligt for Parterne at ytre sig derom.

§ 944.

Ved Spørgsmaalene til Nævningerne skal det forelægges dem til Afgørelse, om Tiltalte er skyldig i det Forkold, som Tiltalen angaar; Tiltalens Angivelser kunne fra- viges inden for de Grænser, som ere betegnede i § 925. Som Følge heraf hører det under Nævningernes Afgørelse, om nogen Grund, som udelukker Straf, eller om saa- danne i Straffeloven bestemt betegnede Omstændigheder, der hjemle Nedsættelse eller Forhøjelse af Straffen uden for den almindelige Strafferamme, ere til Stede.

Undtagne fra Nævningernes Afgørelse ere Spørgsmaal om:

- a) Strafskyldens Forældelse,
- b) de i Straffelovens §§ 7 og 58 ommeldte Omstændigheder,
- c) Straffens Forhøjelse paa Grund af Gentagelse.

For saa vidt det imidlertid ved Anvendelsen af Reglerne om Strafskyldens Forældelse og Strafforhøjelse paa Grund af Gentagelse kommer an paa det Tidspunkt, da den paatalte Handling blev begaaet, afgøres dette Spørgsmaal af Nævningerne efter den almindelige Regel.

Om Overanklageren er paataleberettiget, er ikke Genstand for Nævningernes Afgørelse.

§ 945.

Det tilkommer ikke Nævningerne at afgøre noget om Tilstedeværelsen af Om- stændigheder, der kunne komme i Betragtning ved Straffens Udmaaling inden for Lovens Strafferamme, og som Følge heraf heller ikke i de Tilfælde, hvor Loven paa Grund af skærpene eller formildende Omstændigheder, men uden nærmere Beteg- nelse af disse eller blot med Angivelse af vejledende Eksempler, har udvidet Græn- serne for Straffens Valg, at afgøre, om saadanne Omstændigheder foreligge.

§ 946.

Ethvert Spørgsmaal til Nævningerne skal stilles saaledes, at det kan besvares med „ja" eller „nej".

Ethvert enkelt Spørgsmaal maa alene angaa een Tiltalt og, saa vidt muligt, kun eet forbrydersk Forhold.

§ 947.

Naar undtages saadanne Tillægsspørgsmaal, som omhandles i §§ 948 og 949, skal ethvert Spørgsmaal Begynde med Ordene „Er Tiltalte (Tiltalte N. N.) skyldig?" I Spørgsmaalet skal Forbrydelsens Art betegnes enten ved dens i Loven hjemlede Navn eller ved en Henviisning til den paagældende Strafbestemmelse, og i sidstnævnte Tilfælde skulle tillige Forbrydelsens i Loven beskrevne Kendemærker optages i Spørgs- maalet; Gerningen skal beskrives ved saadan Angivelse af Tid og Sted, Genstand, Udførelsesmaade og andre nærmere Omstændigheder, som maatte udkræves til dens tilstrækkelige Betegnelse.

§ 948.

Naar der under Forhandlingen er fremkommet bestemte Bevisdata til Støtte for, at der foreligger en Omstændighed, som vil udelukke Straf, eller som der efter Rettens Skøn mulig kan blive tillagt en saadan Virkning, kan der, om fornødent, stilles et særskilt Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af samme som Tillæg til Hovedspørgsmaalet, for at fremkalde en udtrykkelig Udtalelse af Nævningerne herom.

I den Maade, hvorpaa Hovedspørgsmaalet bliver at fremsætte, sker der i saa- danne Tilfælde ingen Forandring.

§ 949.

Skal der spørges om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, der ifølge Loven hjemle Forhøjelse eller Nedsættelse af Straffen, kan dette, om fornødent, ske i Form af særskilte Tillægsspørgsmaal, der kun blive at besvare, saafremt det Hovedspørgs- maal, hvortil de slutte sig, besvares bekræftende. Er der under Bevisførelsen frem- kommet noget Datum til Støtte for, at en Strafnedsættelsesgrund foreligger, kan Til- lægsspørgsmaal herom ikke nægtes stillet, naar dette er begært af Forsvareren eller Tiltalte.

§ 950.

Angaa tiere Hovedspørgsmaal (med tilhørende Tillægsspørgsmaal) det samme Forholds Henførelse under forskellige Strafbestemmelser med forskellig Strafferamme, stilles det Spørgsmaal først, hvis Bekræftelse medfører den strængeste Strafferamme.

§ 951.

Naar et Spørgsmaal kun skal besvares under Forudsætning af en bestemt Be- svarelse af et forudgaaende Spørgsmaal, bør dette udtrykkelig bemærkes i den skrift- lige Udfærdigelse.

Ligeledes anføres ved hvert Spørgsmaal, at der udkræves otte Stemmer til det Svar — „ja" eller „nej" — som er ugunstigst for Tiltalte.

§ 952.

Efter at Spørgsmaalene ere fastsatte, gennemgaar Formanden i Korthed Sagen og dens Bevisligheder og forklarer saa vidt fornødent Spørgsmaalene og de Bets- sætninger, der skulle lægges til Grund for deres Besvarelse. Naar Formanden finder dette fornødent, overgives Afskrifter af Spørgsmaalene til Nævningerne, forinden han begynder sit Foredrag.

Enhver af Parterne kan, efter at Formanden har sluttet sit Foredrag, og for- inden Nævningerne trække sig tilbage til Raadslagning, forlange, at særlig paapegede Dele af Formandens Udvikling af Retssætninger gengives i Retsbogen.

§ 953.

Naar Formanden har endt sit Foredrag, oplæses Spørgsmaalene og overgives i en af Formanden underskreven Udfærdigelse til Nævningernes Ordfører.

Formanden kan efter sit Skøn og skal efter Begæring af Overanklageren med- give Nævningerne Afbildninger, Tegninger eller Kort, som maatte være fremlagte under Sagen, Ting, der paastaas at være tagne eller frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som i øvrigt yde umid- delbar Oplysning om Gerningen eller TiltaltesForhold til denne.

Formanden henleder Nævningernes Opmærksomhed paa de i §§ 954—957 inde- holdte Bestemmelser om, hvad de ved deres Raadslagning have at iagttage, og for- klarer disse nærmere, for saa vidt han finder det fornødent; derefter opfordrer han Nævningerne til at begive sig til det for dem bestemte Værelse.

§ 954.

Indtil Nævningernes Erklæring er vedtagen, maa intet Samkvem finde Sted mellem dem og andre Personer, ej heller maa nogen Nævning forlade Raadslagnings- værelset eller nogen anden betræde dette uden Tilladelse af Rettens Formand. Ret- tens Formand træffer fornøden Foranstaltning til lagttagelse heraf.

Overtrædes foranstaaende Bestemmelser af en Nævning eller andre, kan Retten idømme den eller de skyldige Bøder indtil 1,000 Kr.

Den af Nævningerne i Henhold til § 939 valgte Ordfører leder deres For- handlinger.

Om Raadslagningen og Afstemningen skulle Nævningerne iagttage Tavshed. Overtrædelse heraf straffes med Fængsel.

I Nævningernes Forsamlingsværelse skulle Aftryk af denne Lovs §§ 954—957 være opslaaede i flere Eksemplarer.

§ 955.

Efter tilendebragt Raadslagning afstemme Nævningerne om de enkelte Spørgs- maal i den Orden, hvori disse ere stillede. Ordføreren afæsker hver Nævning enkelt- vis hans Stemme i den ved Lodtrækningen

bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme tilsidst.

En for Tiltalte ugunstig Besvarelse af et Hoved- eller Tillægsspørgsmaal kan kun vedtages med mindst 8 Stemmer; denne Regel finder ogsaa Anvendelse ved de i §§ 948 og 949 ommeldte Tillægsspørgsmaal.

Er den bekræftende Besvarelse af et Hovedspørgsmaal bleven vedtaget med den fornødne Stemme flerhed, blive de Nævningers Stemmer, som maatte have erklæret sig for det benægtende Svar, at regne til den Tiltaltes Gunst ved Afgørelsen af de til samme sig sluttende Tillægsspørgsmaal; som Følge heraf bliver der ved Afstemningen over saadanne Tillægsspørgsmaal ikke at afæske disse Nævninger en særlig Erklæring.

§ 956.

Opstaar der Tvivl hos Nævningerne om den Fremgangsmaade, som de skulle iagttage, eller om Betydningen af de stillede Spørgsmaal eller om Svarenes Affattelse, eller antage de det for nødvendigt, at yderligere eller ændrede Spørgsmaal forelægges dem, kunne de derom henvende sig til Rettens Formand, som, efter at Nævningerne i Retssalen have fremsat deres Andragende, her meddeler dem Oplysning eller foranstalter det fornødne. Bliver der at tage Bestemmelser om Forandringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene, eller finder Rettens Formand det i øvrigt fornødent, genoptages Forhandlingen, og der gives Parterne Lejlighed til at udtale sig.

§ 957.

Nævningernes Ordfører vedtegner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling, lige over for ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Erklæringen tilligemed to andre Nævninger.

Stemmetallet angives ikke.

§ 958.

Efter at Nævningerne ere vendte tilbage til Retssalen, spørger Rettens Formand dem om Udfaldet af deres Raadslagning. Derefter oplæser Nævningernes Ordfører de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det vedtegnede Svar. Erklæringen overleveres dernæst til Rettens Formand, der underskriver den tilligemed Retsskriveren.

§ 959.

Lider Nævningernes Erklæring af Mangler i Formen, eller er dens Indhold utydeligt, modsigende eller ufuldstændigt, eller opstaar der Tvivl, om den oplæste Erklæring udtrykker Nævningernes virkelige Mening eller er vedtagen med det fore-

skrevne Stemmetal, og Manglen ikke straks kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Erklæring af Nævningernes Ordfører, kan Retten paalægge Nævningerne at begive sig tilbage til deres Værelse for ved

en ny Erklæring at afhjælpe Manglen eller fjærne Tvivlen. De fornødne Forklaringer meddeles Nævningerne af Rettens Formand.

Vedrører Manglen kun Formen, maa Nævningerne intet forandre i Erklæringens Indhold; ligeledes skulle de Svar, hvis Berigtigelse eller Fuldstændiggørelse ikke fordres, forblive uforandrede. Utilstedelige Ændringer maa ikke tages i Betragtning af Retten.

Berigtigelsen eller Fuldstændiggørelsen vedføjtes saaledes, at det træder tydelig frem, hvorledes den oprindelige Erklæring har lydt.

Den her omhandlede Forholdsregel kan træffes, saa længe Retten ikke har afsagt Dom.

§ 960.

Ogsaa uden for de i det foregaaende særlig nævnte Tilfælde kan Retten, saa længe Dom ikke er afsagt, beslutte at forandre Spørgsmaal eller at stille ny Spørgsmaal; forinden saadan Bestemmelse træffes, maa der være givet Parterne Lejlighed til at ytre sig.

§ 961.

Have Nævningerne erklæret, at Tiltalte ikke er skyldig, afsiger Retten straks Frifindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Nævningerne vel have besvaret Hovedspørgsmaalet bekræftende, men tillige have givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægsspørgsmaal om en Omstændighed, som udelukker Straf (§ 948).

Retten kan ligeledes straks afsige Frifindelsesdom, naar den allerede da er paa det rene med, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gærningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig.

§ 962.

Hvor Nævningernes Erklæring gaar ud paa, at Tiltalte er skyldig, men Retten finder, at Sagens Bevisligheder ikke have afgivet tilstrækkeligt Grundlag for at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, kan den ved Kendelse beslutte, at en ny Domsforhandling skal foregaa. Beslutningen træffes i Embeds Medfør, uden at Parterne have Adgang til derom at fremsætte Begæring, og kan træffes, saa længe Dom ikke er afsagt,

§ 963.

Ny Domsforhandling, som besluttes i Medfør af forrige Paragraf, bliver at foretage, enten paa samme eller paa et senere Ting, for andre Dommere og andre Nævninger. Indtil Nævningeerklæring under den ny Sag er afgiven, kan Rigsanklageren beslutte at fratage Tiltalte, i hvilket Tilfælde Frifindelsesdom bliver at afsige.

Falder ogsaa den ny Domsforhandling ud til en fældende Nævningeerklæring, kan Retten, naar den enstemmig finder, at Beviset er utilstrækkeligt til at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, afsige Frifindelsesdom eller, naar den finder det godtgjort, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse end den. Nævningernes Erklæring lyder paa, afsige Dom i Overensstemmelse hermed; Bestemmelsen i sidste Punktum af § 965 finder herved tilsvarende Anvendelse.

Under den ny Sag kan der ikke forelægges Nævningerne noget Spørgsmaal, som sigter paa en strængere Straf, end Tiltalte vilde have været hjemfalden til, saa- fremt den første Nævningeerklæring var bleven tagen for gyldig, medmindre Betingelser foreligge for Genoptagelse.

§ 964.

Naar Tiltalte af Nævningerne er erklæret skyldig, og Retten ikke straks i Henhold til § 961. 2det Stykke, eller § 963 afsiger Frifindelsesdom eller i Henhold til § 962 beslutter, at ny Domsforhandling skal foregaa, faar først Overanklageren og derefter Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Strafudmaalingen og andre Punkter, som ligge uden for Nævningernes Afgørelse, og der gives dem Lejlighed til at fremkomme med de Bevisligheder, som herved maatte udkræves. Parternes Ud- talelser og Bevisførelsen maa ikke gaa ud paa at rokke ved noget, som er afgjort ved Nævningernes Erklæring. Ved denne Forhandlings Slutning optages Sagen til Dom.

Har Tiltalte ikke været til Stede under Afgivelsen af Nævningernes Erklæring, bliver denne, forinden Forhandlingen kan fortsættes paa Grundlag af samme, at oplæse for ham, efter at han atter er fremstillet.

§ 965.

Finder Retten, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gerningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig, afsiger den Frifindelsesdom. Finder den, at et Forhold som det, hvori Tiltalte er erklæret skyldig, efter Loven kun kan henføres under et mildere Straffebud, end Nævningernes Erklæring lyder paa, afsiger den Dom i Overensstemmelse hermed. Hører der til Gerningsindholdet af den mindre Forbrydelse, for hvilken der saaledes bliver Spørgsmaal om at domfælde Tiltalte, Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Nævningeerklæringen intet har afgjort, blive de til Afgørelse af dette Punkt fornødne Spørgsmaal først at forelægge Nævningerne.

§ 966.

I det Omfang, hvori Dommen er grundet paa Nævningernes Erklæring, indskrænke Domsgrundene sig til den fornødne Henvi- sning til denne. I øvrigt finder Bestemmelsen i 2det Stykke af § 969 tilsvarende Anvendelse. Domfældes Tiltalte, skulle de Strafbestemmelser anføres, som bringes i Anvendelse.

Kapitel 84.

Særlige Bestemmelser om Domsforhandling uden Nævninger.

§ 967.

Reglen i § 926, 1ste Stykke, § 937, 1ste Punktum, og §§ 940—942 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse paa Domsforhandling for Landsret uden Nævninger.

Parternes Udtalelser efter endt Bevisførelse omfatte alle Spørgsmaal, som skulle afgøres ved Dommen, uden nogen Deling. Dog kan Rettens Formand beslutte, at Spørgsmaalet, om Tiltalte er skyldig, først skal forhandles og afgøres; i saa Fald finde Reglerne i Slutningssætningen af § 942 og i § 964 tilsvarende Anvendelse.

§ 968.

Efter at Parterne have haft Adgang til at udtale sig, optages Sagen til Dom.

Ved Afstemningen skal det Spørgsmaal, om Tiltalte er skyldig i den For- brydelse, der lægges ham til Last, sondres fra Spørgsmaalet om Straffen og først

Forsl. t. L. om Rettens Pleje

bringes til Afstemning. Stemmes der særskilt om Strafforhøjelses- eller Strafnedsæt- telsesgrunde, blive de Dommeres Stemmer, som have erklæret sig mod Tiltaltes Skyld, men ere forblevne i Mindretal, at regne til Gunst for Tiltalte.

§ 969.

Domfældes Tiltalte, skulle i Domsgrundene de Omstændigheder nøjagtig an- gives, der som beviste lægges til Grund for Domfældelsen, og det eller de Lovbud anføres, som bringes i Anvendelse.

Frifindes Tiltalte, skulle de Straffen betingende Omstændigheder, som antages at mangle eller ikke at være beviste, eller de Straf udelukkende Omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte Lovbestemmelser anføres.

Har Forhandlingen rejst Spørgsmaal om Tilstedeværelsen eller Ikke-Tilstede væreisen af nogen Omstændighed, som efter den Opfattelse, Retten har lagt til Grund for Sagens Afgørelse, ikke faar nogen Betydning for denne, bør der dog som Regel, naar det skønnes, at der i Tilfælde af Anke vil kunne blive tillagt den paagældende Omstændighed Betydning af Højesteret, i Domsgrundene optages en Udtalelse om, hvor vidt Retten anser den bevist eller ikke.

FEMTE AFSNIT.

Tiltale og Domsforhandling ved Underret.

Kapitel 85.

Tiltale og Domsforhandling for Underret i Sager, som paatales af Overanklageren.

§ 970.

Har Sigtede under Forundersøgelse inden Retten afgivet en uforbeholden Til- staaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede og, hvis han ikke er personlig myndig, hans Værge samtykker heri, og Politimesteren, efter at der er givet ham Lejlighed til at gøre sig bekendt med det under Sagen fremkomne, erklærer sig enig deri, uden Udfærdigelse af Anklageskrift straks fremmes til Dom ved den Ret, hvor Forundersøgelse har fundet Sted. For- inden Dom afsiges, skal det til Retsbogen betydes Tiltalte, hvad der er Tiltalens Gen- stand, og Lejlighed gives ham til at fremføre, hvad han maatte have at anføre til sit Forsvar. Findes yderligere Oplysninger at burde fremskaffes, sker dette overensstem- mende med Regierne i Kapitel 80, og Lejlighed gives Tiltalte til at ytre sig over det saaledes fremkomne.

Der skal derhos, hvis Sigtede er fængslet, altid være beskikket ham en For- svarer og være givet denne Lejlighed til at gøre sig bekendt med Sagen, samtale med Sigtede og udtale sig over for Retten, inden der gøres Tilførsel til Retsbogen om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageskrift og Domsforhandling, hvorhos saavel Forsvareren som Sigtede skal være tilstede, medens denne Tilførsel sker.

Forelagte Lovforslag m. m. 136

Er Sigtede ikke fængslet, skal det, inden Bemærkning om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageskrift og Domsforhandling tilføres Retsbogen, udtrykkelig tilkendegives ham, at der, hvis han ønsker det, vil blive be- skikket ham en Forsvarer. Erklærer Sigtede, at han ikke ønsker nogen Forsvarer beskikket, tilføres der Retsbogen Bemærkning herom; i modsat Fald beskikker Retten ham en Forsvarer, hvis Stilling derefter er den samme som angivet med Hensyn til den fængslede Sigtedes Forsvarer.

Indtil Dom er afsagt, kan Dommeren, dersom han finder, at nogen af de i § 879, første Stykke, angivne Forudsætninger er til Stede, eller at nogen foreliggende Omstændighed gør det betænkeligt at paadømme Sagen uden formelig Domsforhand- ling, beslutte henholdsvis at standse eller slutte Behandlingen overensstemmende med § 879.

Med Dommens Afsigelse og Forkyndelse forholdes overensstemmende med de Regler, som gælde i andre Underretssager.

§ 971.

Uden for de Tilfælde, i hvilke den i § 970 hjemlede Fremgangsmaade benyttes, rejses Tiltale for Underretten ved et overensstemmende med Reglerne i § 884 affattet Anklageskrift, der udfærdiges af Overanklageren, og ved hvis Indlevering til Underretten Sagen er tingfæstet. Om Udvidelse og Ændring af Tiltalen gælde Reglerne i § 886.

Er Sagens Udførelse for Retten overdragen en af de ved Underretten ansatte Anklagere, skal Overanklageren give Anklageskriftet Paategning herom.

For saa vidt ikke i det efterfølgende afvigende Forskrifter ere givne, finde i øvrigt med Hensyn til Domsforhandlingen og dennes Forberedelse Reglerne i Kapitlerne 81, 82 og 84 Anvendelse med de fornødne Lempelser. Den, hvem Sagens Udførelse er overdragen af Overanklageren, træder herved i det hele i dennes Sted.

§ 972.

Hører Sagen til dem, i hvilke Tiltalte i Medfør af § 673 b og c kan begære Behandling ved Landsret, og har han ikke allerede afgivet Erklæring i saa Henseende, skal Anklageskriftet have en Paategning, hvori Tiltalte gøres opmærksom paa denne sin Ret og opfordres til, saafremt han vil gøre Brug af samme, herom at afgive Erklæring som neden for bestemt. Denne Erklæring maa enten afgives ved Anklageskriftets Forkyndelse, for den, der iværksætter denne, eller inden fire Dage fra Anklageskriftets Forkyndelse indgives paa Underrettens Kontor eller fremsættes overensstemmende med § 898 til Undersøgelsesrettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Paa Indholdet af den ovennævnte Paategning skal den, der iværksætter Forkyndelsen, særlig henlede Tiltaltes Opmærksomhed. Om den Erklæring, som Tiltalte i ommeldte Henseende maatte afgive under Forkyndelsen, optages fornøden Bemærkning i Forkyndelsespaategningen.

§ 973.

Hvor det ikke efter Omstændighederne findes rettest at afvente, om Tiltalte vil begære Behandling ved Landsret, og hvor heller ikke Omfanget af den Forberedelse, som Sagen udkræver, gør det uhensigtsmæssigt, berammer Dommeren, for saa vidt han ikke finder, at Sagen straks maa afvises (§ 896), ufortøvet Tid og Sted til Sagens Foretagelse; i andre Tilfælde foregaar Berømmelsen, saa snart ske kan. Hvor Sagen straks er bleven berømmet, kan Stævning forkyndes samtidig med Anklageskriftet.

Den Frist, inden hvilken Meddelelse skal ske fra Tiltaltes Side om Beviser m. v., fastsættes af Dommeren.

§ 974.

Er Tiltalte uden Forsvarer, skal Dommeren, foruden selv at undersøge, hvor vidt andre eller flere Oplysninger bør søges tilvejebragte, end Overanklageren har opgivet, give Tiltalte Lejlighed til for ham at fremkomme med sine mulige Begæringer vedrørende Sagens Forberedelse eller Fremme.

§ 975.

Afhørelsen af Vidner og Syns- eller Skønsmand kan altid overtages af Dom- meren, naar han finder Grund hertil.

Kapitel 86.

Tiltale og Domsforhandling for Underret i Sager, som paatales af Politimesteren.

§ 976.

Tiltale rejses i Politisager i Almindelighed ved et af Politimesteren udfærdiget Anklageskrift, hvori Sigtedes Navn og hvad der ellers udkræves til hans nøjagtige Be- tegnelse anføres, og den formentlige Forseelse betegnes med saadan Angivelse af Tid, Sted og andre nærmere Omstændigheder, som maatte udkræves til Forholdets til- strækkelige og tydelige Betegnelse, og med Anførelse af de Bestemmelser i Lov, An- ordning eller Vedtægt, som antages at være overtraadte, og i Henhold til hvilke Straf antages ifalden.

Naar Sigtede er til Stede i Betten, og Politimesteren eller nogen paa hans Vegne der giver Møde, kan Tiltale med Dommerens Tilladelse rejses mundtlig til Retsbogen, og Sagen derefter straks foretages til Domsforhandling.

§ 977.

Antager Politimesteren, at Forseelsen ikke egner sig til højere Straf end en Bøde af ikke over 40 Kroner, kan han, i Stedet for straks i Overensstemmelse med § 978 at indlevere Anklageskriftet til Berømmelse af Sagens Foretagelse i Retten, lade det forkynde for Sigtede med en af ham given Paategning om, at Sigtede, saafremt han vedgaar at have gjort sig skyldig i den Forseelse, hvorfor han sigtes, og ønsker saadan Afgørelse, kan erklære sig rede til, uden retslig Forfølgning, inden' for en nærmere angiven Frist, der efter Omstændighederne af Politimesteren efter Begæring kan forlænges, at erlægge den af Politimesteren for dette Tilfælde angivne Bøde. Saadan Erklæring afgives enten ved Anklageskriftets Forkyndelse til den, som iværk- sætter denne, i hvilket Fald derom gøres Bemærkning paa Anklageskriftet, eller inden en Uge ved Meddelelse paa Politikontoret, Paa dette føres en særegen Protokol, hvori de i Medfør af det ovenanførte udfærdigede Anklageskrifter og de i Anledning af dem afgivne Erklæringer indføres.

Erlægges den vedtagne Bøde i rette Tid, eller afsones den, bortfalder videre Forfølgning, og saadan Afgørelse har da i Tilfælde af Forseelsens Gentagelse lige Virkning med en Dom.

Gaar Sigtedes Erklæring ud paa, at han ikke vil afgøre Sagen paa den anførte Maade, eller hvis han overhovedet ikke afgiver nogen Erklæring, bliver Anklageskriftet med paategnet Bemærkning herom at indgive til Dommeren ligesom Anklageskrifterne i Sager, hvori Politimesteren ikke finder Grund til Anvendelse af denne Paragraf.

§ 978.

Naar Anklageskrift er indleveret, berammer Dommeren, for saa vidt han ikke finder, at Sagen straks maa afvises (§ 896), snarest muligt Tid og Sted for Sagens Foretagelse og lader Tiltalte tilsige med mindst Aftens Varsel; Forkyndelse af selve Anklageskriftet er uforuden. Tilsigelsen affattes i Overensstemmelse med Bestemmelserne i § 819, 2det Stykke, og skal særlig indeholde Bemærkning om, at Udeblivelse uden oplyst lovligt Forfald kan bevirke, at Tiltalte anses at vedgaa Forseelsen, eller efter Omstændighederne, at han vil blive anholdt.

Hvor vidt Vidner ogsaa straks skulle tilsiges eller andre Foranstaltninger til Bevisførelse træffes, beror paa Dommerens Bestemmelse. Meddelelse af Bevisfortegnelse finder ikke Steel. Under Tiltaltes Møde i Betten gives der ham fornøden Lejlighed til at opgive de Beviser, han paa sin Side maatte ønske førte.

§ 979.

Det er ikke til Hinder for Sagens Fremme, at ingen giver Møde paa Politimesterens Vegne; Dommeren afhører i dette Tilfælde dennes Vidner.

§ 980.

Udebliver Tiltalte uden oplyst lovligt Forfald, eller nægter han at afgive Forklaring, kan Retten, naar der ikke under Sagen er Spørgsmaal om højere Straf end Bøder, og Omstændighederne ikke findes at tale herimod, anse ham som vedgaaende Forseelsen og paakende Sagen uden videre Bevisførelse.

Naar der i en Sag, hvorunder der ikke er Spørgsmaal om højere Straf end Bøder, i Tiltaltes Sted møder en Person, der er forsynet med skriftlig Fuldmagt fra Tiltalte og er beredt paa at meddele de fornødne Oplysninger, kan Betten modtage den saaledes mødtes Forklaringer og Erklæringer og lægge dem til Grund, som om de vare afgivne af Tiltalte selv.

Skal der i et Tilfælde, hvor hverken Tiltalte eller en Forsvarer er mødt, afhøres Vidner, som ere indkaldte efter hans Begæring, foretages Afhørelsen af Dommeren.

§ 981.

Angaar Sagen en Lovovertrædelse, for hvilken der i Loven er hjemlet Straf af Bøde eller Konfiskation, kan Dommeren, naar han ikke finder Grund til at betvivle Tiltaltes Skyld, give Tiltalte Adgang til at se Sagen afgjort ved, at han vedtager at erlægge en nærmere bestemt Bøde eller at underkaste sig Konfiskation;

Lovens Fastsættelse af Bødens Størrelse er herved ikke bindende. Vedtager Tiltalte den tilbudte Afgørelse, tilføres det fornødne herom Retsbogen. Saadan Afgørelse har i Hen- seende til Fuldbyrdelse og Gentagelsesvirkning samme Virkning som en Dom.

Er Politimesteren eller nogen paa hans Vegne mødt, skal der, inden der gives Tiltalte Adgang til at vedtage Straf, gives den saaledes mødte Lejlighed til at udtale sig om Straffens Størrelse.

§ 982.

Findes et Barn under 15 Aar skyldigt, men Forældrene eller de, som træde Barnet i deres Sted, erklære sig villige til at tildele Barnet en legemlig Revselse i

Hjemmet, kan Dommeren, naar han fincler, at Omstændighederne tale derfor, afgøre Sagen i Henhold hertil uden at afsige Dom. Dommeren kan betinge Sagens Afgørelse paa denne Maade af, at Revselsen tildeles under Tilsyn af en ved Politiet ansat.

Er Politimesteren eller nogen paa hans Vegne nærværende, maa der forinden være givet ham Lejlighed til at udtale sig om Sagens Afgørelse paa denne Maade.

Om den stedfundne Afgørelse tilføres det fornødne Retsbogen.

§ 983.

Naar Dommeren fincler, at Tiltalte er skyldig, men at Sagen efter Brødens Beskaffenhed, saasom navnlig i Tilfælde af første Gang begaaet ringe Forseelse, egner sig til Afgørelse ved en Advarsel, er han berettiget til i Stedet for at afsige Dom at tildele Tiltalte en saadan Advarsel. Denne Afgørelsesmaade kan dog ikke finde Sted, saafremt Sigtede erklærer sig derimod og forlanger Dom i Sagen, og Dommen kan da ikke gaa ud paa Advarsel.

Om den trufne Afgørelse tilføres det fornødne Retsbogen.

§ 984.

Bøder paa 20 Kr. og derunder, som idømmes eller vedtages i de Sager, der omhandles i dette Kapitel, tilfalde uden for Kjøbenhavn Retskredsens Politikasse, og i Kjøbenhavn Fattiggassen for Stadsrettens Afdelinger for Straffesager.

For saa vidt ikke andet foran er bestemt eller følger af Forholdets Natur, skulle de Regler, der ifølge foregaaende Kapitel, særlig §§ 974 og 975, gælde for andre Underretssager, ogsaa komme til Anvendelse i de Sager, der omhandles i nærværende Kapitel.

Kapitel 87.

Behandlingen af Smaasager for Kommunedommer paa Landet.

§ 985.

De under Strafferetsplejen henhørende Sager, der efter § 45 indbringes for Kommunedommere paa Landet, foretages, behandles og paakendes efter de i § 446— § 453 givne Regler. Tiltale kan iværksættes af Sysselmanden eller af en under ham hørende Politimand eller af Sognefogeden i det Sogn, hvori Forseelsen er begaaet, Naar der i de sidst anførte Bestemmelser tales om Sagens Parter, forstaas ved disse Bestemmelers Anvendelse her Tiltalemyndigheden paa den ene Side og Tiltalte paa den anden Side.

Sjette Afsnit.

Retsmidler mod trufne Afgørelser.

Kapitel 88.

Paaanke af Domme, afsagte af Landsretterne i første Instans.

§ 986.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret med eller uden Nævninger, kunne overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højeste- ret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

Lige med Domme staa i Henseende til Anke saadanne Beslutninger, som om- handles i § 962.

§ 987.

Overanklageren kan anke saavel til Fordel som til Skade for Tiltalte. Anke til Fordel for Tiltalte kan endvidere iværksættes af ham selv og, dersom han ikke er personlig myndig, af hans Værge. Er Tiltalte død, og er han ved Dommen funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, kan hans Ægtefælle saavel som enhver af hans Slægtninge i op- og nedstigende Linie og hans Søskende anke i hans Sted. Ogsaa Overanklageren kan i dette Tilfælde paaanke en fældende Dom.

Tiltaltes Forsvarer ved Landsretten er pligtig til paa Forlangende at bistaa ham med Raad om, hvor vidt han bør paaanke Dommen, saavel som med Affattelsen og Indgivelsen af Ankemeddelelsen og dens Begrundelse.

§ 988.

Afkald paa Anke kan tinde Sted, efter at Dommen er afsagt. En rejst Anke kan frafaldes, saa længe Dom ikke er afsagt af Højesteret. Frafaldes Anke, efter at Domsforhandling for Højesteret er begyndt, kan derved dog ikke Prøvelse af saadanne Ankegrunde unddrages Højesteret, som tages i Betragtning i Embeds Medfør (§ 1003).

§ 989.

Anke kan støttes paa:

1. at Rettergangsregler ere tilsidesatte eller fejlagtig anvendte; dog kan Til- sidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af Rettergangsregler, hvis Overholdelse Retten ikke af egen Drift paaser, kun benyttes som Ankegrund, naar Indsigelse betimelig er fremsat for den underordnede Ret;
2. at Retten i en Nævningesag har afgjort paa urigtig Maade noget Spørgsmaal, som ifølge § 944 er unddraget fra Nævningernes Afgørelse, eller urigtig har domfældt i Overensstemmelse med en fældende Nævningserklæring i et Tilfælde, hvor den i Medfør af § 965 burde have frifundet eller ikkun domfældt for en mindre Forbrydelse, end Erklæringen lyder paa, eller omvendt med Urette har fraveget en fældende Nævningeerkklæring i Henhold til § 965 eller frifundet i Henhold til § 909, andet Stykke;
3. at i en Nævningesag Nævningernes Erklæring, hvorpaa Dommen er grundet, er bleven fejlagtig paa Grund af urigtig Vejledning i Loven fra Rettens Formands Side, eller fordi Spørgsmaalene til .Nævningerne lide af Fejl, der bero paa en urigtig Forstaaelse af Straffeloven;
4. at Retten i en Sag, der er paakendt uden Nævninger, har afgjort paa urigtig Maade noget Spørgsmaal, som i en Nævningesag ifølge § 944 vilde være unddraget fra Nævningernes Afgørelse, eller i øvrigt ved Afgørelsen af, om Tiltalte skal domfældes, har anvendt Straffeloven urigtig;
5. at den Straf, Dommen har ikendt, ligger uden for de i Loven fastsatte Græn- ser eller staar i aabenbart Misforhold til Brøden.

Anke kan ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtig afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt, medmindre Talen er om et Punkt, der ifølge § 944 i Nævningesager er unddraget Nævningernes Afgørelse.

§ 990.

Tilsidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af en Rettergangsregel skal ikke bevirke Ophævelse af en paaanket Dom, medmindre det findes antageligt, at lagt- tagelse af den paagældende Regel kunde have medført et andet Udfald af Sagen.

Ikke-lagttagelse af Rettergangsregler, som udelukkende ere foreskrevne til

Betryggelse for Tiltalte, kan ikke føre til Forandring til hans Skade.

§ 991.

Vil Overanklageren anke til Skade for Tiltalte, maa han inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse for Tiltalte lade forkynde Meddelelse om, at han paaanker Dommen. Anke til Fordel for Tiltalte kan Overanklageren iværksætte ogsaa efter Udløbet af den nævnte Frist; saadan Anke hindres heller ikke ved, at Tiltalte har givet Afkald paa Anke,

Meddelelsen skal indeholde Tilkendegivelse om, at Sagen vil blive foretagen i Højesteret, saa snart dertil er Lejlighed, uden nogen yderligere Underretning til Tiltalte. Genpart af Meddelelsen indleveres paa Landsrettens Kontor.

§ 992.

Vil Tiltalte anke, maa han afgive Meddelelse herom inden fjorten Dage, reg- net fra Dommens Afsigelse eller, naar han ikke har været til Stede ved Afsigelsen af Dommen, og denne er fældende, fra den Dag, da Udskrift af Dommen er ham forkyndt. Meddelelsen kan, naar den foregaar straks ved Dommens Afsigelse eller Forkyndelse, fremsættes mundtlig henholdsvis til Retsbogen eller til den. som iværk- sætter Forkyndelsen, og som i saa Fald har at optage fornøden Bemærkning i For- kyndelsespaategningen. Ellers indgives Meddelelsen skriftlig, underskrevet af Tiltalte, paa Overanklagerens eller Landsrettens Kontor; er Tiltalte fængslet, kan den dog ogsaa fremsættes mundtlig til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 898). Hvor Tiltaltes Ankemeddelelse er fremsat til sidstnævnte Bog eller til en Retsbog eller indgivet paa Landsrettens Kontor, bliver henholdsvis Udskrift af Tilførslen eller den modtagne Ankemeddelelse uden Ophold at tilstille Overanklageren.

Snarest muligt efter Modtagelsen af Ankemeddelelsen lader Overanklageren for Tiltalte forkynde en saadan Tilkendegivelse, som ommeldt i § 991, 2. Stykke, og tilstiller, for saa vidt Ankemeddelelsen ikke allerede har passeret Landsrettens Kontor, dette Underretning om Anken.

§ 993.

En Anke, hvorom Meddelelse ikke er sket inden den i §§ 991 og 992 fore- skrevne Fristes Udløb, bliver af Højesteret at afvise, medmindre den ankende gør antageligt, at den Omstændighed, hvorpaa Anken grundes, først senere er bleven ham bekendt, eller at Fristens Oversiddelse i øvrigt skyldes Grunde, som ikke kunne til- regnes ham. Ankemeddelelsen — som maa indeholde fornøden Angivelse herom — maa derhos iværksættes inden fjorten Dage, efter at han er blevet bekendt med Anke- grunden, eller efter at de Omstændigheder ere fjærnedede, som have foranlediget Over- siddelsen af Fristen.

§ 994.

Enten i selve Ankemeddelelsen eller i en yderligere Meddelelse, der maa af- gives inden Udløbet af den i §§ 991 og 992 bestemte Frist og paa en af de Maader, som der bestemt, maa den ankende angive den eller de Grunde, hvorpaa han støtter sin Anke. Hvor særegne Grunde findes at tale derfor, kan Højesteret give ham Ad- gang til at afgive Begrundelse af Anken efter ovennævnte Frists Udløb.

§ 995.

Ankemeddelelse før Udløbet af den i §§ 991 og 992 foreskrevne Frist hindrer Dommens Fuldbyrdelse for de domfældtes Vedkommende, hvem Anken angaar.

Sker Ankemeddelelse i Henhold til § 993, kan Højesteret paa derom fremsat Begæring beslutte, at Fuldbyrdelsen skal udsættes eller standses; dette finder i hvert Fald Sted, naar Anke tilstedes.

§ 996.

Saa snart Overanklageren har ladet forkynde de foreskrevne Meddelelser for Tiltalte (§§ 991 og 994) eller har modtaget dennes Ankemeddelelse med tilhørende Begrundelse, indsender han samme til Rigsanklageren tilligemed Landretssagens Akt- stykker og Udskrift af Domsforhandlingen.

For saa vidt ikke Anken alene er rejst fra Overanklagerens Side og frafaldes af Rigsanklageren, oversender denne snarest muligt Sagens Akter til Højesteret med de Bemærkninger eller Begæring, han maatte finde fornødne.

§ 997.

Højesteret kan straks, efter Begæring eller i Embeds Medfør, ved Kendelse afvise Anken, naar det findes, at de foreskrevne Frister og Former ikke ere iagttagne, eller at den ankende mangler Beføjelse til at anke, eller at den paaberaabte Anke- grund klarligen ikke kan føre til Dommens Ophævelse. Saadan Afgørelse kan træffes af et Udvalg, bestaaende af tre af Højesterets Medlemmer, i et ikke offentligt Rets- møde, efter at der, saa vidt dertil findes Anledning, er givet Parterne Lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

§ 998.

Findes ikke Grund til straks at afvise Anken, beskikker Højesterets Justitiarius Forsvarer for Tiltalte, for saa vidt denne ikke selv har valgt en saadan, og foranstalter Sagens Aktstykker oversendte til Rigsanklageren eller Forsvareren, eftersom hin eller denne først skal have Ordet (jfr. § 1001), med Paalæg om inden en fastsat Frist — der af Justitiarius kan forlænges — at tilstille Modparten samme og anmelde Sagen til

Foretagelse.

Forsl t. L. om Rettens Pleje

Andre Beslutninger end de i § 997 nævnte, som blive at tage af Højesteret inden Domsforhandlingen, kunne træffes af det i § 997 ommeldte Udvalg eller af Højesterets Justitiarius. De Retsmøder, som afholdes inden Domsforhandlingen, ere ikke offentlige. Begæringer til Retten, som ikke fremsættes mundtlig i et Retsmøde, stiles skriftlig til Retten.

§ 999.

Ny Beviser kunne forelægges Højesteret angaaende saadanne Omstændigheder, som ere undergivne denne Rets Bedømmelse. Skulle saadanne Beviser tilvejebringes, paahviler det henholdsvis Rigsanklageren eller Forsvareren efter forudgaaende Med- delelse til den anden Side at foretage de hertil fornødne Skridt. Er der Uenighed om, hvor vidt eller paa hvilken Maade nogen Oplysning skal tilvejebringes, eller vil dens Tilvejebringelse gøre Udsættelse af Sagen nødvendig, bliver Rettens Beslutning at indhente. Beslutter Retten af egen Drift, at ny Oplysninger skulle tilvejebringes, giver den herom fornødent Paalæg til Rigsanklageren.

Skulle Vidner afhøres, kan Højesteret bestemme, at deres Afhørelse skal ske for Højesteret, Ellers sker Afhørelse af Vidner ved vedkommende Undersøgelsesret overensstemmende med Reglerne i Kapitel 80.

Naar dertil findes Anledning, kan Højesteret forlange Erklæring af Lands- retten til yderligere Oplysning om, hvad der er foregaaet under Domsforhandlingen for samme.

§ 1000.

Er Tiltalte ikke fængslet, har han Ret til at deltage i Retsmødet; er han fængslet, bliver han kun, naar han har fremsat Begæring derom, og Højesterets Justitiarius finder, at særlige Grunde tale for at tage denne til Følge, at foranstalte henbragt til Mødet,

Tiltaltes Udeblivelse hindrer ikke Sagens Fremme, naar en Forsvarer er mødt.

§ 1001.

Under Domsforhandling for Højesteret har den Part, som anker, først Ordet, I øvrigt foregaar Forhandlingen i de Former, som Højesteret under lagttagelse af Reglerne i Kapitel 68 herom nærmere fastsætter.

Afhørelse af Vidner for Højesteret foregaar overensstemmende med Reglerne i §§ 911 ff.

§ 1002.

Er en fra den ene Side rejst Anke støttet til Grunde, der kunne lede til, at Højesteret afsiger ny Dom i

Realiteten, har Modparten, uanset at han ellers nu vilde være udelukket fra at paaanke Dommen, Adgang til at paastaa denne ophævet paa Grund af Fejl, der maa lede til Sagens Hjemvisning til ny Forhandling. Dog maa han saa betimelig forud for Sagens Foretagelse give Modparten Meddelelse om, at han agter at fremsætte saadan Paastand, og om Grunden, hvorpaa den støttes, at Modparten faar Tid til fornøden Forberedelse.

Ankegrunde, som ikke ere anførte i vedkommende Parts Ankemeddelelse eller den i Fortsættelse af denne afgivne Begrundelse (§ 994) eller i en af ham i Henhold til nærværende Paragrafs første Stykke, sidste Punktum, afgiven Meddelelse, og som heller ikke ere af den Beskaffenhed, at Retten i Embeds Medfør skal tage dem i Betragtning (§ 1003), kan Højesteret tilstede ham at fremkomme med, naar særlige Grunde findes at tale derfor. Findes det, at deres Fremsættelse gør yderligere Forberedelse nødvendig for Modparten, udsætter Højesteret Sagen derefter.

Forelagte Lovforslag m. m. 137

§ 1003.

Højesterets Prøvelse er i Reglen indskrænket til de paaberaabte Ankegrunde; herfra gælde dog følgende Undtagelser:

1) Hvor Anken eller en i Henhold til § 1002, 1ste Stykke, fremsat Paastand er støttet paa nogen af de i § 989 Nr. 2—5 omhandlede Grunde, kan Retten prøve, om Straffeloven i det hele er rigtig anvendt, saa og om der er et aabenbart Misforhold imellem Forbrydelsen og den idømte Straf, jfr. dog § 1004, sidste Punktum.

2) Hvor alene Rettergangsfejl ere paaberaabte som Ankegrund, kan Højesteret, naar Dommen ikke ophæves af saadan Grund, prøve, om Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte, eller om den idømte Straf er uforholdsmæssig høj.

3) Naar det i et Tilfælde, hvor Tiltalte er domfældt, findes, at nogen væsentlig, til hans Betyggelse sigtende Rettergangsregel er tilsidesat, kan Højesteret, dersom den finder, at den begaaede Fejl gør Domfældelsens Rigtighed tvivlsom, ophæve Dommen og hjemvise Sagen, uanset at den paagældende Fejl ikke er paaberaabt.

Hvis en Dom, som angaar flere Tiltalte eller flere Forbrydelser af samme Tiltalte, kun er paaanket for en eller nogle Tiltaltes eller Forbrydelsers Vedkommende, kan Højesteret, naar den finder, at en Ankegrund, som er gjort gældende under Sagen, eller som Retten i Medfør af Reglerne i denne Paragraf har taget i Betragtning, tillige omfatter nogen Tiltalt eller Forbrydelse, for hvis Vedkommende Dommen ikke er paaanket, til Fordel for vedkommende Tiltalte tillægge den Virkning ogsaa under den saaledes upaaankede Del af Sagen.

§ 1004.

Kommer Højesteret til det Resultat, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, kan den selv afsige ny Realitetsdom, naar den finder, at det fornødne Grundlag herfor foreligger, — hvortil, for saa vidt Spørgsmaal er om at afsige en fældende Dom, ifølge § 989 hører, hvis Sagen er en Nævningesag, at Tiltalte ved en gyldig Nævningeerklæring er kendt skyldig i den Forbrydelse, for hvilken der er Spørgsmaal om at domfælde ham, og, hvis Sagen ikke er en Nævningesag, at Landsrettens Dom har antaget de Omstændigheder godtgjorte, paa Grundlag af hvilke der er Spørgsmaal om at ikende ham Straf.

Finder Højesteret, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, men at Betingelserne for, at Betten kan afsige Realitetsdom ikke ere til Stede, ophæver Højesteret Dommen og, for saa vidt Ophævelsesgrunden ogsaa rammer den til Grund for Dommen liggende Behandling, denne eller den Del deraf, hvorom dette gælder. I Forbindelse hermed bliver Sagen, for saa vidt den foreliggende Fejl ikke er af den Beskaffenhed, at Landsretten burde have afvist Sagen, at hjemvise til denne Ret. Saa vidt fornødent bør i saa Fald Højesterets Dom angive, fra hvilket Punkt den ny Behandling skal tage sin Begyndelse.

Skal Tiltalte i et Tilfælde, hvor Højesteret vil afsige ny Realitetsdom. dømmes efter et Straffebud, som ikke er bragt i Anvendelse ved den paaankede Dom, og om hvis Anvendelse Rigsanklageren heller ikke har nedlagt Paastand for Højesteret, bør der være givet Parterne særlig Lejlighed til at udtale sig herom. Er Sagen kun ind- anket fra Tiltaltes Side, kan der derhos ikke idømmes strengere Straf end bestemt af Landsretten.

§ 1005.

Naar Hjemvisningsdom er afsagt, har Rigsanklageren, hvis han ikke frafalder Tiltale, uden Ophold at foranstalte Sagen paa ny indbragt for Landsretten.

Hvor Landsretten finder det nødvendigt, [kan den beslutte at genoptage Be- handlingen fra et tidligere Punkt end angivet i Hjemvisningsdommen. Forinden ny Dom afsiges, maa der i ethvert Tilfælde være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Var Sagen kun indanket fra Tiltaltes Side, kan strengere Straf ikke idømmes end ved den tidligere Dom, medmindre Betingelserne for Genoptagelse ere til Stede.

Skal i en Nævningesag ny Domsforhandling finde Sted, maa ingen Nævning medvirke, som har deltaget i den tidligere Domsforhandling.

Kapitel 89.

Paaanke af Domme, afsagte af Underretterne.

§ 1006.

Domme, afsagte af en Underret, kunne, med de nedennævnte Undtagelser af Overanklageren eller Tiltalte paaankes til den Landsret, til hvis Kreds Underretten hører. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

I Politisager kan Dommen ordentligvis kun paaankes af Overanklageren, naar anden Straf end Bøde eller Konfiskationsstraf kan idømmes efter det Lovbud, Til- talen lyder paa, og af Tiltalte kun, naar højere Straf er idømt end Bøde af 40 Kr. eller Konfiskation af Genstande af tilsvarende Værdi. Dog kan Landsrettens Formand undtagelsesvis paa Andragende — der maa fremsættes inden fjorten Dage efter Dom- mens Afsigelse eller, hvis det er Tiltalte, som vil anke, og han ikke har været til Stede ved Dommens Afsigelse, efter dens Forkyndelse — tilstede Anke (§ 764), naar han finder, at særlig Grund hertil foreligger, navnlig hvor Sagen skønnes at have en almindelig Interesse, eller Dommen medfører videregaaende betydelige Følger for Til- talte. Under tilsvarende Betingelser kan Landsrettens Formand tilstede, at de i §§ 981—983 ommeldte Afgørelser paaankes af Overanklageren og den i § 983 omhand- lede Afgørelse af Tiltalte.

Naar saadant Andragende indgives, kan Landsrettens Formand bestemme, at Fuldbyrnelsen skal udsættes eller standses; dette sker i hvert Fald, naar Anke tilstedes.

§ 1007.

Ved Paaanke af Underrettsdomme blive Reglerne i §§ 987—995 i det hele at anvende med de Lempelser, som følge af Forholdets Forskelligheder, samt med følgende nærmere Bestemmelser:

1) Tiltaltes Ankemeddelelse (§ 992, jfr. § 994) kan, naar han afgiver samme personlig, fremsættes mundtlig til Underrettens Retsbog, selv om det ikke sker straks ved Dommens Afsigelse; Dommeren bør være ham behjælpelig herved.

2) Underrettens Afgørelse af, hvor vidt Tiltaltes Skyld er godtgjort, kan i sin Helhed undergives Landsrettens Prøvelse. I Politisager kan dette dog kun ske, naar Landsretten finder Føje hertil, efter hvad der er opgivet i Ankemeddelelsen, der med Hensyn hertil uden Ophold af Overanklageren bliver at forelægge for Landsretten.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 129

ene Side rejst Anke, som ikke omfatter Bevisbedømmelsen, kan Modparten, selv om den ellers foreskrevne Ankefrist for hans Vedkommende er udløben, inden for fire Dage, efter at han har modtaget Meddelelse om Anken, paaanke Dommens Afgørelse af Bevisbedømmelsesmaalet.

3) Skal Anken omfatte Bevisbedømmelsen, kræves ingen nærmere Angivelse af Ankegrund.

4) Hvor Landsretten i Henhold til § 1006 har tilstedet Anke, maa fornøden Ankemeddelelse og Begrundelse afgives inden en Uge, efter at Tilladelsen er meddelt

§ 1008.

Saa, snart Ankemeddelelse har fundet Sted, har Modparten Adgang til for Landsretten at fremsætte Begæring (jfr. § 898) om Ankesagens Afvisning af nogen af de i § 997 nævnte Grunde, eller fordi Anke er udelukket efter § 1006. Saadan Afvisning kan ske — være sig efter Begæring eller i Embeds Medfør — ved Kendelse i et ikke offentligt Ketsmøde, efter at der er givet den ankende Adgang til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

§ 1009.

Omfatter Anken ikke Bedømmelsen af Beviserne for Tiltaltes Skyld, har Overanklageren i Lighed med, hvad der er foreskrevet i § 996, snarest muligt til Landsretten at oversende Ankemeddelelsen og Sagens øvrige Akter. Ved Sagens videre Forberedelse og Behandling blive Reglerne i §§ 998—1000 og 1002—1005 at anvende med de fornødne Lempelser. Skulle ny Oplysninger tilvejebringes (§ 999) aahviler det Overanklageren at foretage de hertil fornødne Skridt.

Under Domsforhandlingen har den ankende først Ordet. I øvrigt skulle Reglerne i Kap. 82 finde Anvendelse paa denne Behandling, for saa vidt saadant ikke er udelukket ved Forholdets Forskellighed eller særlig Bestemmelse.

Den Omstændighed, at Tiltalte i en Sag, hvor ingen Forsvarer er beskikket (jfr. § 708), hverken møder selv eller ved en Forsvarer under Domsforhandlingen, er ikke til Hinder for, at denne fremmes; dog kan Retten, for saa vidt Anken er rejst af Tiltalte, efter Overanklagerens Paastand ved Kendelse afvise Ankesagen, naar denne skønnes ikke med Nytte at kunne forhandles, uden at nogen møder paa Tiltaltes Vegne.

§ 1010.

Omfatter Anken ogsaa Bedømmelsen af Beviserne for Tiltaltes Skyld, finder en fuldstændig ny Domsforhandling Sted for Landsretten. Sagens Forberedelse, Be- handling og Paakendelse foregaar efter Reglerne i Kapitlerne 81, 82 og 84, for saa vidt ikke Forholdets Forskellighed udelukker disses Anvendelse, og afvigende Regler ikke ere givne i de følgende Paragrafer.

Er Sagen kun indanket af Tiltalte, kan der ikke idømmes strængere Straf end bestemt af Underretten.

§ 1011.

Anklageskrift udfærdiges uden Ophold af Overanklageren; foruden de An- givelser, der ere foreskrevne i § 884, skal det indeholde en Henvi- sning til Under- rettens Dom.

Forkyndes Anklageskrift inden Udløbet af den i § 991 fastsatte Frist, er anden Ankemeddelelse fra Overanklagerens Side unødvendig.

§ 1012.

Foruden de i § 887, 1ste Punktum, og § 888, 2det Punktum, ommeldte Akt- stykker bliver endvidere Udskrift af Underrettens Dom og af Domsforhandlingen for Underretten at indlevere paa Landsrettens Kontor og at meddele Forsvareren eller, hvis der ingen Forsvarer er, Tiltalte.

Hvor en frifindende Dom er paaanket af Overanklageren, kan Afvisning fra Landsretten ske overensstemmende med § 896, naar det findes, at Overanklageren mangler Paataleret, eller at det paatalte Forhold ikke er strafbart, eller at Straf er udelukket ved Forældelse.

§ 1013.

De for Underretten afhørte Vidner og Syns- eller Skønsmænd, hvis Forkla- ringer skulle benyttes som Bevis under Ankesagen, blive at afhøre paa ny for Lands- retten. medmindre Sagen findes at kunne tilstrækkelig oplyses ved Oplæsning af de Forklaringer, som de paagældende have afgivet for Underretten.

Udebliver Tiltalte uden oplyst lovligt Forfald i et Tilfælde, hvor Anken er rejst af ham og omfatter Bevisbedømmelsen, kan Betten ved Kendelse afvise hans Anke, naar den finder, at Forhandlingen ikke med Nytte kan fremmes i hans Fra- værelse, og navnlig at Oplæsning af hans tidligere Forklaring ikke kan træde i Stedet for ny Afhøring (jfr. § 916).

§ 1014.

Landsrettens Dom i en fra en Underret indanket Sag kan i Beglen ikke yderligere paaankes. Dog kan Højesteret (§ 764) undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for samme, naar særlig Grund hertil foreligger, navnlig naar Sagen skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist, som bestemt i § 1006, 2det Stk., og finde i Henseende til Virkningen af saadant Andragendes Indgivelse og Tilfølgtagelse Reglerne i sidste Stykke af § 1006 og i § 1007 Nr. 4 tilsvarende Anvendelse.

Reglerne i Kap. 88 blive med de fornødne Lempelser at anvende paa Anke, som iværksættes i Henhold til nærværende Paragraf.

Kapitel 90.

Kære til højere Ret.

§ 1015.

Over for Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret eller en Underret (denne sidste ogsaa som Undersøgelsesret), som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i §§ 986 og 1006, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, over for hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til højere Ret overensstemmende med de nedenstaaende Regler. Over for Domme kan Kæremaal kun rejses i de i §§ 1070 og 1073 nævnte Tilfælde.

Mod Kendelser og andre Beslutninger, der afgives under Domsforhandling eller under dennes Forberedelse, kan dog uden for de Tilfælde, hvor Adgang til Kære har særlig Hjemmel i Loven, Kæremaal kun rejses, naar og for saa vidt Beslutningen gaar ud paa, at Sagen udsættes eller afvises eller hæves, eller angaar Fængsling, Be-

slag, Ransagning eller lignende, eller paalægger Straf eller Omkostninger, eller er rettet mod nogen, som ikke er Part i Sagen.

I Sager, hvor Anke ordentligvis er udelukket ifølge Reglerne i § 1014, kan ogsaa Kæremaal af en Part kun rejses med Tilladelse af den overordnede Ret, i hvilken Henseende Reglerne om Tilladelse til Anke finde tilsvarende Anvendelse.

§ 1016.

Kæremaalsfristen er i Almindelighed fjorten Dage, regnede fra Afgivelsen af den Beslutning, hvorom Talen er, dog at Bestemmelserne i § 993 finde tilsvarende Anvendelse.

Imod Kendelser og Beslutninger, hvorved det paalægges nogen, som ikke er Part i Sagen, og som er til Stede i Retten, at afgive Vidnesbyrd eller Erklæring eller Forklaring som Syns- eller Skønsmand, eller at fremkomme med Dokumenter eller lignende, maa Kære, naar Kendelsen eller Beslutningen er afgiven under Domsforhandling, erklæres paa Stedet, og ellers inden tre Dage.

Kære, som overensstemmende med foregaaende Stykke erklæres mod en Beslutning af en Underret, hvorved Fængsling er besluttet som Tvangsmiddel mod nogen, der har vægret sig ved at afgive Vidnesbyrd eller Syn eller Skøn, eller ved at fremkomme med Dokumenter, har opsættende Virkning. I andre Tilfælde medfører Kære ikke Opsættelse af Beslutningens Udførelse, medmindre det modsatte bestemmes enten af den Ret, som har afgivet Beslutningen, eller af den Ret, for hvilken Kære rejses.

§ 1017.

Kæremaal fremsættes skriftlig for den Ret, hvis Beslutning paaklages, eller erklæres mundtlig til dennes Retsbog. Rejses Kæremaal fra Paatalemyndighedens Side, lader denne uden Ophold samme forkynde for Sigtede og, naar nogen anden for det foreliggende Spørgsmaals Vedkommende er at betragte som Modpart, tillige for sidstnævnte, medmindre Paatalemyndigheden i Retten i den paagældendes Overværelse har erklæret at ville rejse saadant Kæremaal. Rejses Kæremaal af Sigtede eller af nogen, der ikke er Part i selve Sagen, foranstalter Retten under tilsvarende Forudsætning Paatalemyndigheden saavel som den, der ellers maatte være at betragte som Modpart, underrettet om Kæremaalet.

Er Sigtede fængslet, og er der ikke Lejlighed for ham til at rejse Kæremaal til Retsbogen overensstemmende med foregaaende Stykke, kan han fremsætte det til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 898); Udskrift af Tilførslen bliver da uopholdelig at tilstille den Ret, hvis Beslutning paaklages. Har Sigtede Forsvarer, er denne pligtig at bistaa ham, saaledes som bestemt i § 987, 2det Stykke.

§ 1018.

For saa vidt den Ret, hvis Beslutning paakæres, ikke i Medfør af § 763, § 774 eller § 795 omgør Beslutningen saaledes, at Øjemedet med Kæremaalet dermed er opnaaet, indsender den uden Ophold Kæremaalet til den overordnede Ret, ledsaget af de fornødne Udskrifter og andre Dokumenter, disse sidste i bekræftede Afskrifter, for saa vidt Originalerne ikke kunne undværes, samt efter Omstændighederne af de Bemærkninger, hvortil der fra Rettens Side maatte findes Anledning.

Saavel den, der har rejst Kæremaal, som Modparten, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen til den overordnede Ret; herved gælder det samme, som i foregaaende Paragrafs to sidste Punkter er bestemt om selve Kæremaalet.

§ 1019.

Den overordnede Ret er ikke bunden ved den Bedømmelse af de faktiske Omstændigheder, hvorpaa den paaklagede Beslutning er grundet. Finder den ny Oplysninger fornødne, giver den, for saa vidt den ikke selv vil foranstalte samme indhentede, de i saa Henseende fornødne Paalæg; Bestemmelserne i § 999, jfr. § 1009, tredje Punktum, finde herved tilsvarende Anvendelse; angaar Kæremaalet en Beslutning af en Undersøgelsesret, kan Landsretten umiddelbart til denne rette de fornødne Paalæg om ny Oplysningers Tilvejebringelse.

Naar særlige Grunde findes at tale derfor, kan den overordnede Ret undertagelsesvis paa Begæring eller i Embeds Medfør anordne mundtlig Forhandling; Forsvarer bliver i saa Fald altid at beskikke, medmindre Sigtede selv har antaget en Forsvarer, eller den Forsvarer, som allerede er beskikket for ham, er beføjet til at møde for den overordnede Ret og erklærer sig villig hertil.

Rettens Afgørelse træffes ved Kendelse og meddeles uden Ophold alle ved- kommende.

§ 1020.

Mod Landsrettens Afgørelse i et Kæremaal kan yderligere Kære til Højesteret ikke finde Sted, medmindre Højesteret undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil (§ 764). Andragende om saadan Tilladelse maa indgives til Højesteret inden en Uge, efter at Landsrettens Kendelse er meddelt. Paa saadant yderligere Kæremaal finde Reglerne i de foregaaende Paragrafer Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Kæremaal kunne i Højesteret forhandles og afgøres i det i § 997 ommeldte Udvalg.

§ 1021.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af et Kæremaals Forhandling kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes henholdsvis af Landsrettens eller af Højesterets Justitiarius.

Kapitel 91.

Genoptagelse.

§ 1022.

Naar en Forfølgning, som ved Undersøgelsesret har været indledet mod en bestemt Sigtet, standses (§ 879), eller naar, efter at Tiltale er rejst, Forfølgningen fra- faldes, uden at Dom bliver afsagt, kan, uden for det i § 880 omhandlede Tilfælde, ny Forfølgning ved Undersøgelsesret eller ny Tiltale kun rejses, naar ny Beviser af Vægt senere komme for Dagen, eller de i nedenstaaende § 1023 angivne Betingelser ere til Stede. Derimod er den Omstændighed, at Undersøgelsesretten i Henhold til § 871 har nægtet at tage en Begæring om Forundersøgelse til Følge eller i Henhold til § 879 har standset en begyndt Forundersøgelse, ikke til Hinder for, at Tiltale rejses ved den dømmende Ret.

§ 1023.

Genoptagelse af en Sag, som — være sig i første Instans eller ifølge Anke — er paadømt ved Landsret, og hvorunder Tiltalte er frifunden, kan finde Sted efter Overanklagerens Begæring,

1. naar det ifølge en Tilstaaelse, Tiltalte senere har afgivet, eller andre Beviser, der senere ere komne for Dagen, maa antages, at han har begaaet Forbrydelsen;
2. naar falske Forklaringer eller Erklæringer ere afgivne under Sagen af Vidner eller Syns- eller Skøns mænd, eller falske eller forfalskede Dokumenter ere benyttede under samme, eller noget strafbart Forhold, sigtende til at paavirke eller bestemme Sagens Udfald, er udvist enten af Tiltalte eller af nogen, der i Medfør af sit Embede eller offentligt Hverv har medvirket ved Sagens Behandling, og der efter Omstændighederne er god Grund til at antage, at saadant har bevirket eller medvirket til, at Tiltalte har undgaaet Domfældelse.

Under tilsvarende Betingelser kan Genoptagelse finde Sted, hvor Tiltalte paa- staas at have gjort sig skyldig i en væsentlig større Forbrydelse end den, hvorfor han er domfældt,

§ 1024.

Paa Begæring af en Domfældt kan Genoptagelse af en ved en Landsret paa- dømt Sag finde Sted:

1. naar ny Oplysninger tilvejebringes, og det skønnes antageligt, at disse, om de havde foreligget under Sagen, kunde have bevirket Frifindelse eller Anvendelse af en væsentlig mildere Strafbestemmelse;
2. naar noget saadant Forhold oplyses som ommeldt i § 1023 Nr. 2 og det skønnes antageligt, at saadant kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen.

Bestemmelserne i § 987, 2det og 3die Punktum, finde her tilsvarende An- vendelse.

Komme Omstændigheder, som antages at give Tiltalte eller andre paa hans Vegne Føje til at andrage paa Sagens Genoptagelse, til Bettens eller Overanklagerens Kundskab, bør de derom underrette vedkommende.

§ 1025.

Genoptagelse kan ikke finde Sted, saa længe Anke i Medfør af Lovens al- mindelige Regler staar aaben, eller saa længe en rejst Ankesag henstaar uafgjort. At Straffen er udstaaet, er ikke til Hinder for Genoptagelse.

§ 1026.

Begæring om Genoptagelse fremsættes for den Landsret, der har paadømt Sagen, være sig i første Instans eller ifølge Anke; dette gælder, selv om Sagen ifølge Anke har været paakendt i Højesteret,

Begæringen indgives skriftlig og maa angive de Omstændigheder, hvorpaa den støttes, og de Beviser, som formenes at skulle give Sagen et andet Udfald. Er Til- talte fængslet, kan hans Begæring fremsættes overensstemmende med § 898 til Under- søgelsesrettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Er Begæringen støttet paa nogen saadan Grund som nævnt i § 1023 Nr. 2, jfr. § 1024 Nr. 2, maa den saa vidt muligt være ledsaget af Udskrift af en over den paagældende afsagt Straffedom. Ud- skrift af den tidligere Dom bør medfølge.

§ 1027.

Findes i Begæringen ingen Grund opgivet, som efter Loven kan bevirke Genoptagelse, eller findes de paaberaabte Omstændigheder eller Bevisligheder aabenbart betydningsløse, kan Retten straks ved Kendelse afvise Begæringen.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje

Finder Retten ikke Anledning til saadan Afvisning, giver den, for saa vidt der ikke allerede med Begæringen er forelagt den en Erklæring fra Modparten, som efter Omstændighederne skønnes fyldestgørende, denne Lejlighed til at udtale sig skriftlig eller mundtlig.

§ 1028.

Finder Retten, at yderligere Oplysninger bør tilvejebringes, inden Afgørelse træffes om, hvor vidt Genoptagelse bør finde Sted, giver den, for saa vidt den ikke selv vil foranstalte disse tilvejebragte, de i saa Henseende fornødne Paalæg. Skulle Vidner eller Tiltalte afhøres, og vil Retten ikke selv modtage disses Forklaringer, sker Afhørelsen ved vedkommende Undersøgelsesret overensstemmende med Reglerne om retslig Forundersøgelse i Kap. 80; Retten kan bestemme, at retslig Forundersøgelse skal finde Sted.

Hvor Begæringen om Genoptagelse er støttet paa, at et saadant strafbart Forhold er begaaet, som nævnt i § 1023 Nr. 2, jfr. § 1024 Nr. 2, men en Straffesag, som derom er rejst, endnu ikke er afsluttet, bliver, om fornødent, Afgørelsen at udsætte, indtil saadan Straffesag er endt.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af Forhandlingen af en Begæring om Genoptagelse kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes af Landsrettens Formand.

§ 1029.

Betten afgør ved Kendelse, om Begæringen skal tages til Følge eller forkastes; tages den til Følge, gaar Kendelsen ud paa, at ny Domsforhandling skal finde Sted. Dog kan Retten efter Omstændighederne, naar den finder en Begæring om Genoptagelse til Fordel for Domfældte begrundet, og Overanklageren indvilliger deri, straks uden ny Domsforhandling afsige Frifindelsesdom eller Dom, hvorved en mildere Straffebestemmelse bringes i Anvendelse. Er Domfældte død, skal Retten altid uden ny Domsforhandling enten forkaste Begæringen om Genoptagelse eller afsige Dom, hvorved den ældre Dom ophæves.

§ 1030.

Den ny Domsforhandling foregaar ved den Landsret, som tidligere har dømt i Sagen. Den forberedes og fremmes overensstemmende med de almindelige om Domsforhandling for Landsret givne Regler; om Nævninger skulle medvirke, bestemmes efter Reglerne i § 674. Ingen Dommer eller Nævning, som har gjort Tjeneste under den tidligere Sag, maa medvirke ved den ny Domsforhandling.

§ 1031.

Hvor Genoptagelse er tilstaaet alene efter Begæring af Domfældte eller nogen af de i § 987, 2det og 3die Punktum, nævnte Personer, maa den ny Dom ikke i noget Punkt afvige fra den tidligere Dom til Skade for ham. I andre Tilfælde maa saadan Afvigelse ikke ske for de Punkters Vedkommende, som ikke berøres af Genoptagelses- grunden.

§ 1032.

Mod en Kendelse af en Landsret, hvorved Genoptagelse er tilstaaet eller nægtet af en Sag, der kun ifølge Anke har været paadømt ved Landsretten, kan Kæremaal ikke rejses, medmindre Højesteret undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil (§ 764).

Forelagte Lovforslag m. m. 138

§ 1033.

Begæring om Genoptagelse medfører ikke Udsættelse eller Standsning af Dommens Fuldbyrkelse, medmindre Betten bestemmer det modsatte; det samme gælder om Beslutning om Genoptagelse, der træffes i Henhold til § 1023. Er Genoptagelse besluttet i Henhold til § 1024, bliver Fuldbyrkelsen altid at udsætte eller standse, hvis Domfældte begærer det.

§ 1034.

Er en udebleven Tiltalt, som ikke overensstemmende med § 902 Nr. 3 har samtykket i, at Sagen er blevet fremmet i hans Fraværelse, bleven domfældt, og staar Anke overensstemmende med Beglerne i Kapitel 89 ham ikke aaben, kan han begære Sagen genoptagen til ny Forhandling, naar han godtgør, at han har haft lov- ligt Forfald og ved ham utilregnelige Omstændigheder har været forhindret fra i Tide at anmelde dette, eller at Stævningen ikke betimelig er kommen til hans Kundskab. Begæringen maa fremsættes inden saadan Frist som bestemt i § 992, jfr. § 993. Reglerne i §§ 1026—1029 og 1032 finde herved tilsvarende Anvendelse.

Udebliver Domfældte under den ny Domsforhandling, hæver Retten ved Kendelse Sagen, og den afsagte Dom bliver staaende ved Magt.

Under tilsvarende Betingelser, som i denne Paragrafs første Stykke angivet, kan Tiltalte begære Genoptagelse af en af ham rejst Ankesag, som er afvist paa Grund af hans Udeblivelse.

Syvende Afsnit.

Paatale af særlige Myndigheder eller af private. Forfølgning af borgerlige Krav under Straffesager.

Kapitel 92.

Behandling af Sager, som paatales af en særlig offentlig Myndighed eller af en privat Sagsøger.

§ 1035.

Forinden en særlig offentlig Myndighed rejser Paatale i Henhold til § 702, skal den ved Henvendelse til Politimesteren forvise sig om, at denne ikke agter at forfølge Sagen. Naar Paatale herefter rejses af en særlig Myndighed, blive Bestemmelserne i Kapitlerne 86 (med Undtagelse af § 977) og 88—90 at anvende saaledes, at bemeldte Myndighed under Sagen træder i Politimesterens Sted.

Anke fra Paatalens Side besluttet og iværksættes af Overanklageren, dog kun efter Begæring af den særlige Myndighed.

Har Politimesteren indledet, men senere frafaldet Forfølgning, og er Sagen som Følge heraf bleven hævet, kan den særlige Myndighed rejse ny Forfølgning; dog maa Anklageskrift i saa Fald indgives inden fjorten Dage, efter at Sagen er hævet. Har Politimesteren frafaldet Forfølgning under selve Domsforhandlingen, kan den

særlige Myndighed optage Forfølgningen, naar den paa Stedet afgiver Erklæring herom; den indtræder i saa Fald i Politimesterens Sted i den Stilling, hvori Sagen befinder sig.

§ 1036.

Naar nogen i Henhold til § 704 aataler en Sag, som vedkommende Paatalemyndighed har nægtet at forfølge, finde, med de af Forholdets Forskellighed følgende Lempelser og med de nærmere Bestemmelser, som foreskrives i de efterfølgende Paragrafer, Reglerne i Kapitlerne 80—86, 88—90 Anvendelse saaledes, at den private Sagsøger træder i vedkommende Paatalemyndigheds Sted.

Den, som vil rejse Paatale i Henhold til § 704, maa indgive Begæring til vedkommende Ret overensstemmende med næste Paragraf inden fjorten Dage, efter at han er bleven bekendt med, at Paatalemyndigheden har nægtet at forfølge, og senest inden tre Maaneder efter Nægtelsen.

§ 1037.

Den private Sagsøgers Forfølgning indledes ved, at han til Undersøgelses- retten indgiver Begæring om Foretagelse af Forundersøgelse eller — hvor Forundersøgelse ikke begæres — til Underretten indgiver Begæring om, at Tiltale maa blive rejst mod Sigtede ved Udfærdigelse af Anklageskrift, Ved Landsret kan Sagsøgeren ikke rejse Tiltale uden forudgaaende retslig Forundersøgelse, indledet efter hans Begæring.

Foretagelse af enkeltstaaende Retshandlinger, inden Sag er indledet som for- anført, kan Sagsøgeren begære hos vedkommende Undersøgelsesret, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse.

Hvor Sagsøgeren, uden først at begære retslig Forundersøgelse, til Underretten indgiver Begæring om Udfærdigelse af Anklageskrift, maa Udkast til dette vedlægges. Bevisfortegnelse bør medfølge overensstemmende med Regierne i Kapitel 81,

Samtidig med at Sagsøgeren indbringer Sagen for Retten, skal han forelægge denne Oplysning om, at Paatalemyndigheden har nægtet at rejse Forfølgning, og at Genpart af Begæringen er meddelt samme. I Mangel heraf bliver Sagen ved Kendelse at afvise.

§ 1038.

Naar Begæring fremsættes om Forundersøgelse eller om enkeltstaaende Rets- handlinger, afgør Undersøgelsesretten, om der er Grund til at tage Begæringen til Følge.

Naar Retten slutter en Forundersøgelse, som er indledet efter Sagsøgerens Begæring, afgør den ved Kendelse, hvor vidt Tiltale ved den dømmende Ret skal tilstedes. Tilladelse hertil bliver at nægte, naar de fremkomne Oplysninger ikke findes at afgive rimeligt Grundlag for Tiltale, Tilstedes Tiltale, skal Kendelsen indeholde de Angivelser, som ifølge § 884 skulle findes i et Anklageskrift. En Udskrift af Kendelsen kan benyttes som Anklageskrift,

Fremsættes Begæring om Udfærdigelse af Anklageskrift (§ 1037, 3die Stykke), har Retten paa Grundlag af de den med Begæringen forelagte Oplysninger samt, efter Omstændighederne, efter at have modtaget Forklaring af Sagsøgeren og Sigtede og mulig andre Personer i et dertil berammet, ikke offentligt Retsmøde, hvortil Tilsigelse kan gives med Aftens Varsel, ved Kendelse at afgøre, om Tiltale skal tilstedes; Reglen i foregaaende Stykkes andet Punktum bliver herved at iagttage. Tilstedes Tiltale, bestemmes i Kendelsen, hvorledes Anklageskriftet bliver at affatte. Finder Retten, at retslig Forundersøgelse bør finde Sted, lader den Kendelsen gaa ud herpaa; Reglerne i foregaaende Stykke blive i saa Fald at anvende.

Saa vel Indledning af Forundersøgelse og Tilstedelse af Tiltale som den videre Fremme af Sagen og Foretagelse af enkeltstaaende Retshandlinger kan betinges af, at Sagsøgeren stiller Sikkerhed i rede Penge efter Pettens nærmere Bestemmelse for de Omkostninger, som det efter Reglerne i § 1068 kan blive ham paalagt at tilsvare det offentlige og Sigtede.

§ 1039.

Skal Tiltale rejses ved Landsret, maa Sagsøgeren til Sagens Udførelse for Landsretten antage en til Møde sammesteds berettiget Sagfører, af hvem alt det bliver at foretage, som ellers under Domsforhandlingen og dennes Forberedelse paahviler Overanklageren, og til hvem ligeledes alle Meddelelser fra Tiltaltes Side blive at rette. Sagsøgeren kan kun gennem sin Sagfører optræde som Part i Sagen.

Er Tiltale rejst ved Underret, kunne alle Sagen vedrørende Meddelelser fra Tiltalte til Modparten gyldig afgives paa Rettens Kontor.

§ 1040.

Den private Sagsøger kan, uanset denne sin Stilling, afhøres som Vidne i Sagen. Hans Afhørelse foretages ogsaa under Domsforhandlingen af Rettens Formand, der dog efter Omstændighederne kan overlade til Sagsøgerens Sagfører at stille Spørgs- maal til ham. Modafhøring fra Forsvarets Side sker efter de almindelige Regler.

§ 1041.

Frafalder Sagsøgeren Forfølgningen, bliver Sagen ved Kendelse at hæve og kan ikke atter genoptages af ham. Det samme gælder, naar Sagsøgeren eller hans Rettergangsfuldmægtig uden oplyst lovlig Forhindring undlader at møde, hvor saadant Møde findes nødvendigt, for at Sagen kan fremmes, og Retten ikke efter Omstændig- hederne finder at burde udsætte Sagen.

§ 1042.

Anke til Landsret, som omfatter Bevisbedømmelsen (§§ 1010 ff.), kan den pri- vate Sagsøger kun iværksætte efter Tilladelse af Landsretten; Andragende derom fremsættes og afgøres overensstemmende med Reglerne i § 1006.

Til Udførelsen af en Ankesag henholdsvis for Landsretten og for Højesteret maa Sagsøgeren antage en til Møde ved paagældende Ret berettiget Sagfører.

Anke fra Tiltaltes Side iværksættes efter de for offentlige Straffesager i Kapitlerne 88 og 89 givne Regler. Overanklageren lader Meddelelse om Ankesagen forkynde for den private Sagsøger; denne har Adgang til at slutte sig til Forfølg- ningen overensstemmende med Bestemmelserne i næste Paragraf.

§ 1043.

Vedkommende Paatalemyndighed har Ret til paa ethvert som helst Trin at optræde under en Sag, som er anlagt i Henhold til § 704, og kan naar som helst selv overtage Forfølgningen. Er der gaaet Dom i Sagen, kan Paatalemyndigheden rejse Anke saa vel til Skade som til Fordel for Tiltalte, og kan ligeledes begære Genoptagelse, alt overensstemmende med de Begler, som gælde i offentlige Sager.

I Tilfælde, hvor Paatalemyndigheden saaledes overtager Forfølgningen, beholder dog Sagsøgeren, naar han straks afgiver Erklæring om at ville slutte sig til Paatale- myndighedens Forfølgning, sin Ret til at optræde som Part i Sagen. Dog kan han ikke udøve Udskydelsesret ved Udtagelsen af Nævninger; ej heller kan han i noget Tilfælde gøre Krav paa Udsættelse af Sagen, og det paahviler ikke Tiltalte eller For-

svareren at afgive de foreskrevne Meddelelser ogsaa til ham. Retten kan derhos ude- lukke ham fra Deltagelse, naar den finder dette nødvendigt.

§ 1044.

Har vedkommende Paatalemyndighed frafaldet en begyndt Forfølgning, kan den, hvem Paataleret tilkommer efter § 704, overensstemmende med Reglerne i de foregaaende Paragrafer, optage Sagens Forfølgning paa det Trin, hvori denne befinder sig, naar han, skriftlig eller til Retsprotokollen, afgiver Erklæring herom til vedkommende Ret inden en Uge efter Frafaldelsen eller, hvis denne er sket under Domsforhandling, paa Stedet.

Har Paatalemyndigheden nægtet eller undladt at rejse Anke over for en frifindende Dom i en offentlig Sag, kan den, hvem Paataleret tilkommer efter § 704, gøre dette, dog at saadant sker inden fire Dage henholdsvis efter Nægtelsen, eller efter at Ankefristen er udløbet, og at Bestemmelserne i § 1042, første og andet Stykke, ogsaa her finde Anvendelse. Ligeledes er han, naar han forgæves har opfordret Overanklageren til at begære Genoptagelse i Henhold til § 1023 af en af Paatalemyndigheden anlagt Sag, hvorunder Tiltalte er frifunden, berettiget til selv inden for en Frist af fire Dage efter Nægtelsen at fremsætte Begæring om Genoptagelse.

Naar en privat Sagsøger indtræder i en Forfølgning i Henhold til nærværende Paragraf, blive Reglerne i de foregaaende Paragrafer at anvende med de fornødne Lempelser. Hans Indtrædelse i Forfølgningen saavel som Sagens videre Fremme kan betinges af Sikkerhedsstillelse overensstemmende med § 1038, sidste Stykke.

§ 1045.

Naar nogen ved en Underrets Dom i en Sag, hvorunder en privat Sagsøger i den borgerlige Retsplejes Former har paatalt en Forbrydelse, som er undergivet privat Paatale, er dømt til Fængselsstraf, kan han rejse Anke overensstemmende med de Regler, som gælde i offentlige Sager. Overanklageren har da overensstemmende med Reglerne i Kapitel 89, jfr. Kapitel 88, at indbringe Sagen for Landsretten, hvor Ankesagen forberedes og behandles efter de for offentlige Sager gældende Regler. Overanklageren lader Meddelelse om Ankesagen forkynde for den private Sagsøger, der har Adgang til at slutte sig til Forfølgningen for Landsretten overensstemmende med Bestemmelserne i § 1043.

Foranstaaende Regler finde tilsvarende Anvendelse, hvor en Landsrets Dom i en privat Straffesag kan paankes til Højesteret i Medfør af Reglerne i § 405 eller § 1014.

Omfatter en Anke til Landsretten Bevisbedømmelsen, finde Bestemmelserne i § 1040 tilsvarende Anvendelse.

Kapitel 93.

Paatale af borgerlige Krav under Straffesager.

§ 1046.

I Politisager samt i Sager, der paadømmes ved Undersøgelsesretten (§ 970), kan Erstatning hos Tiltalte tilkendes den forurettede for den ved Forbrydelsen for- voldte Skade, naar han herom har fremsat Begæring for Retten, hvortil der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning, bør gives ham Lejlighed.

Under andre offentlige Straffesager har vedkommende Paatalemyndighed, naar dette kan ske uden væsentlig Ulempe, efter Begæring af den forurettede at forfølge de for denne ved Forbrydelsen begrundede borgerlige Krav paa Tiltalte. Som Følge heraf bør der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning, under For- undersøgelsen gives den forurettede Lejlighed til at erklære, om han begærer sig tilkendt Erstatning under Sagen. Er dette ikke sket, eller rejses Tiltale uden forud- gaaende Forundersøgelse, bør Paatalemyndigheden saa betimeligt give ham Lejlighed til at erklære sig, at fornøden Paastand kan blive optaget enten i Anklageskriftet eller i alt Fald i Stævningen.

For saa vidt særlige Beviser maatte blive at føre under Domsforhandlingen til Støtte for et borgerligt Krav, bør Paatalemyndigheden angive disse i sin Bevis- fortegnelse eller i et Tillæg til denne (jfr. §§ 887 og 889).

§ 1047.

Retten kan paa ethvert Trin nægte et borgerligt Kravs Forfølgning under Straffesagen, naar den finder, at dets Behandling under denne ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den forurettede kan paa ethvert Trin indtil Sagens Optagelse til Dom tage sin Begæring efter § 1046 tilbage med Forbehold af Adgang til at paatale Kravet i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 1048.

Finder Retten, at de Oplysninger, der foreligge til Støtte for en Paastand, som er fremsat i Henhold til de foregaaende Paragrafer, ere ufuldstændige, eller at den Domfældelse eller Frifindelse, som tinder Sted for Straffespørgsmaalets Vedkom- mende, ikke vil medføre en Afgørelse i samme Retning af den heromhandlede Paa- stand, bliver denne ikke at tage under Paakendelse.

I ethvert Tilfælde, hvor Retten ikke har paakendt et under Sagen paatalt borgerligt Krav, staar det den forurettede frit for at paatale dette i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 1049.

Størrelsen af den Erstatning, som tilkendes den forurettede, fastsættes af Retten. I Nævningesager kan dog Retten, naar hertil er særlig Grund, forelægge Nævningerne Spørgsmaal, saavel om Skade er bevirket ved Forbrydelsen, som om Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen om Erstatningens Størrelse bliver den Sum gældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil med- regnes de Stemmer, som ere afgivne for et højere Beløb.

§ 1050.

I Sager, som forfølges af den forurettede, gøres borgerlige Krav gældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

§ 1051.

Paaankes Dommen for Straffepaastandens Vedkommende, bliver ogsaa dens Afgørelse vedrørende de under Straffesagen paatalte borgerlige Krav at prøve af den overordnede Ret, for saa vidt den Afgørelse, der træffes for Straffepaastandens Vedkommende, maa bestemme Afgørelsen med Hensyn til bemeldte Krav. Ellers om-

fatter den overordnede Rets Prøvelse ikke de borgerlige Krav, medmindre disse udtrykkelig ere inddragne under Anken, jfr. dog næstsidste Stykke.

Ogsaa i Henseende til Anke har Paatalemyndigheden at varetage den forurettedes Tarv, naar fornøden Begæring fra denne foreligger. Reglerne i § 1047, 1ste Stykke, og § 1048 finde ogsaa her tilsvarende Anvendelse.

Omfatter Paaanken af en Underrettsdom ogsaa Bevisbedømmelsen, blive de for Underretten rejste borgerlige Krav at undergive Landsrettens Prøvelse, naar ikke baade Tiltalte og den forurettede udtrykkelig have frafaldet dette; saadanne Krav kunne derhos i dette Tilfælde fra nyt af inddrages under Sagen i samme Udstrækning, som om Sagen var indbragt for Landsretten som første Instans.

Kære finder ikke Sted over for Rettens Beslutninger vedrørende borgerlige Krav.

§ 1052.

Over for Rettens Afgørelse angaaende et ved Dommen paakendt borgerligt Krav staar særskilt Anke i den borgerlige Retsplejes Former saavel Tiltalte som den forurettede aaben, naar Afgørelsen vilde kunne paaankes efter Reglerne om den borgerlige Retspleje. Saadan Anke kan ikke grundes paa, at Afgørelsen er urigtig som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Beviset.

Ottende Afsnit.

Fuldbyrdelsen af Domme i Straffesager.

Kapitel 94.

§ 1053.

Politimesteren drager Omsorg for Straffedommes Fuldbyrkelse saavel i Hen- seende til Straf som i Henseende til Dommens øvrige Bestemmelser, derunder Erstat- ning til den Skadelidte, for saa vidt denne begærer det. Han staar herved under Over- anklagerens Overtilsyn, for saa vidt Sagen hører under dennes Virkekreds.

Bøder, som ere tillagte den forurettede, og Erstatning, der under Straffe- sagen er tilkendt ham, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Betspleje fore- skrevne Begler. Med Hensyn til Afsoning af den Del af nysnævnte Bøder, som ikke betales eller indkommer ved Eksekution, har den forurettede at henvende sig til ved- kommende Politimester.

I Domme, hvorved nogen tilholdes at opfylde en Forpligtelse mod det offent- lige, kan som Tvangsmiddel fastsættes en fortløbende Bøde, der tilfalder Statskassen og afsones efter Reglerne i § 3 i Lov af 16. Februar 1866 om Afsoningen af Bøder uden for kriminelle Sager.

§ 1054.

Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Friheds- straffe, som ere idømte eller træde i Stedet for idømt Straf, eller i andre Henseender Tvist mellem Politimesteren eller den denne overordnede Myndighed og den, over for

hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde en Straffedom, bliver Spørgsmaalet paa dennes Begæring at forelægge Underretten paa det Sted, hvor Fuldbyrdelsen skal finde Sted, eller, navnlig hvis Tvisten drejer sig om Dommens Fortolkning, den Ret, som har afsagt Dom i Sagen i første Instans eller ifølge Anke i Henhold til §§ 1010 ff., men uden at den af Overanklageren eller Politimesteren anordnede Fuldbyrkelse af den Grund behøver at udsættes, medmindre Retten beslutter det.

Retten Afgørelse træffes ved Kendelse, Drejer Tvisten sig om, hvor vidt den, over for hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde Straffen, er den domfældte, skal mundtlig Forhandling og Bevisførelse finde Stea i et offentligt Retmøde, i hvilket den paagældende er til Stede, I andre Tilfælde træffes Afgørelsen i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der, saa vidt fornødent, er givet Parterne Lejlighed til at udtale sig mundtlig eller skriftlig.

Underrettens Afgørelse af det i foregaaende Stykkes andet Punktum nævnte Spørgsmaal kan paaankes til Landsretten, hvor i saa Fald ny Bevisførelse kan finde Sted. I øvrigt kunne de i Medfør af nærværende Paragraf truffne Afgørelser alene være Genstand for Kære.

§ 1055.

Ingen Straffedom kan fuldbyrdes før Udløbet af den Frist, i hvilken Anke i Medfør af Lovens almindelige Regler staar aaben, medmindre Afkald paa Anke for- inden er givet.

For Bødedomme, som ej kunne paaankes, gælder en Fuldbyrdelsesfrist af 3 Dage, som beregnes paa den i § 992 angivne Maade. Er der Grund til at antage, at Domfældte vil søge at unddrage sig Fuldbyrdelsen, kan Dommen dog fuldbyrdes straks, medmindre der paa Stedet stilles Sikkerhed for den idømte Bødes Beløb. Er Bøden tillagt den forurettede, er Fuldbyrdelsesfristen den i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne, hvilken ogsaa gælder med Hensyn til Erstatning, som ved Straffedommen er tilkendt.

§ 1056.

Ingen Dødsdom maa fuldbyrdes, førend den af Justitsministeren har været Kongen forelagt, og Fuldbyrdelsen af Kongen er bifaldet.

Den Landsret, som har afsagt Dødsdommen, og Højesteret, naar Dommen har været paaanket, skulle afgive Erklæring, hvor vidt der findes Grund til at anbefale den domfældte til Benaadning. Erklæringen indgives til Justitsministeren, naar Anke- fristen er udløben, eller Dommen er stadfæstet af Højesteret.

§ 1057.

Fuldbyrdelsen af en Straffedom bliver at udsætte, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden, eller naar den, som skal udstaa Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf, bliver afsindig eller overfalder af en hæftig Sygdom.

Naar en umiddelbar Udstaaelse af Straffen vilde medføre uforholdsmæssige, uden for Straffens Øjemed liggende Følger for den paagældendes Velfærd eller væsent- lige Ulemper for det offentlige, kan Justitsministeren tilstede Udsættelse.

Naar den Ret, som har fældet Dommen, finder Grund til at indstille den domfældte til fuldstændig Benaadning eller til at benaades med at lide Straf af en mildere Art, udsættes Straffens Fuldbyrdelse; det samme gælder, naar Ansøgning herom indgives af den domfældte, for saa vidt ikke allerede tidligere en Ansøgning er afslaaet. Hvor vidt en alt begyndt Fuldbyrdelse af Straffen skal standses paa Grund af Ansøgning om Benaadning, afgør Justitsministeren.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje

§ 1058.

Hvor vidt en domfældt, der ikke tidligere er bleven fængslet, bør hensættes i Varetægtsfængsel i det Tidsrum, som forløber, førend Straffen kan fuldbyrdes, eller naar Fuldbyrdelsen udsættes eller standses, afgøres af Stedets Underret, for saa vidt Forholdene ikke tilstede at afvente Beslutning af den Ret, der har afsagt Dom i Sagen i første Instans eller ifølge Anke i Henhold til §§ 1010 ff.; herved finde da Reglerne i andet Afsnit om Fængsling Anvendelse med fornøden Lempelse. Paa lig- nende Maade finde Reglerne i Kapitel 78 Anvendelse med Hensyn til Beslaglæggelse paa Gods for Omkostninger og Erstatning, efter at Dom er gaaet.

Har den, som er dømt til Strafarbejde eller til Statsfængsel i over 2 Aar, unddraget sig Straffens Fuldbyrdelse, kan Beslaglæggelse paa hans Formue her i Riget anordnes efter Reglerne om denne Forholdsregel i Kapitel 78. Er der efter Af- sigelsen af Straffedommen hengaaet 10 Aar, kan Begæring til Retten herom kun frem- sættes efter Justitsministerens Befaling. Foruden i de i § 850 Nr. 1 og 2 nævnte Tilfælde bortfalder Beslaglæggelsen, naar Benaadning finder Sted; fremdeles bortfalder den, naar 10 Aar ere hengaaede efter Straffedommens Afsigelse, medmindre Justits- ministeren begærer den vedligeholdt,

§ 1059.

Naar en Anke, som alene er rejst af Paatalemyndigheden, afvises eller for- kastes, kan den overordnede Ret gøre saadan Forandring i den ved den paaankede Dom bestemte Straf, som i Medfør af Straffelovens § 58 maatte findes begrundet ved det Varetægtsfængsel, som Domfældte har været underkastet efter Dommens Afsigelse.

§ 1060.

Naar der til Fuldbyrdsen af en Straffedom bliver Spørgsmaal om den dom- fældtes Paagribelse, kunne de samme Forholdsregler anvendes, som ere hjemlede, naar Fængslingskendelse er afsagt,

§ 1061.

Bødestraffe, som ikke ere fuldbyrdede, bortfalde ved den domfældtes Død.

§ 1062.

Ovenstaaende Regler finde med de af Forholdets Natur eller særlige Forskrifter følgende Lempelser ogsaa Anvendelse ved Fuldbyrdsen af Kendelser, hvorved Retten har paalagt Vidner eller andre Straf.

Fuldbyrdsen af de i § 774, jfr. § 795, omtalte Kendelser, kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henhold til § 774 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

Med Hensyn til Fuldbyrdsen af de i § 797 ommeldte Bødepaalæg forholdes efter de almindelige Regler om Bøder, som paalægges af Øvrighedsmyndigheder.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 139

Niende Afsnit.

Sagsomkostninger og Rettergangsbøder i Straffesager.

Kapitel 95.

Sagsomkostninger.

§ 1063.

I Straffesager, som forfølges af en offentlig Myndighed, udredes Omkostninger ved Sagens Behandling og Straffens Fuldbgyrdelse af det offentlige med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede efter nedenstaaende Regler.

Vederlag til valgte Forsvarere og Udgifter i Anledning af Beviser, som Sigtede fremskaffer uden Rettens Foranstaltning, vedkomme ikke det offentlige, ej heller Udgifter, der foranlediges ved Skridt, som en Trediemand foretager i sin Interesse.

§ 1064.

Findes Sigtede skyldig, er han pligtig at erstatte det offentlige de nødvendige Udgifter, som ere medgaaede til Sagens Behandling.

Har Undersøgelsen været rettet paa en anden Forbrydelse end den, eller paa andre Forbrydelser foruden den, for hvilken Tiltalte dømmes, er han ikke pligtig til at erstatte de derved foranledigede yderligere Omkostninger (jfr. dog § 1066); kan en Sondring ikke ske, bestemmer Retten, om og hvor stort et Afdrag der bør gøres.

Udgifter, der ere foranledigede ved Anke, Kære eller Begæring om en Genoptagelse, blive ikkun da at udrede af Tiltalte, naar disse Skridt enten have ført til et for ham ugunstigere Udfald eller ere iværksatte af ham selv og ikke have ført til Forandring til hans Fordel. Er Anke rejst eller Genoptagelse begæret af nogen af de i § 987, 3die Punktum, nævnte Personer, er den paagældende under tilsvarende Betingelser pligtig at erstatte de derved forvoldte Udgifter.

Omkostninger, som ere foraarsagede ved andres Fejl eller Førømmelser, bør ikke falde Domfældte til Last. Retten kan ogsaa i Dommen begrænse Omkostningsansvaret, naar den finder, at dette ellers vilde komme til at staa i aabenbart Misforhold til Domfældtes Skyld og Vilkaar.

Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Landsrettens Personale i Anledning af Rettens Møder uden for dens Hovedsæde, Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Nævninger, Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Overanklageren, som foranlediges ved, at denne har Embedsbolig paa et andet Sted end det, hvor Retten holdes, falde ikke Domfældte til Last.

§ 1065.

Dømmes flere Tiltalte som meddelagtige i den samme Handling, har enhver især af dem at erstatte de Udgifter, som hidrøre fra Forhold, der alene vedrøre ham. Med Hensyn til andre Omkostninger paalægger Retten de enkelte Deltagere at udrede en i Forhold til Graden af deres Deltagelse bestemt Andel og kan tillige bestemme, at alle eller enkelte Deltagere skulle hæfte solidarisk.

§ 1066.

Frifindes Tiltalte, eller endes Sagen i øvrigt uden at have ført til Sigtedes Domfældelse, paahviler der ham

ingen Pligt til at udrede Omkostninger, undtagen for

saa vidt disse maatte være foraarsagede ved hans tilregnelige og retsstridige Handlinger eller Undladelser.

§ 1067.

Er Straffesagen foranlediget ved tilregnelige eller retsstridige Handlinger af andre end Sigtede, eller ere særegne Udgifter foraarsagede ved saadanne Handlinger eller Undladelser (jfr. § 774), Paahviler der den paagældende Erstatningspligt for de Omkostninger, hans Forhold har medført.

Overensstemmende hermed kan det af den overordnede Ret, til hvilken Anke har fundet Sted, paalægges en Dommer at bære Omkostninger, efter at der er givet ham Lejlighed til at fremføre sit Forsvar.

Bortfalder en Straffesag, hvis offentlige Forfølgning er betinget af den for- urettedes Begæring, fordi denne tager sin Begæring tilbage, kan han efter Overan- klagerens eller Politimesterens Paastand tilpligtes at erstatte det offentlige de dette paaførte Udgifter.

§ 1068.

Naar en privat forfølger en Straffesag i Henhold til § 704, 1ste Stykke, udredes Omkostningerne foreløbig af det offentlige efter Beglerne i § 1063. dog derunder ikke indbefattet Vederlag til Sagsøgerens Rettergangsfuldmægtig og Udgifter i Anledning af Beviser, som Sagsøgeren fremskaffer uden Rettens Foranstaltning; ender Sagen uden at føre til Sigtedes Domfældelse, er Sagsøgeren pligtig at erstatte saavel de det offentlige paaførte Udgifter som og Sigtede saadanne Udgifter, der ere det offentlige uvedkommende, og som Retten ikke skønner uforholdne.

Domfældes Sigtede, blive de af Sagsøgeren afholdte nødvendige Udgifter, som ikke allerede i Medfør af nærværende Paragrafs første Punktum ere udredede af det offentlige, af dette at godtgøre ham. Sagsomkostningerne blive at paalægge Dom- fældte overensstemmende med de for offentlige Sager gældende Regler.

§ 1069.

Om Erstatning af Omkostninger træffer Retten Afgørelse ved Dommen eller, naar Sagen endes uden Dom, ved Kendelse.

Er Spørgsmaalet om Erstatning af Omkostninger ved enkelte Retshandlinger eller Afsnit i Sagens Behandling uafhængigt af Sagens Udfald, kan der straks derom træffes Afgørelse ved Kendelse.

Trediemand, hvem det paalægges at erstatte Omkostningerne, bør der forinden være givet Lejlighed til at udtale sig herom, for saa vidt ikke særegne Forskrifter ere givne, saasom med Hensyn til udeblevne Vidner.

§ 1070.

Naar en Dom er paaanket, prøver den overordnede Ret Omkostningsspørgs- maalet, for saa vidt dettes Afgørelse afhænger af Ankens Udfald, eller det særlig er inddraget under Anken. En tilsvarende Regel gælder, naar Kæremaal rejses mod en Kendelse, der har paalagt Erstatning af Omkostninger i Forbindelse med Straf eller lignende Følger. I andre Tilfælde kan Kæremaal rejses mod Rettens Afgørelse af Omkostningsspørgsmaal, naar Afgørelsen er uafhængig af Sagens Udfald, og de paa- lagte Omkostningers Beløb kan antages at ville overstige 40 Kr.

Foranstaaende Regler gælde ogsaa med Hensyn til Fastsættelse af Vederlag til offentlige Anklagere, hvor derom bliver Spørgsmaal, og til beskikkede Forsvarere.

Omkostninger, som det er paalagt at erstatte, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne Regler.

§ 1071.

For saa vidt der i Straffesager i Medfør af Lov om Retsafgifter, Kapitel 10, kan blive Spørgsmaal om Afgifter til Statskassen, kan fri Proces meddeles overensstemmende med Reglerne i Kapitel 25.

Kapitel 96.

Rettergangsbøder.

§ 1072.

Naar en offentlig Anklager, som faar Vederlag for den enkelte Sag, eller en Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for en privat Sagsøger gør sig skyldig i skødes- løs eller forsømmelig Adfærd i Sagen, kan han ved Dommen eller efter Omstændig- hederne ved Kendelse anses med en Bøde fra 20 til 400 Kr.

For andre Pligtovertrædelser under Sagen kunne de nævnte Personer paa lig- nende Maade straffes, naar Sagen findes klar, og højere Straf end Bøder ikke findes at være forskyldt.

§ 1073.

Mod Rettens Bestemmelser om Strafs Paalæg ifølge foranstaaende Paragraf eller §§ 33, 34 og 40 kan Kæremaal rejses; paaankes Dommen, kan Kæremaal behandles i Forbindelse med Ankesagen efter Rettens Bestemmelse; ogsaa uden saadant Kære- maal kan den overordnede Ret under Ankesagen prøve Ansvarsspørgsmaalet, for saa vidt dette kan ske paa Grundlag af de Oplysninger, der ere forelagte Retten i

Tiende Afsnit.

Særlige Bestemmelser om nogle Forhør. Overgangsbestemmelser.

Kapitel 97.

§ 1074.

Med Hensyn til Søforhør har det sit Forblivende ved Reglerne i Lov om Oprettelse af Søretter uden for København af 12. April 1892 §§ 9 ff. Ligeledes kan Optagelse af Forhør ved Undersøgelsesret finde Sted i samme Omfang som hidtil dels angaaende stedfundne Ildebrande, Ulykkestilfælde, dødfundne Personer o. desl., dels efter Begæring af Myndigheder til Oplysning om trængendes Forsørgelseshjem og Undersøgelse af personlige Forhold af retlig Betydning.

§ 1075.

Straffesager, der endnu ikke ere optagne til Dom paa den Tid, Loven træder i Kraft, behandles efter de Regler, som denne Lov foreskriver. Gyldigheden af Rets handlinger, som ere foretagne i Sagen, førend Loven træder i Kraft, bedømmes efter den tidligere Lovgivning. Nærmere Regler om Behandlingssted og Behandlingsmaade, for de heromhandlede Sager kunne gives ved kongelig Anordning.

§ 1076.

Paaanke af Straffedomme, som ere afsagte, førend Loven træder i Kraft, sker efter de hidtil gældende Regler, dog at Overanklageren ved den Landsret, som træder i vedkommende Landsoverrets Sted, eller henholdsvis Rigsanklageren varetager, hvad der i Anledning af saadan Anke vilde paahvile Overøvrigheden eller en beskikket Aktor. Med Hensyn til Dommens Fuldbgyrdelse blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

§ 1077.

Genoptagelse af Straffesager, der ere afsluttede ved upaaankelig Dom eller paa anden Maade, førend denne Lov træder i Kraft, eller i Henhold til § 1076, kan ske efter Begæring af Overanklageren eller Domfældte eller nogen af de i § 987, 2det og 3die Punktum, nævnte Personer; i Henseende til saadan Genoptagelse blive de i Kap. 91 foreskrevne Begler at følge. Om Genoptagelse af en Sag, der er afsluttet ved upaaankelig Underretsdom, kan finde Sted, beror paa, om Sagen efter denne Lovs Regler vilde høre for Landsretten; Afgørelsen træffes af vedkommende Landsret.

Fjerde Bog. Slutningsbestemmelser.

Kapitel 98.

§ 1078.

Bøder, som paalægges i Medfør af denne Lov, tilfalde Statskassen.

§ 1079.

For saa vidt Embedsmænd, bvem nogen i denne Lov omhandlet Embedsgerning eller Tilsyn med samme er betroet, maatte findes pligtige at udrede Erstatning til private i Anledning af deres Embedsførelse i saa Henseende, er Statskassen ansvarlig for saadan Erstatnings Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmand eller i hans Bo.

§ 1080.

Samtidig med denne Lovs Ikrafttræden skal der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 2 Højesteretsdommere, 2 Landsdommere, 2 Underretsdommere, 2 Højesteretsadvokater, 2 Landsretsprokuratorer og 2 Underretsprokuratorer med den Opgave at drøfte saadanne Ændringer i og Tilføjelser til nærværende Lov og de til den knyttede Anordninger og øvrige Bestemmelser, hvortil der ved Lovens Anvendelse maatte vise sig Trang.

Medlemmerne af Udvalget udnævnes for Sagførernes Vedkommende af Justitsministeren eller, efter hans Bestemmelse, af de til enhver Tid eksisterende Sagførerforeninger, for Underretsdommernes Vedkommende af Justitsministeren og for de øvrige Dommeres Vedkommende ved Valg henholdsvis af Højesteret og af Landsretterne.

Udnævnelsen og Valget, der gælder for tre Aar ad Gangen, taber sin Gyldighed for et Medlem, der ophører

at være henholdsvis Dommer eller Sagfører.

Udvalget, der selv bestemmer sin Forretningsgang, og som skal træde sammen mindst een Gang om Aaret, saavel som naar Justitsministeren maatte ønske det, har at gøre Indstillinger til rette vedkommende — Justitsministeren, Retternes Justitii, Underretterne og Rigsanklageren — angaaende saadanne Forandringer, som maatte forekomme det paakrævede, og hvert enkelt af Udvalgsmedlemmerne skal, naar han, efter at hans Forslag om en Forandring er drøftet af Udvalget uden at vinde dettes Støtte, dog finder det paakrævet, derom gøre Indstilling til Justitsministeren.

§ 1081.

Tidspunktet for denne Lovs Ikrafttræden fastsættes ved kgl. Anordning. Loven kan sættes i Kraft for en enkelt Del af Landet ad Gangen, saaledes f. Eks. først for Kjøbenhavn, derefter for den øvrige Del af Østre Landsrets Omraade og en- delig ogsaa for Vestre Landsrets Omraade. Lovens Ikrafttræden for en Del af Landet skal dog ikke ske inden 2 Aar fra den Dag at regne, da det Nummer af Lovtidende udgaar, hvori den kundgøres, og for hele Landet inden 7 Aar efter nævnte Kundgørelse. Det kan ved nævnte Anordning bestemmes, at de hidtil bestaaende Eetter indtil videre vedblive som saadanne Side om Side med de ved nærværende Lov skabte Retter, dog saaledes, at de helt eller delvis beklædes af de samme Dommere som de sidstnævnte, samt saaledes, at de kollegiale Domstole, der senere skulle bortfalde, i Overgangstiden ikke behøve at være besatte med det fulde, lovbestemte Antal Dommere.

Loven gælder ikke for Færøerne; men det vil ved særlig Lov være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skulle gøres anvendelige der. Østre Lands- ret er Overret for Færøerne.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

De Folketinget i forrige Rigsdagssam- ling forelagte 3 Forslag til Love, tilsig- tende en Reform af Retsplejen, nemlig

1) Forslag til Lov om Domsmagtens, den offentlige Anklagemyndigheds, Politi- myndighedens samt Sagførervæsenets Ordning,

2) Forslag til Lov om den borgerlige Rets- pleje og

3) Forslag til Lov om Strafferetsplejen

ere — i Overensstemmelse med et af ved- kommende Folketingsudvalg i forrige Sam- ling stillet Forslag — her samlede til et stort Lovforslag med fortløbende Kapitler og Paragraffer, men inddelt i 3 Bøger, hvoraf hver Bog svarer til et af de oven- nævnte Lovforslag. Hertil slutter sig en 4de Bog indeholdende et Par almindelige Bestemmelser.

De i forrige Samling forelagte Forslag vare enslydende med de af den sidste Proceskommission udarbejdede. De vare til 1ste Behandling i Folketinget og hen- vistes til et Udvalg, der under Samarbejde med Justitsministeren afgav Betænkning inden Samlingens Slutning. Man vil der- for i nærværende Lovforslag først og frem- mest genfinde de i forrige Samling fore- lagte Retspleje-Forslag med Indføjelse af de Ændringer, hvorom der forelaa Enig- hed mellem Udvalgets Flertal og Ministeren, og i øvrigt vil man finde, at de i nær- værende Lovforslag indeholdte Afgivelser fra, hvad der i forrige Samling er tiltraadt eller foreslaaet af Udvalgets Flertal, ikke ere betydelige og navnlig for Største-

delens Vedkommende ikke ere af egent- lig principiell Natur. De angaa dels for- skellige Punkter, paa hvilke Ministeren, til Dels med Støtte i Kommissionsforslagene, i forrige Samling har gjort en fra Udvalgs- flertallet afvigende Anskuelse gældende, dels forskellige Punkter i de forelagte For- slag, med Hensyn til hvilke man senere er blevet opmærksom paa formentlige Fejl eller Mangler.

Hvilke samtlige disse Punkter ere, med Hensyn til hvilke der enten ikke er opnaaet Overensstemmelse mellem Ministe- ren og vedkommende Udvalgs Flertal eller foreligger ny Ændringer, skal her kortelig angives:

Iste Bog.

§ 1. De gejstlige Retter foreslaas ind- til videre bibeholdte.

§ 20. I 2det Stykke holdes Mulighed aaben for Ansættelse af 2 Dommere i Underretskredse med over 35,000 Ind- byggere.

§ 28, 2det Stykke. Alle Dommere i Underretskredsene foreslaas benævnedes „Underretsdommere“.

§§ 29 m. fl. Sagførere foreslaas be- nævnede henholdsvis „Højesteretsadvoka- ter“, „Landsretsprokuratorer“ og „Under- retsprokuratorer“.

Udvalgsforslaget om, at ingen fast an- sat Dommer maa modtage nogen Titel eller Ordensdekoration, er ikke optaget.

§ 45. I Nr. 2 er benyttet Udtryk, svarende til de ellers af Lovforslaget be- nyttede, hvorved Afgrænsningen af Kom- munedommerens Kompetence i borgerlige Sager bliver noget klarere, end den var efter Udvalgets Forslag. Det er derhos forud- sat, at Kommunedommeren skal kunne mortificere Ærefornærmelser.

§ 48. Det af et Udvalgsflertal stillede Forslag om ogsaa at udelukke „Professorer i Teologi med gejstlig Ordination“ fra at være Nævninger er ikke optaget,

§ 49. Udtrykkene i Nr. 2 ere af Tydelighedshensyn ændrede noget.

§ 63. Et af Udvalget foreslaaet Ind- skud „— hvad enten dette er Hovedting- stedet eller et andet Tingsted —“ er ikke medtaget, Hver Nævningekreds har kun ét Tingsted, hvor Nævningeret holdes (jfr. § 46, 2det Stykke). Paragraffens Udtryk „det Sted, hvor Retten skal holdes“ aabner saaledes ingen Plads for Misforstaaelse.

§ 75. Udvalgets Forslag om at ændre „Mil“ til „Kilometer“ er ikke optaget,

§ 83. I 2det Stykke er for Tydelig- heds Skyld udtrykkelig sagt, at ogsaa Stillingen som Medhjælper for en Over- anklager er forenelig med Udøvelse af Virksomhed som Sagfører.

§ 86. aragraffens Redaktion er ændret noget, da det ikke med Føje kunde siges, at det kjøbenhavnske Politis „Virksomhed“ ikke berøres af Loven.

§§ 90 og 91 om Politiet uden for Kjø- benhavn ere overensstemmende med de af Justitsministeren i forrige Samling stillede, af et Mindretal i Udvalget tiltraadt For- slag.

§ 95. Udvalgets Forslag om Ret for de nuværende Overretssagførere uden for Kjøbenhavn og Viborg til at møde for den Landsret, hvorunder de høre, er ikke op- taget, da disse Overretssagførere ifølge § 105, 1ste Stykke, jfr. §§ 100 og 101 maa være berettigede til at møde for begge Landsretter.

2den Bog.

§ 122. Den af Udvalget foreslaaede Tilføjelse til Nr. 9 „og Sagen ikke rejser sig af en politisk Lovovertrædelse“ er ikke medtaget,

§ 203. Der er her foretaget nogle Smaaændringer, nødvendiggjorte ved, at Forligsmægling ved Forligskommissionerne opretholdes.

Kap. 26. (Forligsmægling). I det Mæg- ling ved de bestaaende Forligskommis- sioner — i Overensstemmelse med Folke- tingsudvalgets Ønske — opretholdes, maa det dog findes rettest at give noget mere indgaaende Regler om Forligsmæglingen end af Udvalget foreslaaet.

For det første vil Udvalgsforslagets al- mindelige Henvisning til, at det skal bestem- mes efter de samme Regler som hidtil, om Mæglingen skal foregaa ved Forligskommis- sionen eller ved Retten, ikke være hensigts- mæssig. Til de Sager, i hvilke Mæglingen hidtil er foretaget ved Retten, høre saa- ledes bl. a. de saakaldte private Politi- sager; men under dette Begreb hører for Tiden en Mængde indbyrdes forskellig- artede, til Dels sjældent forekommende Klasser af Sager, og, naar nu dette Begreb i øvrigt skal bortfalde, findes det ikke rigtigt at besvære den retslige Ordning med dets Bibeholdelse alene af Hensyn til Forligsmæglingen. Det er at foretrække, udtrykkelig at nævne de praktisk vigtige Hovedgrupper af de Sager, der hidtil have været Genstand for Forligsmægling ved Retten (nemlig til Dels Tyendesagerne og endvidere Sager om Fornærmelser i Ord eller Gerning, Paternitetssager, køben- havnske Gældssager under 200 Kr. og Sø- og Handelssager uden for Kjøbenhavn) og foreskrive, at disse ogsaa fremtidig skulle høre under Rettens Mægling, medens man lader alle de øvrige gaa til Mægling ved Forligskommissionerne,

Endvidere findes der i de bestaaende til Dels meget gamle Regler om Forligs- mægling adskilligt, som aabenbart trænger til at ændres. Det er da rimeligt at be- nytte den Lejlighed, der her tilbyder sig, til at lade de gamle og spredte Regler afløse af ny og samlede.

Om Kapitlets enkelte Regler skal i øvrigt følgende bemærkes:

I § 258, næstsidste Stykke, er optaget en Regel, der stemmer med, hvad der maa

Forsl. t. L. om Rettens Pleje. 140

antages at have været Udvalgets Tanke, nemlig, at en af en Kommunedommer fore- tagen Mægling i en af ham behandlet Sag, gør anden tvungen Mægling overflødig. —

I § 259 foreslaas indrettet een Forligs- kommission for hver Underretskreds, og i Tilslutning hertil gøres i § 260 for Under- retssagers Vedkommende de almindelige Værnetingsregler anvendelige ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om, ved hvilken Forligskommission Indklagede er pligtig at møde. Den nugældende Regel, hvorefter Forligsmægling altid skal foretages i den Kreds, hvori Indklagede har sin Bolig, uden Hensyn til, hvor det eventuelle Søgmaal skal anlægges, er i indre Mod- strid med Værnetingsreglerne, idet disses Øjemed til en vis Grad derved modarbej- des. Det vil f. Eks. være urimeligt, om den Hotelvært, som ifølge § 140 har Ret til at sagsøge den rejsende, der forlader Hotellet uden at betale, ved den Ret, i hvis Kreds Hotellet ligger, skulde være nødt til at begynde Sagen med Forligs- mægling ved den bortrejstes maaske fjern- liggende Hjemsted her i Landet. — Naar det i § 260 bestemmes, at en Part, der bor udenfor den Retskreds, hvori Forligs- mæglingen skal foregaa, kan lade en hvil- ken som helst god Mand — altsaa ogsaa en Sagfører — møde for sig, er dette i det væsentlige overensstemmende med den gældende Regel i Pl. 31. Dee. 1823. —

I § 261 bestemmes, at et og samme Do- kument kan benyttes som Forligsindkaldelse og Stævning. Ved denne Regel, der sva- rer til den for Sø- og Handelsretten for Tiden gældende (L. 19. Febr. 1861 § 19), spares Tid og Besvær. Paa den anden Side maa det nuværende - Aftensvarsel i Kjøbenhavn og Købstæder og 4 Dages Varsel paa Landet, anses for lovlig kort, hvorfor Varslet her foreslaas forlænget til henholdsvis 3 Dage og en Uge eftersom Indklagede bor i eller udenfor Retskredsen. Efter Paragraffens Regler vil man, hvis f. Eks. Torsdag er almindelig Mødedag for Forligskommissionen, Mandag almindelig Retsdag for vedkommende Underret, og Indklagede bor i Underretskredsen, ved en om Mandagen forkyndt Stævning kunne indkalde til Forligsmægling om Torsdagen og til — hvis Forlig ej forinden er op- naaet — Retsmøde den følgende Mandag.

Reglen i 1ste Stykke af § 262 tilsigter at raade Bod paa den ikke sjældent fore-

kommende Urimelighed, at en Person, der har indkaldt en anden for Forligskommis- sionen — af Ligegyldighed, Forglemmelse eller endog forsætlig — uden videre ude- bliver og derefter intet videre foretager, idet han stoler paa, at Indklagede, der har mødt forgæves, ikke har Lyst til at gøre sig den Ulejlighed at sagsøge ham til Erstatning. —

Efter Reglen i § 262, 2det Stykke, sammenholdt med § 246, vil Forholdet blive det, at Ikke-Opfyldelse af Forligs- mæglingspligterne aldrig faar lovbestemt Indflydelse paa Procesomkostningerne, samt at den Part, der uberettiget sen- der Fuldmægtig, altid faar en Bøde, hvis Sagen naar til Dom. Da Parterne jo nu for Tiden kunne dispensere hinanden fra Pligten til personligt Møde, bl. a. ved begge uberettiget at møde ved Fuldmægtig, bli- ver altsaa for saa vidt Pligten til person- ligt Møde uden for Kjøbenhavn udvidet. Paa den anden Side risikerer en Part ved uberettiget at sende Fuldmægtig ikke andet og mere end en Bøde, altsaa ikke Paalæg af Procesomkostningerne og ej heller Sagens Afvisning.

§§ 279 m. fl. De af Justitsministeren i forrige Samling stillede Forslag om. som Regel at lade Edfæstelsen gaa forud for Afhøringen, ere her optagne.

§ 455. I Nr. 3, der angaar Udlæg uden Dom i Henhold til Panteobligationer, er optaget en Betingelse med Hensyn til Forfaldsgrunden, der er stemmende med den gældende Begel i Lov 29. Marts 1873 § 15, men som ikke fandtes i det i for- rige Samling forelagte Forslag. Henset til den Magt, som Kreditorer — efter hvad Erfaringen viser — have til, i Panteobli- gationer at faa optaget Vilkaar til deres Fordel, og bl. a. alle mulige Forfalds- grunde, maa det nemlig befrygtes, at Ad- gangen til at gøre Udlæg i Henhold til en Pante obligation vil blive misbrugt, naar ikke den hidtil gældende Begrænsning med Hensyn til Forfaldsgrunden opret- holdes.

§ 479. I 2det Stykke er Udtrykket „Rekvirentens juridiske Konsulent" om- byttet med det tydeligere Udtryk: „Re- kvirentens Sagfører".

§ 485. Der er i denne Paragrafs 1ste Stykke foretaget nogle Smaaændringer til

Tydeliggørelse af Meningen. Forholdet er nemlig det, at denne Paragraf, - der er hentet fra den ældre Proceskommissions Udkast (se dettes § 466), i dette først og fremmest havde Hensyn til samme Udkasts § 461, der hjemlede en almindelig Adgang til at gøre Udlæg i faste Ejendomme paa anden Maade end ved Udlæg til Forauk- tionering, idet den nemlig lød saaledes: „Domhaveren kan søge Fyldestgørelse i Frugterne og Indtægterne af faste Ejen- domme paa den Maade, at Ejendommen ved Fogdens Foranstaltning administreres til hans Fordel, og Indtægterne af den be- nyttes til hans Dækning paa samme Maade som ellers de ved Tvangsauktion indvundne Pengebeløb". Denne Paragraf blev imid- lertid understemt af den sidste Proceskommis- sion og er i Overensstemmelse dermed ikke optaget i det i forrige Samling forelagte Forslag

eller i nærværende Forslag. § 485 sigter derfor alene til det i § 481 omhand- lede Udlæg i Brugsrettigheder.

§ 486. Den Skyldneren hjemlede Be- føjelse til at undtage Genstande til et vist Beløb fra Udlæg gælder efter nuværende Ret ikke, „naar Udlæg gøres for Skatter eller andre Afgifter til det offentlige" (jfr. Konkurslovens § 160), og det i forrige Sam- ling forelagte Forslag gjorde ingen Foran- dring heri. Da det imidlertid findes inhu- mant og urimeligt, at det offentlige skal kunne inddrive Skatter og Afgifter paa den Maade, at der berøves den paagældende endogsaa de for ham nødvendige Ting, f. Eks. hans Arbejdsredskaber, er denne Begrænsning i Skyldnerens Undtagelsesret her fjernet.

§ 490. Udtrykket „ikke forfalden" er ombyttet med det praktisk taget tydeligere Udtryk „ikke udbetalt".

§ 491. Under Nr. 5 ere Ordene „samt Klasselotterigevinster" slettede, da der ikke ses at være tilstrækkelig Grund til, at disse ikke skulde kunne komme Kreditorerne til gode.

§ 510. Ved Henvisningen til Konkurs- lovens § 23 er tilføjet: „(Lov Nr. 30 af 20de Marts 1901 § 2)".

Kap. 47. (Klager vedrørende Ekseku- tionsforretninger). Indholdet af dette Ka- pitel er i det hele overensstemmende med de Regler, som Udvalgets Flertal og Ju- stitsministeren i forrige Samling ere enedes

om. Reglerne tilstræbe, samtidig med at hævde den af Udvalgsflertallet ønskede Be- handling af Eksekutionsforretninger som Øvrighedshandlinger, at opretholde Adgan- gen til at faa alle dertil egnede Spørgs- maal, Eksekutionsforretninger vedrørende, frem til retslig Afgørelse, samt at lade det nuværende besværlige Appel-Apparat afløse af Former, der ere lige saa simple og lette som Kommissionsforslagets Kæremaal. For at undgaa Konflikter mellem Rettens og højere Øvrigheds Afgørelse og Usikkerhed i den formueretlige Stilling, har det været nødvendigt her, saavel som ved Tvangs- auktion, Arrest osv., at stille Sysselmanden noget anderledes over for højere Øvrighed, end ellers en underordnet Øvrighed er stillet i Forhold til den overordnede. Et af Sysselmanden gjort Udlæg kan saaledes ikke omstødes af højere Øvrighed. Af de samme Grunde er det fundet mest praktisk ved Hjælp af ret detaljerede Regler at give Kompetence-Afgrænsningen mellem Retten og højere Øvrighed den størst mu- lige Bestemthed.

Kun paa ganske enkelte Punkter er der foretaget Forandring i det i forrige Samling fremkomne; hvilke disse ere, skal her nævnes:

I § 513 er det udtrykkelig udtalt, at Sysselmanden i Henhold til nye Oplysninger selv kan ophæve et af ham gjort Udlæg. At Sysselmanden bør have denne Adgang kan neppe være tvivlsomt, da det jo i Praksis jævnlig forekommer, at et Udlæg gøres i Rekvisiti Fraværelse, og at denne en følgende Dag møder hos Fogden og oplyser, at det skete Udlæg er i Strid med en Ægtepagt, et Pantebrev, en Lejekon- trakt ell. a. Da nu fremdeles en saadan efterfølgende Indsigelse ofte ikke vel kan bedømmes af Sysselmanden, før han har hørt, hvad Rekvirenten har at sige dertil, bør den i Paragraffen ommeldte Frist, der i forrige Samling var foreslaaet sat til 3 Dage, forlænges noget; den er nu sat til en Uge.

I den til § 515 svarende Paragraf var i forrige Samling som 1ste Punktum af 4de Stykke optaget den Regel, at „Besvæ- ring til Retten over en Sysselmands Handle- maade under Foretagelsen af en Ekse- kutionsforretning først kan rejses, efter at Forretningen er sluttet." Denne Regel, der var optaget efter en tilsvarende Regel i Kommissionsforslagene, er imidlertid ikke stemmende med nugældende Praksis, den

kan ikke anses for nødvendig, da man jo har Reglen i § 504, sidste Stykke, og den lider under den Uklarhed, der klæber ved Begrebet en „Eksekutionsforretnings Slut- ning." Den er derfor her udeladt. Som Følge heraf igen er der flere andre Steder i Kapitlet sket en Ændring i Betegnelsen af det Tidspunkt, hvorfra Besværingensfristen regnes.

§ 571, sidste Stykke. Da det efter Omstændighederne kan være det rigtigste at indhente Bettens Afgørelse af et tvivl- somt Spørgsmaal, inden Auktionen afhol- des, er der givet Sysselmanden Beføjelse til at tillade Besværing til Retten, inden Auktionsforretningen sluttes, selv om ikke alle vedkommende samtykke heri.

§ 573. I Litra 2 er ..jfr. Lov af 1ste Marts 1889 og Bkg. 30te Marts 1889 § 23" rettet til: ..og Tillægslove, jfr. Bkg. Nr. 70 af 16de April 1898 § 23".

§ 595. 3die Stykke, der er overens- stemmende med gældende Ret, er optaget for Tydeligheds Skyld.

§ 596. Til Reglen i Litra 3 er — lige- ledes af Tydelighedshensyn — gjort en Tilføjelse, hvis Indhold tidligere maa an- tages at have været underforstaaet.

§ 609. 1ste Stykke (ifr. § 614) Der er her tilføjet en Regel, der nødvendig- gøres ved, at Mægling ved Forligskommis- sionerne opretholdes,

§ 638. I 1ste Stykke er tilføjet Lov Nr. 30 af 20de Marts 1901.

I 2det Stykke er som Betingelse for Beskikkelse af Skiftekommissarier til Be- handling af et Konkursbo kun

krævet Be- gæring fra en kvalificeret Majoritet af Fordringshavere, ikke fra dem alle.

3die Bog.

§ 674. Den af Udvalgets Flertal fore- slaede Definition af Begrebet „politisk Lovovertrædelse" er ikke optaget. Ej heller er det sidste Stykke af Udvalgsflertallets Forslag til Affattelsen af nærværende Para- graf medtaget.

§ 707. Ifølge Litra a. skal Forpligtelsen til at beskikke Forsvarer for den Sigtede,

der undergives Varetægtsfængsel, kun gælde, forsaavidt den Sigtede ikke tidligere har været anset med Strafarbejde, uden at have faaet Æresoprejsning.

§ 738. Ifølge denne Paragraf, kan Adgang til offentligt Betsmøde nægtes Per- soner, der have været straffede med offent- ligt Arbejde, Fængsel paa Vand og Brød eller Tvangsarbejde uden senere at have faaet Æresoprejsning.

§ 768. I 1ste Stykke er optaget en Tilføjelse, hvorefter de, der have faaet Æresoprejsning, værnes mod at behøve at gøre Bede for en dem overgaaet Straffedom.

§§ 776 m. fl. Edfæstelsen foreslaas som Regel at skulle gaa forud for Afhø- ringen angaaende Sagen.

§ 782. Forslaget om at ændre Mil til Kilometer er ikke optaget.

§§ 825 og 837. Ifølge 2det Punktum i hver af disse Paragraffer skal Udskrift henholdsvis af Anholdelsesbeslutning og Fængselskendelse kun meddeles Sigtede, naar han forlanger saadan.

§ 831. Der er her bibeholdt en Af- fattelse, der umuliggør, at en Person, der anholdes for en Lovovertrædelse, som ikke giver Hjemmel for Anvendelse af Vare- tægtsfængsel. skulde blive holdt under Anholdelse i indtil 24+3x24 Timer.

§ 839. I Nr. 5 er bibeholdt den Be- grænsning af Retten for den Fængslede til at skaffe sig anden Kost og andre Klæder end Fængslets, som Hensynet til Fængsels- ordenen kræver.

§ 847. Den Bestemmelse, der af Ud- valget er foreslaaet indsat efter denne Para- graf, nemlig om et særligt kommunalt Tilsyn med Varetægtsfængslerne, er ikke optaget.

§ 871. Det er ikke foreskrevet, at der skal afsiges en formelig Kendelse, naar Begæringen om Forundersøgelse tages til- følge.

§ 876. Forsvarerens Adgang til inden Betsmøde under Forundersøgelse at gøre sig bekendt med Sagens Dokumenter er udvidet, (3die Stykkes 2det Punktum).

§ 984 (jfr. § 1078). Reglen om, at Bøder paa 20 Kr. og derunder skulle til- falde Politikasserne, er bibeholdt.

§ 1039. Det af Udvalget foreslaaede Indskud efter antage „— eller i Tilfælde af fri Proces faa beskikket —" er ikke medtaget.

Fjerde Bog.

§ 1080. Der er her optaget en ny Kegel, nemlig om at indrette et af Dom- mere og Sagførere bestaaende blivende Udvalg med den Opgave, at gøre Indstilling om saadanne Forandringer, der efter- haanden i Praxis maatte vise sig paakræ- vede. En saadan Institution kunde have gjort god Nytte allerede indenfor vor be- staaende Retsplejes Rammer, hvor mange let af hjælpefulde Mangler have holdt sig

aarevis, alene fordi ingen af dem, der vidste bedst Besked dermed, har anset sig som kaldet eller kompetent til at tage Initia- tivet til Forandring; og den vil kunne komme til at spille en særlig betydningsfuld Rolle til at hjælpe over de mange Vanske- ligheder, som Indførelsen af et helt nyt Rets- system uundgaaelig fører med sig. Den vil saaledes kunne hjælpe til at fjerne de Fejl og Mangler ved selve Loven, som først dennes Gennemførelse i Livet bringer frem for Dagen, den vil, hvor Loven aabner Plads for forskellige Fremgangsmaader, kunne tjene til at lede Praxis ind i det rette Spor og standse begyndende Misbrug i Fødslen, ligesom den endelig vil kunne tremme god Samvirken mellem Retterne og Sagførerne.

§ 1081 jfr. § 663. Der aabnes her Adgang til at lade Loven træde i Kraft efterhaanden for de forskellige Dele af Landet.